

*Strategia de Dezvoltare Economico-Socială a Oraşului Baia Sprie,
Judeţul Maramureş în orizontul de timp
2021-2029*

**STRATEGIA
DE DEZVOLTARE
ECONOMICO-SOCIALĂ
A ORAŞULUI BAIA SPRIE,
JUDEŢUL MARAMUREŞ
2021-2029**

2023

Cuvânt înainte

Stimați cetățeni,

Strategia de dezvoltare locală durabilă a orașului Baia Sprie este un document care structurează liniile directoare strategice ale dezvoltării orașului Baia Sprie pe o perioadă de 9 ani potrivit problemelor identificate, a potențialului local activ și pasiv, cât și a oportunităților de dezvoltare în viitorul apropiat, fiind totodată rodul colaborării cu actorii locali și instituțiile relevante din oraș .

Proiectele realizate până în prezent, cât și cele viitoare au menirea de a îmbunătăți viața locuitorilor din Baia Sprie. Dorim ca împreună să ne bucurăm de o infrastructură bine dezvoltată și echilibrată, de un mediu de afaceri prosper care să ne permită o dezvoltare durabilă din punct de vedere economic și social, de tehnologie avansată în mediul economic și de o utilizare eficientă și rațională a tuturor resurselor locale. Pe lângă proiectele prioritare pentru perioada **2021 – 2029** administrația locală conștientizează importanța dezvoltării economice și sociale a orașului sprijinind în acest sens inițiative economice. Atragerea investitorilor, care prin capitalul financiar investit crează noi locuri de muncă, este prioritatea pentru administrația locală.

Strategia de dezvoltare locală durabilă a orașului Baia Sprie reprezintă un document programatic, un instrument esențial aflat la dispoziția administrației publice locale absolut necesar pentru o guvernare mai bună și o dezvoltare sustenabilă. Metodologia de elaborare a acestui document a asigurat caracterul participativ și transparent, prin organizarea de consultări publice pe parcursul fazelor esențiale de elaborare, pentru exprimarea nevoilor și aspirațiilor reale a tuturor categoriilor sociale.

Mulțumesc tuturor entităților și colaboratorilor care s-au implicat activ în elaborarea acestui document, știm cu toții că prosperitatea unei comunități vine din interior, din resursele ei umane, iar prin eforturile noastre comune vom reuși să punem în practică și să aducem la viață proiectele de dezvoltare pe care administrația locală și le propune pentru anii care urmează.

Primarul Orașului Baia Sprie,

Județul Maramureș

Sebastian Alin Bîrda

**Strategia de Dezvoltare Economico-Socială a Orașului Baia Sprie,
Județul Maramureș în orizontul de timp
2021-2029**

CUPRINS:

1.	Introducere	5
	1.1 Cadrul general al elaborării strategiei	5
	1.2 Metodologia de elaborare a strategiei	8
2.	Strategia UE pentru Dezvoltare Durabilă - Contextul European	9
	2.1 Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă	11
3.	Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030 - Contextul Național	13
	3.1 Principiile generale utilizate în elaborarea Strategiei Durabile	15
4.	Strategia regională de dezvoltare pentru perioada 2021-2029 - Contextul Regional	17
	4.1 Cadrul regional de dezvoltare pentru perioada 2021-2029 în Regiunea Nord-Vest	17
	4.2 Cadrul județean(Strategia de dezvoltare a Județului Maramureș)	22
	4.3 Axe prioritare și obiectivele specifice ale Strategiei	23
	4.4 Parteneriate	28
5.	Prezentarea orașului Baia Sprie, județul Maramureș	32
	5.1 Noțiuni Generale	32
	5.2 Asezare geografică și suprafață	36
	5.3 Cadrul natural	38
	5.4 Populația	42
	5.5 Învățământ și educație	52
	5.6 Economia și Mediul de afaceri	57
	5.7 Sănătate	68
	5.8 Servicii publice	72
	5.9 Cultura	73
	5.10 Turismul	77
	5.11 Situația Socială	83
	5.12 Mediu	86
	5.13 Infrastructura	95
6.	Analiza SWOT	99
7.	Evaluarea Strategiei de Dezvoltare Locală 2014-2020- precedenta	114
	7.1 Portofoliul de proiecte demarate, continuate, implementate în perioada 2014-2020	114
8.	Planificarea strategică	119
	8.1 Generalități	119
	8.2 Principii și condiții	121
	8.3 Obiective generale	121
	8.4 Consolidarea capacității instituționale a primăriei	121
9.	Strategia de Dezvoltare Durabilă a orașului Baia Sprie, județul Maramureș	124
	9.1 Obiective de dezvoltare durabilă	124
	9.2 Obiectivele Strategiei de Dezvoltare Durabilă	134
	9.3 Portofoliu de proiecte	138
	9.4 Etapele metodologice principale ale elaborării Strategiei de Dezvoltare Durabilă	149
	9.5 Implementarea obiectivelor Strategiei de Dezvoltare Durabilă	151
10.	Alocare financiară	169
11.	Parteneriatul în cadrul Strategiei de Dezvoltare Durabilă	170
	11.1 Asociațiile de dezvoltare intercomunitară	170
	11.2 Grupurile de Acțiune Locală - GAL	170

**Strategia de Dezvoltare Economico-Socială a Orașului Baia Sprie,
Județul Maramureș în orizontul de timp
2021-2029**

12.	Metode de implementare a Strategiei de Dezvoltare Durabilă în perioada 2021-2029	171
13.	Fise de proiect	174
	Surse de informare	175

1. Introducere

1.1 Cadrul general al elaborării strategiei

Dezvoltare durabilă înseamnă totalitatea formelor și metodelor de dezvoltare socio-economică care se axează în primul rând pe asigurarea unui echilibru între aspectele sociale, economice și ecologice și elementele capitalului natural.

Strategia reprezintă cadrul care orientează alegerile ce determină natura și direcția unei comunități. Aceasta ajută la stabilirea unei direcții unitare pentru comunitate în termenii obiectivelor sale operaționale și furnizează baza alocării resurselor necesare pentru orientarea acesteia spre atingerea scopului principal și a obiectivelor stabilite.

Strategia de Dezvoltare Durabilă reprezintă instrumentul participativ care implică întreaga comunitate și care are drept scop asigurarea dezvoltării economice și sociale.

Strategia de Dezvoltare Locală este instrumentul principal pentru luarea unor decizii care au la bază evaluări anterioare cu caracter justificativ. Construirea acesteia se realizează cu ajutorul datelor colectate în teren și a analizei documentelor oficiale întemeiate de specialiștii din domenii diferite.

Echitatea socială – prin care națiunile în curs de dezvoltare trebuie să aibă posibilitatea de a-și satisface nevoile de bază în ceea ce privește ocuparea forței de muncă, alimentația, asigurarea energiei, apei și canalizării;

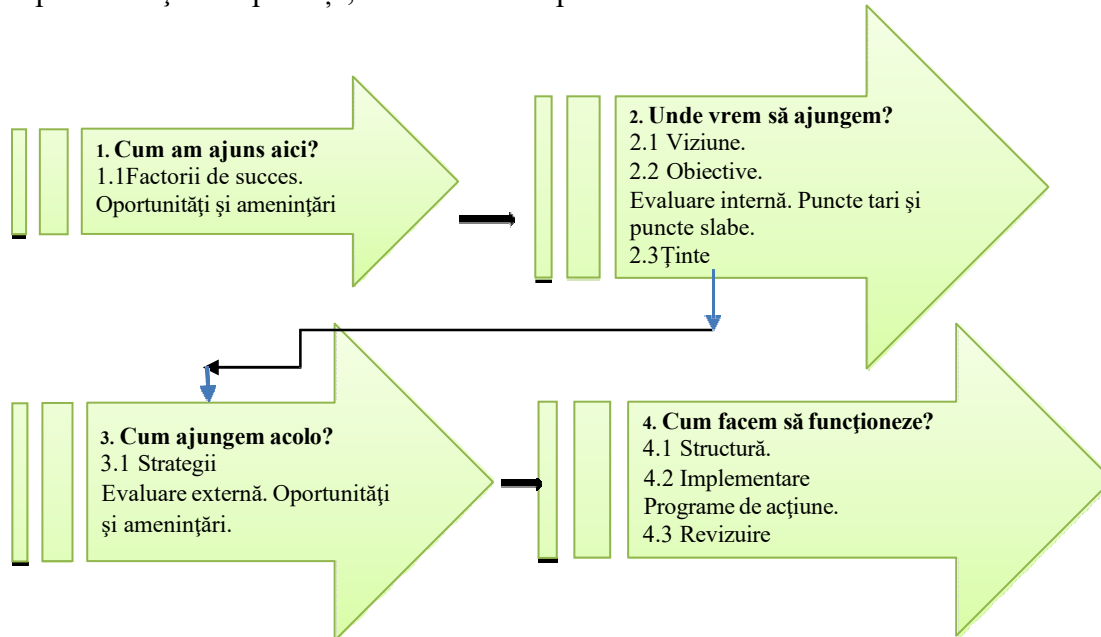
Creșterea economică – la nivelul națiunilor în curs de dezvoltare pentru a se apropia de calitatea vieții din țările dezvoltate;

Mediul – cu nevoia de a conserva și îmbunătăți baza de resurse disponibile prin schimbarea treptată a modului în care trebuie să se dezvolte și să fie folosite tehnologiile.

Planificarea strategică este efortul organizat de luare a deciziilor fundamentale și de planificare a acțiunilor care arată cine este acea organizație, ce face și de ce face ceea ce face în sensul atingerii scopului ideal pe care și l-a propus. (Bryson's Strategic Planning in Public and Nonprofit Organizations). Realizarea planificării este constituită din proiectarea și trasarea obiectivelor care vor fi menționate în Strategia de Dezvoltare Locală.

Planificarea strategică de mediu este un proces permanent care stabilește direcția și obiectivele necesare corelării dezvoltării economice cu aspectele de protecție a mediului. Etapele elaborării și realizării unui plan strategic formează un ciclu continuu, prin intermediul sistemului de monitorizare, evaluare și actualizare pe baza mecanismului parteneriatului strategic. La baza acestuia se află colaborarea între instituții, agenți economici, organizații neguvernamentale, comunități locale, toate având un interes comun în ceea ce privește rezolvarea problemelor de mediu.

Planificarea începe cu un cadru de 4 întrebări fundamentale. Principiile care vor fundamenta procesul de planificare strategică sunt: diversitatea, echitatea, deschiderea, răspunderea și transparența, toate fiind componente ale încrederii civice.

Abrevieri:

ADR Nord-Vest - Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord -Vest

A.P.D.R.P. - Agenția pentru Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit;

F.E.A.D.R. - Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală;

F.E.D.R. - Fondul pentru Dezvoltare Regională;

G.A.L. - Grup Acțiune Locală;

P.N.D.R. - Plan Național de Dezvoltare Rurală;

P.O.R. - Program Operațional Regional;

POCID - Programul Operațional Creștere Inteligență și Digitalizare

PODR - Programul Operațional de Dezvoltare Durabilă

POS - Program Operațional Sănătate

POTE - Program Operațional Tranziție Echitabilă

POCS - Program Operațional Combaterea Sărăciei

POT - Program Operațional Transport

POCU - Program Operațional Capital Uman

POAT - Program Operațional Asistență Tehnică

STRATEGIA DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ A ORAȘULUI BAIA SPRIE, JUDEȚUL MARAMUREȘ în orizontul de timp 2021-2029 este întocmită în conformitate cu reglementările metodologice în vigoare, adaptate la viziunea și obiectivele orașului Baia Sprie.

Strategia este un instrument pentru o guvernare locală mai bună, constituie baza pentru dezvoltarea economiei locale și a îmbunătățirii calității vieții cetățenilor.

Realizat din inițiativa Primăriei Orașului Baia Sprie, Planul Strategic, generează o întreaga platformă de proiecte multisectoriale, pregătite pentru competiția în accesarea fondurilor structurale.

Scopul strategiei este realizarea unei diagnoze la nivelul orașului, în vederea identificării principalelor probleme cu care se confruntă comunitatea, stabilirea obiectivelor urmărite de către autoritățile locale pe termen mediu și lung și definirea unei strategii de dezvoltare economico-socială locală.

Este necesară o prioritizare clară a inițiativelor de dezvoltare, bazată pe o analiză riguroasă a situației locale, astfel încât să fie maximizat impactul socio-economic al acestor investiții, în contextul resurselor disponibile limitate pentru perioada 2021-2029. Programele ce vor fi finanțate din 2021 din fonduri europene dedicate regiunilor se vor concentra mult pe inovare și pe dezvoltarea micilor afaceri.

Strategia de dezvoltare economico-socială a orașului Baia Sprie își propune să valorifice potențialul, oportunitățile și disponibilitățile reale pentru dezvoltare, inclusiv crearea unui mediu de afaceri stimulat și competitiv, menit să atragă investiții private din țară și străinătate.

Strategia de dezvoltare economico-socială a orașului Baia Sprie, reprezintă un instrument participativ, deschis inițiativelor tuturor persoanelor care își derulează activitatea pe raza orașului Baia Sprie și urmărește asigurarea progresului economic și social al comunității, protejând în același timp, resursele și mediul pentru generațiile următoare. Ea se adresează unei game largi de probleme economice, sociale și de mediu ale comunității, care sunt relevante pentru obiectivele propuse, necesare obținerii dezvoltării durabile și creșterii coeziunii economice și sociale.

În România, au fost elaborate Strategii de Dezvoltare Durabilă pentru perioadele 2007-2013, 2014-2020, la nivel național, regional, județean și local.

Perioada 2021-2029 care corespunde și perioadei de programare bugetară a Uniunii Europene impune elaborarea și aprobarea de noi strategii de dezvoltare durabilă, care să aibă în vedere schimbările generate de statutul României de țară membră a Uniunii Europene, precum și de efectele crizei economice mondiale, asupra situației europene, naționale, regionale, județene și locale.

1.2 Metodologia de elaborare a Strategiei

Procesul de elaborare a Strategiei de dezvoltare economico-socială a orașului Baia Sprie a inclus următoarele etape :

1. Etapa de preplanificare a inclus consultarea documentelor existente, pentru culegerea de date semnificative cu privire la parcursul istoric, situațional. Pentru înțelegerea factorilor responsabili de construcția viitorului comunității, au fost consultate documente care prezentau trecutul orașului și care prezentau relevanță în elaborarea Strategiei: Monografia Orașului Baia Sprie, Strategia de dezvoltare economico-socială a orașului Baia Sprie 2014- 2020, date demografice conținute în documentele Recensământului Populației 2011, date statistice socio-economice, Recensământul agricol 2010. Studiarea surselor de informare și a bibliografiei necesare elaborării strategiei.

2. Elaborarea Analizei SWOT pe domeniile de interes ale orașului Baia Sprie.

3. Întâlniri cu reprezentanții populației

S-au organizat focus-grupuri cu reprezentanții mediului de afaceri și cu reprezentanții ONG-urilor pentru a se identifica principalele probleme cu care se confruntă comunitatea. De asemenea s-au organizat adunări publice cu reprezentanții comunității în același scop.

4. Elaborarea Strategiei - prelucrarea și interpretarea datelor.

2. Strategia UE pentru Dezvoltare Durabilă - Contextul European

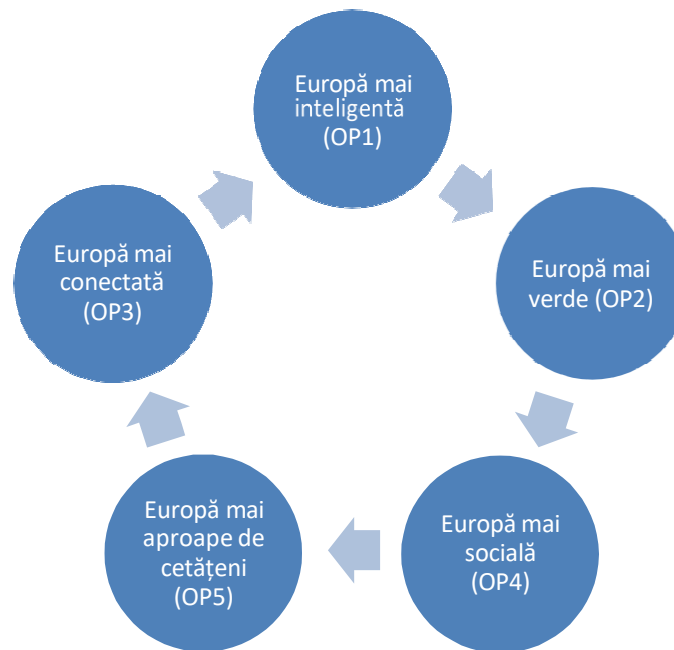
Încă în septembrie 2015, în cadrul Summit-ului ONU pentru Dezvoltare Durabilă, a fost adoptat un document istoric - *Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă*, prin Rezoluția Adunării Generale a ONU A/RES/70/1.

Concluziile Consiliului UE, adoptate în data de 20 iunie 2017, „Un viitor durabil al Europei: răspunsul UE la Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă” reprezintă documentul politic asumat de statele membre ale UE privind implementarea Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă.

Pentru perioada 2021-2027, Uniunea Europeană a făcut o propunere ambițioasă pentru bugetul european care să sprijine domenii importante precum inovarea și mediul înconjurător, urmărind o simplificare nu doar de ordin administrativ, ci și a concentrării investițiilor în 5 obiective principale de politică (OP):

- ✓ Europă mai inteligentă (Propunerea Logica intervenției – Cercetare-dezvoltare-inovare, ITC și IMM-uri - o transformare economică inovatoare și inteligentă) - **OP1**,
- ✓ Europă mai verde, (Propunerea Logica intervenției Mediu; Propunerea Logica intervenției – Energie; Propunerea Logica intervenției – Mobilitate urbană - fără emisii de carbon) - **OP2**,
- ✓ Europă mai conectată (Propunerea Logica intervenției – Transporturi; Propunerea Logica intervenției – Broadband - mobilitate și conectivitate TIC regională) - **OP3**,
- ✓ Europă mai socială (Propunere Logica intervenției – Educație; Propunere Logica intervenției – Ocupare - Implementarea Pilonului european al drepturilor sociale) - **OP4**,
- ✓ Europă mai aproape de cetățeni (Logica intervenției – Dezvoltare regională și locală - dezvoltarea sustenabilă și integrată a zonelor urbane, rurale și de coastă prin inițiative locale) - **OP5**.

Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă este structurată pe cei trei piloni ai dezvoltării durabile - economic, social și de mediu.

Și în perioada 29-30 mai 2018 Comisia Europeană a publicat propunerea privind *Pachetul legislativ privind Politica de Coeziune (PC) 2021-2027*. Acesta cuprinde:

- Regulamentul privind prevederile comune (CPR)
- Regulamentul privind Fondul european de dezvoltare regională (FEDR) și Fondul de coeziune (FC)
- Regulamentul privind cooperarea teritorială;
- Regulamentul privind mecanismul de cooperare transfrontalieră;
- Regulamentul privind „Fondul social european plus” (FSE+).

Ca urmare a evaluării implementării la nivelul UE a Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă, în data de 18 octombrie 2018, Consiliului European a emis un nou set de concluzii: *„12. UE și statele sale membre își mențin angajamentul ferm față de Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă și față de punerea în aplicare a acesteia. Consiliul European salută intenția Comisiei de a publica, în 2018, documentul său de reflecție, care ar trebui să deschidă calea către adoptarea în 2019 a unei strategii cuprinzătoare de punere în aplicare”*.

În cadrul președinției României la Consiliul UE (ianuarie 2019 - iunie 2019), Grupul de lucru pentru Agenda 2030 de la nivelul acestei instituții a fost prezidat de către Csilla Lőrincz, șef de birou al Departamentului. În această perioadă au fost obținute progrese importante în ceea ce privește implementarea Obiectivelor pentru Dezvoltare Durabilă la nivel european.

Adoptarea Concluziilor Consiliului UE „Către o Europă tot mai sustenabilă până în 2030” este una dintre cele mai importante realizări. Cele 27 de articole reafirmă angajamentul Uniunii Europene pentru Agenda 2030 și schițează un cadru prin care poate fi implementată. Concluziile Consiliului UE au fost incluse și în discuțiile ce au stat la baza Agendei strategice a Comisiei Europene, care cuprinde o parte importantă dedicată dezvoltării durabile.

Agenda 2030 a fost adoptată și de România și de Uniunea Europeană.

Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă din cadrul Guvernului României a inițiat în data de 21 iulie 2020, Conferința „Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030 (SNDDR 2030), Cadrul de planificare strategică pentru Strategia de Dezvoltare Locală a Administrației Publice”. Sub motto-ul „Planificăm global, acționăm local!”, organizatorii și-au propus să creeze un spațiu de discuții care să reunească o gamă diversă de actori instituționali de la nivel central și local, pentru a accelera dezvoltarea României pe baza celor 17 Obiective pentru Dezvoltare Durabilă (ODD).

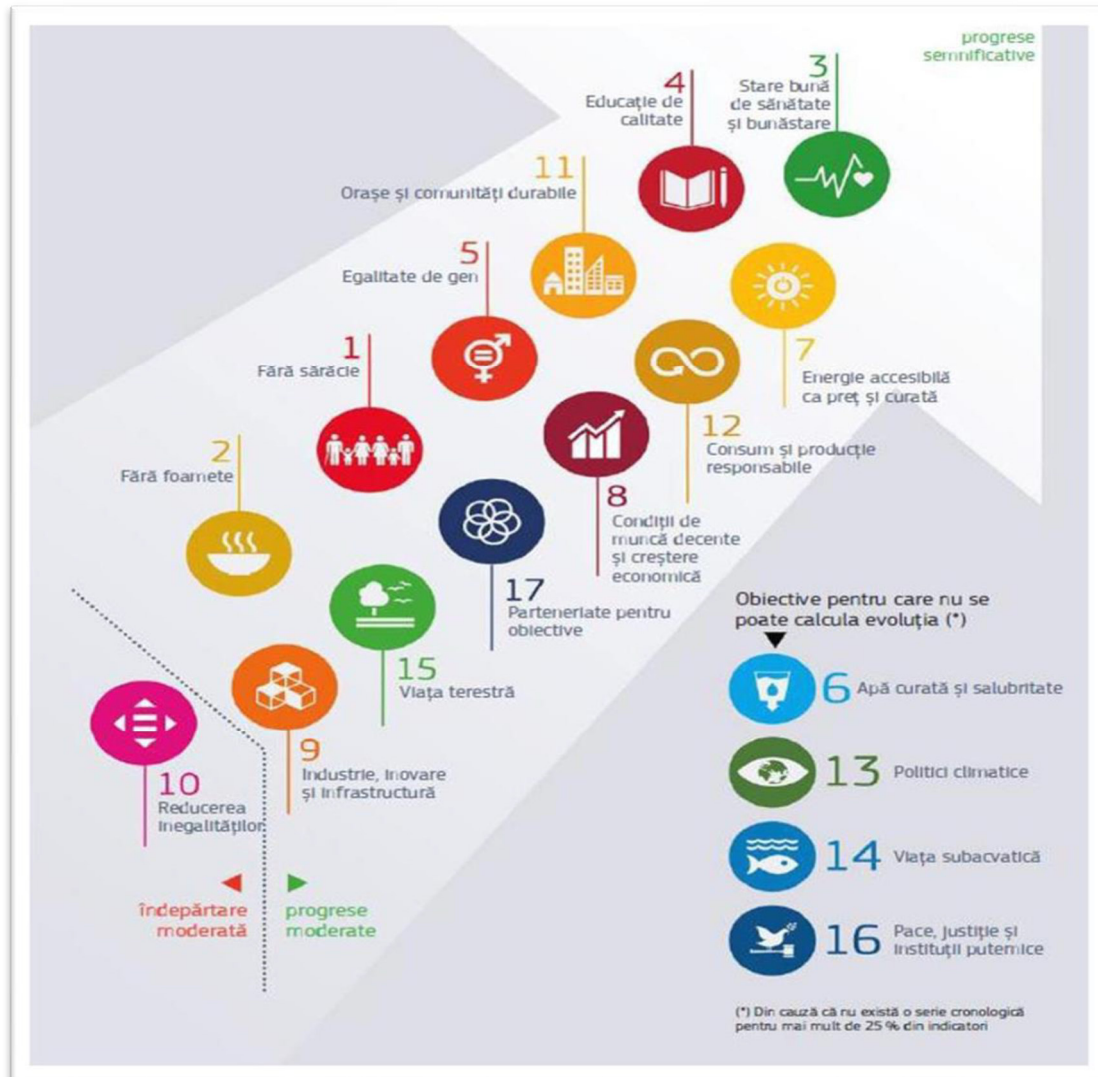
La nivel național, România a realizat primele analize pe baza Raportului de Țară 2019 – Anexa D: Orientări în materie de investiții privind finanțarea politicii de coeziune în perioada 2021-2027. Pe fiecare obiectiv de politică, de asemenea, pentru conturarea viitoarelor programe operaționale, s-au organizat întâlniri cu partenerii de la nivel național și regional și s-a purtat un dialog permanent cu reprezentanții Comisiei Europene.

La nivel regional, ADR Nord-Vest a demarat procesul de elaborare a Planului pentru Dezvoltare Regională (PDR) 2021-2027. Elaborarea acestui document strategic de programare se bazează pe consultări cu autoritățile regionale, locale, cu organizațiile societății civile, cu parteneri economici și sociali, astfel încât să reflecte nevoile de dezvoltare ale regiunii, urmând ca pe baza acestuia, să se contureze un Program Operațional Regional dedicat Regiunii Nord-Vest.

De asemenea, având în vedere că 35% din resursele FEDR vor fi alocate pentru OP1 (O Europă mai inteligentă), ADR Nord-Vest are în vedere actualizarea Strategiei Regionale de Specializare Inteligentă (RIS3), document strategic cu rol de coordonare a politicilor de inovare în sectoare economice cheie, cu scopul de a dezvolta atuurile, avantajele competitive și potențialul pentru excelență al Regiunii Nord-Vest.

2.1 Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă

Cele 17 obiective de dezvoltare durabilă (ODD) din *Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă* a Organizației Națiunilor Unite sunt strâns legate între ele și concepute pentru a fi indivizibile, motiv pentru care integrarea acestora în acțiunile întreprinse de toți actorii este esențială pentru aplicarea cu succes a acestora pe teren. Este important să îmbunătățim sinergia și coerența între politici și să dezvoltăm un cadru de reglementare, financiar și comportamental care să le transforme în realitate.

Deși fiecare obiectiv este important în realizarea Agendei 2030, *Obiectivul 17: Parteneriate pentru realizarea obiectivelor* este mai special pentru că ne arată modul prin care putem realiza celelalte obiective, mai precis prin implicarea tuturor părților interesate.

Statele membre ale UE ocupă deja primele locuri în privința punerii în aplicare a obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD). Cu toate acestea, nici o țară din lume nu a atins toate obiectivele convenite și la o analiză mai atentă a performanței UE privind obiectivele de dezvoltare durabilă (ODD), se observă că UE trebuie să facă în continuare eforturi pe toate fronturile.

3. Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030 - Contextul Național

România, în calitate de stat membru al Organizației Națiunilor Unite (ONU) și Uniunii Europene (UE) și-a exprimat adeziunea la cele 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD) ale Agendei 2030.

România s-a alăturat liderilor celor 193 state membre ale ONU la Summit-ul privind dezvoltarea din septembrie 2015 adoptând **Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă**, un program de acțiune globală în domeniul dezvoltării cu un caracter universal și care promovează echilibrul între cele trei dimensiuni ale dezvoltării durabile – economic, social și de mediu. Pentru prima oară, acțiunile vizează în egală măsură statele dezvoltate și cele aflate în curs de dezvoltare.

Conceptul de ODD s-a născut la Conferința Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Durabilă (Rio+20), în 2012. ODD înlocuiesc cele opt Obiective de Dezvoltare ale Mileniului (ODM) cuprinse în textul Declarației Mileniului adoptată în septembrie 2000 la ONU. Majoritatea statelor lumii, printre care și România, se reuniau în 2000 în jurul unui angajament de a reduce sărăcia globală și a salva milioane de vieți. Declarația Mileniului a constituit în perioada 2000-2015 unica agendă globală în domeniul dezvoltării asupra căreia a existat un acord la cel mai înalt nivel și care includea ținte precise:

- 1. Reducerea sărăciei extreme și a foametei**
- 2. Realizarea accesului universal la educație primară**
- 3. Promovarea egalității de gen și emanciparea femeilor**
- 4. Reducerea mortalității infantile**
- 5. Îmbunătățirea sănătății materne**
- 6. Combaterea HIV/SIDA, a malariei și a altor boli**
- 7. Asigurarea sustenabilității mediului**
- 8. Crearea unui parteneriat global pentru dezvoltare**

În primul semestru al anului 2019, România a deținut Președinția Consiliului Uniunii Europene. În acea perioadă, România a avut oportunitatea, dar și responsabilitatea, de a promova valorile dezvoltării durabile la nivel european.

În iulie 2020 Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă din cadrul Guvernului României anunță lansarea proiectului „Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030, Cadrul de planificare strategică pentru Strategia de Dezvoltare Locală a Administrației Publice” cu devizul ”Planificăm global, acționăm local!” .

Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă sprijină fundamentarea și elaborarea strategiilor de dezvoltare locală prin:

- promovarea și informarea la nivelul Administrației Publice Locale a Strategiei Naționale pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030 (SNDDR 2030)
- promovarea obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD)
- fundamentarea cadrului de lucru al Planului de acțiune pentru implementarea SNDDR 2030 la nivel local, prin armonizarea obiectivelor de dezvoltare locală cu cele de dezvoltare durabilă la nivel național și adaptarea contextului local la ODD-uri

- construcția unui ghid pentru autoritățile publice locale pentru elaborarea Strategiilor de Dezvoltare Locală 2021-2027/2029 în acord cu SNDDR 2030.

Prin această strategie, România își stabilește cadrul național pentru susținerea Agendei 2030 și implementarea setului de 17 ODD.

Strategia este orientată către cetățean și se concentrează pe inovație, optimism, reziliență și încrederea că statul servește nevoile fiecărui cetățean, într-un mod echitabil, eficient și într-un mediu curat, în mod echilibrat și integrat.

Agenda 2030 cuprinde cele 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD), reunite informal și sub denumirea de Obiective Globale. Prin intermediul Obiectivelor Globale, se stabilește o agendă de acțiune ambițioasă pentru următorii 15 ani în vederea eradicării sărăciei extreme, combaterii inegalităților și a injustiției și protejării planetei până în 2030.

1. Fără sărăcie – Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context.
2. Foamete „zero” – Eradicarea foametei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi durabile.
3. Sănătate și bunăstare – Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor la orice vârstă.
4. Educație de calitate – Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți.
5. Egalitate de gen – Realizarea egalității de gen și împuternicirea tuturor femeilor și a fetelor.
6. Apă curată și sanitație – Asigurarea disponibilității și managementului durabil al apei și sanitație pentru toți.
7. Energie curată și la prețuri accesibile – Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern.
8. Muncă decentă și creștere economică – Promovarea unei creșteri economice susținute, deschise tuturor și durabile, a ocupării depline și productive a forței de muncă și a unei munci decente pentru toți.
9. Industrie, inovație și infrastructură – Construirea unor infrastructuri rezistente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației.
10. Inegalități reduse – Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și de la o țară la alta.
11. Orașe și comunități durabile – Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile.
12. Consum și producție responsabile – Asigurarea unor tipare de consum și producție durabile.
13. Acțiune climatică – Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor.
14. Viața acvatică – Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă.

15. Viața terestră – Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate.
16. Pace, justiție și instituții eficiente – Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile.
17. Parteneriate pentru realizarea obiectivelor - Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă.

3.1 Principiile generale utilizate în elaborarea Strategiei Naționale

Ca membră a comunității internaționale, dar mai ales ca membră a Uniunii Europene, România are interesul de a implementa principiile dezvoltării durabile pe plan național.

Strategia susține ca România să fie în 2030 o țară membră a unei Uniunii Europene puternice, în care decalajele dintre țări vor fi reduse, iar cetățenii României vor putea trăi într-o țară în care statul servește nevoile fiecărui cetățean într-un mod echitabil, eficient și cu preocupări crescute și constante pentru un mediu curat.

La nivel european, prin adoptarea de măsuri și strategii, finanțarea de proiecte și prin diverse programe, toate acestea sunt dezvoltate pe baza unui set de principii ce stau la baza elaborării și aplicării lor, după cum urmează:

- principiul descentralizării procesului de luare a deciziei, prin trecerea de la nivelul central/guvernamental la cel regional și local;
- principiul parteneriatului, prin crearea și promovarea de parteneriate între toți actorii implicați;
- principiul planificării, în vederea atingerii obiectivelor stabilite;
- principiul cofinanțării, adică obligativitatea contribuției financiare a diverșilor actori implicați în realizarea programelor și proiectelor de dezvoltare.

Dacă în etapa de tranziție conceptul de Dezvoltare Durabilă a fost acceptat mai mult declarativ, ca urmare a însușirii documentelor ONU în materie, după anul 2000, odată cu începerea tratatelor de aderare la UE, el a devenit o parte integrantă a construcției legislative și instituționale, găsindu-și reflectarea în principalele direcții ale politicii de stat. Se poate aprecia că încorporarea acquisului comunitar și aplicarea instrumentelor de lucru agreate la nivelul UE au constituit principalul motor al alinierii accelerate a României la principiile și practicile dezvoltării durabile.

În ansamblu, în ciuda dificultăților întâmpinate, bilanțul primului deceniu de implementare a SNDD este pozitiv, demonstrând reziliența și sustenabilitatea opțiunilor strategice ale societății românești și apartenența sa la UE.

Această apreciere este susținută de faptul că produsul intern brut al României calculat la paritatea puterii de cumpărare a sporit de la 39% din media UE în 2006 la 63% în 2017, cu perspectiva realistă, potrivit programului de convergență, să ajungă la 80% în 2020.

Totodată, pentru a asigura integrarea și corelarea echilibrată a componentelor economice,

**Strategia de Dezvoltare Economico-Socială a Orașului Baia Sprie,
Județul Maramureș în orizontul de timp
2021-2029**

ecologice și socio-culturale ale dezvoltării durabile, Strategia UE statuează următoarele principii directoare:

- Promovarea și protecția drepturilor fundamentale ale omului;
- Solidaritatea în interiorul generațiilor și între generații;
- Cultivarea unei societăți deschise și democratice;
- Informarea și implicarea activă a cetățenilor în procesul decizional;
- Implicarea mediului de afaceri și a partenerilor sociali;
- Coerența politicilor și calitatea guvernării la nivel local, regional, național și global;
- Integrarea politicilor economice, sociale și de mediu prin evaluări de impact și consultarea factorilor interesați.
- Utilizarea cunoștințelor moderne pentru asigurarea eficienței economice și investiționale;
- Aplicarea principiului precauției în cazul informațiilor științifice incerte;
- Aplicarea principiului “poluatorul plătește”.

4. Strategia Regională de Dezvoltare pentru perioada 2021-2027 - Contextul regional

Parlamentul European definește regiunea drept ” Un teritoriu care formează, din punct de vedere geografic, o unitate netă, sau un ansamblu similar de teritorii în care există continuitate, în care populația posedă anumite elemente comune și dorește să-și păstreze specificitatea astfel rezultată, și să o dezvolte cu scopul de a stimula progresul cultural, social și economic”.

În aplicarea legii dezvoltării regionale în România, în concordanță cu obiectivele de coeziune economică și socială ale României, precum și ale Uniunii Europene în domeniul politicilor de dezvoltare regională, pe teritoriul României sunt constituite opt regiuni de dezvoltare.

4.1 Cadrul regional de dezvoltare pentru perioada 2021-2027 în Regiunea Nord-Vest

Regiunea Nord-Vest este alcătuită din 6 județe: Bihor, Bistrița Năsăud, Cluj, Maramureș, Satu Mare, Sălaj. La nivelul regiunii Nord-Vest există o disparitate de dezvoltare care se accentuează.

În interiorul județelor există disparități semnificative între mediul urban și rural, orașele mari polarizând dezvoltarea, fiind principalii poli care pot menține și atrage populația.

Realizarea unei dezvoltări regionale echilibrate și a unei competitivități sporite depind încă, în mare măsură, de nivelul național, de calitatea și de stabilitatea mediului extern și de crearea unui cadru instituțional adecvat, iar pe plan local și regional de capacitatea de mobilizare a tuturor actorilor implicați în susținerea și implementarea unor proiecte de dezvoltare cu impact regional.

Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest a fost creată în baza Legii 151/1998 prin asocierea voluntară a autorităților locale și județene din județele Bihor, Bistrița-Năsăud, Cluj, Maramureș, Satu Mare și Sălaj. Suprafața regiunii este de 34.160 km², reprezentând 14,3% din teritoriul României, plasându-se astfel pe locul 4 la nivel național. În nomenclatorul statistic al unităților teritoriale europene (NUTS), regiunea se plasează pe locul 29 între cele 283 regiuni NUTS2 ale UE28 (conform "NUTS 2021 classification").

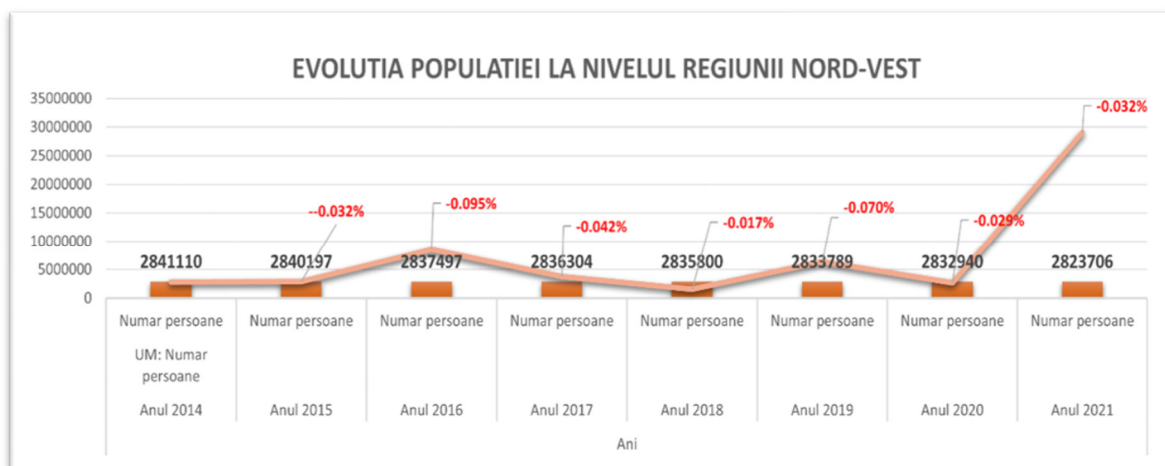
În spațiul național, Regiunea Nord-Vest (Transilvania Nord) face parte din Macroregiunea 1 (NUTS1) și se învecinează în sud cu Regiunea Vest, în sud-est cu Regiunea Centru și în est cu Regiunea Nord-Est.

„Comunitățile din Regiunea Nord-Vest, înțeleg să valorifice împreună, respectând principiile dezvoltării durabile resursele naturale, materiale, umane, tradițiile istorice și interculturale în scopul unei dezvoltări susținute, constante care fac din Transilvania de Nord una dintre cele mai dinamice regiuni europene.

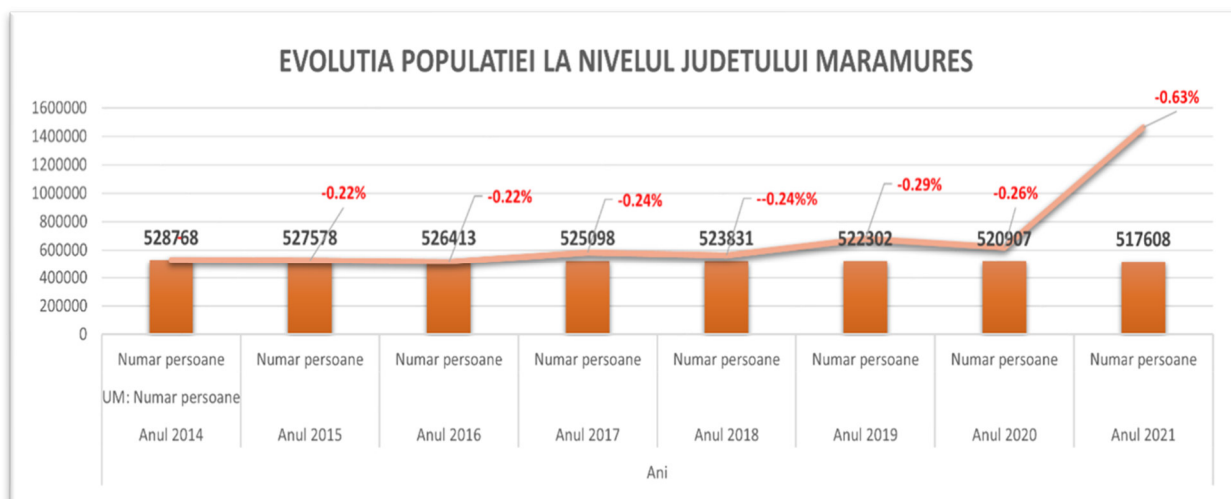
Regiunea Nord-Vest, prin amplasarea și dotările sale infrastructurale îndeplinește un rol strategic, de deservire logistică, a teritoriilor de la Vestul, Estul, Sudul și Nordul său. Domeniile de excelență ale regiunii, care se disting prin potențialul lor inovativ, “dezvoltare tehnologică” și poziționarea pe piețele europene a produselor regionale sunt: agricultura, industria alimentară și a bunurilor de consum (mobilier și confecții), industria de mașini și echipamente, turismul și IT&C.

Regiunea dispune de un valoros capital uman, sistemele de educație a adulților, de formare continuă a adulților și învățământ universitar fiind recunoscute la nivel internațional. Cetățenii regiunii se disting prin mentalitatea lor inovativă, cooperantă care, alături de un nivel al calității vieții ridicat (cu un PIB de 55% din media europeană) fac din Regiunea Nord- Vest una dintre destinațiile preferate de investitori și turiști în Europa Centrală și de Est.”

Populația cu domiciliul în spațiul rural al regiunii Nord-Vest a cunoscut un trend accentuat de scădere în perioada 2000-2019. Migrația dinspre zona rurală spre zona urbană, respectiv către alte țări membre ale Uniunii Europene dublată de un spor natural negativ a fost importantă mai ales în Maramureș (-38.387 persoane), Bihor (-14.846 persoane) sau Sălaj (-13.574 persoane).

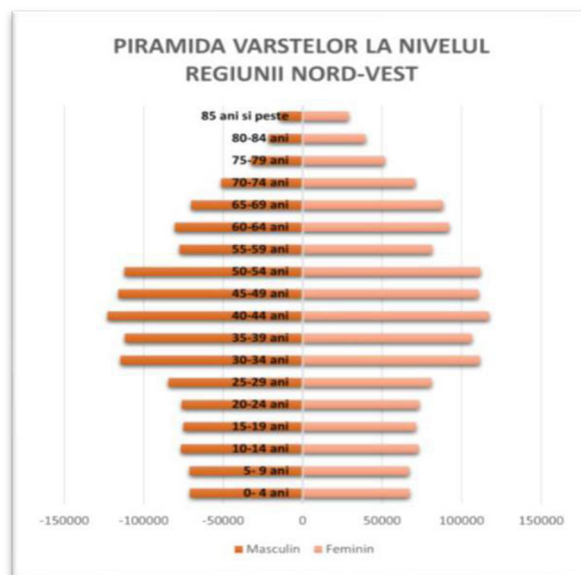
În județul Maramureș trendul a fost pozitiv (+21.568 persoane) ca urmare a transformării zonei periurbane a municipiului Maramureș-Napoca în zonă rezidențială pentru populația angajată în zona metropolitană (localitățile Florești; Apahida; Baci; Cinteni etc).

Cu excepția județului Maramureș, celelalte zone ale regiunii Nord-Vest aveau în anul 1992 un pronunțat caracter rural (ponderea populației cu rezidență în zona rurală de peste 50%).

Între timp, datorită migrației accentuate, populație preponderent rurală se mai înregistrează doar în Bistrița-Năsăud, Satu-Mare și Sălaj.

Ponderea populației cu vârsta mai mare de 65 de ani a crescut în perioada 1992 - 2017 în toate județele Regiunii de Dezvoltare Nord-Vest. Populația cu reședința în zona rurală este mai îmbătrânită comparativ cu populația din zona urbană.

În trimestrul 4 al anului 2018 venitul total mediu lunar al unei gospodării situată în Regiunea Nord Vest era de 4.607,7 lei. În zona rurală o gospodărie câștiga cu 18% mai puțin, iar în zona urbană cu 14% mai mult. Demn de remarcat este faptul că disparitățile urban/rural s-au accentuat foarte mult din punct de vedere a veniturilor totale obținute la nivel de gospodărie, ceea ce explică și fenomenul accentuat de emigrație. Din punct de vedere al execuției bugetelor locale pe regiuni pe componenta venituri conform datelor INS constatăm că în anul 2017 Regiunea Nord-Vest se situează pe un nivel relativ bun (pe locul 3) fiind surclasată

de București-Ilfov și Regiunea Nord-Est, cu venituri (8.554,4 milioane lei în 2017) comparativ cu 5.371,5 milioane lei în anul 2010, ceea ce demonstrează creșterea posibilităților de a genera venituri în ultima perioadă, cu un procent de 13,63 % în 2017 din total veniturilor pe toate cele 8 Regiuni ce țin de formarea execuțiilor bugetare. În cadrul aceleiași componente, județele din regiune a căror execuție bugetară au aportul cel mai mare privind componenta venituri în 2017, sunt județele Maramureș (27,47%) și Bihor (22,25%) care împreună reprezintă aproape 50% din totalul bugetului pe regiune.

În ceea ce privește cheltuielile din execuția bugetară, Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest se afla pe locul 3 în anul 2017, primele două locuri ocupate de Regiunea București-Ilfov și Regiunea Nord-Est ca și în cazul Veniturilor. În cadrul regiunii analiza execuției bugetare privind componenta Cheltuieli reliefează aceleași date ca și în cazul veniturilor, cele două județe Maramureș și Bihor au cheltuit în jur de jumătate din totalul cheltuielilor din cadrul bugetului regiunii în cursul anului 2017.

Din punct de vedere al subvențiilor primite de la bugetul de stat, Regiunea Nord-Vest este pe locul 3 la nivelul anului 2017, cu 901,1 mil. lei, conform INS. Astfel se constată că nevoile investiționale, dar nu numai, au permis Regiunii să atragă mai mulți bani pentru comunitatea sa, pentru anumite investiții, dar și pentru susținerea unor cheltuieli. Județul Bihor are subvenții primite de la bugetul de stat în valoare de 211,3 milioane lei ce îl poziționează pe primul loc în Regiune, cele mai puține subvenții obținute au fost în județul Sălaj în suma de 74,2 milioane lei

Se constată că din punct de vedere financiar, al execuției bugetare, la nivelul regiunii atât în ceea ce privește veniturile, cheltuielile, dar și al subvențiilor Regiunea ocupă locul 3, ceea ce semnifică o dependență financiară de bugetul central și doar în cazul a două județe se poate vorbi de o oarecare autonomie financiară ce s-ar putea crea datorită veniturilor proprii ce se pot genera. În același timp se poate constata, analizând structural aceste date, că din punct de vedere financiar subvențiile nu contribuie la recuperarea decalajelor de dezvoltare interregionale.

O analiză a veniturilor bugetare/locuitor, indică faptul că orașele, comunele din zonele metropolitane/periurbane și cele din zone cu resurse naturale importante (de ex. stațiuni turistice - Băișoara, Măguri, Răcătău) înregistrează venituri bugetare superioare mediei. La polul opus, cele mai mici venituri bugetare per locuitor se înregistrează în comunele din Satu Mare, Maramureș și Bistrița-Năsăud. Valori mult superioare mediei se înregistrează în unele unități administrativ-teritoriale care au accesat fonduri europene sau au primit alocări de la bugetul de stat (Săcășeni, Petrești, Romuli, etc.). Per ansamblu, se poate afirma că majoritatea comunelor din regiune au un deficit cronic de finanțare, cele de mici dimensiuni fiind dependente de alocările de la nivelurile teritoriale superioare.

După evoluția veniturilor proprii locale pe locuitor în anul 2018 constatăm că Oradea se află pe primul loc la nivel național, celelalte municipii reședință de județ fiind undeva în urmă. Acest clasament ar fi relevant dacă nu ar considera creșterile de taxe locale (se știe că administrațiile locale aplică creșteri ale taxelor locale diferențiat).

Programul Operațional Regional Nord-Vest (POR Nord-Vest) a propus viziunea strategică privind dezvoltarea regională, care are la bază nevoile de dezvoltare, identificate și

prioritizate într-un larg cadru partenerial, care să permită Regiunii Nord-Vest ca la nivelul orizontului anului 2030 să fie o regiune europeană cu un nivel ridicat de inovare, capabilă să atragă și să capitalizeze investiții și competențe, conectată intern și internațional, cu acces facil pentru cetățeni la servicii de calitate și oportunități diverse. POR Nord-Vest este principalul instrument de finanțare din fonduri europene disponibil la nivelul Regiunii Nord- Vest în perioada 2021-2027.

Această viziune strategică va fi urmărită într-un orizont de timp de 8-10 ani prin implementarea de proiecte care să genereze dezvoltare, continuând ciclul de programare 2014 – 2020, dar care răspund și noilor provocări lansate de UE pentru perioada 2021-2027.

Fiecare din prioritățile de mai jos conține un set de măsuri corespondente care prezintă tipurile de acțiuni ce trebuie întreprinse:

Prioritatea 1 - Creșterea numărului locurilor de muncă și a veniturilor locuitorilor din regiune	
Obiective	Măsuri
1. Creșterea economiei regionale prin dezvoltare multidimensională și integrată pentru diminuarea disparităților intra- și inter-regionale, respective creșterea standardului de viață regional	1.1 Îmbunătățirea competitivității IMM-urilor în sectoarele prioritare
	1.2 Încurajarea activităților de CDI în activitățile economice prioritare și consolidarea capacităților de CDI
	1.3 Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon, care utilizează eficient resursele și are în vedere amenințările datorate schimbărilor climatice
Prioritatea 2 – Creșterea accesibilității regiunii și a mobilității locuitorilor, mărfurilor și informațiilor	
Obiective	Măsuri
2. Creșterea economiei regionale prin dezvoltare multidimensională și integrată pentru diminuarea disparităților intra- și inter-regionale, respective creșterea standardului de viață regional	2.1 Dezvoltarea unui sistem de transport durabil și asigurarea accesului și integrării în rețelele de transport majore de la nivel european și internațional
	2.2 Îmbunătățirea accesului la TIC, a calității și utilizării acestor rețele de către mediul privat și public
	2.3 Asigurarea accesului la energie și conectarea la rețelele europene
Prioritatea 3 - Creșterea calității vieții locuitorilor din regiune	
Obiective	Măsuri
3. Creșterea economiei regionale prin dezvoltare multidimensională și integrată pentru diminuarea disparităților intra și inter-regionale, respectiv creșterea standardului de viață regional	3.1 Îmbunătățirea sistemului de educație, a competențelor și învățării pe tot parcursul vieții
	3.2 Sporirea accesului la servicii sociale de calitate
	3.3 Sporirea accesului la asistență medicală convenabilă și de calitate

	3.4 Promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei
	3.5 Regenerarea fizică și economică a comunităților urbane și rurale defavorizate
	3.6 Protejarea și conservarea mediului natural și construit
Prioritatea 4 - Protecția mediului și creșterea eficienței energetice	
Obiective	Măsuri
4. Creșterea economiei regionale prin dezvoltare multidimensională și integrată pentru diminuarea disparităților intra și inter-regionale, respective creșterea standardului de viață regional	4.1 Întărirea capacității administrative și sprijinirea bunei guvernante

4.2 Cadrul județean (Strategia de Dezvoltare a Județului Maramureș)

Județul Maramureș este situat în Nord-Vestul României, în partea de nord a Transilvaniei, străjuit de munții Oaș, Gutâi, Țibles și ai Maramureșului, la o distanță de aproximativ 500 km de București, capitala țării și se încadrează între următoarele coordonate:

- Meridianele 22°52'30" și 25°07'30" longitudine estică

- Paralele 47°20'00" și 48°00'15" latitudine nordică

- Se învecinează la est cu județul Suceava, la sud cu județele Bistrița- Năsăud, Cluj și Sălaj, la vest cu județul Satu-Mare, respectiv la nord fiind delimitat de frontiera cu Ucraina, pe o lungime de 154 km, din care râul Tisa reprezintă aprox. 40% (62 km) și are o suprafață de 6.304 kmp fiind pe locul 15 ca suprafață între județele țării.

Viziunea de dezvoltare a județului Maramureș pentru un orizont de timp mai îndelungat (2035), este:

"La orizontul anului 2035, județul Maramureș va fi o comunitate durabilă, ușor accesibilă și conectată la rețelele majore de comunicații din Europa Centrală și de Est, o destinație turistică și de afaceri de importanță europeană, cu servicii publice de calitate și o administrație proactivă, orientată către cetățean."

La finalul acestui interval de timp, județul Maramureș se va caracteriza prin:

1. Accesibilitate facilă pentru cetățeni, turiști și oameni de afaceri, un județ cu legături interne de transport rapide, sigure și sustenabile, conectată la principalele fluxuri de persoane, mărfuri și informații din Europa Centrală și de Est;

2. Acces nediscriminatoriu al populației la servicii publice de calitate, de la apă, canalizare, energie, telecomunicații, până la educație, sănătate, asistență socială, siguranță publică, cultură și agrement, dar și la spații publice atractive, care să contribuie la reducerea fenomenului migrației interne și externe;

3. O destinație turistică de importanță europeană și un brand național al României, care să valorifice autenticitatea arhitecturii, cultura lemnului, arta populară, folclorul, meșteșugurile și tradițiile locale bine conservate, gastronomia, muzeele, producția culturală contemporană, dar și unicitatea peisajelor, diversitatea resurselor naturale sau moștenirea istorică a județului;

4. Un județ verde, cu un mediu curat, spații verzi, oportunități atractive de petrecere a timpului liber și de practicare a sporturilor, capabil să conserve natura, peisajele, flora și fauna generoasă de care se bucură, atractiv pentru locuire, turism și agricultură ecologică;

5. Un mediu de afaceri dinamic, caracterizat prin atractivitatea pentru investiții străine, antreprenoriat local și inovație, dar și prin colaborarea permanentă cu autoritățile locale și mediul universitar, capabil să genereze locuri de muncă bine plătite și bunăstare pentru cetățeni;

6. O comunitate de oameni educați, inventivi, încrezători, ospitalieri, toleranți, harnici, onești, deschiși către nou și spiritualitate, dar și cu respect pentru tradiții și istorie, și implicați în viața publică;

7. O administrație publică proactivă, eficientă și interesată permanent de reducerea birocrăției, de apropierea serviciilor sale de cetățean și de mediul de afaceri, precum și de implicarea acestora în luarea deciziilor strategice de dezvoltare ale județului.

4.3 Axe prioritare și obiectivele specifice ale Strategiei:

Ca urmare a analizei parteneriale realizate la nivelul Regiunii Nord-Vest, pentru perioada 2021–2027, la nivelul Programului Operațional Regional pentru Regiunea Nord-Vest au fost identificate următoarele 7 axe prioritare, care corespund tuturor celor 5 obiective de politică:

Nr. Crt.	Obiective de politică	OP	Axe prioritare
1	O Europă mai inteligentă (prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente)	OP1	Axa prioritară 1 - O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice; Axa prioritară 2 - O regiune cu orașe Smart.
2	O Europă mai verde (mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon, prin promovarea tranziției către o energie nepoluantă și echitabilă, a investițiilor verzi și albastre, a economiei circulare, a adaptării la schimbările climatice și a prevenirii și gestionării riscurilor)	OP2	Axa prioritară 3 - O regiune cu orașe prietenoase cu mediul.
3	O Europă mai conectată (prin dezvoltarea mobilității și a conectivității TIC regionale)	OP3	Axa prioritară 4 - O regiune accesibilă

4	O Europă mai socială (prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale)	OP4	Axa prioritară 5 - O regiune educată
5	O Europă mai aproape de cetățeni (prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a zonelor urbane, rurale și de coastă și a inițiativelor locale)	OP5	Axa prioritară 6 - O regiune atractivă
	Axa prioritară 7 - Asistență tehnică, nu corespunde unui obiectiv de politică, dar are rolul de a susține sistemul de management și control instituit pentru gestionarea programului, pentru acțiuni de sprijinire a beneficiarilor pentru pregătirea portofoliului de proiecte, măsuri de informare și publicitate, analize, studii, analize, evaluări.		

Conform *Planului de dezvoltare regională pentru 2021-2027 a regiunii Nord-Vest* cadrul instituțional propus pentru perioada de programare 2021-2027 are la bază:

- lecțiile învățate,
- o descentralizare a implementării
- apropierea de beneficiari, cu scopul de a crește leadership-ul în implementarea fondurilor europene.

Se consideră că trebuie continuată identificarea unor instrumente de finanțare, în zona transferului tehnologic, adaptate nevoilor IMM-urilor. POR 2014-2020 a fost singurul PO care a finanțat investiții referitoare la îmbunătățirea competitivității IMM.

Beneficiarii proiectelor de eficiență energetică trebuie să se concentreze asupra operațiunilor cu valoare adăugată și să fie informați despre cele mai bune practici în domeniu. De asemenea, asociațiile de locatari trebuie să fie implicate mai mult în inițierea, pregătirea și implementarea proiectului. Intervențiile de dezvoltare urbană integrată trebuie să urmărească componenta de creștere a calității vieții locuitorilor spațiului urban.

Restaurarea obiectivelor de patrimoniu pe termen mediu și lung, cu un set de politici coerente și susținute la nivel central și local, va determina dezvoltarea și diversificarea economiilor locale.

Pentru localitățile de dimensiuni mai mici, integrarea obiectivelor finanțate prin POR în circuite turistice regionale/naționale, poate reprezenta motorul revigorării economice cu real impact asupra nivelului de trai al comunităților.

În apropierea localităților interesate de investiții în zona de turism și patrimoniu, au fost identificate ca necesare și investiții în infrastructură. Atât dezvoltarea și modernizarea drumurilor județene, inclusiv a centurilor ocolitoare, cât și accesul la coridoarele TEN-T și, implicit la orașe și municipii, au condus la beneficii economice importante și au în continuare o relevanță mare și foarte mare pentru beneficiari. În ceea ce privește nivelul de integrare și coerență internă a investițiilor finanțate în domeniul turismului, pentru sustenabilitatea investițiilor și complementaritatea cu alte inițiative locale, se vor avea în vedere intervenții la nivel de drumuri județene sau ocolitoare ale orașelor principale din apropierea resursei turistice, reabilitarea patrimoniului cultural și investiții private în structuri de primire turistică.

Se pot identifica intervenții diferite, de la servicii de bază (servicii de sănătate adresate

cetățenilor și turiștilor), la mobilitate sustenabilă, recalificarea clădirilor istorice, pe lângă investițiile operatorilor privați (pe structurile de primire, serviciile turistice, SPA și serviciile comerciale).

În domeniul educației, un anumit număr de preșcolari, elevi și studenți vor învăța în clădiri renovate, care asigură confort și stare de bine absente anterior, și vor beneficia de dotări suplimentare. Acestea vor avea efect asupra participării școlare și universitare (vor contribui la reducerea abandonului școlar/universitar), dar și asupra rezultatelor învățării. Interesul beneficiarilor față de învățământul profesional și tehnic (în general) este crescut.

Deși POR 2014-2020 a fost orientat pe domenii/sectoare distincte (eficiența energetică, educație, sănătate, competitivitate, etc), obiectivele sale de intervenție, deși abordate individual au rezultate complementare.

Pentru urmărirea dezvoltării integrate a Regiunii Nord-Vest, ar fi necesară corelarea rezultatelor cu celelalte programe și surse de finanțare. Axele prioritare ale POR 2014-2020 au fost fragmentate (14 axe prioritare + 1 asistență tehnică), ceea ce a însemnat o rigiditate a opțiunilor de a dezvolta proiecte. De asemenea ghidurile specifice elaborate pe fiecare prioritate de investiție/obiectiv specific au avut caracteristici diferite și derogări de la ghidul general, aducând un risc al apariției erorilor în cadrul proiectelor pentru beneficiarii care implementează mai multe proiecte din mai multe priorități de investiție, cum sunt UAT-urile.

Implicarea timpurie a administrațiilor publice locale și a mediului de afaceri în vederea stabilirii noilor priorități, respectiv participarea acestora în pregătirea noilor ghiduri, poate crea o imagine de ansamblu din punct de vedere strategic asupra Regiunii Nord-Vest.

Principalele instituții la nivel regional pentru POR Nord -Vest 2021-2027:

(1) *Consiliul pentru Dezvoltare Regională (CDR) Nord-Vest* - cu rol de asumare și decizie, inclusiv de a asuma în numele regiunii aceste programe și de a verifica și analiza implementarea lor, și care analizează și aprobă strategia și programele de dezvoltare regională. CDR este format din:

- reprezentanții administrației locale,
- președinții consiliilor județene,
- primarii municipiilor reședință de județ,
- câte un reprezentant al primarilor de orașe și unul al primarilor de comune din fiecare județ al regiunii;

(2) *Agenția pentru Dezvoltare Regională (ADR) Nord-Vest*, care conform legii este un organism non-guvernamental, nonprofit, de utilitate publică, cu personalitate juridică, care funcționează în domeniul dezvoltării regionale și care va îndeplini, în perioada 2021-2027, rolul de autoritate de management pentru Programul Operațional Regional.

(3) *Comitetul Regional pentru elaborarea Planului de Dezvoltare Regională (CRP) Nord-Vest*, organism consultativ care reunește și implică în procesul de planificare principalii actori cheie din regiune într-un cadru larg partenerial, și care participă la elaborarea și avizarea Planului de Dezvoltare Regională (PDR) Nord-Vest - document care fundamentează POR Nord-Vest pentru perioada 2021-2027.

(4) *Consortiul Regional de Inovare Regiunea Nord-Vest (CRI)* - structura consultativă implicată în procesul de actualizare și monitorizare a Strategiei Regionale de Specializare Inteligentă, de avizare a Documentului Cadru Regional, precum și de analiză și prioritizare a

propunerilor de proiecte aferente entităților regionale de inovare și transfer tehnologic.

Aceste instituții asigură implicarea și reprezentativitatea principalilor actori din regiune în procesul de elaborare, implementare și control al Programului Operațional Regional.

Având o îndelungată colaborare de mai bine de 20 de ani, acestea vor asigura echilibrul structurilor locale și regionale, fiind un organism bine încheiat. Sistemul decizional se bazează într-o măsură mai mare pe un sistem de reguli/proceduri profesionale și într-o măsură mai mică pe decizii administrative care pot fi uneori subiective.

Implementarea, monitorizarea și evaluarea POR Nord-Vest 2021-2027 vor fi realizate cu sprijinul viitorului Comitet de Monitorizare al POR (CM POR) Nord-Vest. Comitetul va avea 24 membri, reprezentând la paritate administrația publică locală, respectiv mediul academic, de afaceri și societatea civilă. Astfel jumătate din membri vor fi reprezentanți ai celor 6 consilii județene și a celor 6 primării ale municipiilor reședință de județ și a 6 primării de orașe, câte unul din fiecare județ. Cealaltă jumătate va fi formată din reprezentanți ai celor mai active și relevante firme din regiune, universități, ONG-uri care activează în domeniile de interes ale POR. Criteriile și procesul de selecție ale acestora vor fi realizate ulterior aprobării POR Nord-Vest 2021-2027.

Având în vedere că, în conformitate cu prevederile Regulamentului comun, Comitetele de Monitorizare se pot constitui doar după aprobarea de către Comisia Europeană a Programelor Operaționale Regionale, se propune pregătirea și constituirea acestora în două etape, pentru a asigura cadrul și continuitatea funcțiilor privind programarea și monitorizarea la nivel regional. Astfel:

- într-o primă etapă, se propune constituirea la nivelul Regiunii Nord-Vest a unui Comitet Strategic de Programare Regională, care să sprijine procesul de identificare a nevoilor de dezvoltare și de prioritizare a investițiilor care urmează a fi incluse în Programele Operaționale Regionale.

- într-o etapă ulterioară, Comitetul Strategic de Programare Regională va sta la baza formării Comitetului de Monitorizare, prin preluarea membrilor, fie în calitate de membri cu drept de vot, fie în calitate de membri observatori. Acestor membri de la nivel regional, li se vor adăuga ca și membri cu drept de vot reprezentanți ai autorităților de la nivel național, cu care Programele Operaționale Regionale trebuie să se coreleze și coordoneze.

În ceea ce privește, *capacitatea administrativă*, sunt avute în vedere atât măsuri pentru sistemul de management și control, pentru întărirea capacitații administrative a Agenției pentru Dezvoltare Regională Nord-Vest în calitate de autoritate de management, cât și măsuri de capacitate administrativă la nivelul principalilor beneficiari pentru creșterea capacitații de implementare a proiectelor. În cadrul fiecărei axe sunt propuse acțiuni legate de creșterea capacitații în ceea ce privește pregătirea și implementarea proiectelor.

Portofoliu de proiecte

În cadrul atelierelor de descoperire antreprenorială organizate în cursul anului 2019 și 2020, au fost identificate un număr de 7 proiecte strategice, propuse de actorii ecosistemului regional de inovare. De asemenea, au fost propuse și alte aproximativ 20 de inițiative, care au nevoie de

dezvoltare a ideilor și transformare în proiecte. În cadrul exercițiului de pregătire de proiecte cu sprijinul POAT 2014-2020, se estimează că va putea fi pregătit un portofoliu de aproximativ 30 de proiecte în domenii, ca mobilitate și regenerare urbană, infrastructuri și servicii publice de turism, centre / baze de agrement de tip tabere școlare, drumuri județene. În urma evaluării făcute la nivelul listei de rezervă a POR 2014-2020 au fost identificate 56 proiecte în domenii precum: eficiență energetică, mobilitate și regenerare urbană, turism, patrimoniu, educație. De asemenea, se estimează că la nivelul beneficiarilor publici mai sunt în pregătire un număr de aproximativ 50 de proiecte, în zona de eficiență energetică, smart city, achiziții de material rulant, obiective de patrimoniu, turism.

Metodologia de alocare financiară la nivelul POR 2021-2027

Alocarea prevăzută pentru regiunea Nord-Vest se încadrează și respectă constrângerile financiare impuse prin regulamentul privind dispozițiile comune. Cu privire la alocările financiare propuse în interiorul programului, acestea țin cont de nevoile de dezvoltare identificate la nivel de sector și axă prioritară și au în vedere criteriile de priorizare precum: populația, bugetul de investiții, capacitatea de cofinanțare, nevoia de finanțare și experiența perioadelor anterioare, portofoliul de proiecte pregătit din POAT 2014-2020.

Abordarea privind dezvoltarea urbană

Programul Operațional Regional este un program eminent adresat mediului urban, chiar dacă în anumite apeluri de proiecte orașele sunt în competiție pentru obținerea finanțării cu zone rurale. Din punct de vedere al dezvoltării urbane, în Regiunea Nord-Vest există 43 de municipii și orașe. Conform legislației naționale, împărțirea în categorii ar fi următoarea:

- a) Municipii reședință de județ (6),
- b) municipii (15),
- c) orașe (28).

În POR Nord-Vest se va gândi un sistem adaptat specificului regiunii care să aibă în vedere translatarea principiilor coeziunii la nivel regional, date fiind actualele disparități intra-regionale. Se are în vedere construirea unui sistem care să pună în valoare următorii indicatori: nevoia de dezvoltare, capacitatea financiară reală, populația, specificitatea arealului asupra căruia se intervine. Acest mecanism de implementare va fi determinat atât de analizele bazate pe indicatori socio-economici, dar și prin consultări partenoriale ale mediului socio-economic.

Abordarea integrată cu privire la obiectivul de politică 5

În conformitate cu implementarea abordării teritoriale, acțiunile din Obiectivul 5 vor rezulta din strategii integrate, planuri de acțiune sau alte documente strategice de la nivel local sau regional care conțin propuneri de proiect. Strategiile de dezvoltare integrate vor reflecta legăturile funcționale și spațiale ale teritoriului. Obiectivul 5 prin consolidarea sentimentului de identitate regională, va fi, de asemenea, axat pe punerea în aplicare a ideilor de dezvoltare inovatoare/experimentale, astfel încât să permită testarea la nivel regional a unor proiecte, atât

în urban, cât și în rural, din domenii precum:

- protecția, dezvoltarea și promovarea patrimoniului cultural și a serviciilor în domeniul culturii ca factori importanți pentru dezvoltarea socio-economică a regiunii;
- dezvoltarea zonelor cu valori naturale și de peisaj ridicate, precum și a celor bazate pe proprietăți balneare și valori culturale care determină atractivitatea turistică ridicată.

4.4 Parteneriate

În Regiunea NORD-VEST structurile parteneriale sunt constituite în conformitate cu prevederile Legii 315/2004, cu modificările ulterioare. De asemenea, se iau în considerare:

- Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului pentru Dezvoltare Regională (CDR) al Regiunii de Dezvoltare Nord-Vest;
- Regulamentul- cadru privind organizarea și funcționarea Comitetelor Regionale pentru elaborarea Planului de Dezvoltare Regională (CRP) 2021-2027;
- Regulament privind organizarea și funcționarea Consorțiului Regional de Inovare (CRI) în Regiunea Nord-Vest.
- Astfel, relații parteneriale se stabilesc la nivelul:
- Consiliului pentru Dezvoltare Regională (CDR)
- Comitetului Regional pentru elaborarea PDR (CRP)
- Consorțiului Regional de Inovare (CRI)

Consiliul pentru Dezvoltare Regională (CDR) este organismul regional deliberativ, fără personalitate juridică, care este constituit și funcționează pe principii parteneriale la nivelul fiecărei regiuni de dezvoltare, în scopul coordonării activităților de elaborare și monitorizare ce decurg din politicile de dezvoltare regională.

Comitetul Regional pentru elaborarea PDR 2021-2027 (CRP) are rol consultativ, reprezentând cadrul larg partenerial al CDR pentru elaborarea și avizarea PDR și are în componența sa ca membri titulari sau supleanți, reprezentanți, la nivel decizional, ai ADR, ai compartimentelor de dezvoltare rurală județene ale Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, precum și ai altor servicii deconcentrate ale instituțiilor publice centrale, reprezentanți ai instituției prefectului, consiliilor județene, consiliilor locale, ai societății civile, precum și reprezentanți ai altor organizații cu activitate relevantă la nivel regional în diverse domenii specifice. CRP este coordonat de ADR Nord-Vest care asigură și secretariatul acestuia.

Componența structurilor parteneriale prevăzute în Regulamentul Cadru al
]Comitetelor Regionale sunt:

- Grupurile tematice regionale (GTR)
- Grupurile de lucru subregionale (GLSR)

Grupurile tematice regionale (GTR) stabilite la nivelul Regiunii Nord-Vest sunt în număr de șase structura acestora fiind corelată cu obiectivele de politică (OP) de la nivel european

pentru perioada 2021-2027:

- Competitivitate, inovare și transfer tehnologic, digitalizare (OP1);
- Mediu și schimbări climatice, eficiență energetică, mobilitate (OP2);
- Infrastructura regională de transport (OP3);
- Educație, ocuparea forței de muncă, sănătate, servicii sociale (OP4);
- Turism, cultură, patrimoniu cultural (OP5);
- Administrație și bună guvernare.

Grupurile de lucru subregionale (GLSR) sunt organizate la nivel județean, organizate în funcție de prioritățile regionale de dezvoltare. Atribuțiile grupurilor tematice regionale și grupurilor de lucru subregionale sunt de a examina analizele economice și sociale și problemele majore identificate la nivel județean, obiectivele de dezvoltare stabilite și strategia pentru realizarea acestora. Acestea contribuie la realizarea documentelor necesare elaborării PDR și formulează recomandări și propuneri care sunt transmise CRP.

Parteneriatul regional este compus din membrii titulari și membri supleanți, reprezentanți ai ADR NORD-VEST astfel:

- Consilii județene și Primării de municipii și orașe;
- Servicii și instituții județene publice (Agenții pentru ocuparea forței de muncă, pentru protecția mediului, direcții de asistență socială, direcții de cultură);
- Inspectorate școlare, Universități, licee, institute de cercetare;
- Camere de comerț și industrie, întreprinderi mari;
- Direcții regionale de drumuri și poduri, căi ferate, aeroporturi;
- Grupuri de acțiune locală (GAL-uri), organizații de cooperare transfrontalieră, dezvoltarea turismului;
- Organizații culturale. O altă structură partenerială inițiată la nivelul Regiunii Nord-Vest este Consorțiul Regional de Inovare, constituit în conformitate cu prevederile din Metodologia pentru elaborarea Documentului Cadru pentru Strategia de Cercetare și Inovare Regională pentru Specializare Inteligentă, emis de Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (MDRAP).

Membri titulari sau supleanți, la nivel decizional, de la:

- ADR Nord-Vest
- Consilii județene / prefecturi / municipii / orașe
- Direcția Regională de Statistică Regiunea Nord-Vest
- Grupurilor tematice regionale (GTR)
- Grupurilor de lucru subregionale (GLSR)
- Universități

- Mediului de afaceri
- Patronate / sindicate
- Societate civilă
- Alte instituții și organizații cu reprezentare în Regiunea Nord-Vest

Comitetul Regional de Planificare este o structură cu rol consultativ, reprezentând cadrul larg partenerial al Consiliului pentru Dezvoltare Regională Nord-Vest (CDR Nord-Vest) implicat în elaborarea și avizarea Planului pentru Dezvoltare Regională a Regiunii NORD-VEST.

Rolul principal al Consorțiului Regional de Inovare al Regiunii Nord-Vest este de a coordona elaborarea și implementarea Strategiei Regionale de Specializare Inteligentă NORD-VEST (RIS3), de a aviza rapoartele de implementare, monitorizare și evaluare și de a aviza portofoliul de proiecte prioritare.

Componenta structurii parteneriale este prevăzută în Regulamentul privind organizarea și Funcționarea Consorțiului Regional de Inovare în Regiunea Nord-Vest și este format din reprezentanții următoarelor categorii de instituții/entități/organizații:

- Instituții de învățământ superior de stat acreditate și structuri de cercetare - dezvoltare ale acestora;
- Institute de cercetare - dezvoltare, care operează (au sediul central sau filiala cu personalitate juridică) în Regiunea Nord-Vest;
- Institute, centre sau stațiuni de cercetare - dezvoltare din subordinea Academiei Române sau a academiilor de ramură;
- Alte institute, centre sau stațiuni de cercetare-dezvoltare, organizate ca instituții publice ori de drept public;
- Alte instituții publice sau de drept public care au ca obiect de activitate și cercetarea-dezvoltarea ori structuri ale acestora legal constituite;
- Institute sau centre de cercetare-dezvoltare fără scop patrimonial, recunoscute de utilitate publică;
- Alte institute, centre sau stațiuni de cercetare-dezvoltare, organizate ca persoane juridice de drept privat, fără scop patrimonial;
- Entități de management ale clusterelor;
- Entități de transfer tehnologic acreditate;
- Agenți economici care au activitate de CDI.

Agenția pentru Dezvoltare Regională (ADR) Nord-Vest funcționează ca **Autoritate de Management pentru Programul Operațional Regional 2021-2027 în Regiunea Nord- Vest** și a elaborat prima versiune a programului, care a fost transmisă **Comisiei Europene**. Urmează primele negocieri.

Regiunea Nord-Vest are șansa de a elabora și negocia direct cu reprezentanții Comisiei

propriul program operațional regional pentru perioada 2021-2027 odată cu descentralizarea managementului fondurilor europene pentru dezvoltare regională. POR Nord-Vest 2021-2027 va reprezenta *principalul instrument de finanțare din fonduri europene disponibil la nivel regional pentru zona urbană* în următoarea perioadă de programare, în care resursele financiare alocate Regiunii Nord-Vest vor depăși valoarea de 1 miliard de euro.

După aprobarea finală a programului de către Comisia Europeană, ADR Nord-Vest va stabili calendarul lansărilor de apeluri de proiecte și va elabora ghidul solicitantului pentru fiecare componentă. Agenția va stabili practic la nivel regional condițiile specifice de finanțare a proiectelor.

Documentele pentru perioada de programare 2021-2027 sunt elaborate cu respectarea regulamentelor europene și a celor 5 obiective de politică prevăzute de acestea: *O Europă mai inteligentă, O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon, O Europă mai conectată, O Europă mai socială și O Europă mai aproape de cetățeni.*

La elaborarea programului s-au avut în vedere totodată și documentele strategice regionale aflate în consultare publică: Planul pentru Dezvoltare Regională 2021-2027 al Regiunii Nord-Vest și Strategia pentru Specializare Inteligentă (RIS3 Nord-Vest) 2021-2027.

În perioada de programare 2021-2027, finanțările vor fi orientate atât spre investiții cu o tipologie cunoscută, cât și spre tipologii noi de proiecte. Astfel, vor continua investițiile în *mobilitatea urbană și transportul public, amenajarea spațiilor verzi și regenerare urbană, investițiile în eficientizarea termică a clădirilor publice și rezidențiale, dezvoltarea turismului cultural și natural, realizarea unor trasee turistice, precum și în domeniul infrastructurii educaționale.* De asemenea, se vor finanța și *proiecte strategice de modernizare a drumurilor județene care asigură conectivitatea directă sau indirectă la rețeaua TEN-T.*

Un element de noutate îl reprezintă *componenta "Smart City"*, prin care vor fi finanțate *investiții privind digitalizarea administrației publice locale și a altor investiții specifice "orașelor inteligente", din varii domenii - mobilitate urbană, iluminat, clădiri publice, utilități edilitare, spații deschise, aplicații on-line, etc.*

Mediul de afaceri va beneficia în continuare de investiții prin **Programul Operațional Regional 2021-2027**, acestea fiind orientate către cele șase domenii de specializare inteligentă identificate în Strategia pentru Specializare Inteligentă (RIS3 Nord-Vest) 2021-2027 - *Agricultură și industrie alimentară; Eficiență energetică și construcții (clădiri) sustenabile; Digitalizare, industrializare, inclusiv Industry 4.0; Industria manufacturieră și prelucrătoare; Industriile culturale și creative; Sănătatea și calitatea vieții.* Vor fi sprijinite proiectele care vizează *digitalizarea, cercetarea, transferul tehnologic, inovarea, precum și competitivitatea economică* în aceste domenii.

În funcție de rezultatul negocierilor, dar și de propunerile venite din partea entităților interesate, **Programul Operațional Regional 2021-2027 Regiunea Nord-Vest** poate suferi îmbunătățiri și actualizări.

Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Vest a lansat în consultare publică „*Ghidul Simplificat al Solicitantului - Condiții specifice de accesare a fondurilor din Programul Operațional Asistență Tehnică 2014-2020 destinate pregătirii proiectelor în domeniul specializării inteligente din Regiunea Nord-Vest*”. Ghidul Solicitantului – pregătirea proiectelor

în domeniul specializării inteligente din Regiunea Nord-Vest modificat prin Ordin 1191/20.10.2020. Acest ghid a fost supus consultării publice până în data de 02.11.2020.

Prin acest apel de proiecte se finanțează elaborarea documentațiilor tehnico-economice aferente unor proiecte de cercetare-dezvoltare-inovare și transfer tehnologic din domeniile de specializare inteligentă ale Regiunii Nord-Vest care au și componentă de infrastructură. Un solicitant poate beneficia de sprijin nerambursabil pentru elaborarea documentațiilor tehnico-economice în valoare de maximum 3% din valoarea estimată a investiției, dar nu mai mult de 200.00 EUR, cu respectarea regulilor privind ajutorul de minimis, reglementat prin Ordinul MFE nr. 894/03.08.2020.

Entitățile care pot beneficia de sprijin prin intermediul acestui apel sunt:

- institutele de cercetare, ONG-urile, alte entități publice sau private de cercetare-dezvoltare-inovare, microîntreprinderile și/ sau întreprinderile mici, mijlocii și mari (individual sau în parteneriat);
- unitățile administrativ-teritoriale, doar în calitate de membru-partener cu universități, institute de cercetare, ONG, alte entități publice sau private de cercetare-dezvoltare-inovare, microîntreprinderi/ întreprinderi mici, mijlocii și mari, universități.

Pentru a aplica în cadrul acestui apel de proiecte, solicitanții de finanțare trebuie să depună o fișă de proiect care să respecte toate criteriile de eligibilitate menționate în cadrul ghidului. Solicitanții pot depune o singură fișă de proiect, indiferent dacă proiectul este depus în calitate de beneficiar unic sau de lider/ partener.

Beneficiarii documentațiilor pentru care se va acorda sprijin financiar vor avea obligația de a depune și proiectul de investiții, în condițiile stabilite pentru perioada de programare 2021-2027.

5. Prezentarea orașului Baia Sprie, județul Maramureș

5.1 Noțiuni Generale

România este situată în emisfera nordică la intersecția paralelei 45° latitudine nordică și meridianul de 25° longitudine estică, iar în Europa în partea central sud-estică la distanțe aproximativ egale față de extremitățile continentului european. Suprafața țării este de 238.391 km², la care se adaugă 23.700 km² din platforma Mării Negre.

Teritoriul actual al României poartă și denumirea de spațiu carpațo-danubiano-pontic, deoarece aceasta se suprapune unui sistem teritorial european, care s-a conturat după forma cercului Carpaților Românești și a regiunilor limitrofe impuse și subordonate complementar Carpaților, fiind mărginită în partea de sud de fluviul Dunărea, iar în partea de est de Marea Neagră.

Relieful este axat pe arcul Carpaților și se caracterizează prin varietate, proporționalitate, complementaritate și dispunere simetrică, repartitia este aproximativ egală la principalele unități de relief (28% munți, 42% dealuri și podișuri și 30% câmpii). În centrul teritoriului se află Podișul Transilvaniei, înconjurat de lanțurile muntoase ale Carpaților Orientali, Meridionali și Occidentali, la exteriorul cărora se întind, ca o treaptă mai joasă, podișuri și

câmpii, către care trecerea se face prin intermediul dealurilor subcarpatice.

Teritoriul României este organizat în unități administrativ-teritoriale: județe, municipii orașe, comune și sate. Capitala României este municipiul București, aceasta fiind organizată pe sectoare. Județul este unitatea administrativ-teritorială alcătuită din municipii, orașe și comune - unități de bază - administrativ teritoriale. Organizarea județelor se face în funcție de condițiile geografice, economice și social-politice. Județul asigură dezvoltarea social - culturală și edilitar - gospodărească a municipiilor, orașelor și comunelor.

Municipiul este localitatea urbană care are un număr mai mare de locuitori, o industrie dezvoltată, o însemnătate deosebită în viața economică, social - politică și cultural - științifică a țării, un important fond de locuințe și dotări edilitar - gospodărești, o rețea complexă de unități de învățământ, sănătate și cultură. Municipiile în care își au sediul prefecturile sunt municipii - reședință de județ.

Pe de altă parte, orașul este centrul de populație mai dezvoltată din punct de vedere economic, social - cultural și edilitar - gospodăresc.

Nu în ultimul rând, comuna este unitatea administrativ - teritorială alcătuită din unul sau mai multe sate care cuprind populația rurală, fiind organizată în funcție de condițiile economice, social-culturale și geografice. Satele în care își au reședința primăriile (organele de conducere ale orașului) sunt reședință de comuna. Satul este unitatea administrativ - teritorială elementară.

În prezent, în România sunt 320 de localități urbane, 103 municipii și 217 orașe. Acestea sunt repartizate într-un mod echilibrat în teritoriu, inclusiv marile centre urbane, fiecare regiune de dezvoltare dispunând de câte un oraș de aproximativ 250.000 locuitori.

Există, însă și localități izolate, respectiv sate și cătune, amplasate la distanțe considerabile

de centrele urbane, cu un număr mic de locuitori și foarte puțin dezvoltate din punct de vedere economic.

Din 1998, România este împărțită în 8 regiuni de dezvoltare corespondente nivelului NUTS (Nomenclatorul Unităților Teritoriale Statistice) II de diviziuni al Uniunii Europene, dar fără a avea capacități administrative, fiind folosite în special pentru coordonarea proiectelor de dezvoltare regională. Regiunile de dezvoltare nu sunt unități administrativ-teritoriale, nu au personalitate juridică, fiind rezultatul unui acord liber între consiliile județene și cele locale. Regiunile de dezvoltare a României sunt: Nord - Vest, Nord - Est, Sud - Vest, Sud - Est, Sud, Vest, Centru și București – Ilfov.

Nord-Vest este o regiune de dezvoltare a României, creată în anul 1998. Precum celelalte regiuni de dezvoltare, nu are puteri administrative, funcțiile sale principale fiind coordonarea proiectelor de dezvoltare regională și absorbția fondurilor de la Uniunea Europeană.

Regiunea de dezvoltare Nord-Vest include șase județe:

- Județul Bihor
- Județul Bistrița-Năsăud
- Județul Cluj
- Județul Maramureș
- Județul Satu Mare
- Județul Sălaj

Regiunea conține 35 de orașe (dintre care 15 sunt și municipii), și 386 de comune. Numărul total al localităților existente este de 1.908.

Județul Maramureș este o unitate administrativă care s-a constituit după Marea Unire din 1918 când partea de Sud a Țării Maramureșului a intrat în componența României. În perioada interbelică județul Maramureș cuprindea numai partea de Nord-Est, de peste Munții Gutâi, a actualului județ, iar reședința a fost orașul Sighet. Județul avea în 1930 o populație de 161.575 de locuitori, dintre care 57,7% români, 20,9% evrei, 11,9% ruteni, 6,9% maghiari, 2% germani ș.a. Celelalte părți care compun astăzi județul Maramureș, inclusiv orașul Baia Mare, a făcut parte din județul Satu-Mare.

După cel de-Al Doilea Război Mondial limitele administrative ale județului au fost modificate pentru a cuprinde și regiunile menționate mai sus: Țara Chioarului, Țara Lăpușului și o parte din Țara Codrului, rezultând actualul județ Maramureș la care se referă acest articol.

El este continuatorul voievodatului Maramureșului, al comitatului Maramureș și al județului Maramureș (interbelic).

Orașul Baia Sprie are un însemnat trecut istoric. Urme ale unor vetre de așezări omenești se regăsesc încă din secolele unu și doi, după Hristos. Orașul va fi atestat documentar relativ

târziu într-o diploma din 1329, în timpul regelui maghiar Carol Robert care acordă locuitorilor primele privilegii.

Denumirea latină era *Mons Medius* ceea ce în traducere înseamnă *Muntele Mijlociu*. Din această perioadă orașul își leagă existența de minerit și de-a lungul secolelor va apărea în documente alături de *Rivulus Dominarium*, orașul Baia Mare de astăzi, ca oraș liber regal.

În anul 1360, îl găsim în documente cu numele de *Montana Nostra*, în 1348 sub numele de *Civitas Medio Montis*, în 1390 sub numele de *Felsőbánya*, în 1406 din nou *Civitas de Monte Medio*, iar mai târziu în secolul XIX, în 1851 apare din nou sub numele de *Felsőbánya*.

Dacă Baia înseamnă mină, Spria vine de la latinescul *asper* care înseamnă aspru, adică cu alte cuvinte în Baia Sprie existau mine cu condiții aspre de exploatare. Bătrânii orașului spun că numele Spria provine de la o zeiță care a purtat acest nume. O dovada ar fi statuia acestei zeițe situată în centrul vechi al orașului. Aceasta a fost restaurată după varianta originală care a fost degradată de-a lungul timpului. Se mai spune că această zeiță mai poate fi văzută pe luciul lacului Albastru seara înainte de apusul soarelui.

În 1540, călătorul german Jeorg Vagner cercetează minele din Baia Mare și din restul regiunii având să consemneze următoarele : „*La o depărtare de o milă de Baia Mare se află un alt orașel, în latinește Muntele Mijlociu, locuitorii căruia au depus jurământ de credință pentru majestatea regală, sunt toți băieși, originea este mai veche, sunt mineri mai pricepuți în practică și obicei. De cetatea Baia Mare aparțin 14 sate, două sunt ungurești, celelalte românești, iar întemeietorii acestor localități au fost germanii*”.

În anul 1564, un alt călător străin Giovan Gramo spune că : „*Orașele sunt locuite de unguri, dar satele toate sunt locuite de români*”. Chiar și marele umanist Nicolae Olahus avea să scrie : „*Mai sus de râul Someș este orașelul Baia Mare, precum și Baia Sprie în jurul cărora sunt minele de aur și argint și de alte metale*”.

Orașul Baia Sprie, așezat pe valea râului Săsar, la poalele munților Gutâi, are o suprafață de 91 km pătrați. Înzestrat cu un peisaj natural deosebit, a fost în secolele XVIII, XIX și stațiune turistică. Multă vreme minele din Baia Mare și Baia Sprie au reprezentat proprietatea reginei.

În anul 1411 cele două orașe sunt cedate de regele Sigismud lui Stefan Lazarevici, despot sârb, în schimbul cetății Belgradului, iar mai târziu în 1427 stăpân al orașului avea să devină Gheorghe Brancovici. Numele ambilor stăpâni au lăsat gusturi amare locuitorilor din acele vremuri. Ei au asuprit locuitorii băștinași pentru îmbogățirea lor personală.

Domnia lui Iancu de Hunedoara, între anii 1446 - 1453, ca stăpân al ținutului, aduce și privilegii orașenilor. Acestor privilegii li se vor adăuga și altele, mai târziu de către regele Matei Corvin.

O serie de evenimente au adus amărăciune în rândul populației orașului:

- în 1460 prințul polonez Albert vandalizează orașul
- în 1562 turcii atacă locurile cu vehemență
- în 1589 orașul a fost incendiat aproape în întregime
- în 1690 orașul își cedează minele statului în schimbul scutirii de dări

- în 1710 din cauza epidemiei de pestă mor 580 de locuitori
- anul 1771 este marcat de invazia tătarilor
- în anul 1780 orașul a fost inundat de apă și multe locuințe au fost distruse
- în 1782 are loc o invazie de lăcuste care a făcut mari stricăciuni recoltelor.

Cu toate acestea, orașul a rămas viu. Bogățiile din adâncurile Dealului Minei au asigurat prosperitatea și refacerea pagubelor ivite.

Au fost perioade de înflorire dar și regrese marcate de scăderea populației. Conform primelor date rămase din timpul împărătesei Maria Tereza, populația a crescut de la 300 de locuitori la aproximativ 5000 de locuitori și a rămas constantă până la mijlocul secolului trecut.

Conscripțiile din 1778-1780 din timpul Mariei Tereza, consemnează starea socială a supușilor: „Populația numără 3.165 locuitori din care 214 meșteșugari, 1368 de mineri, fiecare familie avea câte 2 copii, 117 slugi, 7 instructori de școală, 5 preoți, 51 de săraci și cerșetori. În oraș mai existau croitori în număr de 19, negustori 14, măcelari 13, fierari 35, cizmari 36, pantofari 4, un cioplitor în lemn.”

Recensământul în limba germană din 1850, consemna în rubrica populației numărul de 5427 de locuitori, reprezentând 1336 de familii care locuiau în 993 de case. În ceea ce privește naționalitățile existente la acea vreme, maghiari erau 3800, români 1093, nemți 333, slovaci 140, iar romei 40.

5.2 Așezare geografică și suprafață

Regiunea Nord-Vest are o suprafață de 34.160 km² și reprezintă 14,3% din teritoriul României. Vecinii Regiunii Nord-Vest sunt: în partea de sud cu regiunea Vest (Banat), în sud-est cu regiunea Centru (Transilvania Sud) și în est cu regiunea Nord-Est (Bucovina-Moldova Nord).

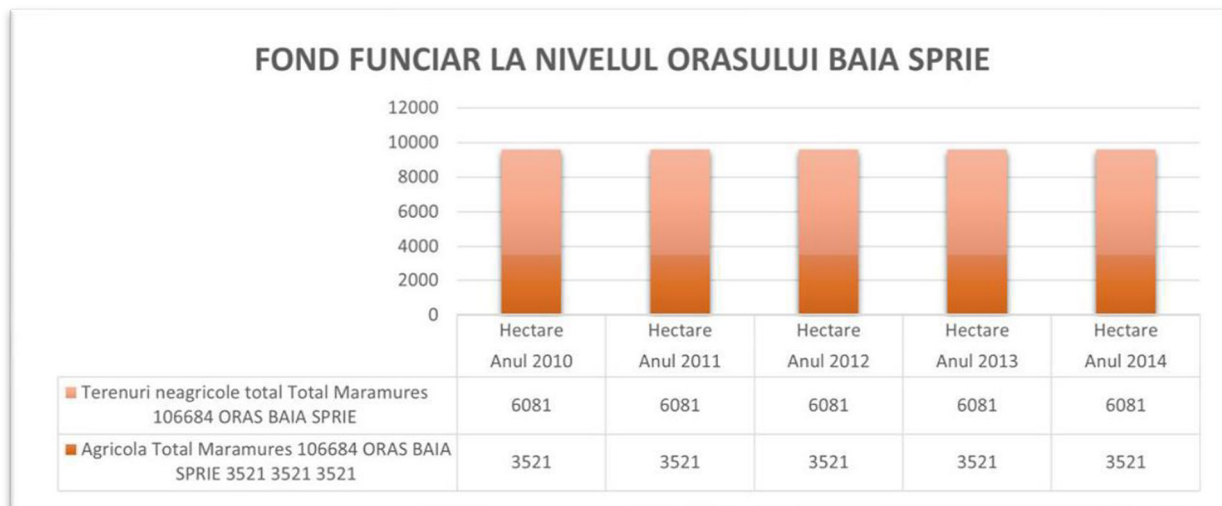
Fiind situată într-o zonă de interferență a regiunilor biogeografice continentală, alpină și panonică, regiunea Nord-Vest deține o zestre naturală și peisagistică de o mare frumusețe și varietate.

Regiunea beneficiază de un climat temperat continental cu veri călduroase, ierni friguroase, precipitații bogate, cu mici diferențe între zonele de munte, cele de câmpie și deluroase.

La nivelul județului Maramureș, împărțirea pe unități administrativ-teritoriale este următoarea: 2 municipii, 11 orașe, 63 comune, 226 sate.

Orașul Baia Sprie ocupă o suprafață de 9.602 hectare (1,52% din suprafața totală a Județului Maramureș), din care cea mai mare suprafață (63,33%) o reprezintă terenul neagricol - 6081 ha, potrivit datelor statistice furnizate de INS, din anul 2014.

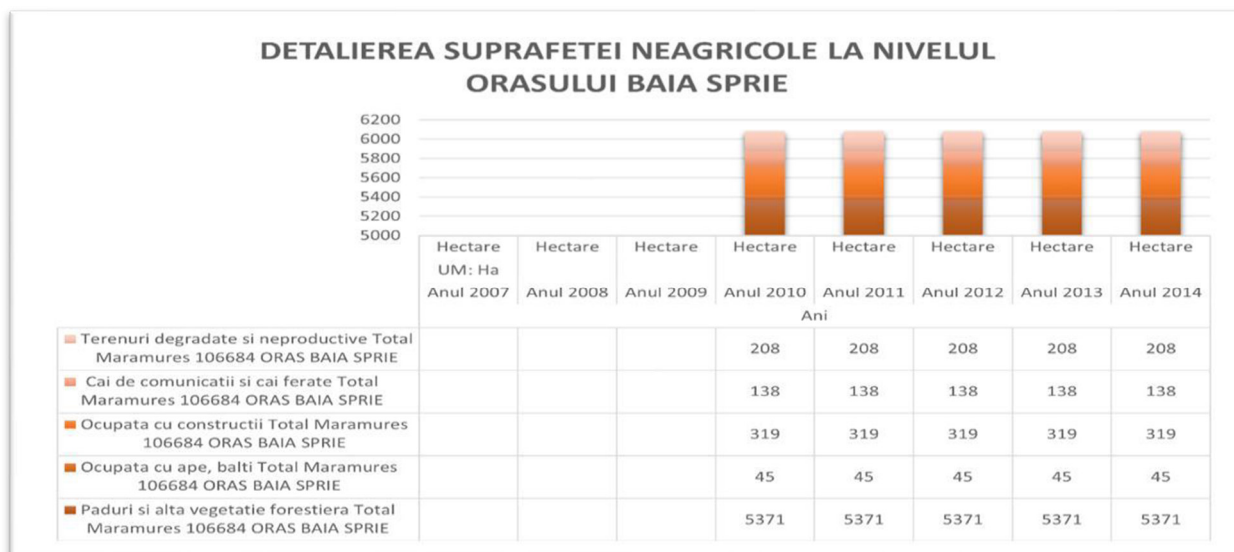
După forma de proprietate, terenul agricol este deținut în proporție de peste 72,2% de proprietari privați, în timp ce terenul neagricol este deținut într-o proporție de peste 50,8% de stat.

Orașul Baia Sprie este localizat în partea de nord-vest a județului Maramureș, Transilvania, în Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest, la o distanță de 10 km est de municipiul Baia Mare, reședința județului Maramureș, la baza sudică a platoului montan Oaș, Gutâi, Țibleș la o altitudine de 380 m, fiind una dintre comunitățile care definesc centura minieră a zonei. Orașul Baia Sprie are localitățile componente: localitatea Chiuzbaia și localitatea Tăuții de Sus și satul aparținător orașului: Satu Nou de Sus. Are o populație de 16.988 locuitori. A fost unul dintre centrele miniere importante din Maramureș.

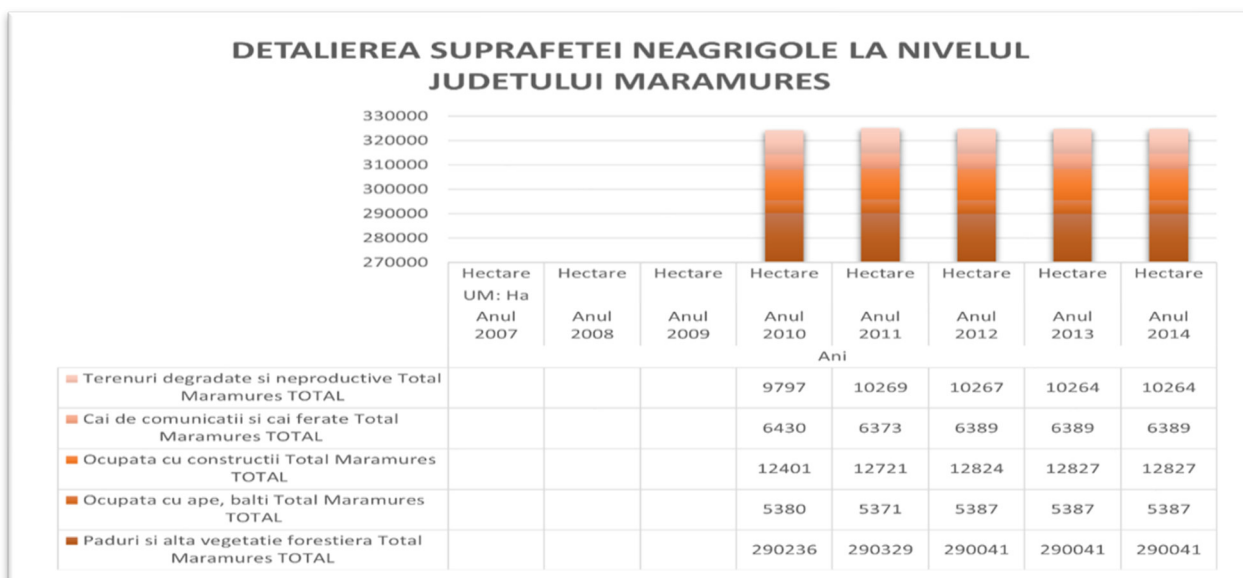
Baia Sprie este localizată în zona deluroasă a depresiunii Maramureș, limitată la est de munții vulcanici Gutâi, iar la vest de Muntele Ignis (andezite și sedimente depuse în depresiuni intramontane, precum Chiuzbaia). Altitudinea medie este de 800 m, iar fragmentarea reliefului este semnificativă. La contactul dintre munți și depresiunea Maramureș se află piemontul Seini – Baia Mare – Baia Sprie. Orașul este străbătut de râul Săsar, în zonă situându-se și lacul Bodi. De-a lungul timpului calamitățile care au creat problema au fost inundațiile și alunecările de teren.

Orașul Baia Sprie este situat în imediata vecinătate a municipiului Baia Mare, reședința județului Maramureș, de-a lungul unor importante drumuri naționale și europene, având un deosebit potențial investițional în industria lemnului, minieră și se învecinează cu: municipiul Baia Mare, comuna Groși, comuna Dumbrăvița, comuna Șișești și comuna Desești.

Suprafața cu păduri și altă vegetație forestieră ocupă în orașul Baia Sprie, 5.371 ha, potrivit datelor INS. Conform datelor statistice furnizate de Primăria Baia Sprie, suprafața cu păduri, la nivelul anului 2020 din care 5.028 ha reprezintă păduri de foioase și de rășinoase

În județul Maramureș, pădurile ocupă o suprafață de 290.041 ha.

5.3 Cadrul natural

Relieful

Regiunea Nord-Vest este situată în zona de interferență a unor forme de relief variate, are o zestre naturală și peisagistică de o frumusețe, varietate și echilibru de invidiat: suprafața este ocupată în proporție de 28% de munți, 30% de dealuri și 42% de câmpii și văi.

Cadrul natural al regiunii are forma unui amfiteatru ce coboară dinspre est spre vest, mărginit în partea de nord-est de Carpații Orientali, iar în partea de sud-vest de Munții Apuseni.

Condițiile de sol și climă, așezarea geografică și relieful teritoriului regiunii au favorizat apariția și dezvoltarea unor habitate de o mare diversitate și valoare, ceea ce a determinat declararea a numeroase arii naturale protejate, atât de interes național, cât și de interes european și mondial.

**Strategia de Dezvoltare Economico-Socială a Orașului Baia Sprie,
Județul Maramureș în orizontul de timp
2021-2029**

Județul Maramureș este situat în Nord-Vestul României, în partea de nord a Transilvaniei, străjuit de munții Oaș, Gutâi, Țibleș și ai Maramureșului, la o distanță de aproximativ 500 km de București, capitala țării și se încadrează între următoarele coordonate:

-Meridianele 22°52'30" și 25°07'30" longitudine estică

-Paralele 47°20'00" și 48°00'15" latitudine nordică cu un relief variat ca morfologie și complex din punct de vedere geologic.

Se învecinează la est cu județul Suceava, la sud cu județele Bistrița Năsăud, Cluj și Sălaj, la vest cu județul Satu-Mare, respectiv la nord fiind delimitat de frontiera cu Ucraina, pe o lungime de 154 km, din care râul Tisa reprezintă aproximativ 40% (62 km) și are o suprafață de 6.215 km² (2,6% din suprafața țării) fiind pe locul 15 ca suprafață între județele țării.

Din punct de vedere a formelor de relief, 43% din suprafața totală o constituie zona de munte (Munții Rodnei, Gutâi, Țibleș, Maramureșului), 30% dealuri, podișuri, piemonturi, 27% depresiuni cu lunci și terase (Depresiunea Maramureș, Câmpia Someșului).

Principalele trepte de relief se desfășoară între 2303 m altitudine maximă (Vf. Pietrosu Rodnei) și 120 m altitudine minimă (Lunca Someșului, în dreptul localității Seini).

Regiunea montană cuprinde culmi și depresiuni ce aparțin Carpaților Orientali, iar cele mai înalte culmi muntoase se evidențiază în:

- Munții Rodnei - 2000 m în sud-est cu înălțimi peste 2000 m (Vf. Pietrosu- 2303 m, Vf. Pusedrele - 2189 m, Vf. Galațiu - 2048 m)
- Muntii Maramureșului, în nord cu înălțimi maxime în: Farcău-1957 m, Pop Ivan -1937 m, Toroioaga - 1930 m.

Depresiunea Maramureș cuprinde cca. 13% din suprafața județului și are un nivel colinar general cuprins între 750 – 800 m în care văile râurilor Mara, Iza și Vișeu au tăiat bazinele depresionare la nivelul unor terase: Vișeu, Rușcova, Petrova, Rozavlea-Dragomirești, Borșa.

Relieful orașului Baia Sprie este încărcat de forme de relief cu dealuri și munți. Zona deluroasă este reprezentată de coline joase. Din punct de vedere al coordonatelor geografice, orașul Baia Sprie se situează la 47:39:33N(47.6592) latitudine nordică și respectiv 23:42:15E (23.7043) longitudine estică.

Baia Sprie este localizată în zona deluroasă a depresiunii Maramureș, limitată la est de munții vulcanici Gutâi, iar la vest de Muntele Ignis(andezite și sedimente depuse în depresiuni intramontane, precum Chiuzbaia). Altitudinea medie este de 800 m, iar fragmentarea reliefului este semnificativă. La contactul dintre munți și depresiunea Maramureș se află piemontul Seini – Baia Mare – Baia Sprie.

Pe teritoriul orașului se află Rezervația fosilieră Chiuzbaia, Rezervația naturală Lacul Albastru și Parcul natural Munții Maramureșului

Clima

Clima Regiunii Nord Vest este specifică zonei muntoase și depresiunilor intramontane, cu

ierni geroase și lungi și verile scurte și răcoroase. Datorită poziției în teritoriul României și a Europei, climatul continental al Regiunii Nord-Vest este nuanțat de influențe climatice exterioare. Principalul factor care influențează distribuția parametrilor climatici îl constituie relieful.

Regimul climatic ce caracterizează județul Maramureș se încadrează în sectorul de climă continental-moderat și cel cu climă de munte, având ca specific clima aspră și umedă, Maramureșul fiind socotit ca una dintre cele mai ploioase regiuni ale țării (aproape 1200 mm precipitații anual).

În ce privește clima orașului Baia Sprie, aceasta se încadrează în sectorul de climă continental-moderat și cel cu climă de munte, având ca specific clima aspră și umedă, ca și județul Maramureș.

Precipitațiile sunt frecvente în timpul anului, uneori prea abundente.

Regimul termic

La nivelul județului Maramureș temperatura medie a lunii celei mai calde este sub 18°, iar a celei mai reci e cuprinsă între -3 și -7°. Iarna de altfel e mai lungă cu cel puțin o lună decât în Sud și foarte bogată în zăpadă.

Rețeaua hidrografică

Rețeaua hidrografică a regiunii Nord-Vest este dominată de bazinele hidrografice ale râurilor Tisa și Someș, Arieș, Crasna și Crișuri.

Tisa are toți afluenții cu izvoarele pe versanții sud-vestici ai Munților Maramureș și nordul Munților Rodnei, precum și numeroase pâraie care provin din munții Gutâi-Țibleș. Tisa primește râul Vișeu, care are ca afluenți mai importanți: Vaser, Negoiescu, Țăsla, Ruscova, Bistra, Frumușaua, Repedea și Izvorul Dragoș.

Someșul curge în județul Maramureș între Benesat și Seini pe 50 km. Aici primește afluenți mai importanți: râul Lăpuș unit cu râul Săsar, Sălaj, Bârsău și Băița. Bazinul hidrografic al Someșului cuprinde parțial județele Bistrița-Năsăud, Cluj, Maramureș, Sălaj, Satu Mare și se învecinează cu bazinele de ordin 1: Tisa, Siret, Mureș, Crișuri și Crasna. Principalele râuri din județul Maramureș sunt: Tisa, Iza, Lăpuș și Someș.

Orașul Baia Sprie este traversat de către râul Săsar (de la est la vest) și de afluentul sau râul Șuior. În zona există două lacuri : Lacul Albastru (rezervație naturală) și lacul Bodi Mogoșa (artificial, construit pentru aprovizionarea lucrărilor miniere și amenajare turistică).

Resursele solului

Formele și treptele de relief variază, precum și complexitatea climatului Regiunii Nord-Vest, fiind principalii factori ce contribuie la formarea și etajarea solurilor.

Resursele solului și ale subsolului în regiunea Nord-Vest se găsesc în cantități limitate, cele mai deficitare resurse fiind cele energetice (cărbune, petrol, gaze naturale). Resurse bine reprezentate sunt minereurile complexe și auro-argentifere (zona Oaș-Gutâi-Țibleș-Rodna),

bauxită (Munții Pădurea Craiului și Bihorului), sare (Depresiunea Maramureșului, bordura Câmpiei Transilvaniei), zăcăminte notabile și materiale de construcții: calcare comune, marmură (Viștea), caolin (Parva și Aghireș), argile refractare (Șuncuiuș).

Resursele naturale sunt reprezentate de zăcămintele de minereuri complexe (pirită, zinc, plumb, aur și argint) și de fier (limonită, siderită și perlită), lignit, andezit, gresii, calcare, pietrișuri, nisipuri și argile (resurse importante pentru producerea materialelor de construcții), zăcăminte de betonită (necesară industriei de coloranți și degresanți), precum și de luturi caolinoase, pământuri colorate, hidrocarburi.

Din punct de vedere geologic în solul orașului Baia Sprie predomină în regiune rocile sedimentare marine din perioada terțiară, cu incluziuni vulcanice de piroclastite din munții Gutâiului. Aceste roci vor fi în perioada miocenă și pliocenă (înainte cu 9,3 - 65 milioane de ani) în estul și vestul regiunii printr-o ruptură tectonică întrerupte cu zone de vulcanite (dacite și andezite).

Principalele filoane de minereu sunt:

- **Filonul principal**, situat pe direcția est-vest, la o altitudine de 729 m, având o cădere spre nord de 75 - 90 grade, cu o lungime de 2.200 m, o lățime de 6 m, atingând în unele zone 20 m lățime, iar o adâncime de 1000 m, ramificându-se în filoane secundare.

- **Filonul nou** caracterizat printr-o zonare clară după adâncimea a mineralelor componente. Aproape de suprafață fiind mineralele predominante cu aur și argint, spre adâncime crește conținutul minereului în polimetale neferoase de plumb, zinc și cupru, acesta din urmă fiind exploatat la adâncimea cea mai mare.

Flora și fauna

Pe teritoriul regiunii Nord-Vest se regăsesc trei regiuni biogeografice: panonică, alpină și continentală. Condițiile de sol, climă, așezarea geografică și relieful regiunii au favorizat apariția și dezvoltarea unor habitate de floră și faună de o mare diversitate și valoare.

La nivelul regiunii Nord-Vest, au fost identificate un număr de 65 de habitate. Flora sălbatică se caracterizează prin 27 de taxoni vegetali de interes comunitar, pentru care au fost declarate situri de importanță comunitară.

În regiune au fost identificate 310 specii de animale de interes comunitar, dintre care 227 specii de păsări, pentru care au fost declarate situri de importanță comunitară și arii de protecție specială avifaunistică.

În județul Maramureș flora și fauna sunt caracterizate printr-o varietate de specii în funcție de altitudine, unele având caracter endemic munților Rodnei. Speciile de animale sunt bine reprezentate, prezentând o mare varietate în funcție de altitudine: în zona alpină de capra neagră, marmota, acvila de stâncă, în jnepeniș de cocoșul de mesteacăn, iar în pădurile de conifere de râs, cocoșul de munte, ursul brun, cerbul carpatin și altele. În râurile de munte, Tisa, Vișeu, Ruscova și Vaser, alături de păstrăv și lipan trăiește cea mai valoroasă specie de salmonide, loștrița.

Datorită acestor bogății naturale, în județul Maramureș au fost declarate prin Decretul 204/1997 și H.C.J 37/1994, 20 de obiective naturale-rezervații naturale de interes național, iar Rezervația științifică Pietrosu Mare (cuprinsă în aria teritorială a Parcului Național Rodna)

este inclusă în programul mondial al UNESCO - „**Omul și Biosfera**”, alături de Delta Dunării și Parcul Național Retezat.

Flora în orașul Baia Sprie este reprezentată de păduri foioase, mai ales, fag, stejar și păduri de rășinoase. Specific zonei este castanul comestibil (500 ha, pe versantul sudic a munților Ignis, de la VI Borcuțului din Baia Mare până în Tăuții de Sus, Baia Sprie) alcătuind o rezervație protejată prin lege alături de alte rezervații din zonă, cum sunt:

- Lacul Albastru (0.5 ha) - creat prin acumulări de apă pluvială într-o cuvă creată prin surparea unei lucrări miniere pe versantul vestic al "Dealului Minei"(Baia Sprie); culoarea apei dând numele lacului.

- Chiuzbaia (50 ha) – o rezervație fosiliferă, la baza sudică a vârfului montan Ignis, conținând cea mai bogată și bine conservată floră pliocenă din România;

-Mlaștina Vlășinescu (3 ha) formată într-un vechi crater vulcanic, conținând o floră extrem de rară inclusiv specii carnivore.

5.4 Populația

Demografia este studiul științific al populației. Demografii cercetează nivelurile și tendințele privind mărimea populației și componentele acesteia. În același timp, ei caută explicații ale schimbărilor demografice și impactul acestora asupra societății. Se folosesc de recensăminte, de înregistrările nașterilor, deceselor, de registrele vizelor și, uneori, de registrele școlare și chiar de registrele auto. Ei modelează aceste date în forme prelucrabile cum ar fi numere, rate sau rapoarte.

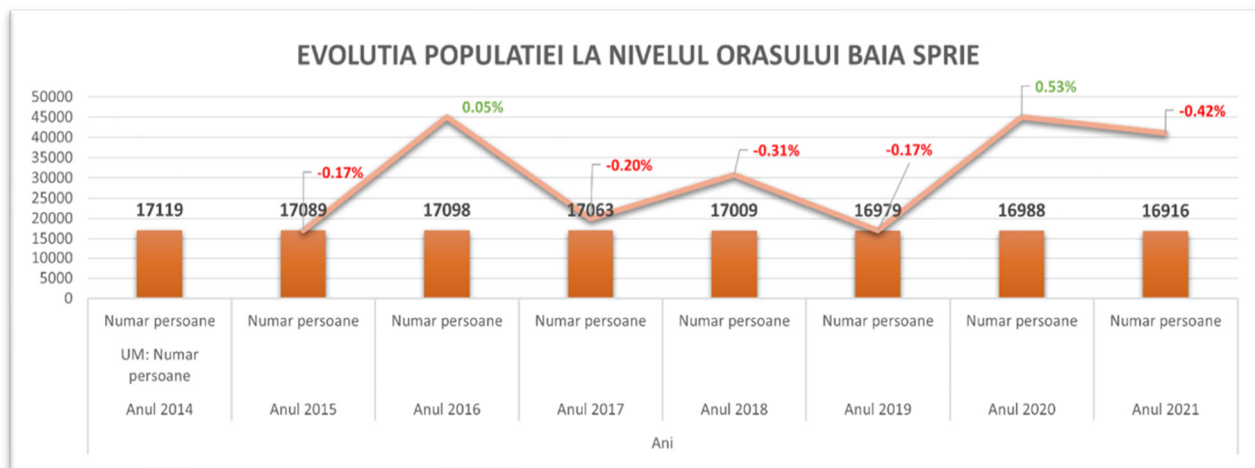
Populațiile sunt colectivități statistice de maximă complexitate și importanță a căror cunoaștere nu poate fi concepută fără existența unor informații statistice veridice, complexe și operative asupra volumului, distribuției teritoriale, structurii și evoluției lor în timp și spațiu. Pentru fiecare aspect, trăsătură sau problemă legată de populație s-au elaborat metode specifice de obținere a unor informații statistice care să reflecte corespunzător realitatea.

Sistemul informațional utilizat în studiile de geografia populației și așezărilor cuprinde o varietate foarte mare de surse: recensămintele populației, statistica stării civile, statistica migrației, anchetele și monografiile demografice, registrele de populație, registrele agricole, cărțile de imobil, listele de alegători, cadastrul funciar, rapoartele statistice privind activitatea economico-socială, recensăminte ale personalului de specialitate pe trepte de pregătire, rapoartele statistice etc.

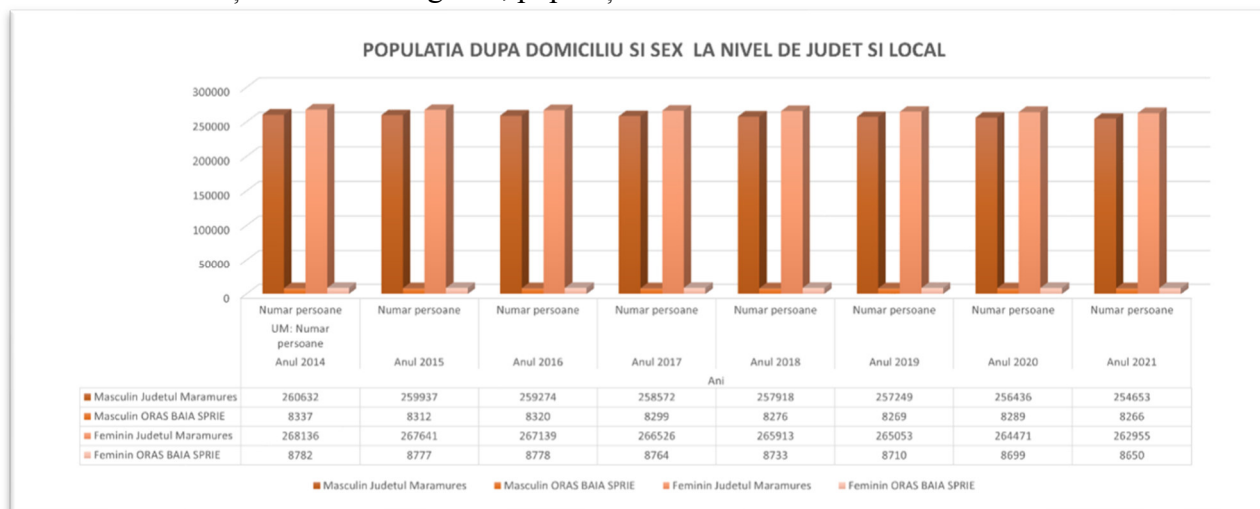
Recensămintele populației (sau înregistrările similare acestuia) asigură cu precădere informații privind numărul și structura populației oferind o imagine secvențială a acesteia la un moment dat și într-un anumit loc. Este o înregistrare de tip static, cea mai veche în istoria omenirii. Recensămintele furnizează informațiile de bază cercetării științifice asupra principalelor fenomene demografice (fertilitate, natalitate, mortalitate și migrație), pentru descoperirea tendințelor de evoluție a fenomenelor demografice în trecut cât și în viitor.

Numărul populației

La data de 31 decembrie 2020, conform datelor INS, populația după domiciliu din orașul Baia Sprie era de 16.988 locuitori, numărul acestora suferind de la an la an modificărilor vizibile, înscrind astfel oscilații, plecând de la o populație de 17.119 locuitori în anul 2014, iar în 2020 aceasta este în ușoară scădere ajungând la 16.988 locuitori, respectiv 16.916 în anul 2021.

Pe sexe situația este cea din grafic, populația de sex feminin fiind în număr mai mare.

Evoluția populației

Numărul populației este un indicator de maximă generalitate, privit întotdeauna în strânsă legătură cu caracteristicile de spațiu și timp. Ca urmare, combinarea celor trei caracteristici (efectiv, spațiu, timp), justifică utilizarea unor noțiuni distincte privind acest indicator. Având în vedere teritoriul pe care îl locuiește, deosebim: numărul populației unei localități, al unei zone (regiuni), al unei țări, al unui continent sau al populației mondiale. Privită prin prisma diverselor caracteristici demografice, socio-economice, culturale, teritoriale etc., care o definesc, populația este o colectivitate eterogenă. În cadrul ei se pot individualiza însă subcolectivități sau subpopulații, care se caracterizează printr-un grad mai ridicat de omogenitate, decât ansamblul din care fac parte, având la bază:

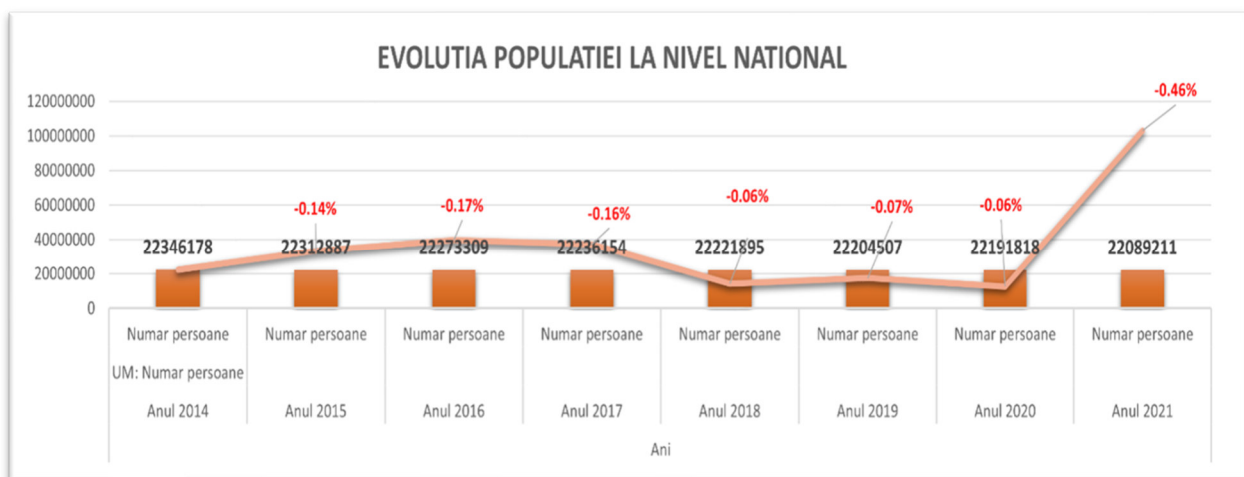
- caracteristici cantitative: dinamică, mobilitate, densitate, structură;
- caracteristici calitative: resurse de muncă, relații sociale, tradiții, obiceiuri.

Numărul înregistrat al populației este numărul determinat nemijlocit cu prilejul recensământului populației sau al altor operații statistice similare, reprezentând populația la momentul critic al înregistrării, ca număr fizic. Acesta este primordial în demografie, pe baza lui efectuându-se diferite calcule demografice, fapt pentru care el este readus – cu procedee relativ simple – la momentul 1 ianuarie sau 1 iulie al anului respectiv. De asemenea, cu ajutorul numărului populației se determină densitatea acesteia, precum și indicatorii foarte importanți ai ritmului mediu de creștere demografică.

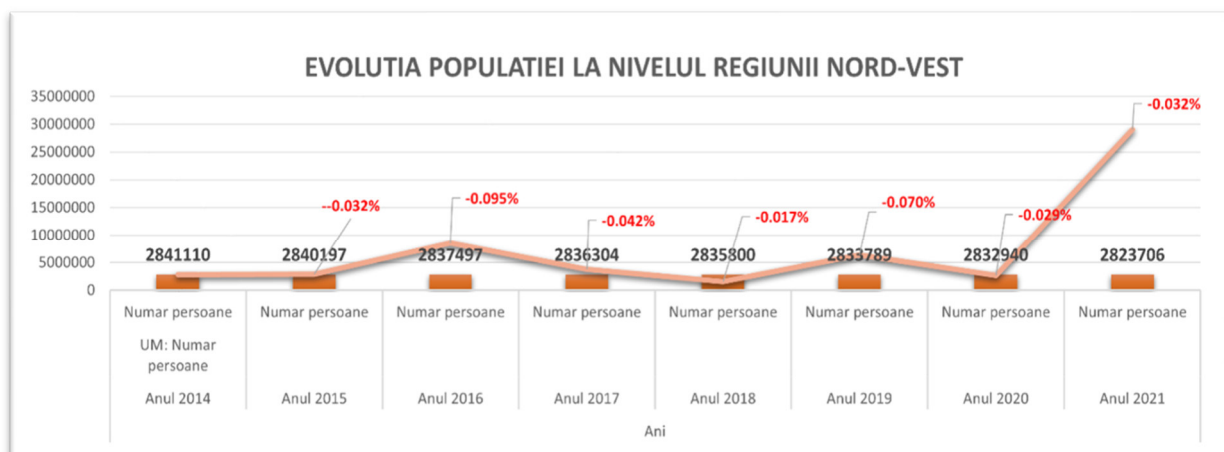
Numărul populației indică numărul de locuitori de pe un anumit teritoriu la un moment dat.

Acesta își etalează valoarea atunci când este însoțit de repartizare teritorială și de structuri, fiind un indicator fundamental pentru determinarea intensității fenomenelor demografice.

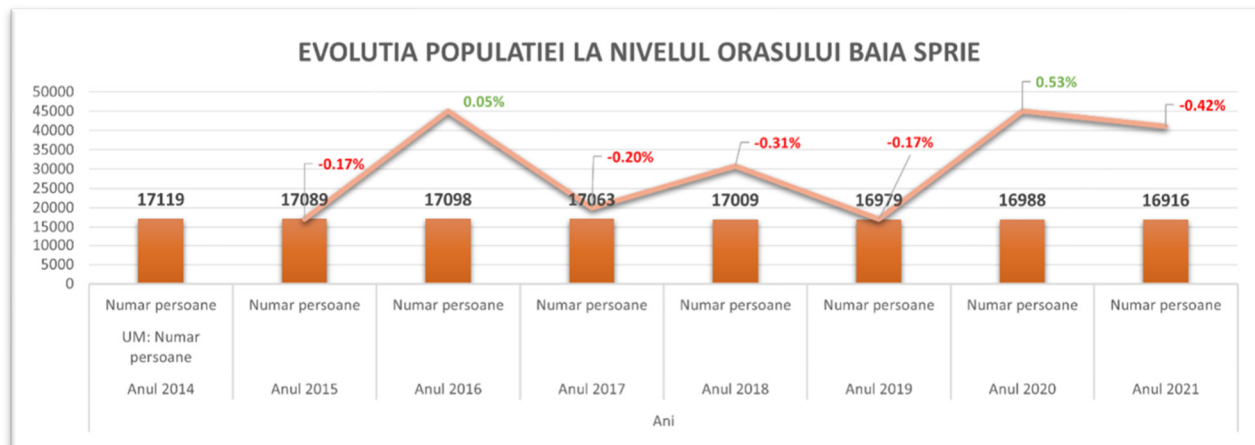
Analizând datele statistice existente la INS la data de 1 ianuarie 2014, populația la nivel național era de 22.346.178 locuitori. Între anii 2014-2020 se observă un declin de - 0,1%.

Dintre cele opt regiuni de dezvoltare, în anul 2014 conform datelor INS Tempo, Regiunea Nord-Vest avea o populație de 2.841.110 locuitori, evoluția populației înregistrând un trend descendent în perioada 2014-2020.

În orașul Baia Sprie, în anul 2014 la 1 iulie, numărul populației era de 17.119 locuitori, iar în anii 2014-2020 valorile au fost în ușoară scădere continuă. Populația din localitate după domiciliu era de 16.988 persoane la 1 iulie 2020. Conform datelor statistice ale INS se observă o scădere a numărului de locuitori de 0,76%, în intervalul analizat, respectiv 131 persoane.

Densitatea populației

Reflectă gradul de intensitate a populării unui anumit teritoriu prin raportarea numărului de locuitori la anumite suprafețe diferite în privința modului de utilizare.

Ca formulă de calcul, densitatea populației reprezintă numărul de persoane pe unitate de suprafață, măsurându-se în general în persoane pe kilometru pătrat, obținându-se prin împărțirea numărului de locuitori la suprafață în kilometri pătrați.

Conform prelucrării datelor INS Tempo, în anul 2014 pe teritoriul orașului Baia Sprie, densitatea populației era de 178,32 locuitori pe km². Analizând datele din anii anteriori la nivel național, regional și județean, se observă o descreștere a populației pe km², așa cum putem observa în tabelului de mai jos:

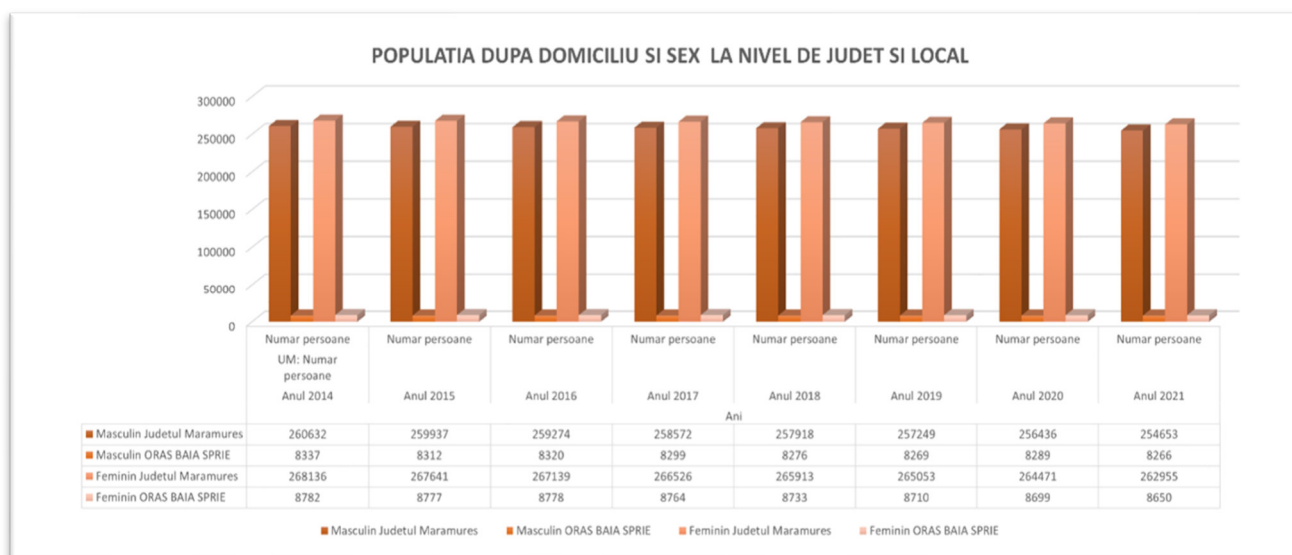
Locuitori/ km ²							
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Național	94,65	94,56	94,47	94,35	94,14	93,97	93,79
Regiunea Nord-Vest	83,44	83,42	83,43	83,42	83,36	83,28	83,18
Județ Maramureș	83,88	83,69	83,50	83,29	83,09	82,85	82,63
Orașul Baia Sprie	178,32	178,01	178,10	177,74	177,18	176,86	176,95

Sursa datelor : INS Tempo, calcule proprii

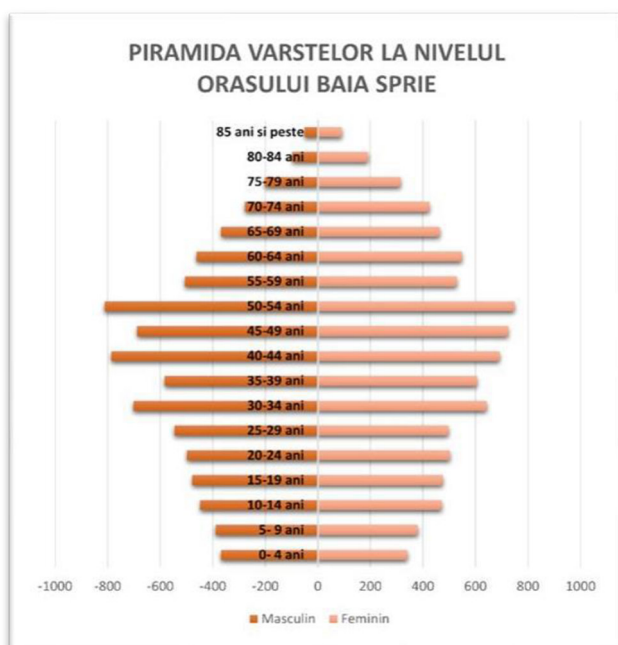
Structura populației

Structura populației pe sexe

Conform datelor INS Tempo online, în anul 2014, structura populației din orașul Baia Sprie era cu 2 procente în favoarea populației feminine: populația masculină avea un procent de 49% (8337 persoane), iar diferența de 51%(8782 persoane) o reprezenta populația feminină. În anul 2020, s-a mărit cu încă 1% tot în favoarea femeilor.

Structura populației pe categorii de vârstă

Analizând datele INS Tempo, la data de 1 ianuarie 2021, la nivelul orașului Baia Sprie reies următoarele: populația conform datelor statistice era de 16.916 locuitori mai mică cu 72 persoane față de raportarea precedentă de la 1 iulie 2020 când era de 16.988 locuitori. Din populația totală de 16.916 locuitori la 1 ianuarie 2021 pe categorii de vârstă conform calculelor proprii situația era următoarea: populația tânără cu vârste cuprinse între 0-19 ani reprezintă un procent de 20% din populația după domiciliu(respectiv 3.363 persoane, din care 1.695 de gen masculin și 1.668 de gen feminin), 65% este procentul populației adulte cu vârste cuprinse între 20-64 ani(respectiv 11.078 persoane, din care 5.584 de gen masculin și 5.494 de gen feminin) și 15% sunt persoanele vârstnice cu vârsta de 65 ani și peste(respectiv 2.475 persoane, din care 987 de

gen masculin și 1.488 de gen feminin).

Cunoașterea structurii populației pe vârste prezintă nu numai interes demografic, ci și o importanță deosebită pentru cunoașterea și conducerea activității economice și sociale.

Vârsta reprezintă una dintre caracteristicile demografice fundamentale care impune fiecărei persoane un anumit rol în activitatea socială.

Componenta etnică a populației

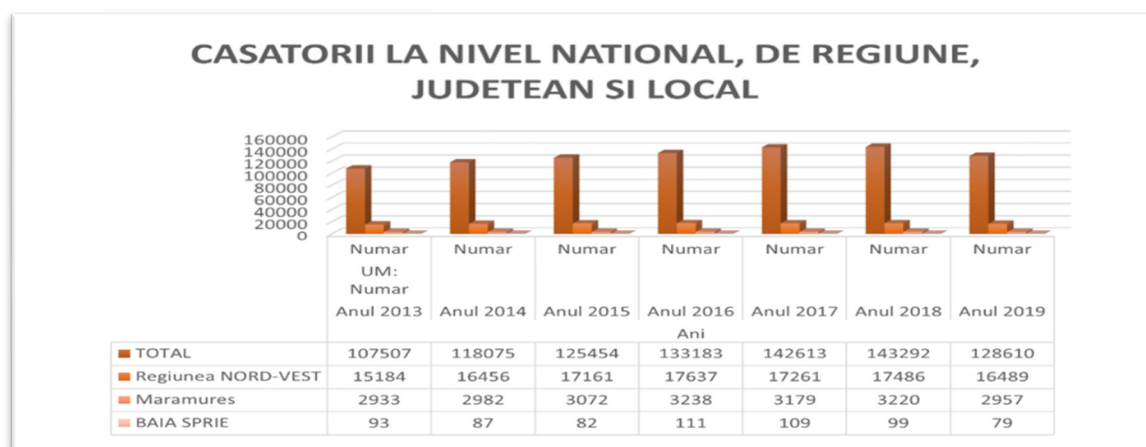
Conform datelor de la Recensământul Populației și al Locuințelor 2011, populația orașului Baia Sprie era compusă din 73,13% români, 16,81% maghiari, 3,91% romi, 5,82 necunoscută și 0,31% altă etnie.

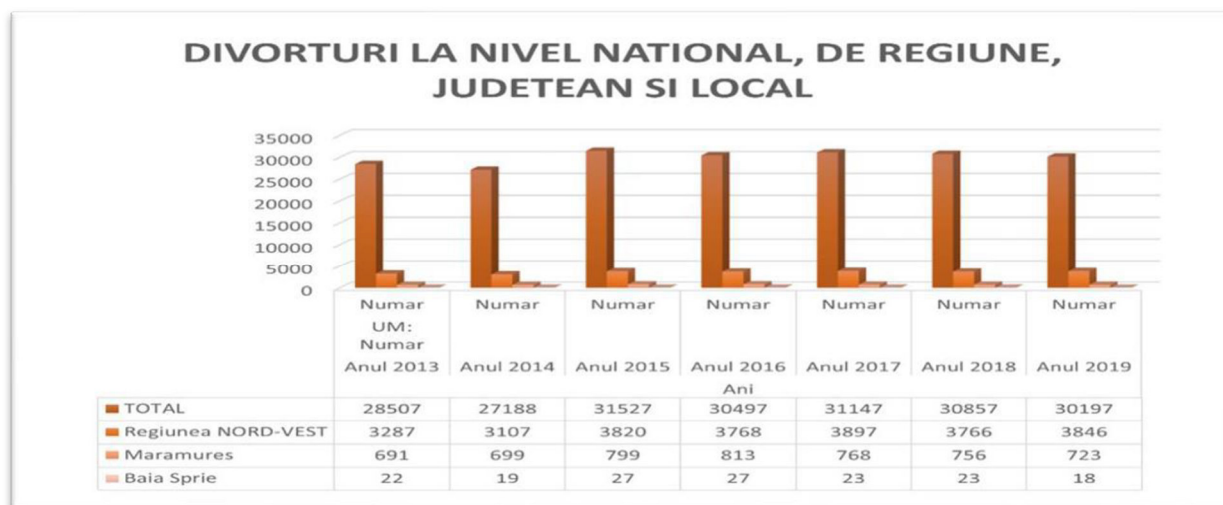
Componenta pe religii

Populația orașului Baia Sprie era constituită din punct de vedere confesional în anul 2011 conform recensământului populației din: 65,52% ortodocși, 13,73% romano catolici, 4,53% reformați, 3,06% penticostali, 3,65% greco-catolici, 1,16% martori ai lui Iehova, 6,03 % necunoscută și 2,28% alte religii.

Starea civilă a populației

Potrivit datelor INS Tempo, în anul 2019 în oraș s-au oficiat 79 căsătorii și s-au înregistrat 18 divorțuri. În perioada anilor 2012-2019, numărul cel mai ridicat al căsătoriilor a fost înregistrat în anul 2016 fiind oficiate un număr de 111 căsătorii, iar în ceea ce privește numărul divorțurilor cel mai mare număr de 27 divorțuri s-a înregistrat consecutiv în doi ani la rând, respectiv 2015, 2016.

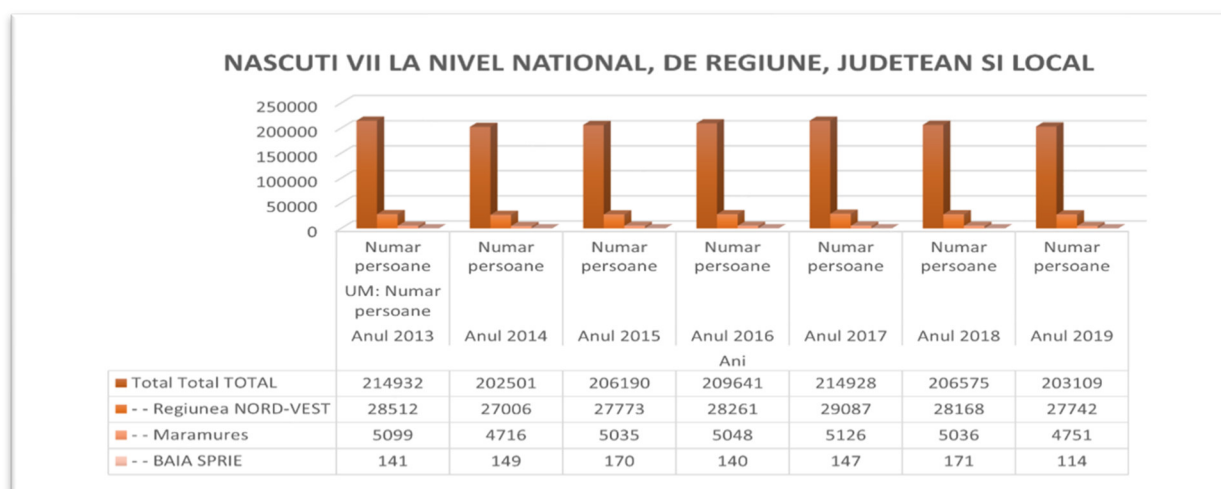

Mișcarea naturală a populației

Procesul permanent de îmborspătare, de regenerare, poartă denumirea de mișcare naturală. Planul de Dezvoltare Regională ne prezintă elementele definitorii ale mișcării naturale a populației precum: nașteri (intrările demografice naturale în sistem) și decese (ieșirile naturale din sistem), căsătorii și divorțuri.

Totodată, mișcarea naturală a populației exprimă procesul de reînnoire al unei populații de tip închis, nesupuse fluxurilor migratorii. Intensitatea intrărilor și ieșirilor pe cale naturală dintr-un sistem demografic este exprimată prin natalitate și mortalitate, iar indicatorul care sintetizează mișcarea naturală a populației este sporul natural.

Natalitatea caracterizează mulțimea născuților vii în cadrul unei colectivități umane. În localitatea Baia Sprie, în anul 2019 s-au înregistrat 114 născuți vii, cel mai mare număr înregistrat fiind în anul 2018 cu 171 născuți vii.

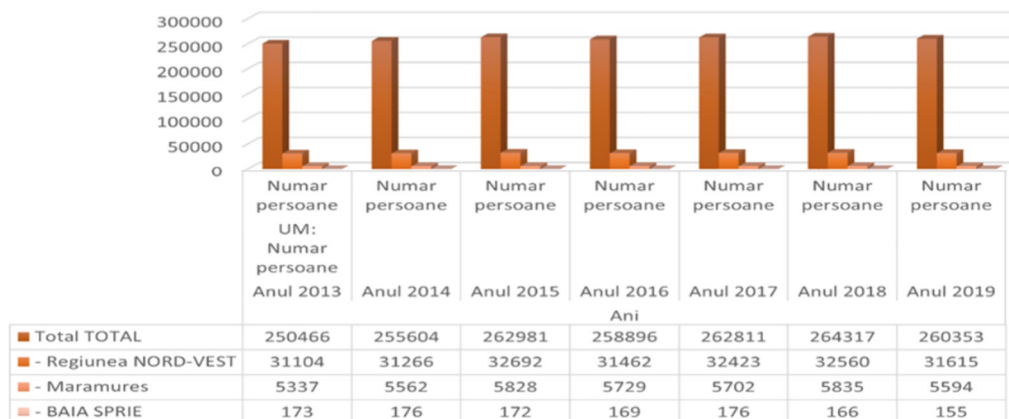
Mortalitatea reprezintă un indice rezultat din raportarea numărului de decese dintr-o populație, într-o anumită perioadă la totalul populației respective, pe un anumit teritoriu. Rata generală de mortalitate sau rata brută de mortalitate, relevă frecvența deceselor în populația totală (națională, pe unități administrative

teritoriale, pe orașe, comune) având o valoare globală, nediferențiată după anumite caracteristici (sex, vârstă). În orașul Baia Sprie, în anul 2019 s-a înregistrat un număr de 155 persoane decedate.

Rata mortalității generale pe județe, în anul 2012

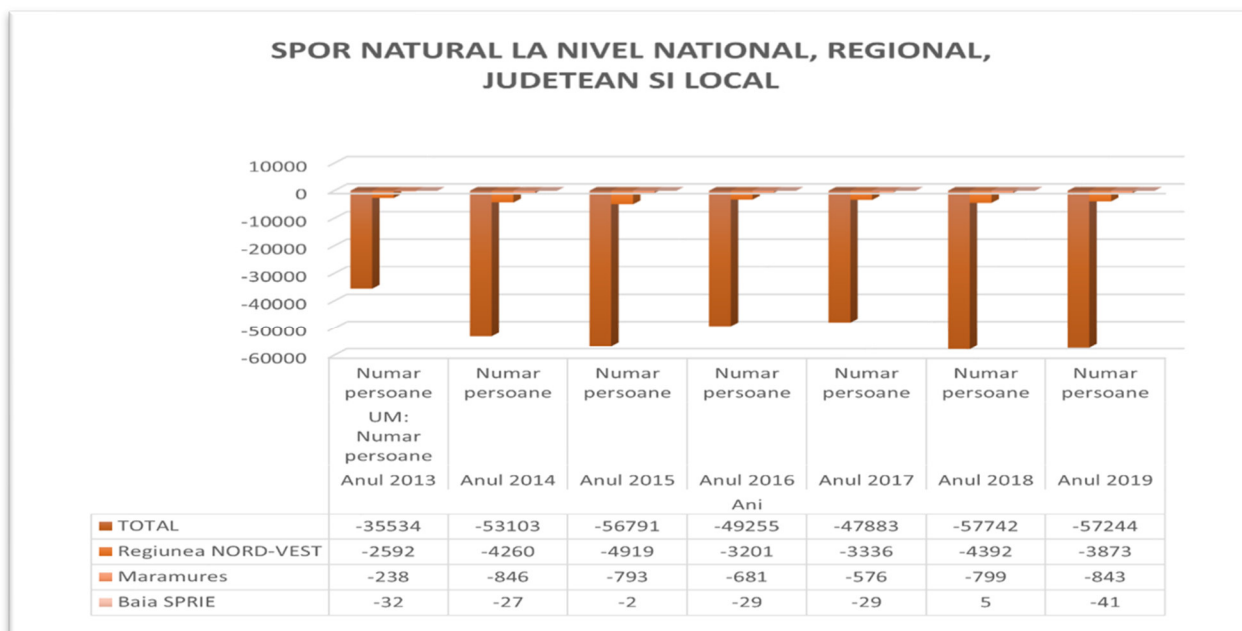

DECESE LA NIVEL NAȚIONAL, DE REGIUNE, JUDEȚEAN ȘI LOCAL

Sporul Natural al unei populații, raportat la o anumită perioadă, ca valori absolute, reprezintă diferența dintre numărul născuților-vii și numărul decedaților în perioada de referință.

După evoluția numărului populației, sporul natural poate fi: *pozitiv* - când numărul născuților-vii este mai mare decât numărul decedaților; *negativ* - când numărul născuților-vii este mai mic decât numărul decedaților; *zero* - când numărul născuților-vii este egal cu numărul decedaților.

Gradul de îmbătrânire

Îmbătrânirea este definită ca un proces de degradare progresivă și diferențială, respectiv este un ansamblu de fenomene care apar ca urmare a încheierii fazei de dezvoltare și care implică schimbări din punct de vedere biologic și psihologic.

Forma cea mai uzuală de clasificare a bătrâneții este:

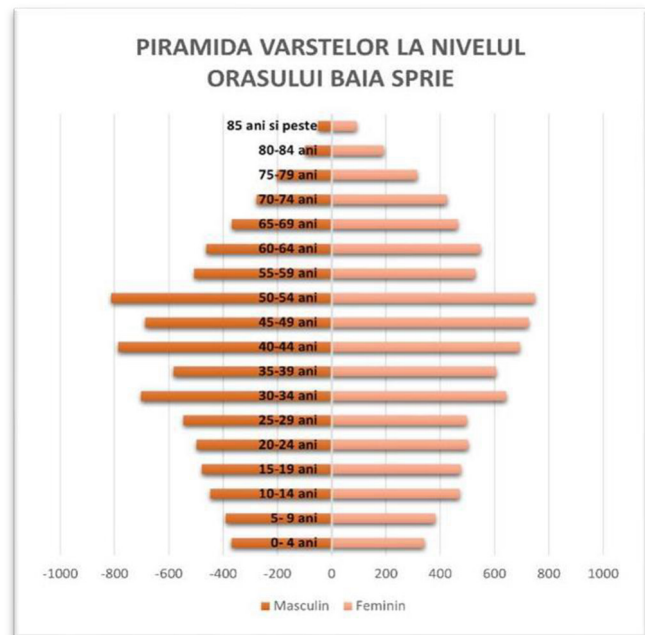
- ❖ 65-75 de ani, trecerea spre bătrânețe.
- ❖ 75 – 85 de ani, bătrânețea medie;
- ❖ Peste 85 de ani, stadiul marii bătrâneți.

La nivel național, în anul 2020 gradul de îmbătrânire al populației era de 1050,0‰, o valoare mult mai scăzută decât anul 2013 când procentul era de 997,0‰. Acest lucru însemnând că la 1000 de persoane tinere cu vârsta până la 14 ani revin aproximativ 1050 persoane vârstnice cu vârstă de 65 ani sau peste.

Fenomenul de îmbătrânire demografică de la nivelul populației orașului Baia Sprie se poate observa și cu ajutorul piramidei vârstelor.

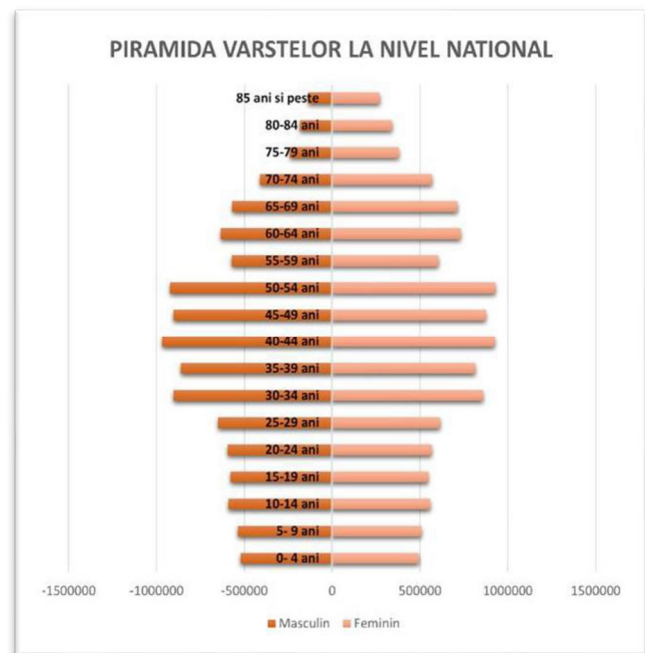
Piramida vârstelor reprezintă grafic structura populației pe grupe de vârstă și sexe; în cazul localității Baia Sprie forma de „urnă”.

Acest lucru caracterizează o populație cu natalitate scăzută și longevitate ridicată, cu proporție mare a vârstnicilor în rândul populației.

Raportul de dependență a tinerilor

reprezintă raportul dintre persoanele de vârstă 0-14 ani și persoanele adulte de vârstă cuprinsă între 15 și 64 ani. Conform datelor INS prezentate în graficul alăturat, extragem următoarele concluzii: la nivel național raportul de dependență a scăzut în anul 2019 la 211,1‰ comparativ cu anul 2013 ce avea valoarea 214,1‰. Acest lucru însemnând că pentru anul 2019 la 1.000 de persoane adulte revin 211,1‰ persoane tinere.

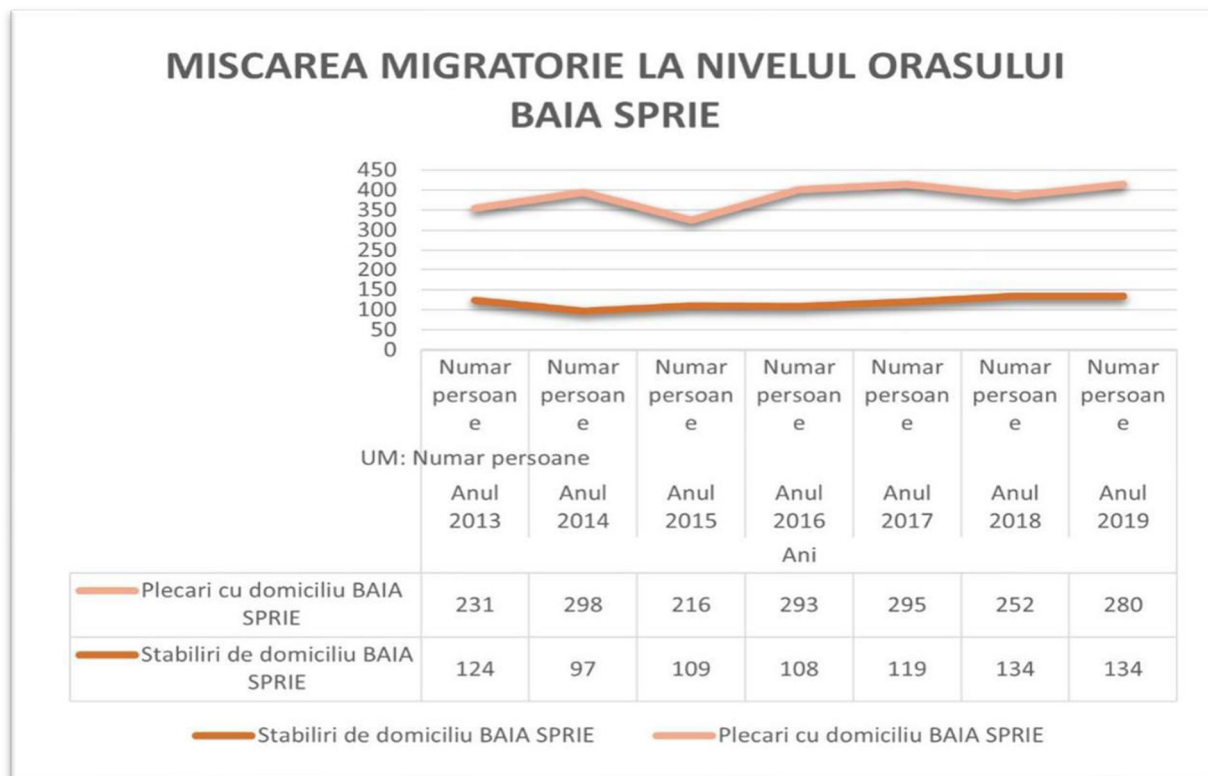

Mișcarea migratorie a populației

Aceasta contribuie la creșterea sau descreșterea unei populații, migrația fiind determinată de factori economici, sociali și politici. De asemenea, ea poate fi de tip intern (migrările) și de tip extern (emigrările).

În anul 2019, conform datelor INS Tempo, în orașul Baia Sprie și-au stabilit domiciliul 134 persoane și 280 persoane și-au schimbat domiciliul. Graficul alăturat prezintă situația stabilirii domiciliului precum și plecările din orașul Baia Sprie din anii 2013-2019.

În perioada anilor 2013-2019, în urma diferenței dintre stabilirile și plecările din domiciliu, orașul Baia Sprie a înregistrat un spor migrator negativ semnificativ pe întreaga perioadă, datele se pot observa în tabelul de mai jos:

5.5 Învățământ și educație

Structura sistemului de învățământ din România cuprinde: învățământul preșcolar, învățământul primar, învățământul secundar inferior, învățământul general obligatoriu, învățământul secundar superior, școlile de arte și meserii, școlile de ucenici, învățământul post-liceal și învățământul superior. Principalii piloni ai proiectului legii educației în domeniul învățământului preuniversitar se referă la organizarea ciclurilor de învățământ, modernizarea curriculum-ului și a procedurilor de evaluare, accelerarea descentralizării, reorganizarea politicilor de resurse umane, educația timpurie, ca prioritate și educația permanentă, ca necesitate.

Obiectivele specifice privesc asigurarea participării egale și universale la educație și formare profesională la nivelul învățământului obligatoriu și post-obligatoriu și crearea premiselor pentru asigurarea accesului egal la educație pe tot parcursul vieții, rezultatele estimate fiind reducerea eșecului școlar, creșterea numărului absolvenților și îmbunătățirea integrării socio-profesionale a elevilor/absolvenților.

Pentru atingerea obiectivelor menționate se vor implementa în continuare programele sociale, programele pentru grupurile dezavantajate și vor fi extinse programele de educație compensatorie sau *A doua șansă* pentru cei care au părăsit temporar sistemul formal al educației de bază, inclusiv programe finanțate prin Fondul Social European.

De la bugetul de stat vor fi, în continuare, finanțate:

- *Acordarea de rechizite școlare* pentru elevii înscriși în învățământul de stat, primar și gimnazial, la cursuri de zi, care sunt în întreținerea familiilor al căror venit mediu net

lunar pe membru de familie este de maximum 50% din salariul de bază minim brut pe economie;

- *Bani de liceu* – acordarea unui sprijin financiar elevilor proveniți din familii cu venituri reduse;
- Programul *Cornul și laptele* pentru elevii din învățământul de stat primar și gimnazial, precum și pentru copiii preșcolari din grădinițele de stat cu program normal;
- „Euro 200” – acordarea de ajutor financiar în vederea stimulării achiziționării de calculatoare pentru elevii proveniți din medii defavorizate socio-economic etc.

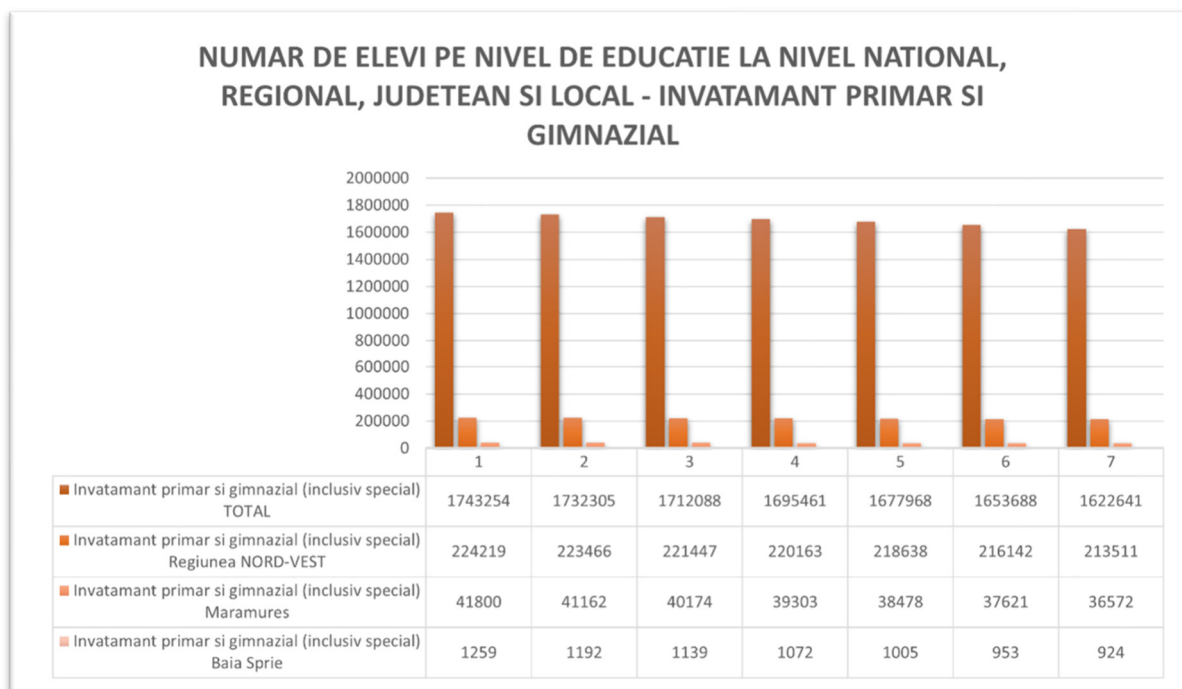
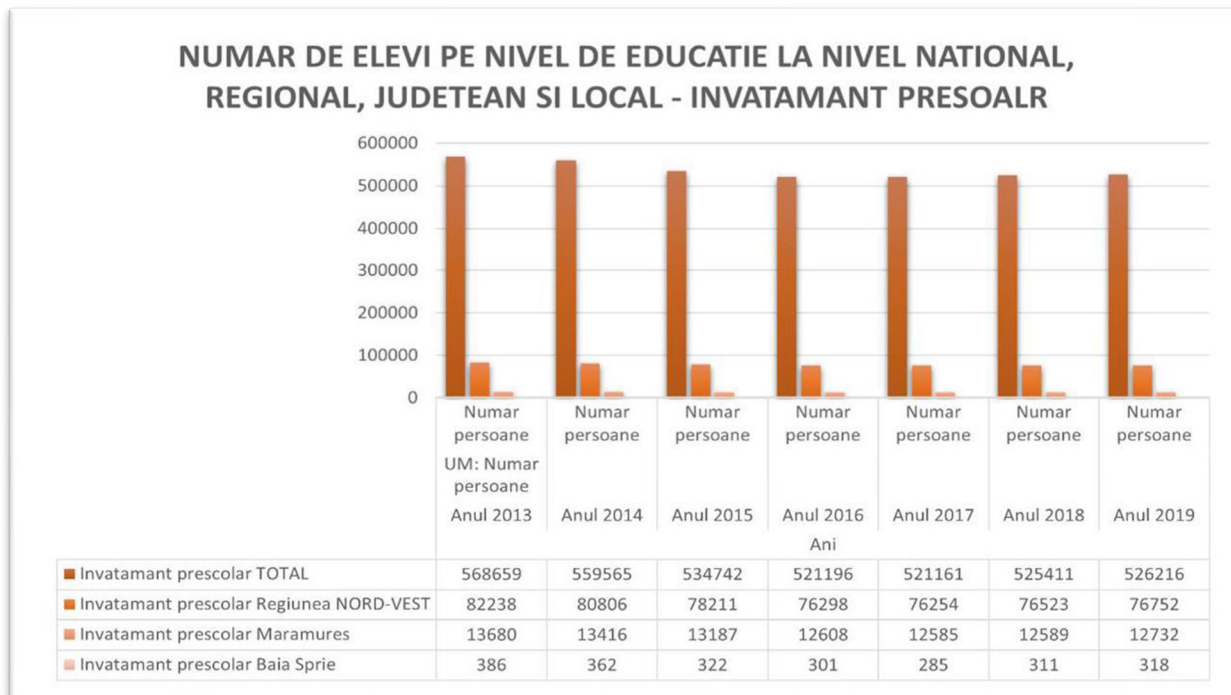
Infrastructura de învățământ

În mediul rural, infrastructura educațională nu are capacitatea de a susține un nivel decent de trai. În acest context, educația antepreșcolară (creșe) și preșcolară (grădinițe) se confruntă cu un deficit major în ceea ce privește infrastructura. În orașul Baia Sprie potrivit datelor INS în anul 2019 existau 4 unități școlare, una de învățământ preșcolar, două de învățământ primar și gimnazial și una de învățământ liceal.

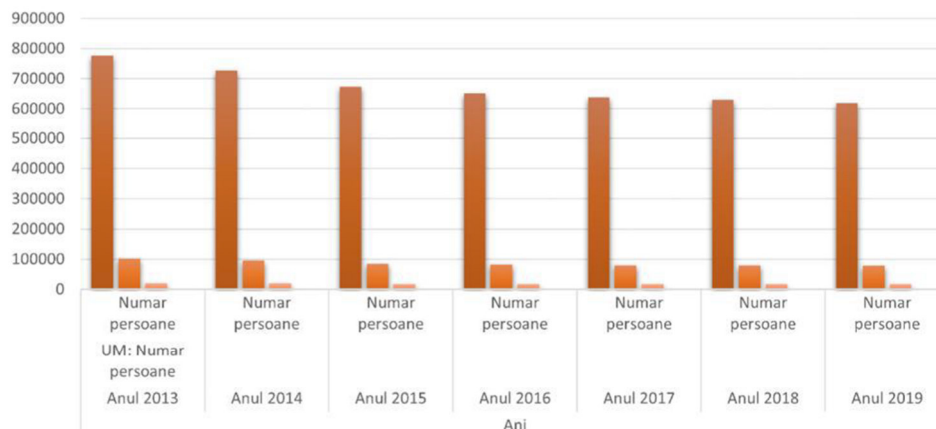
Nr. crt.	Unitate de învățământ	Adresa	Personalitate juridică /Arondată	Accreditată / Autorizată	Învățământ public / privat
INVĂȚĂMÂNT PREȘCOLAR					
1.	Grădinița cu program prelungit nr. 2	Str. MRV nr. 1	Persoana juridică	Da	public
2.	Grădinița nr. 1	Str. Gutinului nr. 24	Arondată	Da	public
3.	Grădinița nr. 4	Str. Dragoș Vodă nr. 18	Arondată	Da	public
4.	Grădinița cu program Normal Tăuții de Sus	Forestierului nr.17	Arondată	Da	public
INVĂȚĂMÂNT PRIMAR ȘI GIMNAZIAL					
1.	Scoala Gimnazială Baia Sprie	Str. MRV nr. 21A	Persoana juridică	Da	public
2.	Scoala Gimnazială Chiuzbaia	Str. Principală nr.35	Arondată	Da	public
3.	Scoala Gimnazială Ioan Slavici Tăuții de Sus	Str.Forestierului nr. 1	Persoana juridică	Da	public
4.	Sc. Gimnaziala Satu Nou de Sus	-	Arondată	Da	public
INVĂȚĂMÂNT LICEAL					
1.	Colegiul Tehnic Auto	Str. Aleea Minerilor nr. 1A	Persoana juridică	Da	public

Populația școlară

În anul 2019, populația școlară în orașul Baia Sprie era de 1.315 elevi, fiind fluctuantă pe intervalul analizat 2013-2019, cel mai mic număr înregistrându-se în anul 2017 când erau doar 1.134 elevi și cel mai mare număr în anul 2013 când erau 1.857, conform graficelor:

**NUMAR DE ELEVI PE NIVEL DE EDUCATIE LA NIVEL NATIONAL, REGIONAL,
JUDETEAN SI LOCAL - INVATAMANT LICEAL**

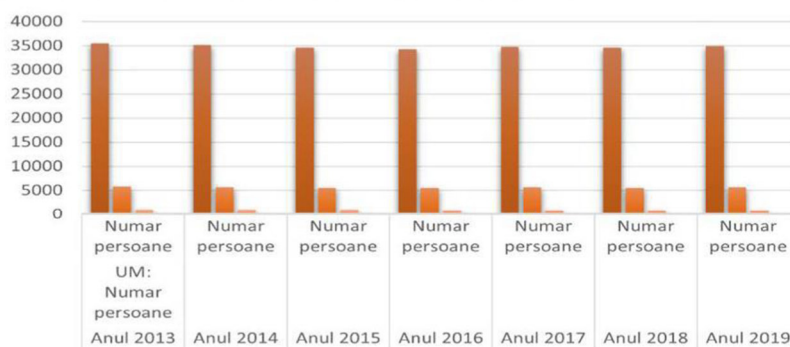

	Numar persoane Anul 2013	Numar persoane Anul 2014	Numar persoane Anul 2015	Numar persoane Anul 2016	Numar persoane Anul 2017	Numar persoane Anul 2018	Numar persoane Anul 2019
■ Invatamant liceal TOTAL	776616	727072	673615	650832	637706	629755	618275
■ Invatamant liceal Regiunea NORD-VEST	102664	94693	86005	82915	80220	79373	77848
■ Invatamant liceal Maramures	20137	18799	17206	16591	16189	16501	16742
■ Invatamant liceal Baia Sprie	212	199	161	139	101	89	73

Personalul didactic

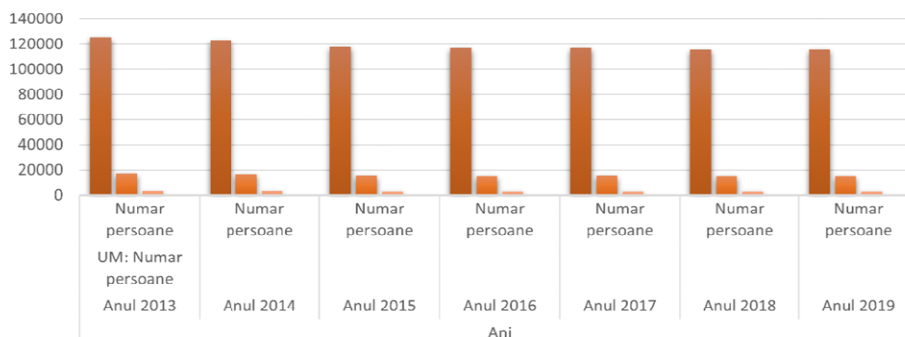
Cadrele didactice din unitățile de învățământ ale orașului Baia Sprie, în anul 2013 erau în număr de 121, apoi în scădere până în 2019 când numărul acestora era de 86, în scădere cu 29%. Pe tipuri de învățământ situația era cea din tabelul de mai jos:

**PERSONALUL DIDACTIC NIVEL NATIONAL, REGIONAL,
JUDETEAN SI LOCAL - INVATAMANT PRESOALR**

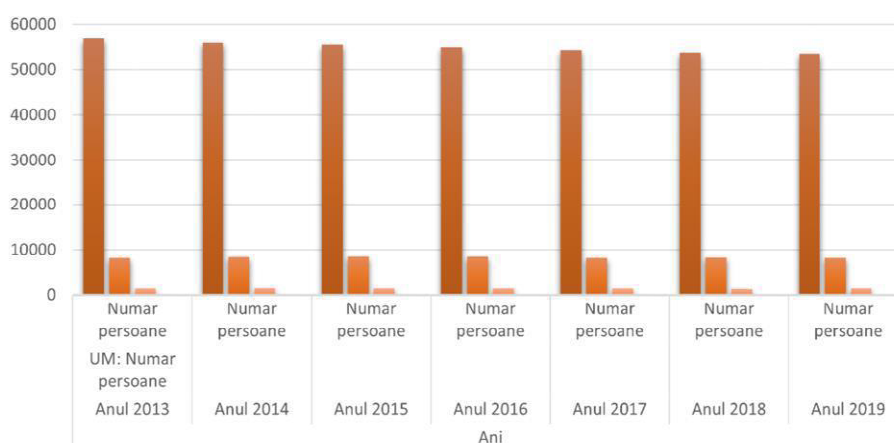
	Numar persoane Anul 2013	Numar persoane Anul 2014	Numar persoane Anul 2015	Numar persoane Anul 2016	Numar persoane Anul 2017	Numar persoane Anul 2018	Numar persoane Anul 2019
■ In invatamantul prescolar TOTAL	35433	35094	34598	34322	34720	34590	34897
■ In invatamantul prescolar Regiunea NORD-VEST	5746	5622	5519	5491	5567	5538	5614
■ In invatamantul prescolar Maramures	926	903	895	875	879	862	874
■ In invatamantul prescolar Baia Sprie	27	25	23	22	22	25	24

**PERSONALUL DIDACTIC NIVEL NATIONAL, REGIONAL, JUDETEAN SI LOCAL -
INVATAMANT PRIMAR SI GIMNAZIAL**

UM: Numar persoane	Anul 2013	Anul 2014	Anul 2015	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019
■ In invatamantul primar si gimnazial (inclusiv invatamantul special) TOTAL	125454	123144	117829	116713	117183	115440	115761
■ In invatamantul primar si gimnazial (inclusiv invatamantul special) Regiunea NORD-VEST	17394	16851	15925	15538	15655	15431	15508
■ In invatamantul primar si gimnazial (inclusiv invatamantul special) Maramures	3304	3134	2979	2877	2923	2864	2842
■ In invatamantul primar si gimnazial (inclusiv invatamantul special) Baia Sprie	66	41	36	41	48	45	46

**PERSONALUL DIDACTIC NIVEL NATIONAL, REGIONAL, JUDETEAN SI LOCAL
- INVATAMANT LICEAL**

UM: Numar persoane	Anul 2013	Anul 2014	Anul 2015	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019
■ In invatamantul liceal TOTAL	56843	55913	55409	54942	54257	53835	53464
■ In invatamantul liceal Regiunea NORD-VEST	8156	8291	8470	8432	8169	8213	8102
■ In invatamantul liceal Maramures	1348	1466	1425	1406	1359	1318	1340
■ In invatamantul liceal Baia Sprie	28	53	39	30	20	17	16

Transportul școlar în orașul Baia Sprie este asigurat cu 3 microbuze școlare.

În ce privește imobilele școlilor Școala Gimnazială Ioan Slavici Tăuții de Sus și Școala Gimnazială Satu Nou de Sus au fost reabilitate din fonduri proprii asigurate prin bugetul local al orașului Baia Sprie și s-a construit un nou imobil pentru Grădinița cu Program Prelungit nr. 2, prin Programul Operațional Regional 2014-2020.

Prin Compania Națională de Investiții a fost renovată sala de sport și urmează a fi construită o sală nouă de sport la Școala Gimnazială Tăuții de Sus în orizontul de timp 2021-2022.

5.6 Economia și Mediul de afaceri

Context economic

România este un stat european care se bucură de suficiente calități în ceea ce privește resursele de teren, apă și resurse umane. Cu toate acestea, până în momentul de față, aceste avantaje au avut doar o influență limitată în ceea ce privește generarea unei dezvoltări semnificative și a unei restructurări în agricultură și în zonele rurale.

Investițiile și competitivitatea din România constituie încă elemente care trebuie îmbunătățite și conduse către o direcție comună, pentru a se reuși accelerarea creșterii economice și asigurarea unei convergențe a veniturilor cu cele din Uniunea Europeană.

România a evoluat în condiții puternic accentuate de manifestarea virulentă a crizei financiare și economice globale generată în anul 2020 de pandemia mondială de coronavirus. În momentul debutului crizei, economia românească trecuse printr-o perioadă de mai mulți ani de creștere economică, dar însoțită de acumularea unui deficit extern relativ important, precum și de majorarea datoriei externe pe termen scurt. Pe fondul crizei, scăderea economică a condus la reducerea investițiilor și majorarea importantă a șomajului, ceea ce compromite procesul de convergență reală și starea financiară a companiilor și a populației.

Venirea crizei economice și financiare și-a făcut simțită prezența pe parcursul întregului an 2020 și își menține efectele și în anul 2021 pe fondul neeradicării pandemiei de coronavirus și apariției de noi tulpini în lume prezente din păcate și în România și a înregistrat un impact negativ semnificativ asupra economiei regionale, ce s-a resimțit prin scăderea numărului de salariați, prin reducerea volumului de investiții străine și autohtone și chiar prin retragerea unor companii din Regiunea Nord-Vest. Din această categorie fac parte: industria alimentară, industria textilă și a articolelor de îmbrăcăminte, industria de pielărie și încălțăminte, industria metalurgică, industria prelucrătoare a lemnului, construcții, comerț cu ridicata și cu amănuntul, tranzacții imobiliare, etc.

Criza economică a încetinit activitatea de comerț exterior a întreprinderilor din regiune și astfel, discrepanțele în dezvoltarea economică a celor șase județe sunt mari, astfel că județele din sudul și vestul regiunii (Cluj, Bihor și Satu Mare) sunt industrializate și mai stabil dezvoltate economic decât județele din centru și est (Bistrița-Năsăud, Maramureș și Sălaj), unde evoluția din ultimii ani a dus la pierderea capacității concurențiale și a avantajelor competitive din mai multe ramuri.

În județul Maramureș dacă din perspectiva numărului de agenți economici, comerțul ocupă prima poziție, din punctul de vedere al volumului afacerilor și investițiilor, firmele din sectorul industrial înregistrează cele mai bune performanțe (42% din cifra de afaceri totală și 52% din investițiile brute), urmate de comerț, agricultură și construcții.

Activitatea economică

În urma dizolvării sectorului minier marea provocare a orașului Baia Sprie, din punct de vedere industrial, o reprezintă relansarea economică și identificarea oportunităților de dezvoltare.

O microzonă industrială activă economic s-a dezvoltat la intrarea în orașul Baia Sprie dinspre Baia Mare, activitățile economice principale fiind fabricarea de construcții metalice și părți componente ale structurilor metalice.

De-a lungul orașului Baia Sprie și în vecinătatea DN 18 s-au dezvoltat societăți comerciale cu diferite domenii economice. Principalele domenii dezvoltate fiind industria alimentară, textilă, prelucrarea lemnului, turism și agrement.

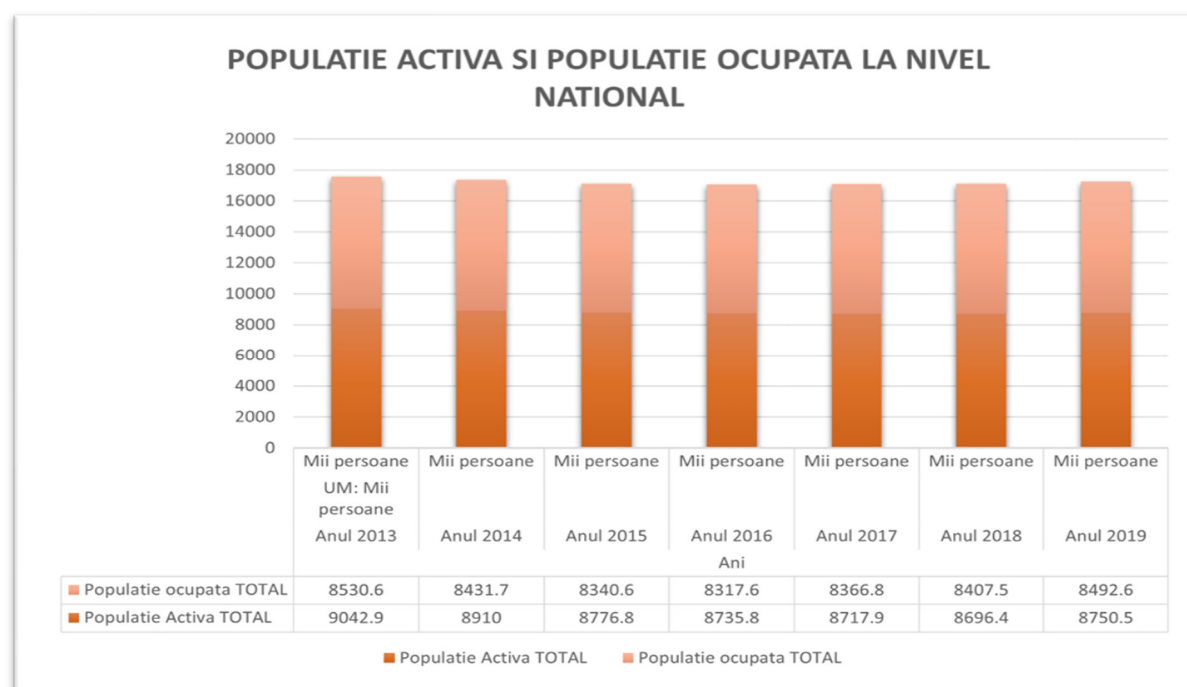
Numărul întreprinderilor active la nivelul localității Baia Sprie a crescut în 2019 față de 2018 de la 562 la 586, însă din acestea cca. 110 au avut activitate, cifra de afaceri fiind cea care confirmă acest lucru.

Forța de muncă

În mediul rural și în orașele mici, locurile de muncă disponibile sunt relativ reduse, iar economia nu este suficient de diversificată, bazându-se preponderent pe agricultură. La acestea se adaugă și nivelul redus de pregătire profesională a persoanelor. Datorită faptului că sistemul educațional nu s-a adaptat la cerințele specifice, populația din țara noastră nu dispune de formare sau experiență specializată pentru diversele activități economice. Se impune astfel necesitatea unor măsuri care să stimuleze crearea de noi locuri de muncă pe o durată lungă.

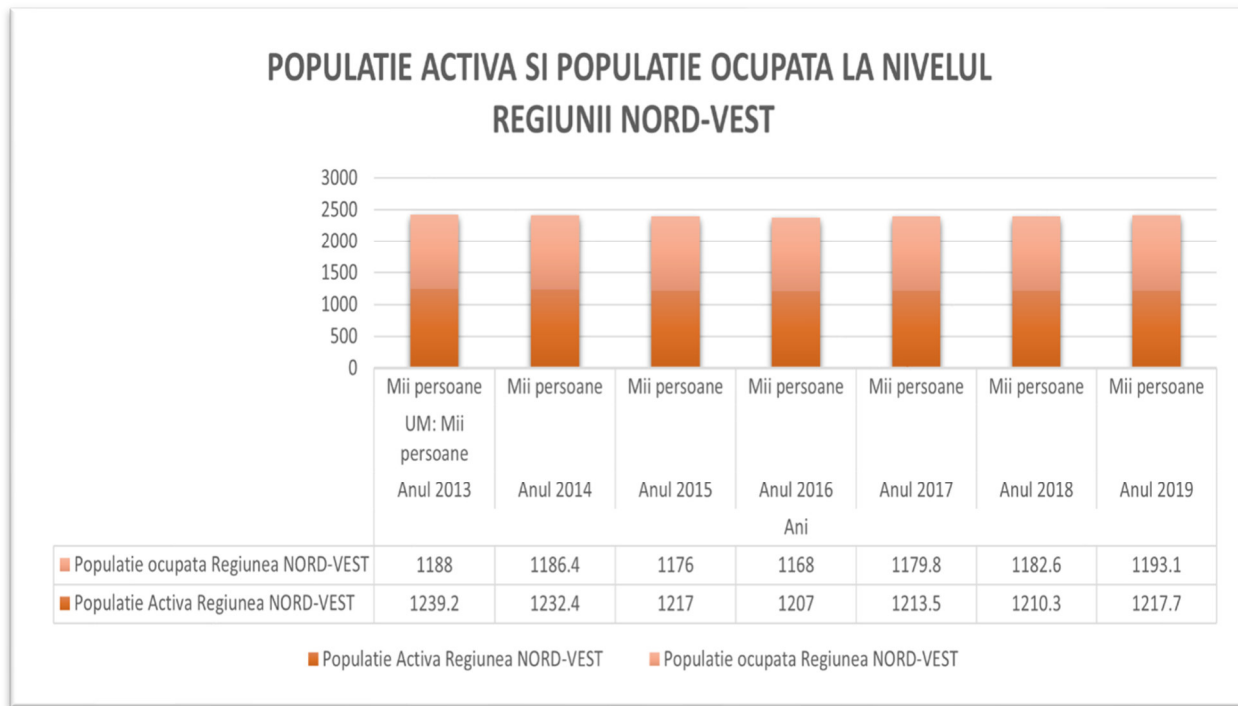
Atât la nivelul județean, cât și particular în cadrul orașului nostru, principala caracteristică este dependența semnificativă de o singură ramură de activitate economică, și anume agricultura, fiind urmată de zootehnie.

Resursa de muncă a înregistrat o scădere semnificativă în perioada 2013-2019.

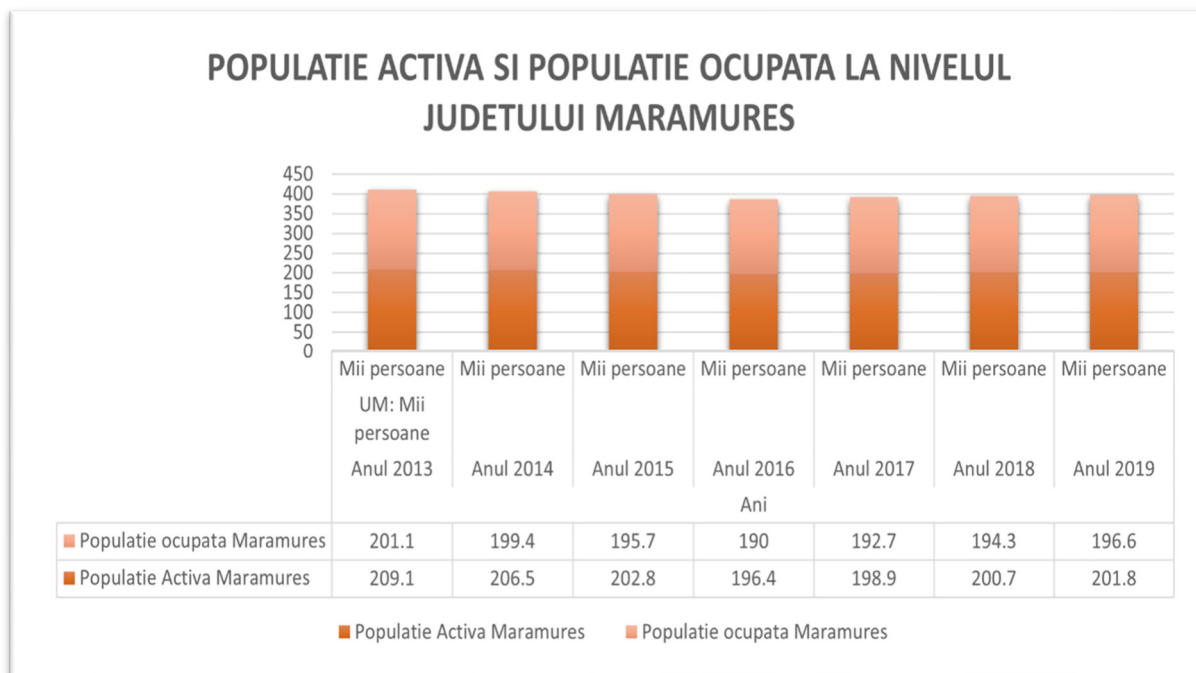

Diferența din anul 2019 față de anul 2013 înregistrând un procent de 13%, la nivel național.

La nivelul Regiunii Nord-Vest, scăderea din 2019 față de 2013 este de 0,77%.

Potrivit Institutului Național de Statistică, în anul 2013, la nivel regional, populația activă civilă era de 1239,2 mii persoane, pe când în județul Maramureș populația activă civilă înregistra 209,1 mii persoane.

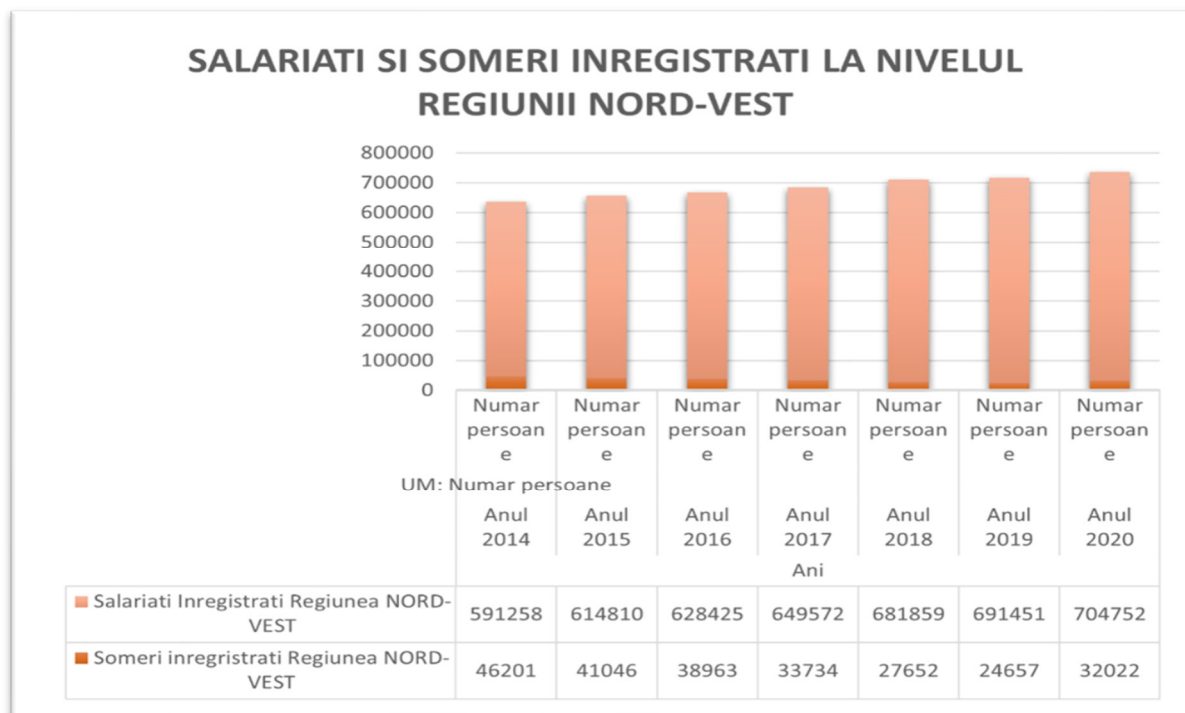
Deși la nivelul țării noastre criza economică a avut efecte în rândul numărului de persoane ocupate, numărul acestora scăzând în ultimii ani și mai ales în activitățile economice, cum ar fi: comerțul, industria, transportul, investițiile imobiliare, învățământul, s- a constatat, tot în această perioadă, că populația ocupată civilă a lucrat în agricultură, silvicultură, pescuit, chiar și comerț.

Cu toate că efectul crizei a avut urmări, există și au existat domenii unde populația ocupată a înregistrat creșteri, simțindu-se în cadrul acestor domenii nevoia de personal.

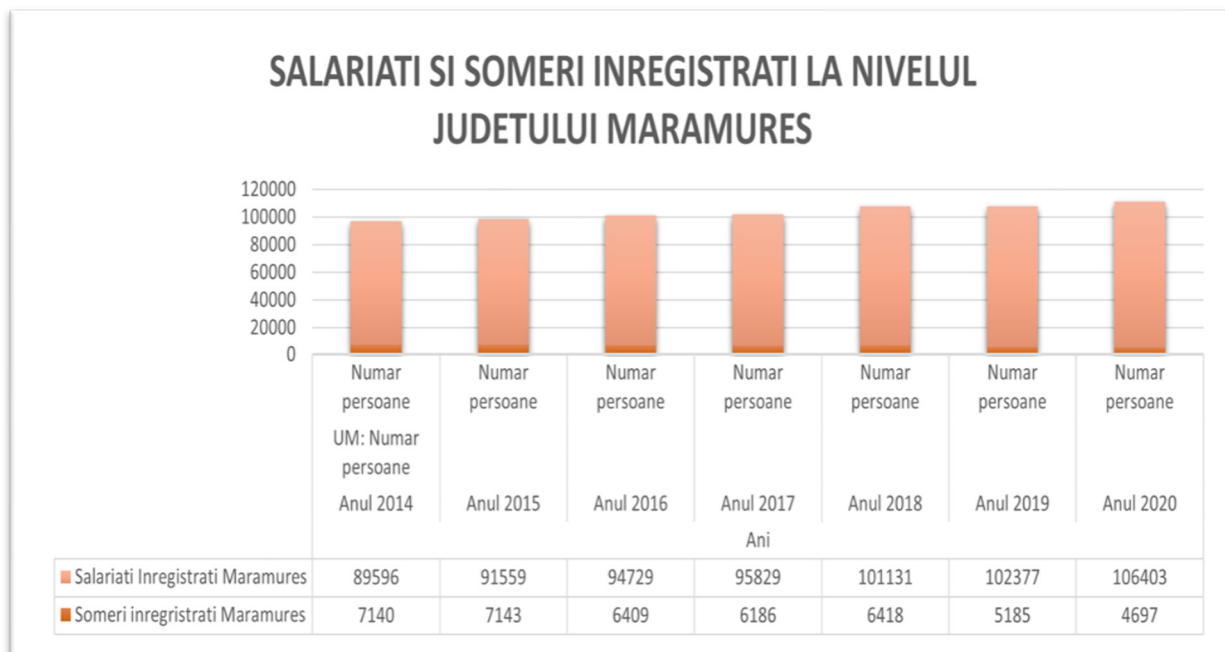
Persoane salariate

Salariatul este persoana care-și exercită activitatea pe baza unui contract de muncă într-o unitate economică sau socială, indiferent de forma ei de proprietate sau la persoane particulare, în schimbul unei remunerații sub forma de salariu, plătit în bani sau natură, sub forma de comision, etc. Numărul mediu al salariaților reprezintă numărul de salariați angajați cu contracte individuale de muncă, plătiți de întreprindere pentru o durată medie normală a timpului de lucru, pe perioada de referință.

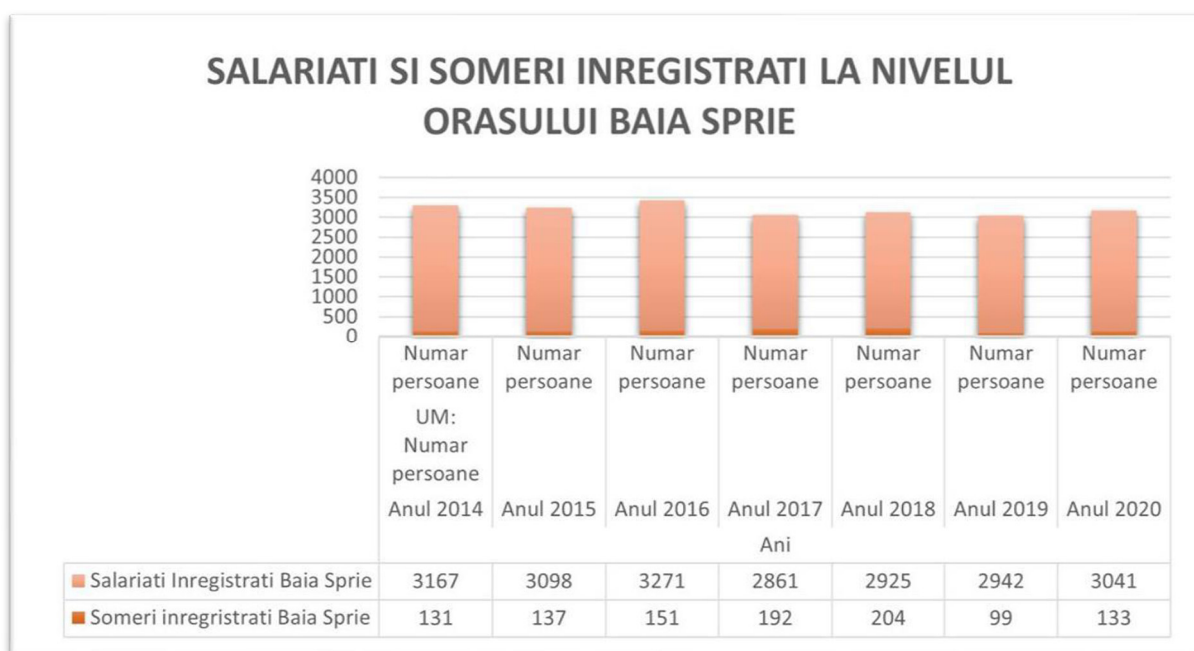
Numărul mediu al salariaților la nivelul Regiunii Nord-Vest înregistrează o creștere semnificativă în anul 2019 având un număr de 704.752 salariați și în anul 2013 numărul fiind de 591.258 salariați.

La nivel de județ, situația este de asemeni în creștere, numărul mediu al salariaților în 2019 fiind de 239.293, în timp ce în 2013 erau 185.365 salariați, iar diferența din anul 2013 față de anul 2007 măsoară un procent de 22,53%.

În anul 2019, în localitatea Baia Sprie, numărul mediu al salariaților înregistra 3041 persoane salariate, față de anul 2013 în scădere față de 3.167 cu un număr de 126 persoane salariate. Diferența din anul 2019 față de anul 2013 înregistrează un procent în scădere de aproape 4%. În perioada analizată cel mai mare număr de persoane salariate a fost de 3.271 în anul 2015.

Câștig salarial

Câștigul salarial nominal net se obține prin scăderea din câștigul salarial nominal brut a: impozitului, contribuției salariaților pentru asigurările sociale de sănătate, contribuției individuale de asigurări sociale de stat și a contribuției salariaților la bugetul asigurărilor pentru șomaj.

Șomajul

În oraș, fenomenul crizei economice s-a resimțit la fel ca în întreaga țară. Astfel, conform datelor statistice din ultimii ani, rata șomajului a înregistrat o creștere semnificativă. În anul 2020, numărul șomerilor înregistrați era în creștere, față de anul 2019 respectiv 133, față de 99 situație datorată pandemiei.

Agricultura

Noțiuni generale

Agricultura este cel mai vulnerabil sector al economiei românești. Aproape 28% din populație își desfășoară activitatea în agricultură, dar produce doar aproximativ 6% din PIB. Parcelele mici de pământ și eșecul în adoptarea tehnicilor moderne în agricultură înseamnă că producția din fiecare an este dependentă de capriciile vremii. Cu trecerea timpului, performanțele în agricultură sunt din ce în ce mai instabile, acest proces fiind determinat de frecvența și de severitatea crescută a fenomenelor extreme apărute (valurile de căldură/frig, secetă, inundații, etc.) precum și de incidența bolilor întâlnite la animale (gripă aviară, pesta porcină etc.). Aceste fenomene climatice dezechilibrează sectorul agricol și conservă spațiul rural economic, ecologic și social al țării, îngreunând tot mai mult dezvoltarea resurselor.

Deși sunt parte integrantă a PAC, actorii mediului agricol românesc au încă dificultăți în a înțelege filosofia și direcția de evoluție a politicii agricole europene și a politicilor agricole din lumea dezvoltată. Sectorul agricol din țările industrializate s-a schimbat radical în cursul ultimelor decenii concurând astăzi cu cele mai inovative domenii și cunoscând evoluții ce-i conferă un loc aparte pentru viitor. Agricultură nu mai înseamnă un sector primar producător exclusiv de materii prime pentru industrie, înseamnă un sector al inovației și soluțiilor pentru o lume ce va număra curând 9 miliarde de locuitori care au nevoie să se hrănească, să-și înlocuiască sursele tradiționale de energie pe cale de epuizare, să lupte cu schimbările climatice imprevizibile și distructive, să furnizeze servicii publice cerute de o societate din ce în ce mai preocupată de păstrarea valorilor naturale, culturale, istorice, etc.

România are toate ingredientele necesare acestor provocări, dar îi lipsesc încă rețetele de succes pentru soluțiile viitorului.

Cercetarea, dezvoltarea și inovarea reprezintă sursa soluțiilor problemelor complexe ale agriculturii și economiei rurale. Reformarea rapidă a agriculturii românești este necesară și pentru utilizarea resurselor financiare importante alocate în perioada 2014-2020. Fără integrarea

rezultatelor cercetării în practicile productive, România nu își poate asigura sursa de vitalitate viitoare a agriculturii și spațiului rural.

Economia românească are în prezent ca trăsătură predominantă procentul foarte mare al fermelor mici, care produc în principal pentru autoconsum, comercializând pe piață doar întâmplător produsele obținute. Existența unui număr foarte mare de ferme mici în paralel cu fermele foarte mari relevă dezechilibrul structural ce influențează agricultura din țara noastră și competitivitatea acesteia.

Suprafața agricolă a țării este de circa 14,6 milioane hectare, reprezentând 61,7% din totalul fondului funciar, din care 64,1% terenuri arabile, 1,5% vii și pepiniere viticole, 1,4% livezi și pepiniere pomicole, 22,6% pășuni și 10,4% fânețe.

Creșterea competitivității din agricultură este capitală pentru îmbunătățirea performanțelor și revigorarea zonelor rurale, pentru crearea de locuri de muncă și, prin urmare, fundamentală pentru tendința de modernizare a vieții rurale. Investițiile atrase către sectorul agricol ar contribui substanțial la practicarea unei agriculturi durabile și eficiente din punct de vedere productiv și ar ajuta într-un mod pozitiv forța de muncă.

Performanțele sectorului agricol va atrage efecte pozitive asupra stabilității micro și macro-economice, va ajuta la asigurarea unui echilibru al consumului alimentar și a securității agro-alimentare și va contribui la creșterea ponderii exploatațiilor agricole comerciale în totalul exploatațiilor.

În ceea ce privește domeniile agriculturii și silviculturii, la nivelul județului Maramureș, condițiile climatice variate ale zonei au creat un cadru prielnic de dezvoltare a agriculturii, aceasta constituind cea de-a doua ramură, ca pondere și importanță în economia județului. Un rol important în cadrul acestui sector economic îl deține zootehnia, dar o pondere însemnată o are și producția vegetală. Atât sectorul vegetal cât și cel zootehnic traversează o perioadă de tranziție caracterizată prin reducerea producției de la an la an, situație ce reclamă adoptarea unor măsuri care să stimuleze procesul relansării agriculturii județului.

Persoanele care locuiesc în zona rurală consideră agricultura ca o ramură existențială cu un rol important pentru populație, însă cunosc faptul că producția este foarte slabă, lucru care îi pune în situații dificile. În general, agricultura întregii țări se află într-o situație de declin, fapt ce afectează și agricultura la nivel local, acest lucru fiind determinat de fragmentarea proprietăților, de folosirea redusă a îngrășămintelor chimice sau naturale, de dotarea din ce în ce mai slabă cu mașini și utilaje, suprafețe întinse nu sunt irigate, iar solul se degradează de la an la an.

De asemenea, se remarcă faptul că țara noastră are printre cele mai mari prețuri la alimente raportat la veniturile populației. Potrivit cifrelor Eurostat, salariile românilor ating doar 20% din nivelul mediei UE, însă prețul coșului alimentar de bază ajunge la 66% din costul mediu european.

Fond Funciar

Fondul funciar este constituit din terenurile de orice fel, indiferent de destinație, de titlul pe bază căruia sunt deținute sau de domeniul (public, privat, cooperatist, obștesc, etc.) din care fac parte, este format din teren arabil, pășuni și fânețe naturale, vii și livezi, păduri și alte

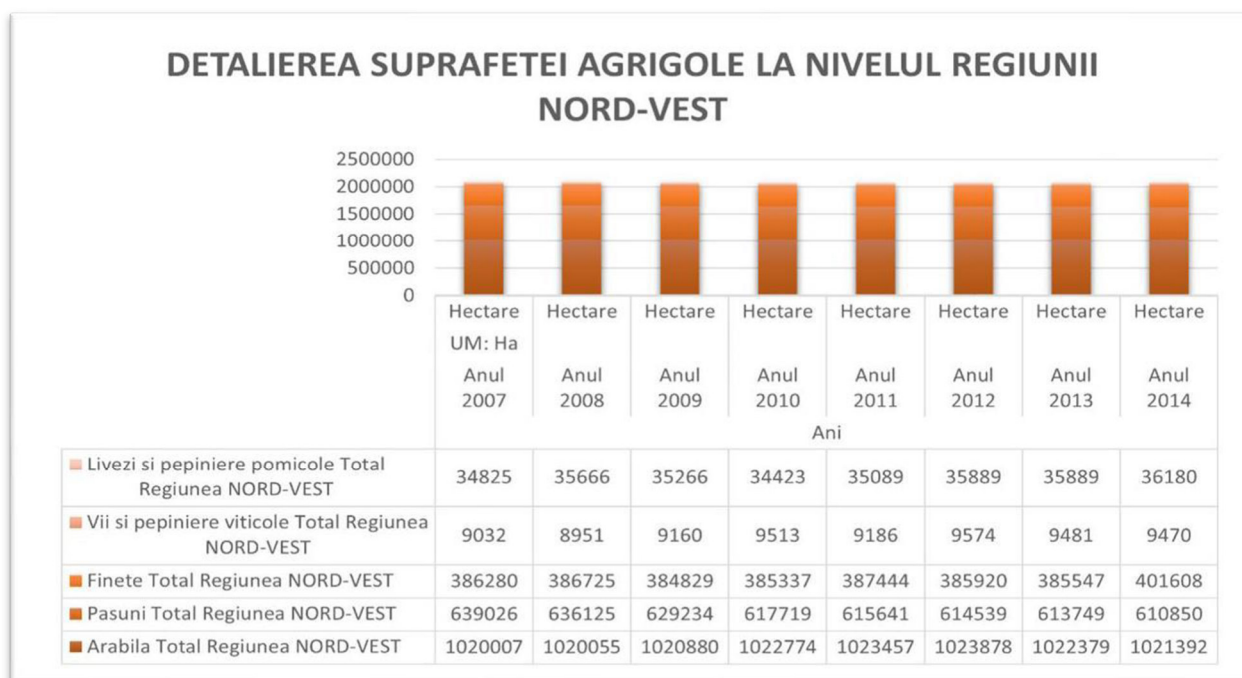

terenuri cu vegetație forestieră, construcții, drumuri și căi ferate, ape, bălți și alte suprafețe.

România se găsește pe locul 6 din Europa ca suprafață agricolă utilizată (după Franța, Spania, Germania, Marea Britanie și Polonia) și pe locul 5 ca suprafață arabilă (după Franța, Spania, Germania și Polonia). Raportul dintre suprafața arabilă a țării la numărul de locuitori denotă faptul că fiecărui locuitor îi revin circa 0,41 ha teren arabil, valoare aproape dublă față de media UE 27, care este de 0,212 ha/locuitor. În această privință, România ocupă locul șase, după țările baltice, Danemarca și Finlanda.

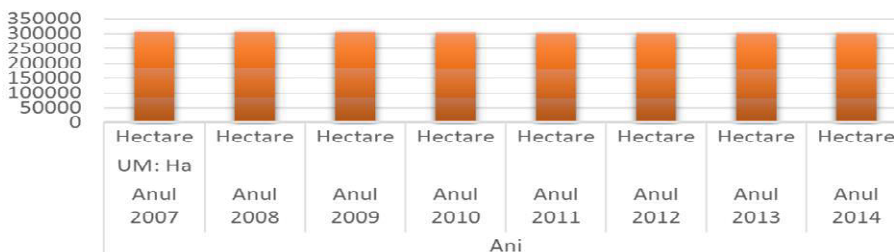
Se observă ușor că statistica ne plasează într-o poziție privilegiată, de optim între volumul de resurse și nivelul lor raportat la mărimea populației.

Suprafața totală a Regiunii Nord-Vest în anul 2014 era de 3.416.046 ha din care suprafața agricolă este de 2.079.500 ha, teren arabil 1.021.392 ha, suprafețele de pășuni 610.850 ha, fânețe 401.608 ha, vii și pepiniere viticole 9.470 ha. Suprafața terenurilor neagricole era de 1.336.546 ha, iar pădurile și vegetația forestieră au o suprafață de 1.026.655 ha.

Județul Maramureș are o suprafață totală de 630.436 ha, din care suprafața agricolă reprezintă 432.835 ha, pășuni 96.888 ha, fânețe 121.019 ha, vii și pepiniere viticole 243 ha. Totalul de terenuri neagricole au o suprafață de 324.908 ha, iar pădurile și vegetația forestieră au un total de 290.041 ha.

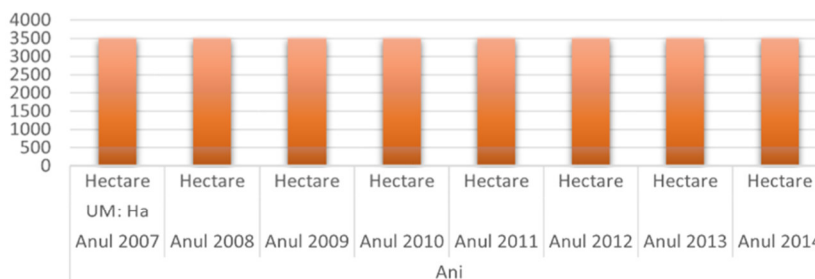
DETALIEREA SUPRAFETEI AGRIGOLE LA NIVELUL JUDETULUI MARAMURES

	Anul	Anul	Anul	Anul	Anul	Anul	Anul
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
■ Livezi si pepiniere pomicole Total Maramures TOTAL	6012	6590	6603	6339	6219	6212	6254
■ Vii si pepiniere viticole Total Maramures TOTAL	242	243	243	243	243	243	243
■ Finete Total Maramures TOTAL	120232	119935	119930	120260	120658	120528	120937
■ Pasuni Total Maramures TOTAL	100113	99734	98765	96495	96634	96888	96888
■ Arabila Total Maramures TOTAL	83946	83795	83784	82855	81619	81657	81072

În orașul Baia Sprie, din suprafața totală de 9.602 ha, din care suprafața agricolă reprezintă 3.521 ha, respectiv terenul arabil 525 ha, fânețele 1.464 ha, pășunile 1.474 ha, livezile 58 ha, și 6.081 ha terenuri, din care: neproductiv 208 ha, păduri și altă vegetație forestieră 5.371 ha și curți, construcții 319 ha. Terenurile sunt utilizate în mare parte pentru activități agricole, cu precizarea că o parte din suprafața agricolă este cultivată cu pășuni și fânețe.

DETALIEREA SUPRAFETEI AGRICOLE LA NIVELUL ORASULUI BAIA SPRIE

	Anul	Anul	Anul	Anul	Anul	Anul	Anul
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
■ Livezi si pepiniere pomicole Total Maramures 106684 ORAS BAIA SPRIE	58	58	58	58	58	58	58
■ Finete Total Maramures 106684 ORAS BAIA SPRIE	1464	1464	1464	1464	1464	1464	1464
■ Pasuni Total Maramures 106684 ORAS BAIA SPRIE	1474	1474	1474	1474	1474	1474	1474
■ Arabila Total Maramures 106684 ORAS BAIA SPRIE	525	525	525	525	525	525	525

La nivelul orașului, agricultura are un rol important pentru asigurarea veniturilor unei părți semnificative din populație, locuitorii având pământ proprietate proprie pe care îl muncesc și din care își asigură o parte din aceste produse necesare traiului zilnic. Sunt și suprafețe de teren date în arendă, 32 contracte pentru o suprafață total de 46,81 ha.

Localitatea Baia Sprie dezvoltă o agricultură specializată pe anumite tipuri de culturi, corespunzătoare condițiilor pedologice din regiune.

Ca principală activitate în economia orașului întâlnim agricultura și mai apoi prelucrarea lemnului și creșterea animalelor. Predominante în localitate sunt culturile agricole de cereale, respectiv porumb, cartofi și plante de nutreț.

Producția pe anul 2020 a fost de 2,5 to/ha la porumb, la cartofi 7 to/ha, iar la plante de nutreț 27 to/ha. În ce privește viitorul acestor culturi, acesta nu este lipsit de amenințări ale naturii, principalul pericol fiind reprezentat de schimbările climatice și de efectul de seră al Terrei, dar și de calitatea solurilor afectată, în grade diferite de poluare, de anumite activități industriale, atât din punct de vedere calitativ, cât și din punct de vedere cantitativ.

Suprafața orașului a fost afectată de inundații în 2016 când au fost distruse poduri și podețe, au fost inundate culturi, fântâni și beciuri și fenomenul s-a repetat în anul 2020 cu aceleași efecte și de asemeni de alunecări de teren.

Populația orașului se ocupă și cu creșterea animalelor, în anul 2020 conform informațiilor furnizate de autoritățile locale în gospodăria existau un număr de 1200 de capete ovine, etc.

Delimitare geografică

Baia Sprie este localizată în zona deluroasă a depresiunii Maramureș, limitată la est de munții vulcanici Gutâi, iar la vest de Muntele Ignis (andezite și sedimente depuse în depresiuni intramontane, precum Chiuzbaia). Altitudinea medie este de 800 m, iar fragmentarea reliefului este semnificativă. La contactul dintre munți și depresiunea Maramureș se află piemontul Seini – Baia Mare – Baia Sprie.

Resurse umane utilizate în agricultură

Deși forța de muncă în agricultura României este în continuare una dintre cele mai numeroase din Europa, dinamica ponderii populației ocupate în agricultură arată o tendință de scădere treptată a acesteia.

Cauzele scăderii ponderii populației ocupate în agricultură țin de retragerea multor persoane vârstnice, de veniturile mici realizate, neatractive pentru tineri și investițiile încă reduse în servicii și mica industrie.

Populația ocupată în agricultură are o vârstă medie ridicată, fiind constituită din persoane care nu au o pregătire de specialitate și o calificare adecvată, acest fapt se face prezent la asimilarea noilor tehnologii de producție. Persoanele care conduc exploatațile agricole individuale au deficiențe în ceea ce privește domeniul organizării afacerilor și de aceea ne întâlnim cu un management defectuos.

O tendință pe termen mediu a productivității muncii în agricultură este dificil de stabilit, prin prisma faptului că atât producția, cât și productivitatea sunt influențate puternic de variațiile climatice.

În același timp, este necesar să se dezvolte sistemul de învățământ și pregătire continuă, să se stimuleze atragerea tinerilor în sector și să se restabilească o elită agricolă și rurală. Reformarea sistemului de învățământ și reînființarea profesiilor agricole sunt elemente esențiale pentru vocația agricolă viitoare a României.

Agricultura ecologică

Agricultura ecologică promovează sisteme de producție durabile, diversificate și echilibrate, în vederea prevenirii poluării recoltei și mediului. Producția ecologică în cultura plantelor, fără utilizarea produselor tradiționale nocive, cunoaște o preocupare specială de câteva decenii în țările dezvoltate economic. Interesul pentru produsele și producția ecologică este în continuă creștere și în țara noastră. Regretabil este faptul că suprafețele cultivate în condiții ecologice în țara noastră sunt încă foarte reduse.

În vederea extinderii sistemului de agricultură ecologică în România, s-au stabilit reglementări legislative naționale privind producerea, prelucrarea și valorificarea produselor agroalimentare ecologice, în concordanță cu normele internaționale în acest sens.

Spre deosebire de agricultura convențională, care reprezintă un sistem energo-intensiv, costisitor pentru societate, cu potențial dăunător asupra mediului înconjurător și a sănătății populației, conceptul agriculturii ecologice se bazează pe o abordare holistă, în cadrul căreia natura este percepută mai mult decât elementele componente, considerate individual. Agricultura ecologică este un sistem de producție care exclude utilizarea fertilizatorilor artificiali, a pesticidelor, hormonilor de creștere și aditivilor în hrana animalelor. Agricultura ecologică se bazează pe asolamentul culturilor, respectiv metode biologice de protecție a plantelor, care să mențină fertilitatea solului, să asigure plantele cu substanțe nutritive, să combată bolile, buruienele și dăunătorii.

Fermele și societățile agroindustriale ecologice sunt, în general, de dimensiuni mici sau mijlocii. Majoritatea fermelor ecologice ocupă suprafețe mici (0,5-30 ha), cultivă și/sau cresc un număr mic din una, două sau trei specii de plante și animale și respectiv prelucrează unul, două sau trei produse agricole diferite.

În țara noastră, producția ecologică se definește prin obținerea de produse agroalimentare fără utilizarea produselor chimice de sinteză, în conformitate cu regulile de producție ecologică, care respectă standardele, ghidurile și caietele de sarcini naționale și sunt atestate de un organism de inspecție și certificare. Cererea de produse agricole ecologice fiind în creștere, se poate considera o nouă oportunitate pentru exportul agriculturii românești.

Potențialul productiv în sistem ecologic de agricultură al țării noastre poate să ajungă până la 15-20% din suprafața totală agricolă, suprafețele cele mai mari fiind concentrate în zona de deal – munte, unde tehnologiile de întreținere și exploatare a pășunilor s-au bazat pe metode tradiționale - ecologice (aplicarea gunoiului de grajd, exploatare prin pășunat și/sau cosit, folosirea trifoiului ca plantă furajeră și amelioratoare a fertilității solului, utilizarea sistemului mixt vegetal-zootehnic).

La nivelul orașului Baia Sprie, sunt persoane care practică agricultura ecologică prin cultivarea de plantații fără nici un fel de stimulatori de creștere sau fertilizanți și produsele pe care le recoltează și din care realizează produse ecologice sunt utilizate pentru consum propriu, nefiind înregistrate.

5.7 Sănătate

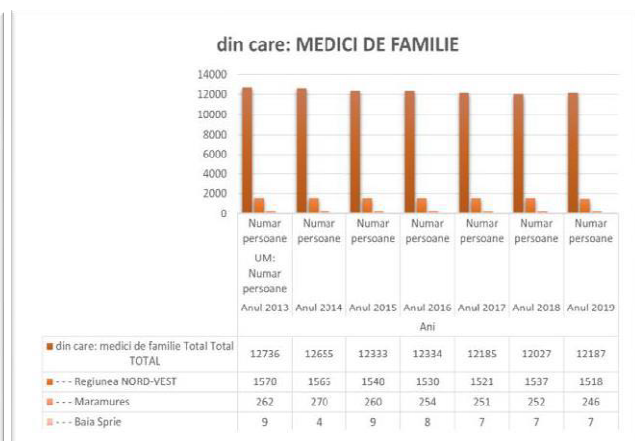
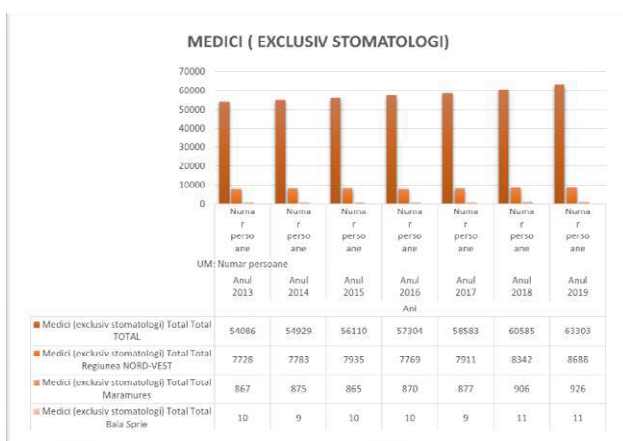
Noțiuni generale

Starea de sănătate a populației poate fi ilustrată prin: mortalitatea ridicată, nivelul scăzut al speranței de viață și al speranței de viață sănătoasă (cu 13 ani mai scăzut decât cel al speranței de viață), rate ridicate de morbiditate și mortalitate infantilă. O situație specială a fost semnalată în zonele rurale izolate unde accesul persoanelor în vârstă și cu handicap la serviciile medicale de calitate este mai dificil. În regiune se manifestă importante discrepanțe intra-regionale în ceea ce privește accesul la serviciile medicale.

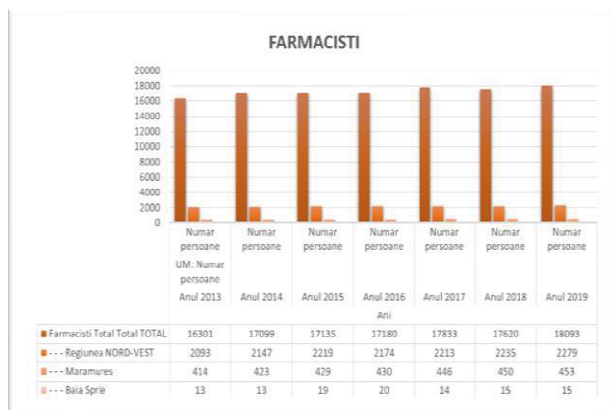
Problematica sănătății prezintă o serie de provocări care necesită o abordare strategică la nivel european, și anume: îmbătrânirea populației care modifică modelele de îmbolnăvire și de îngrijire medicală; posibilele amenințări la adresa sănătății din domeniile pandemiilor, incidentelor fizice și biologice și bioterorismului și dezvoltarea rapidă a noi tehnologii care revoluționează modul de anticipare, prevenire și tratare a bolilor.

Domeniul sănătății din perspectiva calității vieții se referă atât la starea de sănătate cât și la serviciile de îngrijire a sănătății (acces, utilizare, caracteristici, etc.). De asemenea, se pot include în acest domeniu și atitudinile și valorile referitoare la sănătate, care contribuie la starea de sănătate, precum și elemente care țin de stilul de viață adoptat (comportamente de risc, de prevenire, tipul alimentației, practicarea de exerciții fizice etc.).

În actuala perioadă de programare, spitalele județene de urgență, o serie de ambulatorii și institute de cercetare din domeniul medical au beneficiat de investiții din fonduri europene sau guvernamentale, iar sectorul medical privat s-a dezvoltat semnificativ, ceea ce a condus la creșterea numărului de cadre medicale. Astfel în anul 2019, în regiunea Nord-Vest se înregistrau 8.688 medici, 2.665 stomatologi, 2.279 farmaciști, iar personalul sanitar mediu includea 145.317 de persoane. Din totalul medicilor (13,76% din numărul acestora la nivel național), 2.433 își desfășoară activitatea în mediul privat. Cu toate acestea, în ciuda unui rol oficial de control al accesului, aceștia nu joacă un rol esențial în coordonarea serviciilor de asistență. Accesul direct la un specialist este posibil în cazul anumitor afecțiuni și există dovezi de utilizare excesivă a serviciilor de ambulanță, ocolindu-se asistența medicală primară. Fragmentarea este mărită de faptul că asistența ambulatorie specializată (pentru pacienții care nu necesită internare) este asigurată printr-o rețea de ambulatorii de spital, policlinici, centre

medicale specializate, centre de diagnostic și tratament și cabinete individuale ale medicilor specialiști.

Serviciile de îngrijire medicală cu internare sunt asigurate printr-o rețea mare de spitale, dar în ciuda direcției centrale puternice, spitalele variază în ceea ce privește dimensiunea, competențele și zonele pe care le deserveșc. Serviciile de sănătate publică sunt furnizate prin autoritățile județene de sănătate publică și alte instituții specializate care furnizează anumite servicii de sănătate publică în cadrul sistemului de asistență medicală primară, dar, din nou, fără o puternică funcție de coordonare sau prevenire.

Există inegalitate în ceea ce privește accesul la asistență medicală, cu diferențe între diferite grupuri socioeconomice (șomerii și liber profesioniștii, pensionarii, lucrătorii din agricultură și populația romă) și între zonele urbane și rurale.

Furnizarea și accesul la serviciile medicale reprezintă o problemă cheie pentru asigurarea unei mai bune calități a vieții în comunitățile rurale. În România, serviciile medicale sunt văzute ca având un nivel foarte slab, cauza fiind numărul redus al personalului medical specializat, numărul redus de unități sanitare, cabinete medicale în număr foarte mic sau chiar lipsesc, lipsa de interes a cadrelor medicale pentru a se stabili în mediul rural.

Sănătatea populației este determinată, în general, de factori genetici, sociali, economici, culturali și de mediu, acești factori influențând într-un mod negativ dezvoltarea economică și contextul în care evoluează țara.

Unitățile medicale dispun de un număr mic de paturi și majoritatea se află în clădiri cu o vechime de peste 50-100 de ani, nu sunt dotate cu echipamente adecvate, iar de multe ori condițiile sunt insalubre. Acestea necesită investiții importante, pentru ca cetățenii să poată beneficia de servicii sanitare calitative.

Infrastructura spitalicească precară și repartizarea neechilibrată a echipamentelor la nivel teritorial determină populația să oscileze pentru consultații/ intervenții între localități.

O mare parte din populația țării trăiește în mediul rural, unde puțini medici își desfășoară activitatea la țară. De aici și numărul redus de cabinete medicale în mediul rural.

Resursele financiare insuficiente determină nivelul ridicat de sărăcie, care are drept consecință o igienă alimentară deficitară, dar și utilizarea unor spații improprii pentru locuit

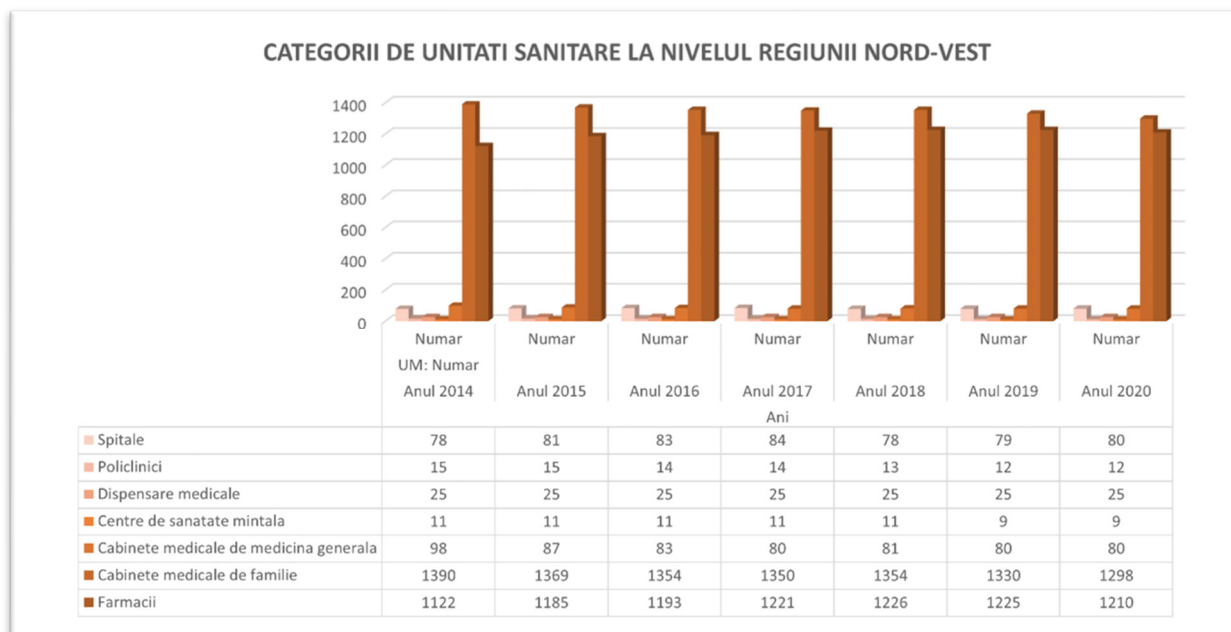
(fără canalizare sau acces la apă potabilă), cât și consecințe majore asupra stării de sănătate a populației.

Rețeaua de Unități sanitare

Unitățile sanitare asigură populației asistență medicală curativă și profilactică printr-o serie de unități sanitare ce fac parte din sectorul public și privat, printre care regăsim spitale, policlinici, cabinete medicale de familie, sanatorii, cabinete stomatologice, cabinete medicale de specialitate, laboratoare, creșe, farmacii, puncte farmaceutice, etc.

Situația unităților sanitare din România atât din perspectiva numărului de unități, cât și a resurselor umane implicate a cunoscut o evoluție pozitivă în perioada 2011-2019. Astfel, numărul spitalelor a crescut de la 423 la 523, iar al dispensarelor medicale la nivel național a scăzut de la 187 de unități în 2011 la 184 în 2019, din care numai 7,5% erau localizate în mediul rural.

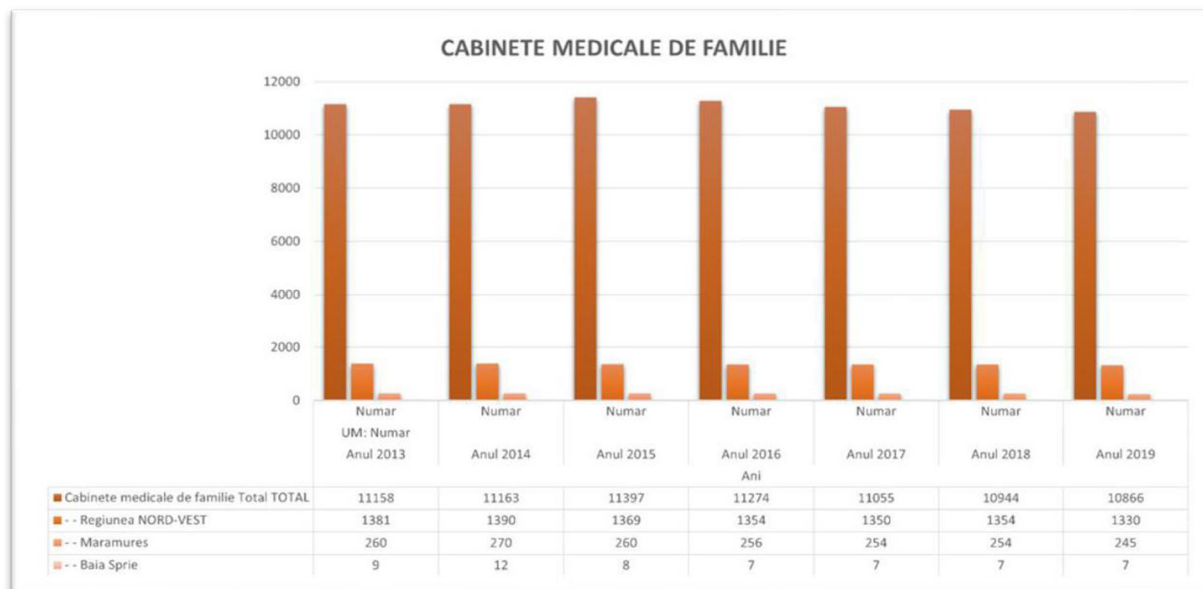
În Regiunea Nord-Vest, conform datelor preluate de pe INS în anul 2019, rețeaua de unități sanitare era compusă dintr-un număr total de 79 de spitale, 50 aflate în proprietate publică și 29 spitale în proprietate privată, numărul spitalelor crescând față de anul 2013 când erau înregistrate 74 de spitale.

Rețeaua de unități sanitare a înregistrat în perioada 2013-2019 o dezvoltare puternică la nivelul regiunii, cu prisosință în segmentul de activitate al spitalelor și cel al farmaciilor.

Singura unitate spitalicească la nivelul orașului Baia Sprie este Centrul de Permanență.

La nivelul orașului Baia Sprie, în anul 2020, conform datelor furnizate de Primărie, există un cabinet medical școlar finanțat din bugetul local, 7 cabinete medicale de familie toate private, 8 cabinete medicale stomatologice de asemeni private, 4 cabinete medicale de specialitate tot proprietate privată, 7 farmacii proprietate privată și un laborator de tehnică dentară de asemeni privat.

Cel mai apropiat spital multidisciplinar este Spitalul Județean "Constantin Opreș" Baia Mare, este instituția care se ocupă de asigurarea asistenței medicale pentru locuitorii municipiului și ai comunelor arondate.

Unitățile sanitare din oraș au fost reabilitate în perioada 2016-2018. În oraș nu există un cabinet de planing familial. Campaniile de informare privind sănătatea populației se fac prin intermediul medicilor din cabinetele medicale de familie, iar cele pentru sănătatea în școli prin intermediul singurului cabinet medical școlar.

Personalul medico-sanitar

Conform datelor furnizate de Institutul Național de Statistică, în Regiunea Nord- Vest, numărul cadrelor medicale a fost în creștere continuă în ultimii 7 ani, justificat și de creșterea numărului de unități spitalicești.

Mergând pe aceeași sursă, evoluția numărului cadrelor medicale se află în creștere, pe fondul majorării salariilor din ultimii ani un număr tot mai mare al personalului medico-sanitar alege să practice medicina în țara noastră. Această situație nu este valabilă pentru mediul rural unde tot mai multe cadre medicale se feresc să își aleagă să rămână, în general cadrele medicale optează pentru mediul urban.

În județul Maramureș în anul 2019 numărul personalului medical a fost în creștere continuă ajungând la 926 persoane, din care 550 persoane în mediul public și 376 persoane în mediul privat, față de anul 2013, când se înregistra un număr de 867 cadre medicale, 676 persoane în mediul public și doar 191 persoane în mediul privat.

Referitor la orașul Baia Sprie, în anul 2013 erau 10 cadre medicale conform INS, din care 7 în mediul public și 3 în cel privat, iar în 2019 erau 11 cadre medicale, din care: doar 1

cadru medical în mediul public și 10 în sistemul privat.

Medicul de familie este furnizorul de îngrijiri de sănătate care coordonează și integrează serviciile medicale furnizate pacienților de către el însuși sau de către alți furnizori de servicii de sănătate. Medicul de familie din oraș asigură accesul în sistemul sanitar pentru pacienții săi și se conformează nevoilor acestora, acordând îngrijiri persoanelor din familiile din cadrul comunității, fără nici o discriminare.

5.8 Servicii publice

Administrația publică locală își desfășoară activitatea în baza Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 57/03.07.2019 privind Codul Administrativ cu modificările și completările ulterioare. Consiliul local și Primarul funcționează ca autorități ale administrației publice locale, prima deliberativă cu un număr de 17 membri: 6 PNL, 3 UDMR, 2 ALDE, 2 Partidul Verde, 2 PMP și câte unul Re:START și un independent și cea de-a doua executivă prin primarul ales al orașului Baia Sprie, domnul Sebastian Alin Bîrda, primar din anul 2017, gestionând situația publică din localitate. În scopul asigurării autonomiei locale, autoritățile administrației publice locale au dreptul să instituie și să perceapă impozite și taxe locale, să elaboreze și să aprobe bugetul local.

Consiliul local exercită următoarele categorii de atribuții:

- a) atribuții privind organizarea și funcționarea aparatului de specialitate al primarului, ale instituțiilor și serviciilor publice de interes local și ale societăților reglementate de Legea nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și regiilor autonome de interes local;
- b) atribuții privind dezvoltarea economico-socială și de mediu a localității;
- c) atribuții privind administrarea domeniului public și privat al localității;
- d) atribuții privind gestionarea serviciilor furnizate către cetățeni;
- e) atribuții privind cooperarea interinstituțională pe plan intern și extern.

Primarul reprezintă unitatea administrativ - teritorială în relațiile cu alte autorități publice, cu persoanele fizice sau juridice române ori străine, precum și în justiție. Acesta îndeplinește următoarele categorii principale de atribuții:

- a) atribuții exercitate în calitate de reprezentant al statului, în condițiile legii;
- b) atribuții referitoare la relația cu consiliul local;
- c) atribuții referitoare la bugetul local;
- d) atribuții privind serviciile publice asigurate cetățenilor;
- e) alte atribuții stabilite prin lege.

În relația cu Consiliul local, primarul:

- a) prezintă Consiliului local, în primul trimestru, un raport anual privind starea economică, socială și de mediu a unității administrativ - teritoriale;

b) prezintă, la solicitarea Consiliului local, alte rapoarte și informații;

c) elaborează proiectele de strategii privind starea economică, socială și de mediu a unității administrativ - teritoriale și le supune aprobării Consiliului local.

Pentru punerea în aplicare a activităților date în competența sa prin actele normative, primarul dispune de un aparat de specialitate, pe care îl dimensionează pentru a răspunde sarcinilor stabilite prin legislația aplicabilă. Aparatul de specialitate al primarului este structurat pe compartimente funcționale. Compartimentele funcționale ale acestuia sunt încadrate cu funcționari publici și personal contractual. Primarul conduce și serviciile publice locale.

Sediul se află pe strada Libertății nr. 4 unde își desfășoară activitatea atât deliberativul cât și executivul orașului Baia Sprie.

Aparatul de specialitate al primarului include un compartiment dedicat strategiilor și proiectelor europene. Structura este de birou cu 6 funcții publice, cinci funcții publice de execuție și o funcție publică de conducere, șef de birou.

5.9 Cultura

România are o cultură unică, aceasta este produsul geografiei și evoluției sale istorice distincte. Aceasta constă în ansamblul de valori materiale și spirituale produse pe teritoriul țării noastre. România este fundamental definită ca fiind un punct de întâlnire a trei regiuni: Europa Centrală, Europa de Est și Europa de Sud-Est, dar nu poate fi cu adevărat inclusă în nici una dintre ele. Identitatea românească a fost formată pe un substrat din amestecul elementelor dacice și romane, cu multe alte influențe.

Identitatea culturală a satului românesc reprezintă o importantă sursă de dezvoltare locală și este caracterizată de un patrimoniu cultural material și imaterial divers. În mediul rural românesc, accesul locuitorilor din sate și comune la cultură este limitat, comparativ cu accesul

celor din mediul urban.

O parte integrantă a moștenirii culturale o reprezintă așezămintele monahale. Așezămintele monahale din România au ca specific păstrarea identității și tradiționalității naționale prin practicile meșteșugărești, culinare și agricole, dar și prin conservarea stilurilor arhitecturale specifice regiunilor în care sunt construite.

Din totalitatea unităților de cult din România (18439), doar 1,9% sunt reprezentate de mănăstiri (1,5%), respectiv schituri (0,4%), iar aproape jumătate dintre mănăstirile din România (49,3%) și peste 56% dintre schituri sunt monumente istorice.

În acest context, turismul religios-ecumenic este un instrument de promovare a patrimoniului cultural reprezentat de obiectivele cultural-religioase. Punerea în valoare a moștenirii rurale și a patrimoniului cultural s-a realizat în perioada precedentă de programare la nivel european, în special prin sprijinirea investițiilor pentru renovarea, modernizarea și dotarea aferentă a așezămintelor culturale; restaurarea, consolidarea și conservarea obiectivelor de patrimoniu cultural și natural; achiziționarea de echipamente pentru expunerea și protecția patrimoniului cultural.

Așezările românești reprezintă importante centre culturale, adăpostind un bogat patrimoniu și un mod de viață bazat pe valori tradiționale. Totuși, nevoia ca acestea să utilizeze cu succes aceste resurse unice în avantajul economic al populației nu este valorificată suficient.

Cu toate că tradițiile și obiceiurile sunt influențate de poziția geografică a zonei și de prezența resurselor naturale, identitatea culturală nu este definită doar de simpla lor amplasare. Păstrarea și conservarea moștenirii tradiționale sunt esențiale pentru dezvoltarea turismului, etno-folcloric, cultural, ecologic, gastronomic, etc. reprezentând o posibilitate de promovare a așezărilor românești cu efect pozitiv pentru populația locală.

Este nevoie de integrarea acțiunilor care să contribuie la promovarea și conservarea tradițiilor locale prin intermediul strategiilor de dezvoltare locală în vederea conservării moștenirii rurale.

Evenimente și activități culturale

Cultura a fascinat dintotdeauna sufletul omenesc, reconfortându-i experimentele spiritului în deplină demnitate ontologică, revigorând tradițiile populare și perpetuarea elementului românesc.

Încă din secolul al XVII-lea în Baia Sprie există un centru de ceramică, alcătuit din bresle de olari. În 1780 în oraș erau 50 de olari, ca după aproape 160 de ani, în anul 1938 numărul acestora să scadă la 7. Aceștia locuiau pe strada Olarilor, stradă ce-și păstrează denumirea și astăzi. Prelucrarea lutului și tehnica modelării vaselor nu se deosebește mult de tehnica celorlalte centre de ceramică din țară. Ca elemente de decor, predomină formele geometrice și cele vegetale. Centrul de ceramică de la Baia Sprie se încadrează în familia ceramicii românești zmălțuită și nezmălțuită.

Astăzi cel mai de seamă reprezentant al breslei olarilor din Baia Sprie este Leș Daniel, care în ciuda tinereții lui a ajuns să fie recunoscut în țară și străinătate, prin creațiile de excepție

pe care le modelează cu atâta talent și suflet. Daniel Leș s-a născut în 1972 în familia pictorului și ceramistului Ioan Leș.

Încă de la 5 ani era în atelierul tatălui său care i-a și modelat talentul pentru desen și ceramică. Din această fericită îmbinare între roata olarului și desen s-a născut arta lui Daniel Leș: ceramica figurativă.

Începând din 1997 Daniel a fost invitat să expună originalele sale lucrări la Muzeele de Etnografie și Artă din țară, în spații expoziționale din țară și din străinătate, unde a fost premiat în numeroase ocazii cu Diploma de excelență, premii pentru originalitate, Premiul Special al Juriului.

Din 2000 începe să fie recunoscut ca un continuator și promotor al artei olăritului pentru generațiile mai tinere, fiind adeptul metodelor tradiționale de prelucrare a lutului. Primele lui personaje sunt din satul copilăriei lui și poartă numele celor care l-au inspirat.

În 2005 deschide Pensiunea Casa Olarului, unde cei care doresc să-l viziteze pot fi găzduiți în camere decorate rustic. Oaspeții pot asista la demonstrații de olărit și modelaj și au posibilitatea de a lua lecții și de a cumpăra lucrări din ceramică la preț de atelier. Li se oferă mese compuse din mâncăruri tradiționale (guiaș la ceaun, plăcinte, sărmăluțe). De neuitat sunt cinele la lumina lămpașelor și a lumânărilor în cadrul cărora se deapănă povești de demult.

În Baia Sprie se află și astăzi casa în care a pictat între anii 1932 - 1960 unul dintre cei mai de seamă reprezentanți ai școlii băimărene de pictură, Aurel Popp. Prieten cu Ady Endre și Nicolae Tonitza, Aurel Popp a adus cu el în oraș de-a lungul timpului mulți prieteni pictori de seamă ai vremii. Aurel Popp devine mesagerul unei arte profund realiste și umaniste, pictând aspecte din munca și viața grea a minerilor din Baia Sprie.

Sub egida Astra, în anul 1922, vechea școală confesională greco-catolică a primit destinația de Casă Națională, pentru activități culturale. Sunt inițiate cursuri de alfabetizare a adulților, se deschide o bibliotecă care astăzi numără peste 20000 de volume. Personalitățile care se remarcă în acea perioadă sunt : Atanasie Lupan, sprijinător al învățământului românesc și Dumitru Alexandrescu, președinte al cercului cultural.

În ultimii ani în Baia Sprie au poposit nume de seamă ale culturii contemporane ; pictorul Nicolae Apostol – profesor de desen în oraș, scriitorii Marian Ilea și Adrian Otoi, profesorul Grigore Man, personalități culturale ce și-au legat o bună parte din viață și activitate de acest oraș.

Începând cu data de 15 august 1997, orașul Baia Sprie are la granița dintre centrul vechi și centrul nou o statuie numită „Minerul” realizată de sculptorul Adi Joseph. Personaj pitoresc, aproape boem, a creat o lume fascinantă din lemn, pe care a insuflă-o cu harul și talentul său în peste 40 de altare în biserici și mănăstiri din România. Sculptor de o deosebită valoare Adi Joseph lasă în urma sa și această minunată operă închinată minerilor din orașul Baia Sprie.

Din 1876 exista la Baia Sprie și o fanfară a minerilor, care în zilele de sărbătoare evolua pe străzile orașului. Aceasta și-a desfașurat activitatea neîntrerupt până în prezent.

În orașul Baia Sprie activitățile artistice au loc în Casa de Cultură unde se desfășoară activități specifice de promovare, păstrare și perpetuarea tradițiilor locale și din împrejurimi. Susține demersurile scriitorilor și istoricilor locali, cărți despre istoria locală, legende, etc.

Ca și evenimente culturale ce țin de tradiție în ordine cronologică anual se desfășoară în orașul Baia Sprie:

- Zilele Lacului Albastru, ultimul week-end din luna mai,
- Zilele Orașului Baia Sprie, ultimul week-end din luna august,
- Festivalul „Pe urmele lui Pinteza Viteazu”
- Obiceiuri de Crăciun, cu maxim două săptămâni înainte de Crăciun.

Biblioteca – resursă de carte

Biblioteca reprezintă instituția, compartimentul sau structura specializată al cărei scop principal este de a constitui, a organiza, a prelucra, a dezvolta și a conserva colecții de cărți, publicații periodice, alte documente specifice și baze de date pentru a facilita utilizarea acestora de către persoane fizice (utilizatori) în scop de informare, cercetare, educație sau recreere: în cadrul societății informaționale biblioteca are importanță strategică. În țara noastră, întâlnim următoarele tipuri de biblioteci: naționale, universitare, publice (județene, municipale, orășenești și comunale), școlare, specializate (ale instituțiilor academice și de cercetare, instituțiilor publice centrale și locale, instituțiilor de cultură și culte, ale operatorilor economici, sindicatelor, ale altor organizații asociative).

În orașul Baia Sprie, conform datelor INS, în anul 2019 există o bibliotecă publică, iar la nivelul județului Maramureș în anul 2019 numărul bibliotecilor scăzuse la 219, față de 316 în anul 2013.

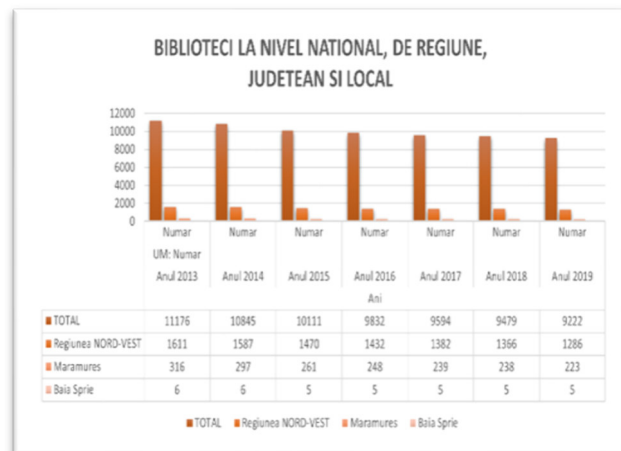
De asemenea, locuitorii orașului aveau la dispoziție în anul 2020 un număr de 68.072 volume, în creștere față de 2013 când numărul de volume era 66.889. La nivel de județ, numărul de volume a înregistrat o scădere majoră de la 3.261.584 de volume în anul 2013, la un număr de 2.950.149 volume în anul 2020.

Numărul cititorilor activi la nivelul orașului Baia Sprie a scăzut aproape cu o treime de la 1.266 cititori în 2013 la 956 în anul 2020.

La nivelul județului, numărul de cititori activi a avut același trend descrescător de la 92.752 în anul 2013 la 61.798 cititori în anul 2020.

În ceea ce privește numărul de volume eliberate în orașul Baia Sprie, s-au înregistrat 5.372 volume, în anul 2020 și în anul 2013, 8.116 volume. Aceste date denotă creșterea interesului față de împrumutul de carte în rândul comunității locale.

La nivel de județ, situația este similară celei de la nivelul orașului Baia Sprie în sensul că în anul 2020, se păstrează un trend descendent al volumelor eliberate, numărul acestora scăzând treptat, dar destul de mult 474.749 volume în anul 2020, față de anul 2013 când numărul volumelor împrumutate era de 1.029.237.

Numărul personalului angajat în bibliotecă, la nivel județean, în ultimii ani a înregistrat fluctuații mari, în anul 2013 erau 187, a crescut până în 2016 ajungând la 258, apoi a scăzut până la 230 bibliotecari în anul 2020.

În ce privește numărul bibliotecarilor la nivelul orașului Baia Sprie tendința a fost tot de creștere în anul 2020 fiind un număr de 2 bibliotecari.

5.10 Turismul

România este situată în sud-estul Europei Centrale, în interiorul și exteriorul arcului munților Carpați, pe cursul inferior al Dunării (1075 km), cu ieșire la Marea Neagră, la o distanță față de extremitățile continentului, ce variază între 1050 km și 2800 km.

Teritoriul României este situat la intersecția paralelei 45° N cu meridianul 25° E. Poziția geografică îi conferă României statutul de țară carpato-danubiano-pontică, datorită celor trei elemente naturale definitorii în structura peisagistică și a teritoriului: Munții Carpați, fluviul Dunărea și Marea Neagră.

Potențialul turistic de excepție al României este marcat prin două componente esențiale:

- componenta naturală, reprezentată prin peisaje spectaculoase, configurația variată a reliefului, condițiile climatice favorabile, valoarea terapeutică și abundența unor factori naturali de cură;

- componenta antropică, reprezentată prin vestigii ale civilizațiilor ce s-au succedat pe teritoriul României din vremuri imemorabile, monumente și obiective de artă laică sau religioase, muzee și colecții muzeale, elemente de etnografie și folclor de mare frumusețe și originalitate, realizări actuale de prestigiu.

Acestea constituie elementele de mare atractivitate pentru turismul românesc, prezentând o paletă largă de forme de turism: de sejur (de litoral, montan, balnear), vânătoare și pescuit

sportiv, turism itinerant cu valențe culturale, turism profesional etc.

Fiecare formă a cadrului natural deține, după specificul său, o anumită capacitate de potențial turistic, urmărită pe treptele majore de relief, crește de la câmpie, la dealuri și podișuri până la unitățile montane, excepție făcând litoralul românesc al Mării Negre și Delta Dunării, care prezintă aspecte fizico-geografice originale.

România este deținătoarea unui tezaur bogat în vestigii arheologice, monumente istorice, de arhitectură sau de artă, ca și a unui inestimabil patrimoniu care atestă evoluția și continuitatea de muncă și de viață pe aceste meleaguri, dezvoltarea culturii și artei poporului român.

Principalele resurse turistice antropice sunt:

- vestigiile arheologice;
- monumentele istorice, de arhitectură și de artă cu o valoare de unicat;
- muzeele și casele memoriale;
- mărturiile civilizației și culturii populare;
- satele turistice.

Între cele mai reprezentative zone turistice ale României se disting câteva cu caracteristici deosebite:

-București - capitala României, cel mai mare centru politic, industrial, administrativ, cultural, științific și turistic al țării;

-Munții Carpați - prin întindere, accesibilitate ușoară, originalitate și frumusețea peisajelor montane, bogăția de ape minerale și multiple posibilități de practicare a sporturilor de iarnă, constituie cea mai mare și mai complexă zonă turistică a țării. Aici se găsesc renumitele stațiuni montane internaționale Poiana Brașov, Sinaia, Predeal, care, alături de Borșa, Stâna de Vale, Păltiniș, Durău, Semenic, Muntele Mic, Bâlea, dispun de hoteluri moderne și vile cochete, restaurante, numeroase posibilități de agrement, pârtii și instalații pentru sporturile de iarnă și transport pe cablu.

Turismul balnear are, de asemenea, puternice baze de tratament, cazare și agrement în frumoasele stațiuni din depresiunile sau culoarele de văi carpatine: Băile Herculane, Băile Felix, Călimănești-Căciulata, Slănic-Moldova, Băile Tușnad, Covasna, Vatra Dornei și altele.

Potențialul turistic

Toată regiunea Nord-Vest este caracterizată printr-un potențial turistic complex și deosebit de valoros, natural și antropic, constituind o premisă, un factor fundamental și o ofertă turistică primară.

Din componența naturală a potențialului turistic al regiunii se detașează următoarele categorii: potențialul turistic al reliefului, parcuri naturale și arii protejate, respectiv potențialul turistic al resurselor hidrografice (inclusiv hidrominerale și termale).

Regiunea adăpostește unele din cele mai frumoase parcuri naționale și rezervații din România, beneficiind de o floră și o faună bogată și variată și structuri ale reliefului unice în țară. Amintim, astfel, Parcul Național Munții Rodnei, fiind cel mai mare parc din regiune, Parcul Național Apuseni - parcul peșterilor lui Emil Racoviță, Parcul Național Munții Maramureșului – parcul izvoarelor.

Parcul Național Apuseni se află în vestul țării, în partea central-estică a Munților Apuseni, înconjurat de Masivul Vlădeasa la nord, Munții Pădurea Craiului la nord-vest, Munții Bihorului la sud, Munții Gilău la est și Munții Codru-Moma la sud-vest.

Parcul Natural Apuseni reprezintă o zonă montană cu forme de relief diversificate, vârfuri (Biserica Moșului), abrupturi stâncoase (Pietrele Galbenei), chei, văi (Valea Sighistelului, Valea Galbenei), doline (Lumea Pierdută), măguri, lapiezuri, ponoare (Cetațile Ponorului), avene (Avenul cu Vaca), peșteri (Urșilor, Ciur Izbuț, Cetatea Rădeșei, Ghețarul Focul Viu, Peștera Smeilor de la Onceasa); cu suprafețe naturale acoperite cu păduri, pășuni și pajști; cu floră și faună specifică Occidentalilor.

În interiorul parcului sunt incluse mai multe rezervații naturale de importanță geologică, floristică, faunistică, speologică sau peisagistică. Alte rezervații: Cheile Turzii, Rezervația de orbeți Apahida, Dealul cu Fluturi, Valea Legiilor, Fagetul Maramureșului, Sărăturile și Ocna Veche, Fânațele Suatu, Molhașul Mare de la Izbuț, Pădurea Ciuășului, Cariera Corabia.

Infrastructura turistică

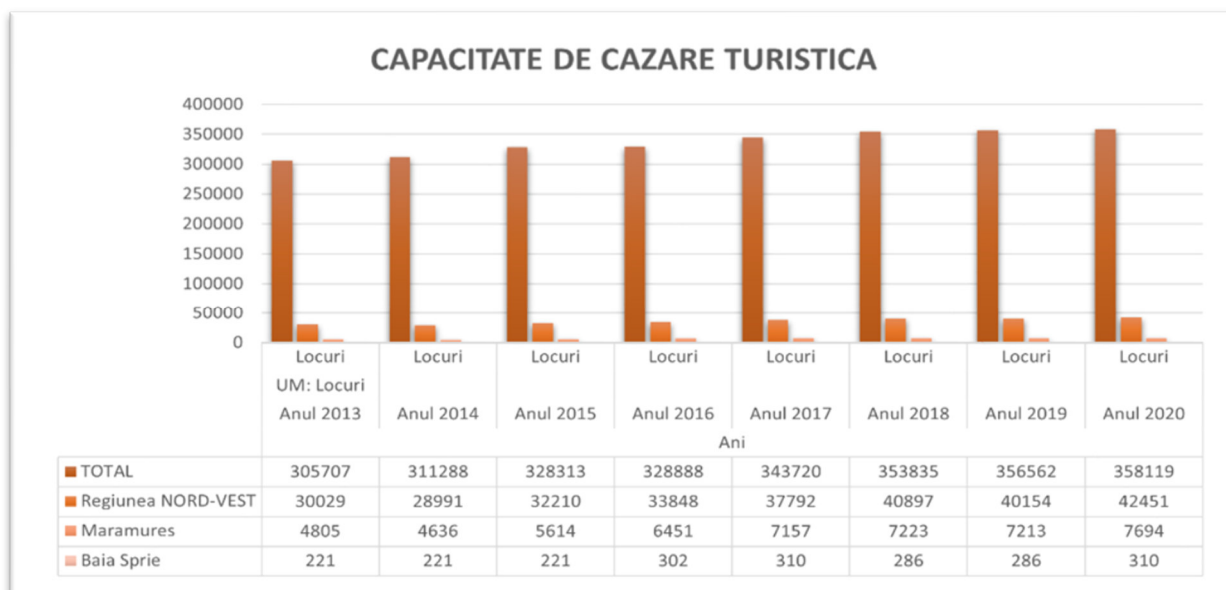
Conform datelor statistice, în Regiunea Nord-Vest, în anul 2013 existau 329 agenții de turism licențiate de către Autoritatea Națională pentru Turism, dintre care cele mai multe în județul Cluj cu un număr de 167, urmat de Bihor cu un număr de 75 și Maramureș cu un număr de 38. 55 dintre agențiile de turism fac parte din Asociația Națională a Agențiilor de Turism din România, care are o filială pentru regiunea Nord-Vest.

În ceea ce privește structurile de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică la nivelul județului Maramureș, conform datelor INS, în anul 2020 era înregistrat un număr de 298 de astfel de structuri. În anul 2013 numărul acestora era cu 118 structuri mai mic, fiind de 180 structuri.

Analizând datele statistice din ultimii ani, se observă că numărul acestor structuri a crescut permanent observându-se o creștere de 65,6%.

Turiștii sunt atrași de ospitalitatea specifică locului, bucătăria tradițională, zona geografică deosebită și liniștea oferită.

În orașul Baia Sprie existau la sfârșitul anului 2020 un număr de 9 unități de primire turistică cu funcțiuni de cazare, aproape dublu față de anul 2013 când erau 5 unități de primire turistică.

Obiectivele turistice sunt deosebite și variate pe teritoriul orașului Baia Sprie și în zonă, cum ar fi:

Rezervația Geologică Creasta Cocoșului și Tăurile Chendroaiei

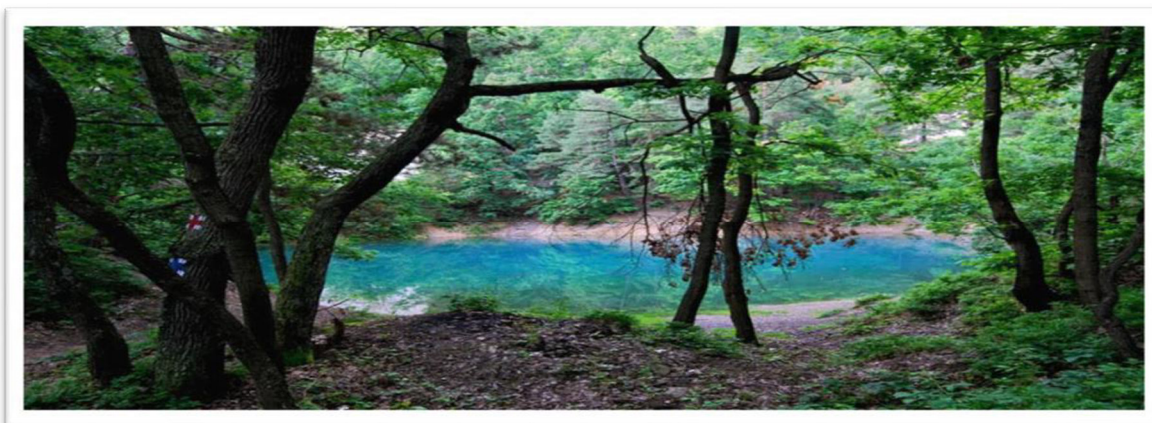

Rezervația Creasta Cocoșului este amplasată în Munții Gutâi, în județul Maramureș, la o distanță de aproximativ 35 km de orașul Baia Mare. Rezervația geologică Creasta Cocoșului din munții Gutâi, a fost declarată arie ocrotită în 1954. Creasta, care dă numele rezervației, reprezintă o colină ascuțită, crenelată, dintr-un vechi crater vulcanic de circa 200 m lungime, aflată la o altitudine medie de 1200 m, cu o orientare spațială aproape verticală, după direcția NV - SE. Rezervația Creasta Cocoșului, face parte din categoria a-III-a de arii protejate - monumente ale naturii, având ca scop protecția și conservarea unor elemente naturale cu valoare și semnificație ecologică, științifică și peisagistică deosebită. Creasta Cocoșului este o zonă naturală cu o gamă diversificată de floră și faună, exprimată

atât la nivel de specii cât și la nivel de ecosisteme terestre. Stânca în sine este o atracție pentru alpiniști, de asemenea, parapantiștii sunt o prezență constantă pe Creasta Cocoșului, ei beneficiind aici de condiții propice practicării acestui sport.

Lacul Albastru – monument al naturii

La trei kilometri de Baia Sprie, în județul Maramureș, se află Lacul Albastru. Este singurul lac din Europa care își schimbă culoarea în funcție de lumină și de numărul de oameni care înoată în el. Lacul Albastru a fost declarat rezervație naturală în anul 1977 și este în custodia Administrației Parcului Natural Munții Maramureșului. S-a format prin prăbușirea unei galerii miniere de exploatare de pe filonul Domnișoara în anii 1919 – 1920, unde de-a lungul timpului s-a colectat apă de ploaie. Datorită solubilizării compușilor sulfuroși, apa are culoarea verde-albăstrui, uneori cu reflexe de smarald. Cu o suprafață totală de 0,5 hectare și un contur aproape circular, este situat pe versantul Dealul Minei, partea de sud-vest. Lacul are o adâncime de 4 metri, iar distanța de la un mal la altul este de 50 metri. În jurul lacului există câteva exemplare de pin care dau un farmec aparte zonei.

Rezervația Fosiliferă Chiuzbaia

Rezervația fosiliferă Chiuzbaia este o arie protejată de interes național ce corespunde categoriei a IV-a, rezervație naturală de tip paleontologic, situată în județul Maramureș, pe teritoriul administrativ al orașului Baia Sprie. Rezervația este situată pe versantul sudic al

vârfului Igniș, între Valea Plopilor și stâncă numită Biserica lui Spiridon are o suprafață de 50 ha. Rezervația Fosiliferă "Răzvan Givulescu" de la Chiuzbaia, păstrează reliefele unor lacuri în a căror maluri diatomice s-au conservat ca într-un autentic ierbar, resturile vegetale ale unei păduri luxuriante, existente în vremea în care omul încă nu își făcuse apariția pe Terra.

Flora fosilă din această rezervație cuprinde 55 de familii, 107 genuri și 240 specii. Bogăția de material fosil și specii face ca flora de la Chiuzbaia să nu aibă echivalent în partea central-sud-estică a Europei.

Bisericile "Adormirea Maicii Domnului" – monumente (1793, 1847)

Schitul "Nașterea Maicii Domnului"

Biserica Reformată – monument

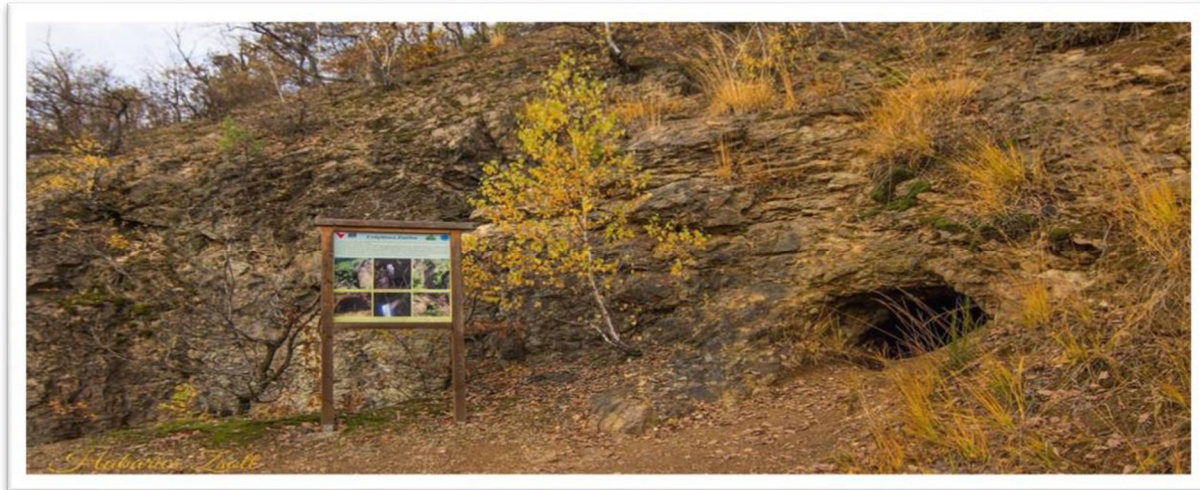
Biserica de lemn "Sf. Împărați Constantin și Elena"

Biserica Sfinții Apostoli "Petru și Pavel" Tăuții de Sus

Ansamblu de case minerești - monumente

Clădiri monument din centrul istoric al orașului Baia Sprie (Primăria, Oficiul Minelor, Casa de Cultură, Casa Samuel Csaszi, Casa Stancsek, Casa Fustos, Casa Ceauș, Zarda, Casa parohială a Bisericii Reformate, Casa parohială a Bisericii Romano-Catolice)

Crăpătura Zorilor și Dealul Minei

Ruinele Puțului Francisc

Izvoarele de ape mineralizate (borcuturi) – Baia Sprie și Chiuzbaia

Monumente în memoria lui Pinteza Viteazul (Piatra lui Pinteza, Mormântul lui Pinteza)

Instalații de tehnică populară (vâltori, pālincii, etc.)

Atelierul de ceramică Daniel Leș

Trasee turistice montane omologate

Zone de picnic și agrement

Peisajul montan generos și posibilitatea practicării diferitelor sporturi în toate sezoanele (ciclism, parapantă, escaladă, schi, etc).

Pe teritoriul orașului portul popular este bine păstrat în satele aparținătoare, îndeosebi în Chiuzbaia, unde tradițiile au fost păstrate de-a lungul timpului. Aceste costume au și o amprentă de "unicat" fiind reprezentate de gubele de lână specifice locului.

5.11 Situația Socială

Serviciile sociale

Serviciile sociale reprezintă ansamblul de măsuri și activități realizate pentru a răspunde nevoilor sociale, precum și celor speciale, individuale, familiale sau de grup, în vederea depășirii situațiilor de dificultate, prevenirii și combaterii riscului de excluziune socială, promovării incluziunii sociale și creșterii calității vieții.

Pornind de la nevoile fiecărei persoane, serviciile sociale pot avea o adresabilitate mai largă, la nivel de grup sau comunitate.

Pentru realizarea unor acțiuni sociale coerente, unitare și eficiente în beneficiul persoanei, serviciile sociale se pot organiza și acorda în sistem integrat cu serviciile de ocupare, de sănătate, de educație, precum și cu alte servicii sociale de interes general, după caz.

Sistemul de asistență socială din România este reglementat prin legea asistenței sociale nr. 292/2011, publicată în Monitorul Oficial nr. 905 din 20 decembrie 2011. Conform prevederilor acestei legi, sistemul național de asistență socială reprezintă „ansamblul de instituții, măsuri și acțiuni prin care statul, reprezentat de autoritățile administrației publice centrale și locale, precum și societatea civilă intervin pentru prevenirea, limitarea sau înlăturarea efectelor temporare ori permanente ale situațiilor care pot genera marginalizarea sau excluziunea socială a persoanei, familiei, grupurilor ori comunităților.”

În ultimii ani, impactul politicilor și reglementărilor Uniunii Europene asupra furnizării serviciilor sociale și de sănătate a crescut în mod constant. Deși Uniunea Europeană nu poate emite reglementări cu caracter obligatoriu în domeniul social (datorită acțiunii principiului de subsidiaritate în acest domeniu), serviciile sociale de interes general se află sub incidența unei categorii de reglementări specifice serviciilor și anume cele legate de competiție și achiziții publice. Acest fapt se datorează și modului în care statele membre au decis să își organizeze sistemul de servicii sociale – de exemplu descentralizând organizarea serviciilor sociale, externalizând furnizarea lor directă, etc. Deseori, aplicarea rigidă a acestor reguli de contractare și achiziții publice are efecte negative asupra furnizării serviciilor sociale.

Clasificarea serviciilor sociale are la bază următoarele criterii:

- a) scopul serviciului;
- b) categoriile de beneficiari cărora li se adresează;
- c) regimul de asistare, respectiv regimul rezidențial sau nerezidențial;
- d) locul de acordare;

- e) regimul juridic al furnizorului de servicii sociale;
- f) regimul de acordare.

După scopul lor, serviciile sociale pot fi clasificate în: servicii de asistență și suport pentru asigurarea nevoilor de bază ale persoanei, servicii de îngrijire personală, de recuperare/reabilitare, de inserție/reinserție socială etc.

După categoriile de beneficiari, serviciile sociale pot fi clasificate în servicii sociale destinate copilului și/sau familiei, persoanelor cu dizabilități, persoanelor vârstnice, victimelor violenței în familie, persoanelor fără adăpost, persoanelor cu diferite adicții, respectiv consum de alcool, droguri, alte substanțe toxice, internet, jocuri de noroc etc., victimelor traficului de persoane, persoanelor private de libertate, persoanelor sancționate cu măsură educativă sau pedeapsă neprivativă de libertate aflate în supravegherea serviciilor de probațiune, persoanelor cu afecțiuni psihice, persoanelor din comunități izolate, șomerilor de lungă durată, precum și servicii sociale de suport pentru aparținătorii beneficiarilor.

După regimul de asistare, serviciile sociale se clasifică în:

- a) servicii cu cazare, pe perioadă determinată sau nedeterminată: centre rezidențiale, locuințe protejate, adăposturi de noapte etc.;
- b) servicii fără cazare: centre de zi, centre și/sau unități de îngrijire la domiciliu, cantine sociale, servicii mobile de acordare a hranei, ambulanța socială etc.

După locul de acordare, serviciile sociale se asigură:

- a) la domiciliul beneficiarului;
- b) în centre de zi;
- c) în centre rezidențiale;
- d) la domiciliul persoanei care acordă serviciul;
- e) în comunitate.

Categoriile și tipurile de servicii sociale, activitățile și funcțiile aferente fiecărui tip de serviciu, precum și regulamentele-cadru de organizare și funcționare se stabilesc prin Nomenclatorul serviciilor sociale, aprobat prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale.

Serviciile sociale sunt asigurate de către autoritățile administrației publice locale, precum și de persoane fizice sau persoane juridice publice ori private, în condițiile actelor normative în vigoare.

Obiectivul principal al ajutorului social este de a veni în ajutorul persoanelor aflate în dificultate pentru ca acestea să obțină condițiile necesare unei vieți decente.

Întreaga activitate de asistență socială a orașului Baia Sprie se realizează prin intermediul Primăriei orașului Baia Sprie care desfășoară activitatea de asistență socială, printr-o instituție dedicată cu personalitate juridică. Personalului îi revine sarcina de a identifica

diferitele cazuri de pe raza orașului și de a întocmi anchete sociale cu privire la persoanele care au venituri reduse, persoanele singure, familiile cu risc social, vârstnici, persoane cu handicap care solicită și necesită măsuri de protecție socială. La nivelul orașului sunt 55 asistenți personali ai persoanelor cu handicap grav.

În ceea ce privește suma cheltuielilor pentru ajutorul social oferit locuitorilor orașului, aceasta se referă la persoanele a căror venituri sunt minime. Numărul persoanelor care primesc ajutor social este de 112 persoane, care fac obiectul a 46 dosare de ajutor social.

De asemeni urmare calamităților naturale (alunecări de teren), altor evenimente (incendii) s-au acordat ajutoare pentru familiile afectate de 20.000 lei în anul 2020.

Pe teritoriul orașului Baia Sprie există un Cămin Pentru Persoane Vârstnice, iar activitatea de asistență socială a orașului se desfășoară prin intermediul Direcției de Asistență Socială, instituție publică cu personalitate juridică ce gestionează prestațiile sociale din oraș.

Riscul de sărăcie și excluziune socială

Rata sărăciei relative reprezintă ponderea persoanelor sărace (după metoda relativă de estimare) în totalul populației. Se consideră sărace persoanele din gospodăriile care au un venit disponibil pe adult-echivalent (inclusiv sau exclusiv contravaloarea consumului din resurse proprii) mai mic decât nivelul pragului de sărăcie. În mod curent, acest indicator se determină pentru pragul de 60% din mediana veniturilor disponibile pe adult-echivalent. Indicatorul este întâlnit uneori sub denumirea de „rata riscului de sărăcie”, conform datelor INS.

La nivel național, rata riscului de sărăcie și excluziune socială a scăzut în 2019 cu 10,7 puncte procentuale față de anul 2013, în timp ce la nivelul regiunii Nord-Vest a scăzut cu 13 puncte procentuale.

Din graficele alăturate se poate observa că ponderea persoanelor aflate în risc de sărăcie și excluziune socială, pentru anii menționați, a înregistrat o tendință constantă descrescătoare atât la nivel național cât și regional, cu o creștere în anul 2013 la nivel de regiune.

5.12 Mediu

Noțiuni generale

Mediul înconjurător constituie un element esențial al existenței umane și reprezintă rezultatul încrucișării unor elemente naturale cum sunt: solul, aerul, apa, clima, și biosfera, și a unor elemente create prin activitățile umane. Toate aceste elemente interacționează și influențează condițiile existențiale și posibilitățile de dezvoltare pe viitor ale societății. Cu toate acestea, interacțiunea dintre mediu și sănătatea umană este extrem de complexă și dificil de evaluat.

Aderarea la Uniunea Europeană a reprezentat pentru țara noastră și asumarea unui obiectiv strategic fundamental privind gestionarea corectă, eficientă și transparentă a domeniului mediului, bazată pe principii de dezvoltare durabilă, care să conducă la îmbunătățirea calității vieții, în paralel cu dezvoltarea economică și cu progresul social.

În acest sens, la nivel european, temerile majore în legătură cu mediul sunt legate de poluarea aerului, de calitatea inferioară a apei și de produsele chimice periculoase. Efectele acestora sunt agravate de o lipsă de punctualitate și de acțiunile umane precum defrișarea, schimbările climatice tot mai violente și pierderea diversității.

Schimbările climatice din ce în ce mai frecvente, pe termen lung, ar putea conduce la catastrofe naturale majore, cum ar fi reducerea rezervelor de hrană și de apă, fapt ce ar putea determina apariția unor conflicte pe glob și la dispariția multor specii de animale și plante sălbatice, acestea nefiind capabile să supraviețuiască la temperaturi amenințătoare.

Apa este una din cele mai importante resurse naturale, însă înainte de a ajunge să fie consumată, trebuie tratată. Acesta e un proces costisitor, însă necesar, întrucât apa poate fi contaminată de substanțe chimice industriale, pesticide sau chiar germeni și bacterii proveniți din deșeurii sau de la animale. Principala sursă de poluare a apei provine din îngrășăminte și pesticide, care, odată ajunse în albiile râurilor și fluviilor, sunt transportate către mare.

Pe de altă parte, poluarea aerului este cauzată în principal de activitățile din industrie și de traficul rutier. Gazele nocive și aerosolii (particule de praf sau funingine) se numără printre cei mai periculoși poluanți, acestea fiind emise de mașinile cu motoare diesel, de uleiurile arse sau de solvenții folosiți la vopsele. În momentul în care se depășesc anumite praguri ale ozonului troposferic și vin în combinație cu alte substanțe poluante, acestea afectează pădurile, culturile, dar și animalele.

Nu în ultimul rând, în ceea ce privește degradarea solului, principalii factorii sunt: eroziunea care ocupă suprafețe relativ mari, alunecările de teren, inundațiile, acidifierea, compactarea, excesul de umiditate, gleizarea, pseudogleizarea, seceta periodică și sărăturarea (pe suprafețe foarte mici).

Un rol important în dezvoltarea armonioasă, durabilă și echilibrată a Regiunii Nord-Vest îl joacă protecția și conservarea mediului înconjurător, acestea fiind vitale populației. Investițiile avute în vedere în regiune vizează și protecția mediului înconjurător, conservarea biodiversității, diminuarea efectelor schimbărilor climatice și prevenirea riscurilor naturale, extinderea utilizării resurselor alternative de energie și îmbunătățirea eficienței energetice în

sectorul economic și în cel casnic. Este important de precizat faptul că în Regiunea Nord-Vest s-a semnalat o tendință generală de scădere a poluanților atmosferici, efectele lor asupra sănătății umane sunt demonstrate de datele înregistrate de Direcțiile Județene de Sănătate.

Calitatea aerului

În apropierea zonelor verzi, cu păduri și întinderi mari de verdeață, se află, de regulă, cel mai curat aer. Aerul din aceste zone conține cel mai mult oxigen și ioni negativi. Poluarea aerului are diverse surse, unele fiind rezultate din activitățile umane, altele rezultând din condiții naturale ale locului sau climă. Substanțele emise la nivel de mediu atmosferic duc la schimbări climatice, la degradarea stratului de ozon, formarea smogului fotochimic, acidifierea aerului, acesta fiind tot mai greu de respirat.

Poluarea aerului are efecte negative pe termen scurt și mediu, de natură să pună în pericol omul, dar și ecosistemul și poate provoca pagube de ordin economic. Pe termen lung, poluarea produce modificări asupra mediului prin degradarea stratului de ozon, efectul de seră și ploile acide.

Protocolul de la Kyoto la UNFCCC și-a luat angajamentul să reducă pentru România emisiile de gaze cu efect de seră cu 8%, în perioada de angajament, în 2008- 2012, față de anul 1989. Gazele cu efect de seră ale României au scăzut cu 48% în perioada 1989- 2002 acestea fiind calculate în CO₂, față de anii de dinainte de 1989. Scăderea emisiilor de CO₂ se datorează în primul rând, micșorării cantității de combustibili fosili arși în sectorul energiei electrice și termice și în sectorul prelucrării materialelor de construcții.

La nivelul anului 2019, calitatea aerului în Regiunea Nord-Vest se analiza într-un cadru sistematic de monitorizare continuă. Există o o tendință generală de scădere a emisiilor de poluanți în atmosferă, fie că este vorba de gazele cu efect de seră (CO₂, N₂O, CH₄, etc) sau diferite pulberi ca rezultat al activităților de construcție, datele fiind furnizate de Agenția Regională pentru Protecția Mediului.

Poluarea mediului afectează și la nivelul județului Maramureș, principalele presiuni asupra calității traficului sunt determinate de traficul rutier, lucrările de construcții, activitățile sociale (încălzirea locuințelor prin utilizarea lemnului drept combustibil), arderile de combustibil în procese tehnologice sau în centrale termice industriale, exploatarea materiilor prime, etc.

Poluarea se manifestă și printr-un turism neorganizat, prin campinguri neautorizate și ape reziduale (scăderea calității apelor). De asemenea, sunt considerate surse de poluare vizuală și împrejurimile localităților și clădirile cu un aspect dezordonat.

Localitățile rurale sunt afectate de poluare prin prisma agriculturii intensive (ferme de animale, folosirea pesticidelor și insecticidelor), agriculturii de subzistență, în contextul circulației maselor de aer care pot deplasa poluanții la distanțe destul de mari.

În general, activitățile umane produc modificări asupra calității aerului înconjurător, traficul aglomerat, activitățile casnice zilnice, activitățile industriale, dar și deșeurile depuse necorespunzător. În orașul Baia Sprie, poluarea este nesemnificativă, realizându-se din încălzirea locuințelor pe timpul sezonului rece, cu combustibili solizi, cum sunt: lemnul, cărbunile, etc.

Dintre toate ecosistemele mediului terestru, pădurile se numără printre cele mai impor-

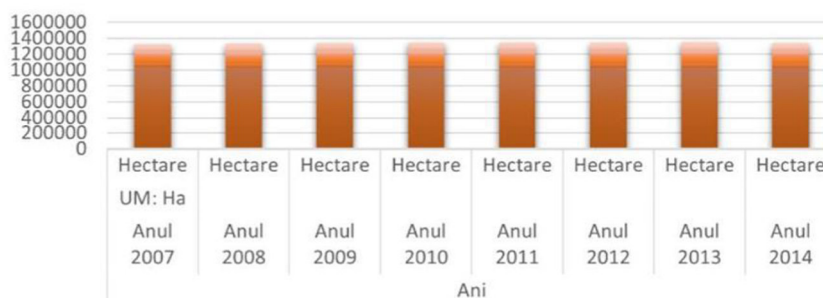
tante ecosisteme datorită funcțiilor ecologice pe care le au. Pădurea reprezintă o sursă majoră de oxigen și se folosește de două procese importante, fotosinteza și respirația. Pădurea produce mai mult oxigen cu cât consumă o cantitate mai mare de dioxid de carbon, apă și săruri minerale.

Odată cu trecerea timpului suprafețele de păduri s-au diminuat și astfel aprovizionarea planetei cu oxigen a suferit un dezechilibru, fapt care conduce și la modificări majore ale climei.

Pădurea poate regla circuitul apelor prin reducerea volumului de apă ajuns în sol, prin diminuarea inundațiilor și constituind o barieră pentru o eventuală viitură, protejează solul și de asemenea este și un filtru împotriva poluării. Astfel, vegetația forestieră absoarbe tot ceea ce înseamnă poluanți atmosferici, reține cantități mari de pulberi și reduce poluarea radioactivă.

Din totalul de păduri și altă vegetație forestieră de 1.026.655 ha al Regiunii Nord- Vest, 290.041 ha sunt ocupate de județul Maramureș, reprezentând 28%.

DETALIEREA SUPRAFETEI NEAGRICOLE LA NIVELUL REGIUNII NORD-VEST

	Hectare UM: Ha	Hectare	Hectare	Hectare	Hectare	Hectare	Hectare	Hectare
	Anul 2007	Anul 2008	Anul 2009	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014
■ Terenuri degradate si neproductive Total Regiunea NORD-VEST	92644	103785	98221	108845	107504	107745	107106	100766
■ Cai de comunicatii si cai ferate Total Regiunea NORD-VEST	56608	56011	55852	56025	55772	56371	57454	56430
■ Ocupata cu constructii Total Regiunea NORD-VEST	89580	90218	95077	100805	101302	102036	104473	105629
■ Ocupata cu ape, balti Total Regiunea NORD-VEST	50608	50187	48811	49461	48528	47617	47629	47066
■ Paduri si alta vegetatie forestiera Total Regiunea NORD-VEST	1037436	1028323	1038716	1031144	1032123	1032477	1032339	1026655

Calitatea apei

Calitatea apei este o problemă de importanță majoră și de interes pentru întreaga populație, aceasta fiind dependentă direct de sursele de apă. Presiunea care se exercită asupra suprafețelor de apă este exercitată de către om prin deversarea în râuri a apelor uzate neepurate sau cu un grad scăzut de epurare. Ca resursă naturală, apa este regenerabilă, limitată și este un element indispensabil pentru viață și pentru societate, apa reprezintă cheia pentru multe activități productive, este sursă de energie și cale de transport. Ea este un factor determinant în generarea și menținerea echilibrului ecologic, pentru agricultură, turism, industrie.

Un caracter important în ce privește folosirea apelor este lupta pe care societatea o duce împotriva poluării apei. Unele din sursele de mare intensitate ale poluării apei sunt: poluarea organică, sursa principală fiind deversările menajere din orașe, poluarea bacteriană care afectează calitatea apei potabile, poluarea termică, aceasta provine de la apele de răcire din industrie, dar care sunt vărsate în stare caldă, poluarea toxică provine din industrie, poluarea

chimică se produce din sursele de îngrășăminte chimice, petrol și anumite substanțe chimice deversate de întreprinderi cu profil industrial și poluarea biologică.

În Regiunea Nord-Vest, resursele de apă sunt reprezentate prin ape subterane (freatice și de adâncime) și de suprafață (râuri și lacuri) care fac parte din bazinele hidrografice Crișuri, Mureș și Someș-Tisa. Sursele majore de poluare a apelor de suprafață provin dintr-o serie de activități economice cum sunt: industria extractivă, captarea și prelucrarea apei pentru alimentare (stații de epurare, ape uzate orășenești), prelucrări chimice, industria de prelucrare a lemnului, industria metalurgică și construcțiile de mașini, etc.

La nivelul Regiunii Nord-Vest, în anul 2007 s-au consumat 125.761 m³, iar la finalul anului 2012 se înregistra pe un trend descendent o cantitate de 97.358 m³.

În anul 2019, cantitatea de apă potabilă distribuită consumatorilor în județul Maramureș era de 16.747 m³, față de anul 2013 când se distribuia 16.396 m³.

În orașul Baia Sprie, distribuția de apă potabilă către consumatori în anul 2013 era de 362 m³, ajungând la o cantitate mai mare în anul 2019 respectiv 444 m³.

Din totalul alăturat, apă potabilă distribuită pentru uz casnic la nivel de județ era în 2019 de 12.500 m³ cu cca 6% mai mult față de 2013, când se distribuiau 11.799 m³ de apă.

La nivelul orașului Baia Sprie, distribuția de apă pentru uzul casnic este în anul 2019 de 361 m³, cu 343 mai mult față de anul 2013 când erau înregistrați 327 m³.

Orașul Baia Sprie beneficiază de un sistem de apă potabilă funcțional, dezvoltat prin Programul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată în județul Maramureș, finanțat prin Programul Național de Infrastructură mare 2014-2020.

Conform Institutului de Statistică, lungimea totală a rețelei simple de distribuție a apei potabile în orașul Baia Sprie, în anul 2019 era de 31,1 km.

Localitate - km	Anul 2013	Anul 2014	Anul 2015	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019
Regiunea Nord-Vest	11248,1	11425,5	11740,4	12428	12767,9	13123,1	13632,9
Județul Maramureș	1991,1	2042,1	2111,6	2123,1	2305,4	2392,6	2598,2
Orașul Baia Sprie	31,1	31,1	31,1	31,1	31,1	31,1	31,1

Sursa datelor: INS Tempo Online

În ce privește populația deservită de sistemul public de alimentare cu apă, în Regiunea

Nord-Vest, în anul 2019 erau racordate la sistemul public un număr de 1.855.934 persoane, cu 15,85% mai mult față de anul 2013 când numărul acestora era de 1.602.050 persoane. La nivelul județului Maramureș, populația deservită de sistemul public de alimentare cu apă este în creștere, înregistrându-se în anul 2019, un număr de 266.641 persoane cu 7,89% mai multe persoane decât în anul 2013 când erau 247.139 persoane.

Caracterizarea calității apelor subterane are la bază analizarea unor indicatori generali, care se referă la natura chimismului apelor, precum și pe baza unor indicatori specifici datorati unor eventuale surse de poluare. Pe baza datelor din anul 2019, în general apele subterane din regiune erau în stare chimică bună, iar eventualele poluări se încadrau în limitele admise.

În ceea ce privește apele de îmbăiere, în regiunea Nord-Vest există foarte multe zone naturale cu ape neamenajate pentru îmbăiere, toate reflectând neconformități în cazul parametrilor de clor rezidual și pentru coliformi totali, apele fiind astfel încadrate la condiții necorespunzătoare.

Majoritatea surselor neutilizate în prezent, datorită captărilor necorespunzătoare, a lipsei zonei de protecție și a poluării apelor subterane sunt supuse unui proces intens de degradare, sau chiar de dispariție.

Localitățile rurale încă se caracterizează printr-un grad mai redus de echipare cu rețele de alimentare cu apă în sistem centralizat. Majoritatea rețelelor existente de distribuție sunt subdezvoltate ca lungime și cu un număr redus de consumatori.

În ce privește activitatea de captarea și distribuția apei potabile, beneficiarii sistemelor de rețele de alimentare cu apă din localitățile județului au multe greutăți din cauza gradului avansat de uzură a rețelelor de distribuție, a lipsei zonelor de protecție severă a captărilor, al activităților umane în localitățile amonte zonei de captare, și în special a fenomenelor meteorologice nefavorabile.

Calitatea solului

Solul este partea superioară, afânată, a litosferei, care se află într-o continuă evoluție sub influența factorilor pedogenetici, reprezentând stratul superficial al Pământului în care se dezvoltă viața vegetală. În altă ordine, solul reprezintă și stratul subțire de la suprafața scoarței terestre, alcătuită din particule minerale, materii organice, apă, aer, și organisme vii.

În formarea solului, cel mai important factor îl reprezintă alterarea rocilor. Rocile de la suprafața scoarței terestre sunt supuse unor procese de degradare, iar rezultatul acțiunii pot fi factorii chimici, fizici și biologici, rezultatul fiind sfărâmițarea în particule foarte fine de praf, nisip, măr și conduc astfel la formarea structurii și compoziției chimice și minerale a solului. Din punct de vedere fizic rocile sunt mărunțite sau chiar măcinate, factorul chimic intervine în momentul în care se produc reacții chimice sub influența apei de suprafață sau din rocă, a bioxidului de carbon, a sulfurii sau a oxigenului, iar degradarea biologică intervine prin efectul distructiv al diferitelor vietăți, acestea se pot produce prin influențele chimice ale unor organisme vegetale, cum sunt algele și lichenii, care prin natura lor produc acizi ce fac ca suprafețele rocilor să fie mai poroase.

Important în formarea solurilor este și clima, care condiționează formarea diferitelor tipuri de sol. Prin reacțiile climei se formează fâșiile termice, care la rândul lor contribuie la formarea zonelor biogeografice și climaterice. Astfel, se creează zonalitatea naturală pe care o găsim în fiecare regiune și așa se formează anumite ecosisteme naturale, biocenoze și diferite

tipuri de sol.

Un alt factor important sunt organismele vii reprezentate prin vegetație și microorganisme, dar și ele condiționează formarea diferitelor tipuri de sol.

În ce privește partea socio-economică, solul are o importanță aparte pentru mediul înconjurător, pentru că are rolul de a susține activitățile umane, de a furniza produse agricole, biomasă și materii prime atât de necesare condițiilor vitale pentru orice vietate. Solul este considerat cel mai populat mediu de viață, iar atunci când organismele vii din sol mor, resturile vegetale și animalele sunt transformate în humus.

Humusul este amestecul de substanțe organice amorfe aflate în sol, care îi condiționează fertilitatea și care este rezultat din transformarea materialului vegetal sub acțiunea microorganismelor. Humusul conține diferite elemente și substanțe nutritive, ce asigură fertilitatea solului.

La nivelul țării, ca urmare a unor intervenții imprudente, cum este poluarea prin activități industriale, cu prioritate cele miniere, petroliere și chimice, depozitarea de deșuri, dar și efectuarea necorespunzătoare a lucrărilor agricole, toate acestea au condus la distrugerea structurii solului, la epuizarea substanțelor nutritive, fenomen ce diminuează fertilitatea solurilor folosite în agricultură.

În anul 2007, solurile aveau o fertilitate redusă sau foarte redusă de 52%, o fertilitate moderată de 20,7% și doar 27% prezintă o fertilitate ridicată și foarte ridicată.

În ce privește Regiunea Nord-Vest, suprafețele de teren cu destinație agricolă sunt tot mai afectate de diferite procese de degradare, fie că vorbim de procesele induse de activitatea antropică, fie anumite fenomene naturale. Toate aceste probleme apar prin intensificarea practicilor agricole neadaptate condițiilor de mediu, utilizarea pesticidelor și a îngrășămintelor chimice, depozitarea necorespunzătoare a deșeurilor industriale și menajere, amenajarea necorespunzătoare a haldelor de steril sau a iazurilor de decantare, defrișările intense și abuzive.

Calitatea solului poate fi influențată de îngrășămintele de orice tip, care pot provoca dereglarea echilibrului ecologic, pot determina apariția unui exces de azotați și fosfați, însă pot duce la degradarea solului și factorii naturali cum sunt seceta, inundațiile, eroziunea, poluarea, etc.

Solul poate fi poluat și prin agricultură și anume prin exploatarea intensivă a agrosistemelor, prin folosirea de pesticide, îngrășăminte chimice, irigații excesive, care în timp conduc la deteriorarea terenurilor arabile.

Folosirea unor pesticide neautorizate duc la acumularea de substanțe dăunătoare vieții din sol, din apă și care mai departe ajung în corpul uman constituind factori de risc în producerea de boli.

Folosirea îngrășămintelor azotoase fără a investiga starea de acidifiere a solului conduce la creșterea acidității solului cu consecințe grave asupra fertilității lui.

Se întâlnesc și soluri afectate de reziduuri zootehnice și care se pot grupa în:

- soluri afectate de activități zootehnice în gospodării particulare unde suprafețele afectate sunt mici și dispersate în gospodăriile din mediul rural;
- soluri afectate de activități zootehnice organizate în ferme - ocupă suprafețe mici și se produc, în cea mai mare parte, în timpul manipulării dejecțiilor de la locul de producere la spațiile de depozitare temporară, unde sunt lăsate la fermentare.

Pe teritoriul orașului Baia Sprie, majoritatea claselor de soluri din arealul orașului Baia Sprie sunt puternic acide, urmarea acțiunii poluanților din atmosfera în timp îndelungat, îndeosebi dioxid de sulf și metale grele.

Conform datelor publice ale Agenției pentru Protecția Mediului Maramureș, solul este poluat cu metale grele, valori peste limita admisă fiind înregistrate în general la plumb, cadmiu și peste limita de alerta la cupru și zinc, ca urmare a poluării atmosferice cu sursa în zona Baia Mare, precum și a activităților de extracție și preparare a minereurilor neferoase, inclusiv a impactului iazurilor de decantare datorat exfiltrațiilor și infiltrațiilor necontrolate și a împrăștierii sterilului de către vânt. Pe de altă parte, nordul României posedă, pe un aliniament orientat est-vest, un teritoriu însumând zeci de milioane de tone de minereuri complexe, de sulfuri cu conținut de plumb, zinc, cupru și metale prețioase, din care face parte și zona orașului Baia Sprie.

O mare parte din teren este afectată de erodări datorită exploatării continue a pădurilor și neglijenței în a împăduri zonele defrișate, fapt ce va afecta pe viitor și această bogată resursă locală, dacă nu se iau măsuri suficiente.

Managementul deșeurilor

Populația, prin activitățile întreprinse creează atât bunuri cât și servicii indispensabile civilizației actuale și aruncă înapoi în natură o serie de produse care nu-i mai sunt folositoare și pe care le cunoaștem sub numele de deșeuri.

Mai jos sunt prezentate tipurile de deșeuri:

- Deșeuri periculoase și nepericuloase municipale (deșeuri menajere și asimilabile din comerț, industrie, instituții) inclusiv fracțiile colectate separate;
 - deșeuri menajere colectate separat (hârtie, carton, sticlă, plastic, metale, lemn, biodegradabile);
 - deșeuri din grădini și parcuri (incluzând deșeuri din cimitire);
 - alte deșeuri municipale (deșeuri municipale amestecate, deșeuri din piețe, deșeuri stradale, deșeuri voluminoase etc.)
- Deșeuri de ambalaje (inclusiv deșeurile de ambalaje municipale colectate separat);
- Deșeuri din construcții și demolari;
- Nămoluri de la epurarea apelor uzate orășenești;
- Vehicule scoase din uz;
- Deșeuri de echipamente electrice și electronice.

Deșeurile municipale aduc în prim plan problema majoră cu care se confruntă mediul, gestionarea deșeurilor o reprezintă lupta continuă a autorităților de a diminua volumul deșeurilor și de a încuraja re folosirea și reciclarea materialelor.

Consumul mai mic generează vizibil o cantitate mai mică de deșeuri, de aceea reducerea consumului este un pas important în producerea unei cantități mai mici de deșeuri.

În general, în mediul urban întâlnim următoarele categorii de deșeuri:

- deșeuri menajere care provin din activități umane, în principal organice și biodegradabile, printre ele se regăsesc și materiale refolosibile (carton, hârtie, plastic, materiale textile, metalice, etc.);
- deșeuri provenite din spațiile verzi ale gospodăriilor și locurilor ce țin de domeniul public;
- deșeuri care provin din activități de comerț și sunt asimilate cu deșeurile menajere, deșeuri comerciale;
- deșeuri provenite din construcții, din refacerea unor drumuri și construcții;
- deșeuri zootehnice și care provin din gospodăriile particulare;
- deșeuri periculoase rezultate din activități veterinare, spitalicești, farmaceutice sau chiar din activități casnice.

Conform datelor preluate de pe Agenția pentru Protecția Mediului județeană, proiectarea ecologică a produselor pune accentul pe crearea de produse ecologice cu impact minim asupra mediului înconjurător pe întreaga durată a ciclului lor de viață, ținând cont de prevenirea încălzirii globale, gestionarea substanțelor chimice și utilizarea eficientă a resurselor. Prin dezvoltarea produselor ecologice se reduce impactul produselor asupra mediului înconjurător pe întreaga durată a ciclului lor de viață.

Educația pentru mediu are scopul de a îmbunătăți calitatea vieții, poate ajuta oamenii să câștige cunoștințe, deprinderi, motivații și valori de care au nevoie pentru a gospodări eficient resursele pământului și de a-și asuma răspunderea pentru menținerea calității mediului.

Economia europeană are la bază un nivel ridicat de consum de resurse, referindu-ne atât la anumite materii prime (metalele, minerale, lemnul pentru construcții), cât și la energie și sol.

Principalele cauze ale consumului de resurse sunt creșterea economică, dezvoltarea tehnologică și modelele schimbătoare de producție și consum. Aproximativ o treime din resursele utilizate sunt transformate în deșeuri și emisii. Fiecare cetățean european aruncă în medie 520 de kg de deșeuri menajere pe an și această cifră este estimată a fi în creștere, iar consumul de materiale rămâne la aproximativ 15-16 tone pe cap de locuitor pe an.

Deșeurile sunt considerate, o pierdere de resurse naturale (cum ar fi metalele sau alte materiale reciclabile pe care le conțin sau potențialul acestora ca sursă de energie). Astfel, buna gestionare a deșeurilor poate proteja sănătatea publică și calitatea mediului, în același timp susținând conservarea resurselor naturale. Cele mai mari fluxuri de deșeuri provin din activitatea de producție și din construcții sau demolări. Și în acest domeniu suntem doar pe locul 27 la nivel național (după numărul de locuințe terminate). Majoritatea deșeurilor municipale se mai trimit încă la depozite de deșeuri. În prezent se pune accent pe metodele de reciclare sau incinerare cu recuperare de energie a deșeurilor municipale și de compostare a deșeurilor biodegradabile.

Gestionarea deșeurilor

Activitatea de gestionare a deșeurilor include următoarele activități: colectarea, transportul, valorificarea și eliminarea deșeurilor, monitorizarea post închidere a depozitelor de deșeuri.

Gestionarea deșeurilor fiind un serviciu public, responsabilitățile din acest domeniu revin exclusiv autorităților publice locale.

La nivelul anului 2019, în ceea ce privește Regiunea Nord-Vest, acoperirea este de 98,51%, operând 31 de prestatori cu sediul în regiune și 2 cu sediul în afara regiunii.

Din raportul Autorității Naționale de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice, reiese faptul că la finele anului 2019 din totalul de 26 de depozite conforme din țară în Regiunea de Nord - Vest funcționau doar două (Doba-Satu Mare și Oradea-Bihor), în care au fost depozitate 392.242 tone deșeurii (11,13% din totalul colectat la nivel național). Regiunea se situează astfel pe penultimul loc la nivel național, după Regiunea Vest.

Regiunea Nord - Vest este pe locul 2 la nivel național după Regiunea Sud Muntenia, în ceea ce privește numărul sit-urilor contaminate și potențial contaminate. Cel mai mare număr de situri contaminate sunt localizate în județul Maramureș (102 situri).

În orașul Baia Sprie nu există o groapă de gunoi. Din acest motiv, cetățenii colectează gunoiul selectiv pentru a fi preluat de către firma de salubritate S.C. Drusal S.A Baia Mare, aceasta colectând deșeurile menajere din poartă în poartă, de pe întreg teritoriul orașului și le transportă către cea mai apropiată groapă de gunoi din zonă.

La Baia Sprie există centre de colectare selectivă a deșeurilor reciclabile, atât de la populație cât și de la agenți economici. Se realizează astfel colectarea selectivă a deșeurilor de hârtie și carton, mase plastice, baterii și acumulatori auto, uleiuri uzate, metalice. Frecvența colectării deșeurilor de la populație se realizează diferențiat de la un oraș la altul, respectând prevederile contractuale încheiate între asociațiile de locatari și operatorii serviciilor de salubritate. În cazul gospodăriilor individuale, colectarea se realizează săptămânal, planificarea fiind realizată pe cartiere și străzi, iar în cazul blocurilor de locuințe de 2-3/săptămână în funcție de capacitatea pubelelor, containerelor amplasate de operatori.

Colectarea și transportul deșeurilor se face de către S.C. DRUSAL S.A. Baia Mare.

Deșeurile industriale din minerit au fost depuse în halde de steril și în iazuri de decantare, dar începând cu 1 ianuarie 2007, activitatea în unitățile miniere a fost sistată, urmând ca aceste depozite neconforme să fie închise și reabilitate.

Deșeurile de lemn și rumeguș rezultate din unitățile de prelucrare a lemnului sunt depozitate temporar pe platforme betonate în incinta societăților și apoi sunt valorificate în general ca și combustibil.

În prezent S.C. DRUSAL S.A. Baia Mare are încheiate parteneriate cu:

- S.C. ECOROM AMBALAJE S.A.- pentru hârtie, carton, plastic, PET-uri, sticlă, doze de aluminiu și lemn
- ASOCIATIA RECOLAMP - pentru deșeurii provenite din surse de iluminat uzate
- ASOCIATIA ROREC- pentru deșeurii electrice, electronice și electrocasnice

Sursele de deșeurii din Baia Sprie sunt: deșeurii menajere provenite de la populație și agenții economici, deșeurii stradale, deșeurii grădini, spații verzi, parcuri, deșeurii menajere spitalicești.

Pe teritoriul orașului Baia Sprie există sistem de canalizare. Deși există sistem de canalizare sunt necesare lucrări de înlocuire a conductelor vechi și degradate, precum și

implementarea unui sistem computerizat de urmărire a defecțiunilor în rețea. Aceste lucrări au fost demarate încă din perioada 2014-2020, dar gradul de implementare este de 10%.

Orașul nu are o stație de epurare a apelor uzate. Pe teritoriul său un sunt prezente diguri și canale și de asemenea un există sisteme de irigații.

5.13 Infrastructura

Noțiuni generale

Zonele rurale cât și cele urbane din România sunt afectate de lipsa sau deficiența infrastructurii, ceea ce are un impact negativ asupra dezvoltării economice și a calității vieții.

În România, transportul cuprinde rețeaua navală, feroviară, aeriană și rutieră.

Transportul naval cuprinde transportul maritim și transportul pe căile și canalele navigabile.

În ce privește transportul feroviar în România, se remarcă un continuu proces de degradare, evoluția căilor ferate fiind în declin semnificativ. Starea precară a infrastructurii, calitatea și vechimea materialului rulant duc la scăderea transportului de mărfuri, la circulația cu viteze reduse, de doar 40-60 km/h și la scăderea constantă a numărului de pasageri transportați. La nivel național, în anul 2019, lungimea rețelei feroviare înregistra 10.759 km, aflându-se în scădere față de anul 2014, când înregistra 10.777 km. Cauzele care afectează căile ferate sunt legate de uzura fizică avansată pe care o au elementele rulante, atât din punct de vedere tehnic, cât și al condițiilor de confort scăzut al vagoanelor de transport persoane.

Față de transportul feroviar, infrastructura aeroportuară din România s-a dezvoltat pozitiv în ultimii 5 ani, modernizându-se și extinzându-și legăturile aeriene internaționale și înregistrând o creștere a traficului de pasageri.

Transportul aerian este compus din căi interne și internaționale care asigură traficul de marfă și călători între aeroporturi și survolul aeronavelor străine legând aeroporturile internaționale din străinătate cu cele aflate în România.

Pe de altă parte, în toată țara, se constată o dezvoltare neuniformă a infrastructurii de transport, lipsa unor autostrăzi, în afară de câteva porțiuni scurte (București-Pitești, București-Cernavodă-Constanța, București-Ploiești, Gilău-Câmpia Turzii, centura Sibiului și alte sectoare terminate parțial) care au o lungime mai mică de 500 km.

Drumurile orășenești au o lungime de 33.435 km și reprezintă 38,7% din totalitatea drumurilor publice, doar 18,9% dintre acestea fiind modernizate. Din totalitatea drumurilor orășenești, 18,9% sunt drumuri modernizate, 22,2% sunt cu îmbrăcămînți ușoare rutiere, 37,1% sunt pietruite și 21,8% de pământ, fiind de multe ori impracticabile în perioadele cu precipitații.

De asemenea, infrastructura cuprinde și conductele de apă potabilă, canalizarea, conductele de gaze, rețele de curent electric, rețeaua de telefonie și tratarea deșeurilor, fapt ce asigură colaborarea județului cu alte județe prin creșterea accesibilității.

Deși în perioada 2005-2012 lungimea rețelei de distribuție a apei potabile din mediul rural a înregistrat o creștere considerabilă (cu 55,65%), accesul populației rurale la rețeaua de alimentare cu apă este mai scăzut decât în mediul urban (70,29% localități rurale față de 99% localități din mediul urban). În ceea ce privește lungimea rețelei de canalizare din mediul rural, aceasta a crescut cu 22,68% în perioada analizată, numărul de localități rurale care beneficiază de canalizare fiind cu 75,37% mai scăzut decât localitățile din mediul urban (21,53% în rural față de 96,90% în urban).

În ceea ce privește infrastructura generală a orașului Baia Sprie, prioritatea investițiilor pentru următorii ani vizează:

1. CAPACITATE ADMINISTRATIVĂ

- 1.1. Creșterea eficienței operaționale în cadrul primăriei
- 1.2. Scăderea timpului de răspuns către cetățean

2. MOBILITATE URBANĂ

- 2.1. Reabilitare trame stradale (Baia Sprie, Tăuții de Sus și Satu Nou)
- 2.2. Stații de încărcare autovehicule.
- 2.3. Siguranță rutieră și pietonală
- 2.4. Parc and ride, parcare subterană
- 2.5. Piste de biciclete (Velo și mountain bike)

3. PROTECȚIA MEDIULUI

- 3.1. Investiții în apă-canal
- 3.2. Deșeuri municipale
- 3.3. Deșeuri vegetale

4. EFICIENȚĂ ENERGETICĂ

5. TURISM

6. REVITALIZAREA ZONELOR ISTORICE

7. EDUCAȚIE ȘI SĂNĂTATE

- 7.1. Calificarea oamenilor
- 7.2. Reabilitare/modernizare a structurilor de învățământ
- 7.3. Reabilitare/modernizare ambulatoriu

Infrastructura de transport

În ce privește infrastructura de bază, problema cea mai importantă este dată de modernizarea drumurilor. Cu o rețea de drumuri bine dezvoltată se înlesnește și se reduce timpul de deplasare spre anumite destinații, astfel sporindu-se accesul în regiune și din regiune către alte zone. Prin urmare, construirea de drumuri este costisitoare, iar investițiile făcute în infrastructura de transport sunt în zone unde densitatea populației este ridicată și astfel factorii de decizie în planificare sunt nevoiți să recurgă la un compromis între eficiența economică și dezvoltarea regională pe termen lung.

Regiunea Nord-Vest este străbătută de 7 drumuri europene: cele mai importante fiind E60 - dinspre Ungaria, face legătura cu Oradea - Maramureș - Brașov și București, E576 - Cluj-Napoca - Dej, E81 - dinspre Satu Mare - Zalău - Cluj-Napoca - Brașov - București, E79 - Oradea - Deva, E671 - Oradea - Arad - Timișoara, E58 - Cluj-Napoca - Dej - Bistrița - Baia Mare - Vatra Dornei.

O analiză în profil teritorial a infrastructurii rutiere relevă faptul că, în anul 2019, lungimea totală a drumurilor din regiunea Nord-Vest a fost de 12.729 km, respectiv 14,7% din totalul drumurilor la nivel național. Se remarcă o creștere a infrastructurii rutiere în anul 2019 cu 1,4% față de anul 2012, mai puțin decât media de 2,6% înregistrată la nivel național.

La sfârșitul anului 2019, rețeaua de drumuri publice din Regiunea Nord-Vest măsoară 12.729 km.

În anul 2019, în Regiunea Nord-Vest, lungimea drumurilor județene și comunale era de 10.333 km, pe când la nivelul județului Maramureș, drumurile județene și comunale măsoară o lungime de 1.418 km.

Din anul 2013 și până în anul 2019 lungimea drumurilor județene și comunale din județul Maramureș a rămas aceeași 1418 km, cu mici fluctuații pe orizontul de timp studiat.

În județul Maramureș, drumurile modernizate în anul 2019 măsoară 619 km, cele cu îmbrăcămînți ușoare 593 km, drumurile pietruite aveau o lungime de 413 km și drumurile acoperite de pământ aveau o lungime de 166 km. Trendul ascendent se poate observa de la an la an, cu precizarea că drumurile de pământ, în anul 2019 au înregistrat o scădere semnificativă față de anii precedenți.

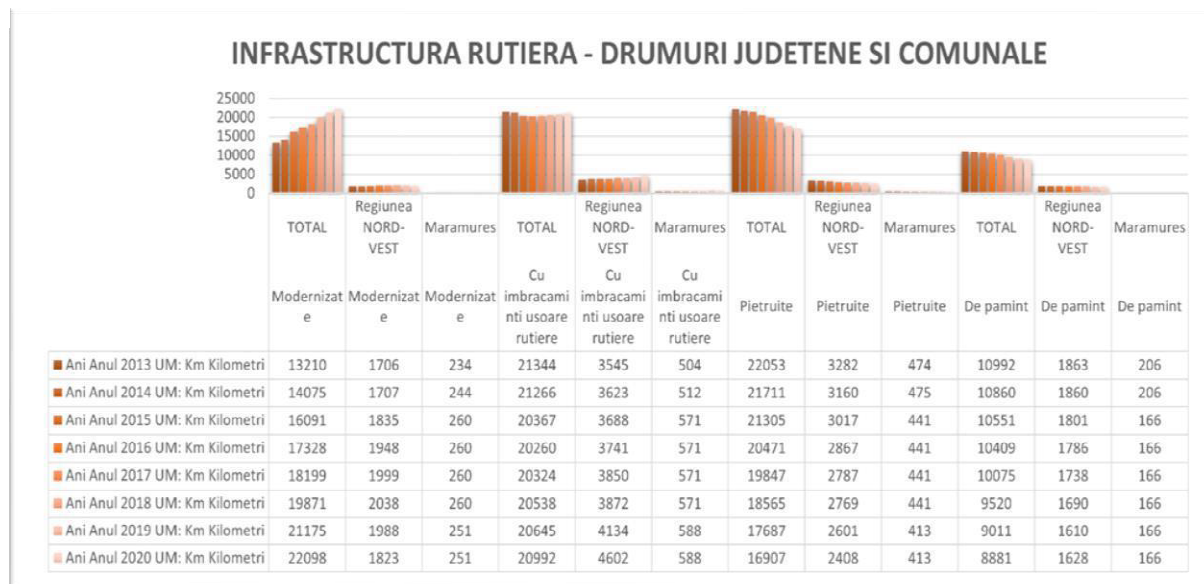
În orașul Baia Sprie rețeaua de drumuri măsoară 138 km, drumuri și străzi interioare. Regiunea Nord-Vest (Transilvania de Nord) nu dispune de o rețea de drumuri rapide și autostrăzi. Doar o parte (52 km) din autostrada Transilvania (Borș-Oradea-Zalău-Cluj-Napoca-Turda-Brașov) este executată și este deschisă pentru circulație. Soarta executării celorlalte tronsoane este total incertă în contextul concentrării fondurilor publice alocate autostrăzilor pentru axele prioritare trans-europene și nodurile cheie (nici unul neafându-se în regiune de pe lista adoptată de Consiliul pentru Transport al U.E.)

Drumurile orașenești sunt de asemenea, degradate și cu soluții tehnice depășite, nepermițând un acces facil.

În ce privește lungimea liniilor de cale ferată, în Regiunea Nord-Vest, aceasta măsoară 1663 km în anul 2019, mai puțin cu 6 km decât în anul 2013. În județul Maramureș, totalul căilor ferate era în anul 2019 de 239 km, mai puțin cu 1 km decât în 2013.

Transportul aerian, se realizează în regiune printr-un număr de 4 aeroporturi: Cluj-Napoca, Oradea, Baia Mare și Satu Mare, dintre care primele trei sunt cuprinse în rețeaua TEN-T globală. Cel mai important aeroport al regiunii este Aeroportul Internațional Cluj-Napoca, care preia peste 90% din traficul total de pasageri.

Cu privire la transportul public în și dinspre localitățile învecinate, acesta se efectuează cu mijloace de transport, autoturisme personale și autobuzele unei firme care efectuează curse.

Infrastructura de alimentare cu apă potabilă și gaze

În orașul Baia Sprie există atât rețea de alimentare cu apă potabilă cât și de gaze naturale.

Pe de altă parte, orașul nu dispune de un sistem de irigații care să fie prielnic dezvoltării culturilor agricole din regiune și nici diguri sau canale.

Infrastructura de energie electrică

Rețeaua de energie electrică cuprinde întreg teritoriul orașului Baia Sprie. Rețeaua de iluminat public măsoară o lungime de 104 km.

Alimentarea cu energie electrică este realizată pe stâlpi comuni cu rețeaua electrică de distribuție publică și alimentarea se face din aceleași posturi de transformare. Stâlpii sunt de beton și se regăsesc în fiecare sat, sunt amplasați pe marginea drumului sau uneori prin grădini și terenuri cu altă destinație. Alimentarea cu energie electrică în oraș este asigurată de compania S.C. ELECTRICA S.A.

În ce privește gospodăriile individuale, alimentarea cu energie electrică se realizează din rețeaua electrică de joasă tensiune, aerian, din consola pozată pe clădiri. Aceste instalații alimentează integral consumatorii, atât pe cei casnici cât și societățile comerciale.

Infrastructura de telecomunicații

La nivelul orașului Baia Sprie, furnizorii de servicii care oferă telefonie fixă și mobilă sunt: TELEKOM, RCS&RDS și Orange care au acoperire pe teritoriul orașului. Odată cu răspândirea telefoniei mobile, mulți din locuitorii orașului au renunțat la serviciul de telefonie fixă. Serviciile de telefonie mobilă sunt furnizate de către Telekom, Orange, Vodafone .

Serviciile de televiziune și internet sunt oferite de aceeași furnizori de servicii: TELEKOM, RCS&RDS și Orange, iar cele poștale sunt oferite de Poșta Română.

6. Analiza SWOT

Analiza SWOT este o metodologie de analiză a unui proiect. Numele este descriptiv:

- Strengths (puncte tari)
- Weaknesses (puncte slabe)
- Opportunities (oportunități)
- Threats (riscuri)

Problemele cheie au fost identificate pe baza concluziilor evaluării premergătoare și prezentate în cadrul unei matrici, sub forma punctelor slabe, punctelor tari, oportunităților și amenințărilor.

Punctele tari se referă la mediul intern și reprezintă resursele și capacitățile de care comunitatea dispune și care sunt superioare celor deținute de alte comunități similare.

Punctele slabe se referă la mediul intern și reprezintă resursele și capacitățile insuficiente sau de o calitate inferioară celor deținute de alte comunități similare.

Oportunitățile se referă la mediul extern și reprezintă suma evoluțiilor favorabile ale mediului de ansamblu al țării, care poate îmbrăca forme extrem de diferite plecând de la schimbările legislative, integrarea europeană și posibilitatea oferită comunității de a se dezvolta într-o formă superioară pe ansamblu sau pe domenii de interes.

Amenințările se referă la mediul extern și reprezintă evoluții defavorabile ale acestuia privite în ansamblu, care pot îmbrăca forme extrem de diferite, plecând de la schimbările de mentalitate, lacunele legislative și evoluții economice negative sau instabile care afectează capacitatea comunității de a atinge obiectivele strategice pe care și le-a propus.

Analiza SWOT are o deosebită utilitate în procesul de stabilire a direcțiilor de dezvoltare a comunității, permițând o mai bună gestionare a resurselor și relațiilor de intercondiționare. Totodată, prezentând în mod sintetic atât problemele, cât și realizările comunității analiza SWOT permite înțelegerea rapidă, simultană și integrată a legăturilor dintre elementele pozitive și negative ale comunității.

Unele "oportunități" și "amenințări" vor apărea din "punctele tari" și "punctele slabe" ale comunității, iar amenințările pot fi concrete sau potențiale.

Analiza SWOT a fost întocmită pe fiecare domeniu de analiză de mai sus:

Așezare geografică și suprafață

Puncte tari	S	W	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> - Localizarea geografică, la granița mai multor regiuni istorico - etnografice; - Resurse geologice importante: zăcămintele complexe, minerale (recunoscute internațional), andezit pentru construcții și minerit artizanal; - Terenuri agricole (în special fânețe și pășuni, > 30% din suprafața localității); - Păduri (> 50% din suprafața localității) importantul potențial forestier; - Zona montană înconjurătoare și ariile protejate existente; - Un bazin hidrografic bogat; - Stare de mediu bună în zona montană; - Număr mare de izvoare cu apă decalcitate foarte bună. 			<ul style="list-style-type: none"> - Inchiderea minelor din localitate în condițiile unei exploatabilități fără pierderi a zăcămintului conduce la scăderea posibilității exploatarei florilor de mină; - Exploatarea resurselor de andezit doar în domeniul construcțiilor; - Zone critice de mediu - zone miniere neecologizate; - Poluare istorică (aer, apă, sol) datorită activității miniere - metalurgice și actuale (apa reziduală) în zonele urbanizate și cele învecinate cu municipiul Baia Mare; - Suprafețe mici ale ariilor protejate și ale spațiilor verzi în mediul urban; - Terenurile agricole cu fertilitate scăzută, degradate, alunecări de teren pe versanți, supuse presiunii investiționale imobiliare; - Stare relativă de pasivitate civică în problemele de mediu. - Dezvoltare insuficientă a sectorului agricol - Apropierea de râuri favorizează inundațiile - Localitatea nu dispune de un sistem de irigații - Drumuri și străzi colaterale greu accesibile (necesită modernizare) - Existența pe teritoriul orașului a solurilor negre de fâneață cu o fertilitate slabă - Inexistența digurilor și zidurilor de protecție din apropierea râurilor

Oportunități	O	T	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> - Promovarea investițiilor în mineritul artizanal pe baza tradițiilor locale; Atragerea resurselor nerambursabile (UE, programe guvernamentale etc) pentru refacerea mediului poluat, modernizarea sistemelor de management de mediu, extinderea și administrarea durabilă a ariilor protejate; - Valorificarea durabilă a patrimoniului natural local: a fondului forestier și a terenurilor agricole (în special pășuni și fânețe) prin metode de agro mediu, meserii tradiționale, servicii turistice, etc. - Dezvoltarea conștiinței și promovarea implicării civice de mediu. - Posibilități de atragere a investitorilor români sau străini în vederea creării de noi locuri de muncă și a creșterii bugetului local - Exploatarea economică a pădurilor în vederea încurajării turismului de week-end dinspre întregul județ - Creșterea cererii de produse agricole ecologice și a produselor tradiționale 	<ul style="list-style-type: none"> - Absența unor politici naționale coerente și susținute cu resurse adecvate pentru refacerea mediului afectat de activități miniere și metalurgice, exploatarea resurselor naturale, extinderea și administrarea durabilă a ariilor protejate; - Presiuni investiționale asupra resurselor naturale, necorelate cu obiective durabile de dezvoltare - Continuarea tăierilor ilegale a copacilor și apariția proceselor de erodare a solului -Prezența repetată a precipitațiilor poate provoca inundații care pot distruge anual plantațiile agricole și alte tipuri de vegetație - Apariția unor calamități naturale precum, alunecări de teren, poluare terenuri agricole, risc seismic, inundații, îngheț, ploi abundente - Blocarea programelor de finanțare pentru dezvoltarea rețelei de canalizare - Insuficiența investițiilor pentru reducerea efectelor dezastrelor naturale 		

Populația

Puncte tari	S	W Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none">- Populația după domiciliu, din localitate în anul locuitori pe km²- Structura pe sexe este în favoarea femeilor cu 2,58 procente (52,58% femei și 47,02% bărbați)- Nașterile înregistrează un trend ascendent în perioada 2016-2018, de la 140 la 171, iar în 2019 scade la 114.- Numărul locuitorilor care se stabilesc cu domiciliul este în creștere 134 în 2019. - La nivelul Orașului Baia Sprie, din punct de vedere numeric, numărul de decese înregistrează un trend descendent. În intervalul de timp 2013-2019, numărul deceselor, scade în medie cu 1.74 % raportat la anul precedent, contrar trendului național, regional și județean. - Numărul divorțurilor s-a păstrat în parametri scăzuți (18 divorțuri în 2019)- Starea civilă a locuitorilor orașului Baia Sprie în anul 2019 - s-au oficiat 79 căsătorii		<ul style="list-style-type: none">- Număr mare de persoane decedate în anul 2019, 155 de persoane- În intervalul de timp 2013-2019, la nivelul orașului Baia Sprie, numărul deceselor este de 9.93 la mia de locuitori (mai mic decât media județeană și media națională). Procentul se menține constant în anii incluși în analiză.- În intervalul de timp 2013-2019, la nivelul orașului Baia Sprie, sporul natural se menține negativ. Doar în anul 2018, din întregul interval analizat, înregistrează o valoare pozitivă fiind 5. - Numărul locuitorilor care pleacă cu domiciliul este din ce în ce mai mare (280 persoane în 2019)
Oportunități	O	T Amenințări
<ul style="list-style-type: none">- Apariția de noi locuri de muncă în oraș creează stabilitate socială și poate duce la o creștere a natalității- Posibilitatea accesării de finanțări naționale, europene sau internaționale pentru modernizarea unităților sanitare și îmbunătățirea actului medical în vederea scăderii mortalității, și mortalității infantile- Creșterea interesului investitorilor români și străini pentru crearea de noi locuri de muncă- Beneficii oferite tinerilor proaspăt căsătoriți pentru sprijinirea numărului de căsătorii și, în consecință, a natalității- Existența programelor de finanțare pentru dezvoltarea resurselor umane- Creșterea interesului locuitorilor pentru adoptarea unui stil de viață sănătos- Atragerea mediului privat în furnizarea de servicii medicale și asistență socială		<ul style="list-style-type: none">- Criză economică poate determina scăderea natalității și a căsătoriilor- Apariția de locuri de muncă în afara orașului ce vor determina migrația locuitorilor și implicit schimbarea domiciliului, rezultând o scădere a forței de muncă în oraș- Instabilitatea politică și legislativă- Reducerea numărului de locuri de muncă favorizând migrația externă- Micșorarea numărului de căsătorii poate duce la o scădere a natalității- Declin demografic, îmbătrânirea populației care are efecte negative asupra societății, în general- Migrația populației tinere și a forței de muncă înalt calificate

Invățământ și educație

Puncte tari	S	W Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none">- În orașul Baia Sprie potrivit datelor INS în anul 2019 existau 4 unități școlare, una de învățământ preșcolar, două de învățământ primar și gimnazial și una de învățământ liceal- În anul 2019, populația școlară în orașul Baia Sprie era de 1.315 elevi, fiind fluctuantă pe intervalul analizat 2013-2019, cel mai mic număr înregistrându-se în anul 2017 când erau doar 1.134 elevi și cel mai mare număr în anul 2013 când erau 1.857- Cadrele didactice din unitățile de învățământ ale orașului Baia Sprie, în anul 2013 erau în număr de 121, apoi în scădere până în 2019 când numărul acestora era de 86, în scădere cu 29%- Deschiderea populației față de învățământ în general- Infrastructura în stare bună- Transportul școlar în orașul Baia Sprie este asigurat cu 3 microbuze școlare- Sistemul educațional, cel de asistență socială și cel de sănătate existente.		<ul style="list-style-type: none">- Părăsirea orașului de către populația tânără- Nivelul educațional maxim (liceal) și a furnizării serviciilor de formare, consiliere profesională pe piața muncii locale;- Tendința de pierdere a elevilor în favoarea municipiului vecin- Rata populației cu studii superioare (sub media județeană)- Starea de sănătate a populației din zonele de risc de mediu (vecinătatea zonei industriale este a municipiului Baia Mare)- Număr mic al persoanelor cu studii superioare- Număr scăzut al copiilor care merg la grădiniță- Scăderea numărului personalului didactic- Unitățile de învățământ sunt slab dotate- Dotări insuficiente ale sălilor de clasă cu echipamente informatice sau alte echipamente specifice laboratoarelor- Cultură antreprenorială slab dezvoltată, caracterizată de lipsa cunoștințelor manageriale de bază
Oportunități	O	T Amenințări
<ul style="list-style-type: none">- Posibilitatea obținerii de finanțări în vederea îmbunătățirii infrastructurii de învățământ- Atragerea de finanțări în vederea extinderii și dezvoltării unităților școlare- Accesării de fonduri externe în vederea reabilitării, modernizării și dotării unităților școlare- Realizarea unor schimburi de experiență pentru elevii din oraș- Accesul cetățenilor la programe de învățare pe tot parcursul vieții și de dezvoltare a abilităților antreprenoriale- Preocuparea autorităților publice locale pentru atragerea de fonduri în sistemul educațional		<ul style="list-style-type: none">- Subfinanțarea sistemului de învățământ românesc- Alocarea de fonduri insuficiente pentru amenajarea, întreținerea, modernizarea unităților școlare- Apariția de schimbări legislative în sistemul de învățământ- Dezinteresul față de educație și scăderea calitativă a învățământului- Blocarea programelor de finanțare accesate pentru dezvoltarea infrastructurii de învățământ- Diminuarea gradului de atractivitate al domeniului de educație în rândul tinerilor profesori- Instabilitatea politică și legislativă- Creșterea ratei abandonului școlar- Rezultate nesatisfăcătoare ale elevilor la examinările naționale- Riscul creșterii abandonului școlar ca urmare a dificultăților economice

Economia și mediul de afaceri

Puncte tari	S	W Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none">- Principalele domenii dezvoltate fiind industria alimentară, textilă, prelucrarea lemnului, turism și agrement- Numărul întreprinderilor active la nivelul localității Baia Sprie a crescut în 2019 față de 2018 de la 562 la 586, însă din acestea cca 110 au avut activitate, cifra de afaceri fiind cea care confirmă acest lucru- La nivelul Orașului Baia Sprie, populația activă reprezintă în medie 31.55 % din totalul populației- Populația ocupată reprezintă 17.85 % din total - La nivelul Orașului Baia Sprie, în intervalul 2014-2019, numărul șomerilor înregistrați reprezintă în medie 3.05 % din totalul populației active- Numărul salariaților înregistrați, în același interval de timp, reprezintă în medie 60.83 %- Numărul mediu al salariaților se situează pe un trend ascendent, în 2013 fiind cu 94,74% mai mare decât în 2007		<ul style="list-style-type: none">- Slaba dezvoltare a activităților non-agricole- În anul 2019, în localitatea Baia Sprie, numărul mediu al salariaților înregistrați 3041 persoane salariate, față de anul 2013 în scădere față de 3.167 cu un număr de 126 persoane salariate. Diferența din anul 2019 față de anul 2013 înregistrează un procent în scădere de aproape 4%.- Mediul de afaceri din orașul Baia Sprie nu este dezvoltat- Insuficiente investiții în agricultură, eficientizare, mecanizare și transformarea acestora- Venituri scăzute ale cetățenilor orașului- Adaptabilitate scăzută a lucrătorilor pe piața muncii- Dezastrele naturale (inundațiile și ploile cu grindină) afectează terenurile agricole- Absorbție scăzută a fondurilor europene pentru dezvoltarea economiei- Forță de muncă slab instruită, nivel scăzut de calificare- Numărul șomerilor
Oportunități	O	T Amenințări
<ul style="list-style-type: none">- Atragerea de investitori români sau străini care să construiască noi fabrici și să ofere locuri de muncă- Posibilitatea obținerii de finanțări în vederea îmbunătățirii infrastructurii rutiere, fapt ce favorizează atragerea investitorilor și menținerea investitorilor actuali- Posibilitatea dezvoltării de noi activități economice de către autoritățile locale pentru majorarea bugetului local- Atragerea de fonduri europene pentru ferme de subsistență- Investiții pe sectorul agriculturii ecologice- Apariția unor asociații de producători agricoli în vederea cooperării, micșorării cheltuielilor și găsirea unei piețe de desfacere mai avantajoasă		<ul style="list-style-type: none">- Inchiderea sau relocarea firmelor de pe teritoriul orașului- Infrastructura rutieră se poate deteriora, împiedicând sau îngreunând transporturile realizate de către firmele de pe teritoriul orașului- Lipsa finanțării în vederea dezvoltării de noi activități economice de către autoritățile locale pentru majorarea bugetului local- Reducerea numărului de locuri de muncă- Criza economică- Atragerea investitorilor cu potențial economic ridicat poate afecta negativ “micii” producători prin eficientizarea producției agricole și practicarea unor prețuri mai scăzute- Blocarea programelor de finanțare accesate- Direcționarea a fondurilor de care orașul dispune către investiții neperformante sau care nu sunt prioritare- Imaginea negativă a investitorilor vis-a-vis de potențialul socio-economic al regiunii și de oportunitățile de investiții în zonă- Migrația populației tinere

Agricultura

Puncte tari	S	W Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none">- La nivelul orașului, agricultura are un rol important pentru asigurarea veniturilor unei părți semnificative din populație, locuitorii având pământ proprietate proprie pe care îl muncesc și din care își asigură o parte din aceste produse necesare traiului zilnic. Sunt și suprafețe de teren date în arendă, 32 contracte pentru o suprafață total de 46,81 ha- Localitatea Baia Sprie dezvoltă o agricultură specializată pe anumite tipuri de culturi, corespunzătoare condițiilor pedologice din regiune- Predominante în localitate sunt culturile agricole de cereale, respectiv porumb, cartofi și plante de nutreț- Suprafața mare de terenuri agricole- Suprafețe mari de pășuni și fânețe- Existența resurselor forestiere - Locuitorii orașului își cultivă propriile terenuri asigurându-și traiul zilnic- Potențialul ridicat al forței de muncă al orașului în dezvoltarea activităților agricole- Gradul de poluare la nivelul solului este scăzut		<ul style="list-style-type: none">- Temperaturile scăzute în perioada ploioasă pot dăuna culturilor agricole și induce fenomenul de inundație- 208 ha reprezintă terenuri degradate și neproductive- Locuitorii orașului sunt slab informați cu privire la agricultura ecologică- Valorificarea insuficientă a produselor agricole obținute din producție- Lipsa experienței locuitorilor orașului în ceea ce privește implicarea în programe cu finanțare externă- Existența unui număr mare de persoane vârstnice care lucrează în agricultură- Ponderea mică a tehnologiilor moderne în agricultură, grad ridicat de uzură al utilajelor agricole- Investiții reduse în agricultură- Gestionarea inadecvată a deșeurilor rezultate din activitățile agricole
Oportunități	O	T Amenințări

**Strategia de Dezvoltare Economico-Socială a Orașului Baia Sprie,
Județul Maramureș în orizontul de timp
2021-2029**

- Posibilități de atragere a investitorilor români sau străini în vederea creării de noi locuri de muncă și a creșterii bugetului local
- Dezvoltarea agriculturii ecologice prin publicitate (Posibilitatea localnicilor de a-și vinde produsele în târguri organizate)
- Stimularea locuitorilor orașului către activitățile agricole ecologice
- Posibilitatea autorităților locale de a amenaja spații în oraș destinate târgurilor agricole
- Posibilitatea obținerii de finanțări pentru susținerea agriculturii ecologice
- Posibilități de înființare și sprijinire a asociațiilor de producători agricoli
- Posibilitatea de arendare în cazul persoanelor care nu își mai pot lucra singure terenul și recompensarea acestora

- Prezența repetată a fenomenelor meteorologice poate distruge anual plantațiile agricole și alte tipuri de vegetație
- Atragerea investitorilor cu potențial economic ridicat poate afecta negativ “micii” producători prin eficientizarea producției agricole și practicarea unor prețuri mai scăzute
- Blocarea finanțării fondurilor accesate prin programe naționale sau europene
- Direcționarea greșită a fondurilor de care Orașul dispune către investiții neprioritare
- Criza economică
- Pericol de inundații și ploi cu grindină pe teritoriul orașului
- Riscul pierderii finanțărilor din fonduri structurale prin neparticiparea la sesiunile de finanțare
- Părăsirea activităților agricole împiedicând valorificarea deplină a potențialului agricol
- Stabilirea unui preț de referință al producțiilor de cereale la nivel național poate constitui o barieră
- Slaba informare a agricultorilor cu privire la normele europene din domeniu
- Vulnerabilitatea crescută a micilor fermieri
- Reducerea continuă a fertilității solului, ce poate afecta producția agricolă

Sănătate

Puncte tari	S	W Puncte slabe	T Amenințări
<ul style="list-style-type: none">- Referitor la orașul Baia Sprie, în anul 2013 erau înregistrate 10 cadre medicale conform INS, din care 7 în mediul public și 3 în cel privat, iar în 2019 erau 11 cadre medicale, doar 1 cadru medical în mediul public și 10 în sistemul privat- La nivelul orașului Baia Sprie, în anul 2020, conform datelor furnizate de Primărie, există un cabinet medical școlar finanțat din bugetul local, 7 cabinete medicale de familie toate private, 8 cabinete medicale stomatologice de asemenea private, 4 cabinete medicale de specialitate tot proprietate privată, 7 farmacii proprietate privată și un laborator de tehnică dentară de asemenea privat		<ul style="list-style-type: none">- Rețeaua sanitară din oraș este slab dezvoltată- Campaniile informaționale și de planning familial cu privire la starea de sănătate a populației și a elevilor sunt aproape inexistente (în școli și în rândul cetățenilor)	
<ul style="list-style-type: none">- Posibilitatea obținerii de finanțări în vederea îmbunătățirii infrastructurii de sănătate- Posibilitatea accesării de finanțări naționale, europene sau internaționale pentru modernizarea unităților sanitare și îmbunătățirea actului medical în vederea scăderii mortalității, mortalității și mortalității infantile- Creșterea interesului locuitorilor pentru adoptarea unui stil de viață sănătos- Investiții din mediul privat în furnizarea de servicii medicale- Capacitate de pregătire a populației neocupate prin programe de reconversie profesională pentru postul din domeniul sănătății	O	<ul style="list-style-type: none">- Alocarea de fonduri insuficiente pentru amenajarea, întreținerea, modernizarea unităților medicale- Lipsa finanțărilor în vederea dezvoltării unităților sanitare- Slaba întreținere a echipamentelor medicale existente poate duce la degradarea acestora- Apropierea față de orașele vecine determină migrația medicilor spre locuri de muncă ce oferă avantaje financiare superioare	T

Servicii publice

Puncte tari	S	W Puncte slabe	W
<p>-O bună structurare a compartimentelor aferente aparatului de specialitate al primarului care să răspundă nevoilor activităților desfășurate pentru a răspunde cât mai bine nevoilor comunității</p> <ul style="list-style-type: none">- Orașul Baia Sprie are compartiment Tehnologia Informației- Există un compartiment dedicat accesării fondurilor europene și gestionării lor: Biroul Strategii și Proiecte <p>Orașul Baia Sprie este înscris în Grupul de Acțiune Locală MARA MATUR și de asemenea face parte din asociații de dezvoltare comunitară: ADI APĂ-CANAL, DEȘEURI, TRANSPORT METROPOLITAN</p>		<p>- Orașul Baia Sprie nu este înfrățit cu nici o localitate</p> <ul style="list-style-type: none">- Nu sunt dezvoltate relații cu alte comunități locale ce ar putea contribui la schimburi de experiență și aplicarea de bune practici- Politizarea actului de management comunitar și subordonarea acestuia intereselor individuale /de grup- Apariția conflictelor în cadrul decizional local cauzate de partizanatul politic- Gradul redus de finanțare a dezvoltării/modernizării administrației publice și a societății civile la nivel național	
Oportunități	O	T Amenințări	T
<ul style="list-style-type: none">- Deblocarea posturilor în administrația publică locală și posibilitatea de a înființa noi Posturi- Posibilitatea de a dezvolta compartimentul dedicat absorbției fondurilor interne sau externe cu finanțare nerambursabilă și a ocupa posturile din compartimentul respectiv- Atragerea de fonduri europene prin asociațiile de dezvoltare intercomunitară- Creșterea gradului de absorbție a fondurilor europene prin - Grupurile de Acțiune Locală- Posibilitatea înfrățirii și cu alte localități în vederea favorizării schimbului de experiență și a know-how-ului, precum și în vederea realizării de festivaluri și târguri		<ul style="list-style-type: none">- Norme legislative ce împiedică angajarea suplimentară de personal în cadrul primăriei- Interesul scăzut al cetățenilor pentru a lucra în mediul public- Fonduri insuficiente alocate unității administrativ teritoriale de la nivel central	

Cultura

Puncte tari	S	W Puncte slabe	W
<ul style="list-style-type: none">- Existența unei Case de Cultură a orașului- Importantul patrimoniu cultural și material existent;- Viata religioasă a comunităților aparținătoare orașului;- Zona montană, lac tradițional de practicare a sporturilor și de recreere- Desfășurarea de activități culturale artistice, activități sportive, evenimente familiale- Evenimente culturale ce țin de tradiție- Existența unei biblioteci în oraș- Evenimente culturale ce țin de tradiție,- Centru de ceramică, alcătuit din bresle de olari		<ul style="list-style-type: none">- Insuficiente evenimente culturale, festivaluri, folclorice și de cultivare și păstrare a tradițiilor populare- Organizarea de târguri de comercializare a produselor tradiționale specific zonei- Slaba informare privind potențialul cultural - În ce privește biblioteca creșterea numărului de volume din rezerva de carte	
Oportunități	O	T Amenințări	T
<ul style="list-style-type: none">- Posibilitatea accesării de finanțări în vederea reabilitării, modernizării și dotării bibliotecii- Posibilitatea de finanțări în vederea promovării obiceiurilor și produselor tradiționale		<ul style="list-style-type: none">- Slaba întreținere a monumentelor istorice poate duce la dispariția acestora- Insuficiența fondurilor pentru organizarea evenimentelor culturale- Scăderea numărului de volume din cadrul bibliotecii- Dezinteresul față de tradiții și cultură al localnicilor- Lipsa de fonduri pentru instituțiile culturale	

Turismul

Puncte tari	S	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none">- Poziționare geografică avantajoasă- Relief bogat în suprafețe cu dealuri și munți- Organizarea de evenimente artistice în timpul anului- Deschidere din partea locuitorilor în primirea vizitatorilor <p>În orașul Baia Sprie existau la sfârșitul anului 2020 un număr de 9 unități de primire turistică cu funcțiuni de cazare, aproape dublu față de anul 2013 când erau 5 unități de primire turistică. La sfârșitul anului 2020 structura celor 8 unități de primire turistică în orașul Baia Sprie era următoarea:</p> <ul style="list-style-type: none">- 1 hotel, 1 hostel, 1 motel, 1 cabană turistică, 4 pensiuni turistice și 1 pensiune agroturistică		<ul style="list-style-type: none">- Zonă în curs de dezvoltare din punct de vedere turistic- Existența unităților de primire turistică cu spații de cazare puține- Inexistența punctelor/centrelor de informare turistică- Slaba promovare a orașului în rândul turiștilor- Nivelul deficitar de pregătire a resurselor umane implicate în turismul local- Promovarea și distribuția deficitară a produselor/serviciilor turistice din județ- Păduri nevalorificate din punct de vedere turistic
Oportunități	O	T Amenințări
<ul style="list-style-type: none">- Posibilități de finanțare în vederea amenajării de spații de picnic în pădurile din zonă- Posibilități de finanțare sau identificare de investitori în vederea amenajării de parcuri de aventură în cadrul pădurilor din zonă- Investiții noi în crearea de unități de primire turistică cu spații de cazare- Dezvoltarea agroturismului de către localnici,- Existența unor programe de finanțare pentru dezvoltarea turismului rural- Oportunități de promovare a orașului în localitățile învecinate		<ul style="list-style-type: none">- Lipsa fondurilor pentru dezvoltarea atracțiilor turistice- Insuficiente materiale promoționale în limbi de circulație internațională- Dezvoltarea infrastructurii rutiere din alte județe deviază fluxul turiștilor din județul Maramureș- Dezinteresul investitorilor în transformarea orașului ca punct de atracție turistică- Direcționarea fondurilor către alte zone cu potențial turistic din județ- Lipsa investitorilor în crearea de unități de primire turistică cu spații de cazare- Degradarea infrastructurii rutiere- Instabilitatea politică și legislative

Situația socială

Puncte tari	S	W Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none">- Se oferă ajutor social locuitorilor orașului cu venituri scăzute- Existența asistenței medicale în localitate- Existența asistenților personali- Se alocă sume de bani persoanelor fără venituri- Unitățile sanitare au fost reabilitate- Există un Cămin Pentru Persoane Vârstnice, iar activitatea de asistență socială a orașului se desfășoară prin intermediul Direcției de Asistență Socială, instituție publică cu personalitate juridică ce gestionează prestațiile sociale din oraș		<ul style="list-style-type: none">-Starea nesatisfăcătoare a infrastructurii sanitare existente (clădiri, echipamente)-Nivel redus al veniturilor locuitorilor din oraș- Lipsa centrelor de asistență socială în oraș- 112 persoane care primesc ajutor social- 55 de asistenți personali ai persoanelor cu handicap grav- Inexistența în oraș a unei infrastructuri specifice pentru sprijinirea persoanelor vulnerabile din punct de vedere social- În oraș nu se organizează campanii de informare cu privire la sănătate
Oportunități	O	T Amenințări
<ul style="list-style-type: none">- Posibilitatea obținerii de finanțări în vederea construirii de centre pentru persoane vârstnice- Implicarea autorităților în procesul de recalificare profesională a șomerilor din sectorul industrial- Creșterea gradului de accesibilitatea persoanelor cu dizabilități la spațiul public- Programe de informare și prevenire a bolilor în rândul populației- Dezvoltarea structurilor pentru bătrâni, dezvoltarea voluntariatului		<ul style="list-style-type: none">- Criza economică- Blocarea programelor de finanțare accesate pentru construirea centrelor de asistență socială- Direcționarea fondurilor de care Orașul dispune către investiții neperformante sau care nu sunt prioritare- Subfinanțarea serviciilor sociale- Instabilitatea politică și legislativă- Reducerea bugetului public în detrimentul asistenței și protecției sociale-Situația existentă a sistemului sanitar la nivel național

Mediu

Puncte tari	S	W Puncte slabe	W
<ul style="list-style-type: none">- Lipsa surselor majore de poluare și de degradare a mediului pe teritoriul orașului- Calitatea aerului este ridicată în oraș- Nu există artere rutiere intens circulate în apropierea gospodăriilor- Solul este prielnic pentru dezvoltarea culturilor de grâu și porumb- Colectarea și transportul deșeurilor menajere se realizează de către o firmă de salubritate- Inexistența unei platforme sau gropi de gunoi pe teritoriul orașului- Transportul de deșeuri se face de către o firmă de salubritate- Cantitatea de apă potabilă distribuită consumatorilor orașului este în creștere- Fertilitatea solurilor este bună		<ul style="list-style-type: none">- Depozitarea necorespunzătoare a deșeurilor conduce la degradarea mediului- O sursă nesemnificativă de poluare se realizează prin arderea anumitor combustibili solizi (lemn, cărbune, coceni de porumb, paie, etc.)- Serviciile de furnizare a apei potabile necesită modernizări- Lipsa sistemului de canalizare în tot orașul- Nivelul scăzut al protecției naturii- Lipsa de informare a populației cu privire la colectarea selectivă a deșeurilor- Lipsa unei stații de tratare și epurare a apelor uzate	
Oportunități	O	T Amenințări	T
<ul style="list-style-type: none">- Posibilități de finanțare pentru proiecte ce vizează protecția mediului- Posibilitatea realizării unor campanii de informare și educare a locuitorilor orașului privind protecția mediului- Colectarea selectivă a deșeurilor- Introducerea surselor regenerabile de energie- Realizarea unor gropi de gunoi ecologice		<ul style="list-style-type: none">- Tăierea necontrolată și tăierea ilegală a pădurilor- Insuficiență capacitate de absorbție a fondurilor europene- Blocarea programelor de finanțare pentru extinderea sistemelor de canalizare- Precipitațiile abundente afectează calitatea apei potabile- Degradarea mediului natural datorită exploatării abuzive a fondului forestier- Riscul producerii de calamități naturale (secetă, inundații, alunecări de teren, risc seismic)	

Infrastructură

Puncte tari	S	W Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none">- Poziționare geografică avantajoasă- Aproximativ 20 km de la Cluj - Napoca- Existența rețelei de alimentare cu apă potabilă în localitatea Baia Sprie- Existența energiei electrice în tot orașul- Rețeaua de iluminat public are o lungime de 20 km- Prezența în zona a furnizorilor de servicii de telecomunicații (telefonie fixă, telefonie mobilă, televiziune, internet)- Existența unei firme care se ocupă cu transportul și colectarea deșeurilor- Rețeaua de drumuri măsoară 138 km- Existența unor mijloace de transport călători în și dinspre localitățile învecinate (autobuze și autoturisme proprietate personală)		<ul style="list-style-type: none">- Starea precară a drumurilor și străzilor interioare, sunt degradate și cu soluții tehnice depășite- Sistemul de alimentare cu apă vechi- Lipsa sistemului de canalizare în tot orașul- Inexistența unei platforme de gunoi în oraș sau în apropierea acesteia- Lipsa stațiilor de epurare a apelor- Inexistența unui sistem selectiv de colectare a deșeurilor în oraș dezvoltat- Depozitarea necorespunzătoare a deșeurilor menajere și animale- Lipsa unui sistem de reciclare a deșeurilor- Nivel scăzut de conectare al populației la internet în bandă largă- Insuficiente terenuri de sport/ parc de distracții pentru localnici- Orașul nu dispune de sistem de irigații- Infrastructura de transport slab dezvoltată și modernizată
Oportunități	O	T Amenințări
<ul style="list-style-type: none">- Existența programelor de finanțare privind dezvoltarea și modernizarea infrastructurii rutiere, favorizând menținerea investitorilor actuali, dar și atragerea de noi investitori- Existența programelor de finanțare privind sistemul de canalizare- Posibilități de finanțare pentru modernizarea ulițelor și străzilor în comuna Baia Sprie- Finanțări din fonduri interne sau externe pentru modernizarea iluminatului public sau extinderea iluminatului public în zone inaccesibile, utilizând energia solară ca sursă- Finanțări din fonduri interne sau externe pentru asfaltare străzi în Orașul Baia Sprie		<ul style="list-style-type: none">- Degradarea infrastructurii cauzate de calamități naturale- Lipsa finanțărilor pentru dezvoltarea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii rutiere- Criza economică- Blocarea programelor de finanțare accesate- Depozitarea necorespunzătoare a deșeurilor poate conduce la contaminarea mediului- Dezvoltarea infrastructurii rutiere din alte județe deviază fluxul turiștilor din județul Maramureș

7. Evaluarea Strategiei de Dezvoltare Locală - SDL 2014-2020

Evaluarea strategiei de dezvoltare locală aplicată de orașul Baia Sprie, județul Maramureș în perioada 2014 - 2020 este necesară pentru identificarea și analiza rezultatelor, efectelor, mecanismelor implementării și formularea de recomandări și lecții învățate.

Evaluarea rezultatelor strategiei este utilă pentru furnizarea dovezilor și informațiilor cu caracter strategic referitor la ceea ce s-a obținut și cum s-a obținut, prin implementarea strategiei, în vederea îmbunătățirii strategiei pentru perioada 2021 – 2029.

Astfel, pe orizontul de timp 2014 – 2020, au fost identificate 6 domenii prioritare, corelarea cu domeniile de intervenție fiind redată mai jos, prinse în prioritățile operaționale la nivel național.

7.1. Portofoliul de proiecte demarate/implementate în perioada 2014 – 2020:

Nr. Crt.	Domeniul de intervenție	Descriere proiect	Grad de implementare
Administrație modernă pentru cetățean și comunitate			
1.	Administrație publică modernă, flexibilă și orientate către cetățean	Inițiere compartiment relații cu publicul	10%
Mobilitate urbană durabilă			
2.	Îmbunătățirea accesibilității și măsuri de stimulare a unei mobilități sustenabile	Reabilitare trame stradale în orașul Baia Sprie, căi de accesare a drumului ocolitor sistem străzi(1 Mai, Aleea Minerilor, Avram Iancu, Crișan, Dealul Minei, Decebal, Dorobanților, Dragos Vodă, Ghiocelului, Lacului, Minerilor, Olarilor, Străbunilor)	10%-3 străzi
		Reabilitarea și modernizarea străzilor de importanță locală Tăuții de Sus	100%
		Reabilitarea și modernizarea a 2,65 km de tramă stradală la nivelul localității Satu Nou de Sus	100%
		Reabilitarea și modernizarea străzilor de importanță locală Chiuzbaia	30%
		Amenajarea și modernizarea stațiilor de transport public în comun ca noduri intermodale de mobilitate	100%
		Dezvoltarea mobilității durabile, inclusiv a infrastructurii velo	5%

		Drum de centură/rută ocolitoare conexiune Str. Oborului cu zona de pornire pas Gutâi (Flotație Baia Sprie)	40%
		Acțiuni de informare și constientizare, mobilitate durabilă urbană, a adulților	20-30%
		Acțiuni de informare și constientizare, mobilitate durabilă urbană, siguranță în trafic și utilitatea intermodalității a copiilor	20-30%
Calitate ridicată a mediului			
3.	Protecția mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor de mediu; inclusiv măsuri de creștere a eficienței energetice la nivel local	Modernizarea și conectarea la rețeaua de apă și canalizare menajeră a tuturor gospodăriilor	10%
		Realizarea creșterii cantității de deșeuri reciclate cu 30% până în anul 2020 față de 2010 prin valorificarea integrată și partenerială a procesului de reciclare	30-40%
		Creșterea nivelului de conștientizare și instruire a populației și autorităților locale din orașul Baia Sprie cu privire la problematica specifică a gestiunii deșeurilor urbane	100%
		Dezvoltarea/stimularea colectării selective prin metode administrative	100%
		Reabilitarea termică a clădirilor	30%
		Investiții într-un sistem de iluminat public ecologic	50%
		Program de educație ecologică a comunității	50%
		Protecția și managementul durabil al potențialului natural local (biodiversitate, arii protejate)	50%
Baia Sprie turistic, al sportului de masă și multicultural, integrat			
4.	Promovarea turismului și atractivității locale; valorificarea patrimoniului cultural inclusiv acțiuni pentru îmbunătățirea mediului urban, revitalizarea urbană	Reabilitarea zonei istorice a orașului	5%-în implementare

		Crearea/modernizarea unor spații verzi destinate petrecerii timpului liber inclusive locuri de joacă pentru copii	100%
		Reabilitarea Casei de Cultură și dezvoltarea de secții multifuncționale pentru activități culturale de tineret și copii	100%
		Dezvoltarea funcției de animație cultural a bibliotecii: lansări de carte, simpozioane, cenecluri	20%
		Dezvoltarea unui proiect integrat sport-turism-agrement	70% - în implementare
		Refuncționalizarea zonei turistice Mogoșa	50-60%
"Baia Sprie pentru cetățeni cu cetățeni"			
5.	Promovarea unui mediu social incluziv și dezvoltarea zonelor defavorizate	Reabilitarea spațiului centrului multifuncțional, dotarea acestuia și dezvoltarea serviciilor aferente persoanelor vârstnice din incinta MedSpria	100%
		Crearea și dezvoltarea unui centru servicii socio-medical multifuncțional persoanelor aflate în dificultate	50% - în implementare
		Acreditarea și dezvoltarea serviciilor medicale de îngrijire la domiciliu	100%
		Reabilitare locuință persoane defavorizate	5%
		Dezvoltarea gamei de servicii specializate pentru persoanele cu nevoi speciale– în cadrul Centrului Multifuncțional	100%
		Dezvoltarea de campanii de informare, educare și prevenție în domeniul sănătății	100%

		Dotari cu echipamente specifice de ambulatoriu spital orașenesc	0%(în implementare termen finalizare 2022)
		Reducerea și prevenirea abandonului școlar prin îmbunătățirea calității infrastructurii educaționale	100%
		Reducerea și prevenirea abandonului școlar prin dezvoltarea de pachete integrate de servicii specifice	100%
		Măsuri integrate pentru tinerii inactivi	15%
		Calificare și recalificare ca șansă de inserție și integrare socială	100%
Economie locală incluzivă bazată pe potențial local, inovație și coeziune civică			
6.	Promovarea dezvoltării întreprinderilor, a investițiilor, a C&I; Dezvoltarea de legături și sinergii între întreprinderi, centrele de cercetare	Elaborarea și susținerea de programe de stimulare a potențialului antreprenorial local și zonal prin programe specifice	100%
		Elaborare plan de marketing pentru atragerea întreprinzătorilor/investitorilor	50%
		Trasferul la Asociațiile crescătorilor de animale a dreptului de administrare a pășunilor orașenești și a crescătorilor de animale	100%
		Cresterea gradului de asociere a producătorilor locali	100%
		Acțiuni de promovare și cooperare teritorială silvo-agricolă	100%

În ceea ce privește relevanța strategiei anterioare, aceasta poate fi apreciată din punctul de vedere al relevanței față de nevoile socio-economice identificate în analiza contextului anterior.

Pentru analiza eficacității, respectiv a progresului înregistrat în realizarea obiectivelor propuse este necesară o evaluare a modului în care măsurile de acțiune propuse în cadrul strategiei și-au atins țintele stabilite.

Impactul Strategiei de Dezvoltare Locală 2014 – 2020 este evaluat prin prisma efectului de ansamblu al beneficiilor aduse de strategie asupra unui număr cât mai mare de persoane, justificând astfel utilitatea strategiei. Impactul așteptat prin implementarea acestor măsuri vizează creșterea calității vieții populației din oraș și atragerea unui număr mai mare de turiști, cu efecte benefice asupra mediului de afaceri local.

Principala problemă întâmpinată în implementarea strategiei a fost legată de lipsa

**Strategia de Dezvoltare Economico-Socială a Orașului Baia Sprie,
Județul Maramureș în orizontul de timp
2021-2029**

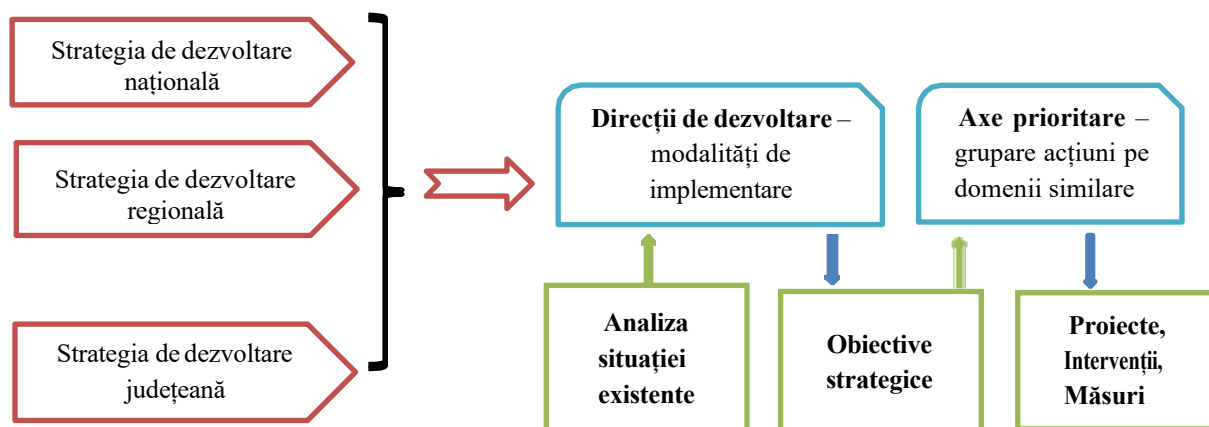
fondurilor, ceea ce reprezintă o provocare și pentru perioada următoare, numărul mic de proiecte, accesare de fonduri nerambursabile, precum și lipsă de personal și scrierea de proiecte. În măsura în care se dovedesc a fi în continuare necesare pentru viziunea de dezvoltare ulterioară a orașului, măsurile rămase neimplementate vor fi transpuse în strategia pentru perioada 2021 – 2029.

La planificarea dezvoltării orașului Baia Sprie în perioada 2021-2029 se va continua implementarea proiectelor începute în perioada precedentă. Totodată, planificarea dezvoltării orașului se va face pe cele 17 Obiective de dezvoltare Durabilă din Agenda 2030, cuprinse în prioritățile operaționale la nivel național, se va ține cont de rezultatele analizei portofoliului de proiecte demarate în perioada precedentă.

8. Planificarea strategică

8.1 Generalități

Planificarea strategică pornește, în contextul actual, luând în considerare rezultatele Analizei situației existente din punct de vedere socio-economic, al mediului și nivelului de echipare tehnică și socială, cât și direcțiile și obiectivele fixate de diversele abordări strategice regionale, naționale, județene care condiționează contextul local și elaborarea unei direcții de evoluție a dezvoltării localității.

În rezultat, luând în considerație strategiile de dezvoltare națională, județeană și regională, analiza situației existente generează direcții de dezvoltare prioritare în raport cu așteptările comunității, considerate ca fiind principalele modalități de realizare a scopului de creștere generală a nivelului de dezvoltare al acesteia. Fiecare dintre aceste direcții presupune parcurgerea obiectivelor strategice care pot fi realizate, prin măsuri și acțiuni grupate în axe prioritare specializate, care conțin proiecte, măsuri și intervenții specifice, de a căror prioritizare, planificare și mod de concretizare, depinde implementarea în condiții optime a strategiei și atingerii obiectivelor propuse.

Etapele esențiale ale unui proces de planificare strategică:

Etapa I – Pregătirea

Etapa II – Identificarea formulării optime a misiunii

Etapa III – Evaluarea situației actuale a instituției

Etapa IV – Dezvoltarea scopurilor strategice și a obiectivelor operaționale

Etapa V – Finalizarea planului scris

Etapa VI – Implementarea planului

Activitatea de planificare strategică a orașului Baia Sprie are ca scop dezvoltarea unui sistem de activități, inițiat deja de actuala administrație, și promovarea competitivității teritoriale precum și crearea unei viziuni a viitorului orașului. Obiectivele acestei strategii sunt:

- Identificarea cadrului socio-economic în care se găsește în prezent orașul;

- Crearea unui plan de acțiuni și a obiectivelor de urmărit pe termen mediu și lung;
- Conturarea unei metodologii pentru a identifica resurse în vederea implementării strategiei;
- Pregătirea de acțiuni concrete în acord cu planificările existente la nivel de administrație locală.

Planul Local de Acțiune (PLA) este un instrument de planificare și implementare și conține un set de politici pe domenii de activitate ce se vor aplica într-un termen determinat în scopul realizării obiectivelor generale fixate într-o strategie. Termenul de realizare a planului local de acțiune trebuie să corespundă termenului de 10-20 de ani, fixat pentru realizarea Strategiei Locale de Dezvoltare Durabilă (SLDD).

PLA poate fi revizuit periodic, astfel încât țintele fixate să țină cont de evoluția macroeconomică la nivel național, starea economiei la nivel regional și local, precum și de opiniile comunității locale cu privire la implementarea lui.

Cu cât revizuirea se face la intervale mai scurte, cu atât marja de eroare în privința evaluării resurselor la un proiect este mai mică, având în vedere că, pe măsură ce se înaintează în timp, variabilele economice ce trebuie luate în calcul la o prognoză economică se multiplică.

Planul Local de Acțiune pentru implementarea Strategiei Locale de Dezvoltare Durabilă a orașului Baia Sprie, reprezintă un pachet de măsuri și proiecte necesare schimbării comunității locale pentru atingerea unor parametri specifici societății moderne, astfel ca durabilitatea să devină punctul forte al acesteia.

Dimensiunile dezvoltării actuale economice, sociale, de mediu și tehnologice au fost analizate în cadrul procesului de analiză-diagnostic din cadrul strategiei de dezvoltare, iar țintele-obiective strategice au fost creionate, fixându-se câteva repere ca referințe pentru dezvoltările ulterioare.

“Planul Local de Acțiune” prezintă principalele măsuri și proiecte necesare fazei de planificare și implementare a dezvoltării durabile, astfel: în procesul de dezvoltare să poată fi evaluată continuu complexitatea factorilor social-economic-mediu-tehnologic prin indicatorii de dezvoltare durabilă selecționați ca relevanți pentru orașul Baia Sprie.

Utilitatea unui plan de acțiune este dată de amploarea și complexitatea acțiunilor ce trebuie executate pentru atingerea obiectivelor strategice definite în Strategia de Dezvoltare Durabilă a orașului.

Pentru a realiza un management unitar sunt necesare 3 faze distincte, astfel încât procesele necesare atingerii obiectivelor să poată fi bine coordonate:

1. Planul de dezvoltare al Planului Local de Acțiune - planificarea activităților;
2. Planul de executare al Planului Local de Acțiune - implementarea activităților;
3. Planul de monitorizare al Planului Local de Acțiune - evaluarea activităților.

Pentru a asigura o dezvoltare coerentă a orașului Baia Sprie, suportul necesar trebuie să fie asigurat de către:

1. Administrația Locală (primăria) și Consiliul Local, care trebuie să-și replanifice dezvoltarea instituțională pentru acordarea unui suport logistic complex necesar Planului Local de Acțiune;
2. Comunitatea Locală - cetățeni și organizații, actorii principali ai dezvoltării locale, prin atitudine și participare activă;
3. Mediul de afaceri - firme și instituții finanțatoare, drept suport financiar și logistic (informații și tehnologii moderne).

8.2 Principii și Condiții

Pentru realizarea Planului Local de Acțiune, primăria orașului Baia Sprie, ca autoritate publică locală, trebuie să-și întărească capacitatea instituțională la toate nivelele de decizie și execuție, aceasta presupune atragerea și furnizarea de resurse financiare suficiente și mobilizarea resurselor umane, identificarea celor mai eficiente mecanisme de comunicare, dar și analiza cadrului administrativ de alocare a responsabilităților.

Rezolvarea problemelor curente, cât și a celor ce vor apare în viitor depinde în foarte mare măsură de gradul de competență al conducerii administrației publice locale.

Materializarea capacității instituționale este un proces de durată în care administrația publică trebuie să acționeze pentru schimbarea radicală a atitudinii funcționarului public față de accesul cetățenilor la activitatea administrației.

În acest sens o principală preocupare a primăriei orașului Baia Sprie a fost de armonizare a procedurilor administrative cu cele ale Uniunii Europene.

8.3 Obiective generale

Principalele obiective ale strategiei de dezvoltare locală sunt:

- ✓ Asigurarea accesului neîngradit la infrastructură (apă, distribuție gaze și canalizare) a tuturor locuitorilor și al consumatorilor economici din oraș;
- ✓ Reabilitarea și modernizarea în conformitate cu necesitățile și standarde europene a instituțiilor de învățământ;
- ✓ Optimizarea și dezvoltarea infrastructurii de transport, telecomunicații și energie;
- ✓ Protejarea mediului prin conformarea progresivă cu standardele de mediu din Uniunea Europeană pe care România va trebui să le atinga în totalitate;
- ✓ Garantarea condițiilor pentru crearea unor activități rentabile în zootehnie și agricultură;
- ✓ Combaterea excluderii și dezechilibrelor sociale prin crearea de noi oportunități investiționale.

8.4 Consolidarea Capacității Instituționale a Primăriei

Condițiile care stau la baza unei dezvoltări social - economice rapide sunt susținerea și participarea activă, respectarea legilor și onorarea obligațiilor primăriei orașului, precum și implicarea cetățenilor în luarea deciziilor în ceea ce privește rezolvarea propriilor probleme.

Primăria, fiind o interfață între cetățean și instituțiile statului, trebuie să elaboreze și să dezvolte un sistem de administrare bazat pe promovarea autonomiei locale reale și consolidarea cadrului instituțional.

Activitatea publică locală va fi orientată spre:

- Sprijinirea dezvoltării comunității în scopul rezolvării tuturor problemelor orașului;
- Susținerea dezvoltării infrastructurii prioritare pentru comunitate (aprovizionarea cu apă, gaze naturale, energie electrică, etc.);
- Sporirea responsabilității persoanelor cu funcții de răspundere pentru depășirea limitelor stabilite de cheltuieli și utilizarea neeconomică a alocațiilor bugetare;
- Controlarea strictă a bugetului local și distribuirea lui în mod eficient;
- Ajustarea în continuare a cheltuielilor bugetare la posibilitățile reale de acumulare a veniturilor la buget.

Eficientizarea gestionării mijloacelor publice, prin:

- Organizarea de licitații pentru achiziționarea de bunuri, lucrări și servicii pentru necesitățile instituțiilor bugetare din banii publici;
- Reducerea volumului de cheltuieli, inclusiv prin reducerea numărului de personal angajat în instituțiile bugetare, acolo unde este cazul;
- Reevaluarea întregului sistem de servicii publice și transmiterea unor activități către sfera privată.

Consolidarea finanțelor publice:

- Asigurarea cu surse financiare a măsurilor pentru satisfacerea necesităților social-economice și culturale ale populației, pentru dezvoltarea orașului;
- Întreprinderea unor măsuri concrete pentru acumularea veniturilor proprii și menținerea echilibrului bugetar;
- Constituirea de fonduri extrabugetare pentru susținerea unor programe de interes local;
- Susținerea dezvoltării antreprenoriatului ca motor de creștere a economiei de piață.

Stabilirea și promovarea parteneriatului:

- Sprijinirea organizațiilor nonguvernamentale;
- Participarea la proiecte investiționale comune cu sectorul economic în domeniile social, cultural și de mediu.

Consolidarea managementului administrației publice locale constă în:

a. Dezvoltarea managementul resurselor umane

- Preocuparea primăriei orașului Baia Sprie pentru pregătirea continuă a funcționarilor publici pe domeniile prioritare dezvoltării orașului.

b. Dezvoltarea nivelului de pregătire profesională

- Stabilirea necesităților și oportunităților de instruire;
- Corelarea necesităților cu potențialul uman existent;
- Stabilirea unui sistem de training adecvat.

c. Folosirea eficientă a resurselor umane

- Elaborarea și/sau actualizarea regulamentului de organizare și funcționare al primăriei orașului Baia Sprie și a regulamentului de ordine interioară;
- Personalul trebuie să lucreze în domenii de activitate bine definite.

d. Creșterea responsabilității și a independenței profesionale

- Responsabilitatea funcționarilor publici în conformitate cu prevederile legale;
- Conștientizarea importanței activității fiecărui angajat;
- Transparența funcționării sistemului instituțional pentru fiecare angajat;
- Acordarea de stimulente financiare în funcție de eficiența și competitivitatea activităților depuse.

e. Schimbarea de fond a raportului dintre administrație și cetățean

- Serviciul public trebuie să fie orientat în folosul cetățeanului;
- Eliminarea blocajelor birocratice cu care sunt confrunțați cetățenii și agenții economici;
- Întărirea și extinderea cadrului de participare a societății civile la procesul decizional;
- Crearea unei strategii de comunicare operativă cu cetățenii;
- Implementarea unui sistem de management al calității.

f. Realizarea unui sistem de monitorizare a calității serviciilor publice

- Administrarea eficientă a banilor publici;
- Dezvoltarea orașului prin atragerea de proiecte și programe cu finanțare nerambursabilă;
- Cheltuirea eficientă a veniturilor.

g. Dezvoltarea managementului informațiilor

- Corelarea și integrarea bazelor de date din instituție;
- Analizarea nevoilor în domeniul software.

9. Strategia de Dezvoltare Economico-Socială a orașului Baia Sprie, județul Maramureș

9.1 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD)

Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030 (Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030 a fost adoptată de Guvernul României în ședința din 9 noiembrie 2018, prin HG nr. 877/2018) include 17 obiective de dezvoltare durabilă, cu ținte clare pentru 2030, obiective ținte și pentru conducerea orașului Baia Sprie, județul Maramureș, care va asigura treptat implementarea acestora în perioada 2021-2029 .

Nr. crt.	Obiective de Dezvoltare Durabilă	Descriere
1	 Fără sărăcie	Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context.
2	 Foamete „zero”	Eradicarea foametei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi durabile
3	 Sănătate și bunăstare	Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor la orice vârstă
4	 Educație de calitate	Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți
5	 Egalitate de gen	Realizarea egalității de gen și împuternicirea tuturor femeilor și a fetelor.
6	 Apă curată și sanitație	Asigurarea disponibilității și managementului durabil al apei și sanitație pentru toți
7	 Energie curată și la prețuri accesibile	Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern
8	 Muncă decentă și creștere economică	Promovarea unei creșteri economice susținute, deschise tuturor și durabile, a ocupării depline și productive a forței de muncă și a unei munci decente pentru toți.

9		Industrie, inovație și infrastructură	Construirea unor infrastructuri rezistente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației.
10		Inegalități reduse	Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și de la o țară la alta.
11		Orașe și comunități durabile	Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile.
12		Consum și producție responsabile	Asigurarea unor tipare de consum și producție durabile.
13		Acțiune climatică	Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor.
14		Viața acvatică	Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă.
15		Viața terestră	Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate.
16		Pace, justiție și instituții eficiente	Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile.
17		Parteneriate pentru realizarea obiectivelor	Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă.

◆ Obiectivul 1: Fără sărăcie

Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context

Strategia își propune reducerea numărului cetățenilor care trăiesc în sărăcie severă și relativă în toate dimensiunile acesteia, potrivit definițiilor naționale. Documentul are în vedere diminuarea numărului de persoane care trăiesc sub pragul de sărăcie, stimularea participării pe piața muncii a persoanelor apte de muncă, dezvoltarea sistemului de protecție și asistență socială.

Potrivit documentului, România înregistrează o pondere ridicată a persoanelor care suferă de deprivare materială severă, raportată la media UE. Conform datelor INS din 2016, procentajul de persoane încadrate în această categorie era de 23,8%. Rata sărăciei relative în perioada 2007-2016 (stabilită la nivelul de 60% din mediana veniturilor disponibile pe adult echivalent) a fost evaluată de INS la 24,6%-25,3%, față de nivelul mediu din UE de 16,6%-17,3%. Conform Eurostat, în 2016, 49,2% dintre copiii din România, cu vârste cuprinse între de 0 și 17 ani, prezentau risc de excluziune socială, comparativ cu media UE de 26,4%, țara noastră înregistrând cel mai mare număr de astfel de cazuri. Coeficientul GINI, care măsoară gradul inegalității în societate, a fost, de asemenea, în creștere în România.

Orizont 2020: ▪ Stabilirea unor standarde durabile de calitate și de cost pentru toate serviciile sociale, vizând în mod special pe cele destinate grupurilor vulnerabile; ▪ Dezvoltarea unui sistem național de indicatori de incluziune socială prin integrarea tuturor bazelor de date din sfera asistenței sociale în regim digitalizat care să țină cont de mobilitatea socială; monitorizarea anuală efectivă a rezultatelor pe baza acestor indicatori; ▪ Stimularea participării pe piața muncii a persoanelor apte de muncă aflate în risc de excluziune prin dezvoltarea măsurilor active de consiliere și asistență socială.

Ținte 2030: ▪ Eradicarea sărăciei extreme pentru toți cetățenii; ▪ Reducerea cu cel puțin jumătate a numărului de cetățeni care trăiesc în sărăcie relativă; ▪ Consolidarea sistemului național unitar al serviciilor de intervenție de urgență, reabilitare ulterioară și compensare a pierderilor în caz de calamități naturale, accidente industriale sau evenimente climatice extreme.

◆ **Obiectivul 2: Foamete zero**

Eradicarea foamei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi sustenabile

Strategia vizează dezvoltarea unui sector agroalimentar durabil și competitiv pentru îmbunătățirea calității vieții și asigurării unor condiții de viață în mediul rural apropiate de cele din mediul urban, promovarea producției autohtone și ecologice și valorificarea produselor tradiționale și montane cu valoare adăugată.

Orizont 2020: ▪ Susținerea producției și diversificarea speciilor autohtone cu valoare genetică ridicată, dar deficitare pe piața internă, în domenii precum legumicultura, creșterea efectivelor la rasele valoroase de suine, taurine și bivoli, sectorul avicol, colectarea și comercializarea lânii, apicultura, pescuit și acvacultură, inclusiv prin stimularea cercetării-dezvoltării în domeniul agro-alimentar; ▪ Creșterea numărului de produse recunoscute la nivel european / atestate tradițional / atestate ca rețete consacrate.

Ținte 2030: ▪ Finalizarea cadastrului agricol; ▪ Dublarea ponderii agriculturii în PIB-ul României, față de anul 2018; ▪ Menținerea și rentabilizarea unor ocupații și metode

tradiționale de valorificare a plantelor medicinale și fructelor de pădure în zona montană. Menținerea tradițiilor locale prin creșterea numărului de produse cu caracteristici specifice în ceea ce privește originea geografică.

◆ **Obiectivul 3: Sănătate și bunăstare**

Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor, la orice vârstă

Strategia are în vedere reducerea ratei mortalității materne și infantile, diminuarea incidenței îmbolnăvirilor de boli infecțioase și cronice, respectiv prevenirea și tratarea abuzului de substanțe nocive și a bolilor mintale.

◆ **Obiectivul 4: Educație de calitate**

Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți

Strategia se adresează, în principal, următoarelor domenii: accesul tuturor copiilor la educație timpurie, învățământ primar și secundar echitabil și calitativ, care să conducă la rezultate relevante și eficiente, creșterea substanțială a numărului de tineri și adulți care dețin competențe profesionale relevante, care să faciliteze angajarea la locuri de muncă decente și antreprenoriatul. Asigură faptul că toți elevii dobândesc cunoștințele și competențele necesare pentru promovarea dezvoltării durabile.

Orizont 2020: ■ Promovarea culturii antreprenoriale și a deprinderilor necesare în tot sistemul de educație prin reînființarea și/sau modernizarea atelierelor școlare în învățământul profesional și tehnologic; organizarea de concursuri antreprenoriale bazate pe proiecte cu aplicare practică în și între unitățile de învățământ; încurajarea activităților de mentorat voluntar și a parteneriatelor cu mediul de afaceri pe plan local; extinderea societăților antreprenoriale studentești și încurajarea conlucrării acestora cu agenții economici pe bază de contract prin dezvoltarea de parteneriate între universități și reprezentanții mediului antreprenorial.

Ținte 2030: ■ Reducerea ratei de părăsire timpurie a sistemului educațional; ■ Învățământ axat pe competențe și centrat pe nevoile elevului, căruia să îi fie oferită o mai mare libertate în definirea priorităților de studiu, prin măsuri precum creșterea ponderii de materii opționale; ■ Organizarea învățământului profesional și tehnic în campusuri special amenajate și dotate; pregătirea personalului didactic bine calificat; ■ Creșterea nivelului de educație financiară a cetățenilor.

◆ **Obiectivul 5: Egalitate de gen**

Realizarea egalității de gen și întărirea rolului femeilor și al fetelor în societate

Strategia își propune prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și fetelor, în sfera publică și cea privată, asigurarea participării echilibrate și efective a femeilor și a egalității de șanse la ocuparea posturilor de conducere la toate nivelurile de luare a deciziilor în viața politică, economică și publică.

◆ **Obiectivul 6: Apă curată și sanitație**

Asigurarea disponibilității și gestionării durabile a apei și sanitație pentru toți

Strategia vizează creșterea calității vieții prin dezvoltarea infrastructurii de apă și canalizare și a serviciilor publice, alinierea României la cerințele și standardele UE privind gestionarea apei potabile, apelor uzate, deșeurilor și creșterea eficienței de utilizare a apei în toate sectoarele.

Orizont 2020: ▪ Folosirea mai activă a apelor geotermale atât în scopuri energetice, cât și pentru turismul de sănătate (spa); ▪ Monitorizarea strictă a calității apei potabile destinate consumului populației pentru menținerea în parametrii bio-chimici acceptați.

Ținte 2030: ▪ Creșterea substanțială a eficienței folosirii apei în activitățile industriale, comerciale și agricole; extinderea reutilizării rașionale a apelor tratate și reciclate în perspectiva atingerii obiectivelor economiei circulare; ▪ Conectarea gospodăriilor populației din orașe, comune și sate compacte la rețeaua de apă potabilă și canalizare în proporție de cel puțin 90%.

◆ **Obiectivul 7: Energie curată și la prețuri accesibile**

Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern

Pentru a susține pe termen lung așteptările consumatorilor, sectorul energetic românesc trebuie să devină mai robust din punct de vedere economic, mai avansat și mai flexibil din punct de vedere tehnologic și mai puțin poluant.

Orizont 2020: ▪ Consolidarea politicii de eficiență energetică și protecția consumatorilor; ▪ Reducerea cu 19% a consumului intern de energie primară.

Ținte 2030: ▪ Asigurarea securității cibernetice a platformelor de monitorizare a rețelelor de producție, transport și distribuție a energiei electrice și gazelor naturale; ▪ Decuplarea creșterii economice de procesul de epuizare a resurselor și de degradare a mediului prin sporirea considerabilă a eficienței energetice (cu minimum 27% comparativ cu scenariul de *status-quo*) și folosirea extinsă a schemei EU ETS în condiții de piață previzibile și stabile; ▪ Creșterea ponderii surselor de energie regenerabilă și a combustibililor cu conținut scăzut de carbon în sectorul transporturilor (autovehicule electrice), inclusiv combustibili alternativi.

◆ Obiectivul 8: Muncă decentă și creștere economică

Promovarea unei creșteri economice susținute, deschisă tuturor și durabilă, a ocupării depline și productive a forței de muncă și asigurarea de locuri de muncă decente pentru toți

Strategia urmărește susținerea creșterii economice pe locuitor și promovarea sectoarelor productive și diversificarea produselor cu valoare adăugată, crearea locurilor de muncă decente, antreprenoriatul, creșterea întreprinderilor micro, mici și mijlocii, modernizarea tehnologică și inovarea, asigurarea muncii decente pentru toți cetățenii, inclusiv pentru tineri și persoanele cu dizabilități, remunerarea egală pentru munca de valoare egală, accesul la finanțare. Se susține un turism durabil care creează locuri de muncă și promovează diversitatea culturală, produsele locale și respectul pentru tradiții și mediul în care trăim.

Orizont 2020: ■ Sprijinirea activității întreprinderilor mici și mijlocii, a antreprenoriatului în rândul tinerilor prin încurajarea și susținerea financiară a start-up-urilor; ■ Inițierea unor programe de formare profesională de bază cu finanțare UE în corelare cu cerințele pieței muncii, cu accent pe segmentele tinere sau social vulnerabile ale populației; ■ Încurajarea încheierii de contracte de muncă cu orar flexibil și / sau tele-muncă / teleworking (munca de la distanță); asigurarea de facilități și servicii de sprijin pentru îngrijirea copiilor și a membrilor de familie aflați în întreținere.

Ținte 2030: ■ Păstrarea în continuare a unui ritm al creșterii PIB superior față de media UE pentru a susține efortul de reducere a decalajelor în comparație cu țările europene avansate, paralel cu aplicarea principiilor dezvoltării durabile și îmbunătățirea constantă a nivelului de trai al populației; ■ Promovarea unor politici orientate spre dezvoltare care susțin activitățile productive, crearea locurilor de muncă decente, antreprenorialul prin start-up, creativitatea și inovația, și care încurajează formalizarea și creșterea întreprinderilor micro, mici și mijlocii, inclusiv prin acces la servicii financiare.

◆ Obiectivul 9: Industrie, inovație și infrastructură

Construirea unor infrastructuri reziliente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației

Strategia propune dezvoltarea infrastructurii calitative, fiabile, sigure și durabile, pentru a sprijini dezvoltarea economică și bunăstarea pentru toți, integrarea întreprinderilor mici și mijlocii în lanțuri valorice și pe piețe externe, modernizarea infrastructurii și reabilitarea durabilă a industriilor pentru utilizarea eficientă a resurselor, prin adoptarea tehnologiilor și proceselor industriale curate și ecologice, întărirea cercetării științifice și colaborarea cu mediul privat, modernizarea capacităților tehnologice ale sectoarelor industriale, încurajarea inovațiilor și creșterea semnificativă a numărului de angajați în cercetare și dezvoltare.

Orizont 2020: ■ Îmbunătățirea conectivității între localități și regiuni prin sporirea ponderii drumurilor județene și orașurile modernizate la 61% în 2020 (în comparație cu 39,4% în 2016); ■ Creșterea bugetului alocat cercetării cu aproximativ 30% anual, cu asigurarea unei distribuții bugetare echilibrate, destinate susținerii atât a cercetării aplicative și inovării, a cercetării fundamentale și de frontieră, cu accent pe domeniile de specializare inteligentă / cu potențial de creștere.

Ținte 2030: ■ Reabilitarea industriilor pentru a deveni durabile, cu eficiență sporită în utilizarea resurselor și adoptare sporită a tehnologiilor și proceselor industriale curate și ecologice, toate țările luând măsuri în conformitate cu capacitățile respective ale acestora; ■ Stimularea cu precădere a economiei digitale și investițiilor industriale care se situează în zona mai profitabilă a lanțului valoric, care fructifică și rezultatele eforturilor naționale de cercetare-dezvoltare-inovare și care se adresează unor piețe stabile și în creștere.

◆ **Obiectivul 10: Inegalități reduse**

Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și între țări

Strategia propune reducerea decalajelor, eliminarea discriminărilor de orice fel și politici de realizare progresivă a unei egalități sporite, în special fiscale, salariale, educaționale și de protecție socială.

Coeficientul GINI este indicatorul care măsoară gradul de inegalitate a veniturilor disponibile ale unei populații – când este 0% reprezintă egalitate deplină și când este 100% reprezintă inegalitate absolută. Conform Eurostat, în anul 2008, acest coeficient a fost de 35,9% pentru România, comparativ cu 31,0% media UE, iar în 2016 a fost de 34,7%, comparativ cu 30,8%.

În ceea ce privește inegalitățile între rural și urban, conform INS, 46,2% din cetățenii României trăiau în mediu rural în 2015. Potrivit Eurostat, media UE era de 28%. Pentru decalajul socio-economic dintre mediul urban și rural, indicatorul reprezentativ este „riscul sărăciei sau a excluziunii sociale”. Eurostat subliniază faptul că, în 2016, în România, în mediul urban, rata *riscului de sărăcie* era de 24,3%, în timp ce în mediul rural era la 51,7%. Media UE era de 23,6% în mediul urban și 25,5% în mediul rural.

◆ **Obiectivul 11: Orașe și comunități durabile**

Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile

Strategia vizează asigurarea condițiilor pentru o viață demnă a cetățenilor din comunitățile urbane și rurale prin accesul la locuințe și servicii de bază adecvate, sigure și la prețuri accesibile; accesul la transport public eficient, la prețuri echitabile și accesibile pentru toți; promovarea conceptului de smart-city; consolidarea eforturilor de protecție și salvagardare

a patrimoniului cultural; reducerea impactului negativ asupra mediului în orașe, inclusiv prin acordarea unei atenții deosebite calității aerului și mediului în general.

Orizont 2020: ▪ Creșterea procentajului de proprietăți cadastrate și înregistrate în toate localitățile la 80% pentru construcții și finalizarea înregistrării terenurilor agricole ce fac obiectul subvențiilor acordate de Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură, ca element de bază al planificării spațiale și amenajării teritoriului; ▪ Implementarea programelor existente și adoptarea de măsuri suplimentare pentru avertizarea timpurie, intervențiile de urgență și acțiunile ulterioare de reabilitare prin precizarea responsabilității tuturor factorilor cu atribuții în domeniu în caz de calamități naturale (seisme, inundații, alunecări de teren) sau accidente (deversări sau emisii nocive, incendii extinse etc.).

Ținte 2030: ▪ Reducerea semnificativă a pierderilor economice provocate de inundații și alunecările de teren, îmbunătățirea răspunsului colectiv și întărirea capacității de adaptare și revenire la nivel funcțional în cel mai scurt timp după producerea evenimentului, reducerea impactului inundațiilor sau a poluărilor generate de inundații și ale alunecărilor de teren asupra ecosistemelor, inclusiv prin îmbunătățirea constantă a cadrului legislativ; ▪ Elaborarea și punerea în aplicare a unui program general de planificare spațială și amenajare a teritoriului în corelare cu strategiile sectoriale la nivel național prin aplicarea conceptului de dezvoltare spațială policentrică și echilibrată, care să susțină coeziunea teritorială; ▪ Educarea și responsabilizarea populației pentru situații de risc seismic.

◆ **Obiectivul 12: Consum și producție responsabile**

Asigurarea unor modele de consum și producție durabile

Strategia propune trecerea etapizată la un nou model de dezvoltare prin introducerea unor elemente ale economiei circulare, creșterea productivității resurselor, reducerea risipei de alimente și a deșeurilor, prin: diminuarea generării, de consumuri la toate nivelurile sale; reciclare și reutilizare; încurajarea companiilor să adopte practici durabile și să integreze informațiile privind durabilitatea activităților lor în ciclul de raportare; promovarea practicilor durabile de achiziții publice; conștientizarea cetățenilor asupra a ce înseamnă un stil de viață în armonie cu natura.

Orizont 2020: ▪ Tranziția de la modelul economic actual bazat pe producție și consum la economia circulară prin schimbarea mentalității prin educație, schimbarea comportamentului consumatorilor și prin dezvoltarea de mecanisme financiare pentru susținerea perioadei de tranziție; ▪ Finalizarea cadrului legislativ privind promovarea achizițiilor publice verzi; ▪ Introducerea unui cod al sustenabilității care permite o raportare complexă a atitudinii companiilor privind aplicarea principiilor dezvoltării durabile.

Ținte 2030: ▪ Înjumătățirea pe cap de locuitor a risipei de alimente la nivel de vânzare cu amănuntul și de consum și reducerea pierderilor de alimente de-a lungul lanțurilor de

producție și de aprovizionare, inclusiv a pierderilor post-recoltare; ▪ Reciclarea în proporție de 55% a deșeurilor municipale până în 2025 și 60% până în 2030; ▪ Reciclarea în proporție de 65% a deșeurilor de ambalaje până în 2025 (materiale plastice 50%; lemn 25%; metale feroase 70%, aluminiu 50%, sticlă 70%, hârtie și carton 75%) și 70% până în 2030 (materiale plastice 55%; lemn 30%; metale feroase 80%, aluminiu 60%, sticlă 75%, hârtie și carton 85%); ▪ Colectarea separată a deșeurilor menajere periculoase până în 2022, a deșeurilor biologice până în 2023 și materialele textile până în 2025.

◆ **Obiectivul 13: Acțiune în domeniul schimbărilor climatice**

Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor

Strategia vizează consolidarea capacității de adaptare și reziliență a României pentru a combate pericolele legate de schimbările climatice și dezastrele naturale prin integrarea măsurilor de diminuare și de adaptare la acestea atât în strategiile, cât și în politicile naționale și în planificarea și creșterea nivelului de educație și conștientizare.

◆ **Obiectivul 14: Viață acvatică**

Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă

Strategia își propune prevenirea și reducerea poluării marine, gestionarea și protecția durabilă a ecosistemelor marine, conservarea zonelor costiere și asigurarea unui pescuit durabil.

◆ **Obiectivul 15: Viața terestră**

Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate

Strategia are în vedere conservarea și utilizarea durabilă a ecosistemelor terestre, managementul durabil al pădurilor, combaterea deșertificării, restaurarea terenurilor și solurilor degradate, inclusiv a terenurilor afectate de deșertificare, secetă și inundații, dezvoltarea infrastructurii verzi, conservarea și protejarea zonelor umede, asigurarea conservării ecosistemelor montane, susținerea cercetării în domeniu, gestionarea durabilă a pădurilor,

eliminarea defrișărilor abuzive și a tăierilor rase, tranziția către o economie circulară.

◆ Obiectivul 16: Pace, justiție și instituții eficiente

Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile

Strategia are în vedere dezvoltarea capitalului social, promovarea toleranței, eradicarea violenței asupra copiilor și reducerea semnificativă a tuturor formelor de violență, diminuarea corupției, dezvoltarea instituțiilor eficiente și transparente la toate nivelurile, asigurarea procesului decizional receptiv, inclusiv participarea și reprezentarea cetățenilor la toate nivelurile și asigurarea accesului public la informații și protejarea libertăților fundamentale.

◆ Obiectivul 17: Parteneriate pentru realizarea obiectivelor

Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă

Se conturează viziunea strategiei de dezvoltare a orașului Baia Sprie;

“Orașul Baia Sprie - o localitate dezvoltată din punct de vedere economic și social, prin valorificarea resurselor și a poziționării geografice, atrăgând astfel investitori și oferind cetățenilor săi locuri de muncă și un nivel de trai mai ridicat.”

9.2 Obiectivele Strategiei de Dezvoltare Durabilă a orașului Baia Sprie

9.2.1 Obiective generale/strategice

Viziunea strategiei de dezvoltare a orașului Baia Sprie pentru perioada 2014-2020 continuă și în orizontul de timp 2021-2029 spre a se ajunge la punctul de destinație spre care trebuie să se îndrepte toate eforturile și resursele localității, pentru a oferi cetățenilor săi un nivel de trai mai ridicat, locuri de muncă, egalitate de șanse, precum și un mediu înconjurător curat păstrând normele de poluare la un nivel cât mai scăzut.

Aceasta reprezintă însumarea resurselor de care orașul Baia Sprie dispune sau care pot fi atrase, precum și viziunea comunității cu privire la nevoile și problemele ce trebuie rezolvate în cadrul acesteia.

În perioada 2021-2029, orașul Baia Sprie își propune în primul rând să atragă investiții, astfel încât să obțină un echilibru economic și o plajă de locuri de muncă mai mare și mai diversificată. De asemenea, autoritățile publice locale vor veghea spre o dezvoltare economică cu un impact negativ redus asupra mediului înconjurător.

În acest sens, se au în vedere următoarele obiective generale/strategice:

1. Administrație modernă pentru cetățean și comunitate:

1.1 Dezvoltarea, îmbunătățirea și adaptarea serviciilor administrative aflate în slujba cetățeanului, la nevoile și cerințele acestuia;

2. Mobilitate urbană durabilă:

2.1 Optimizarea mobilității urbane pe baza unui Plan de Mobilitate Urbană Sustenabilă al orașului Baia Sprie;

2.2 Îmbunătățirea accesibilității regionale;

2.3 Conștientizare și educație civică în vederea creșterii durabile și siguranței mobilității;

2.4 Asigurarea accesului localnicilor la zonele de producție agricole/zootehnice și silvice.

3. Calitate ridicată a mediului:

3.1 Investiții în sectorul apă și de colectare a apelor uzate/pluviale;

3.2 Colaborarea cu instituțiile abilitate din sectorul deșeurilor în vederea conformării la directivele europene și la legislația națională;

3.3 Sprijinirea eficienței energetice și utilizarea energiei regenerabile în infrastructura publică, inclusiv clădiri publice și în sectorul locuințelor prin realizarea unui Program de îmbunătățire a eficienței energetice pentru Orașul Baia Sprie, vizând creșterea eficienței energetice;

3.4 Conservarea, protecția și valorificarea biodiversității;

3.5 Reintroducerea în circuitul economic a terenurilor abandonate a zonelor miniere.

4. "Baia Sprie, oraș turistic, al sportului de masă și multicultural, integrat"

4.1 Reorganizarea și reamenajarea zonei central urbane;

- 4.2 Regenerarea/reabilitarea unor spații publice în cartierele rezidențiale colective;
- 4.3 Promovarea unei vieți culturale susținute;
- 4.4 Sport și agrement în zonele turistice/ariile naturale protejate.

5. "Baia Sprie pentru cetățeni cu cetățeni":

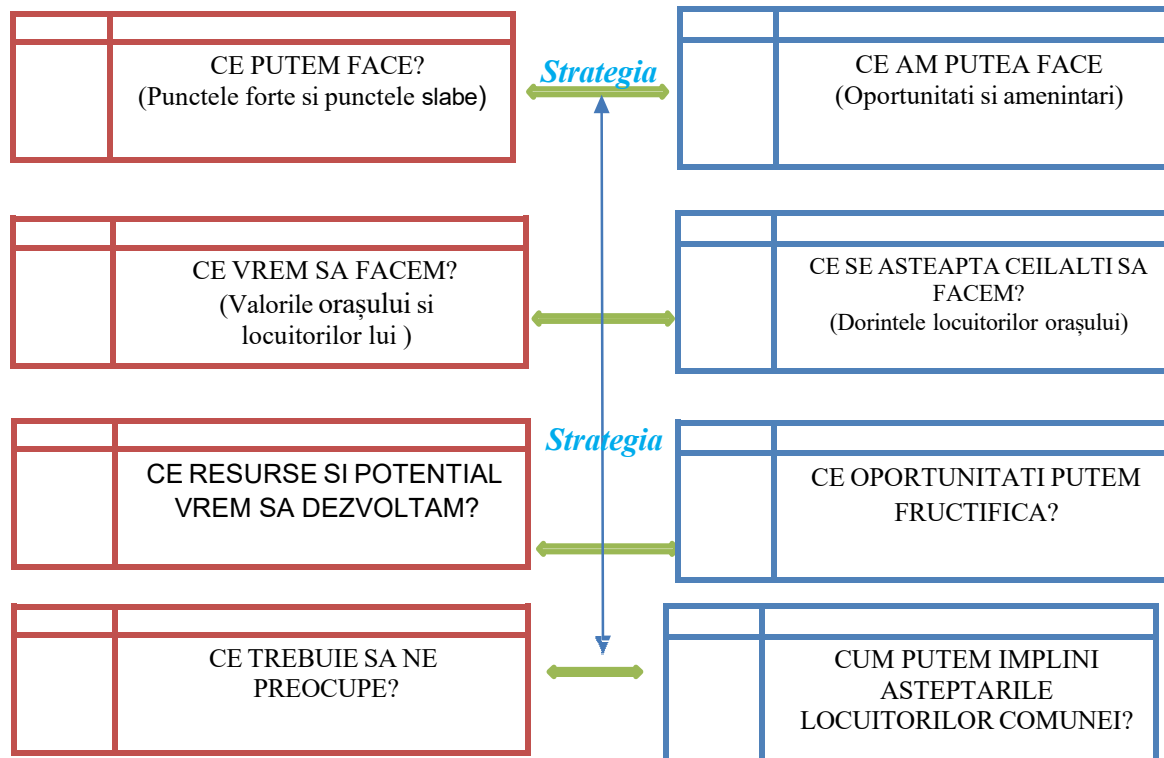
- 5.1 Investiții în infrastructurile sociale care contribuie la dezvoltare, asigurând inclusiv accesul categoriilor defavorizate la servicii publice de sănătate;
- 5.2 Investiții în educație, competențe și învățare pe tot parcursul vieții;

6. Economie locală incluzivă bazată pe potențial local, inovație și coeziune civică:

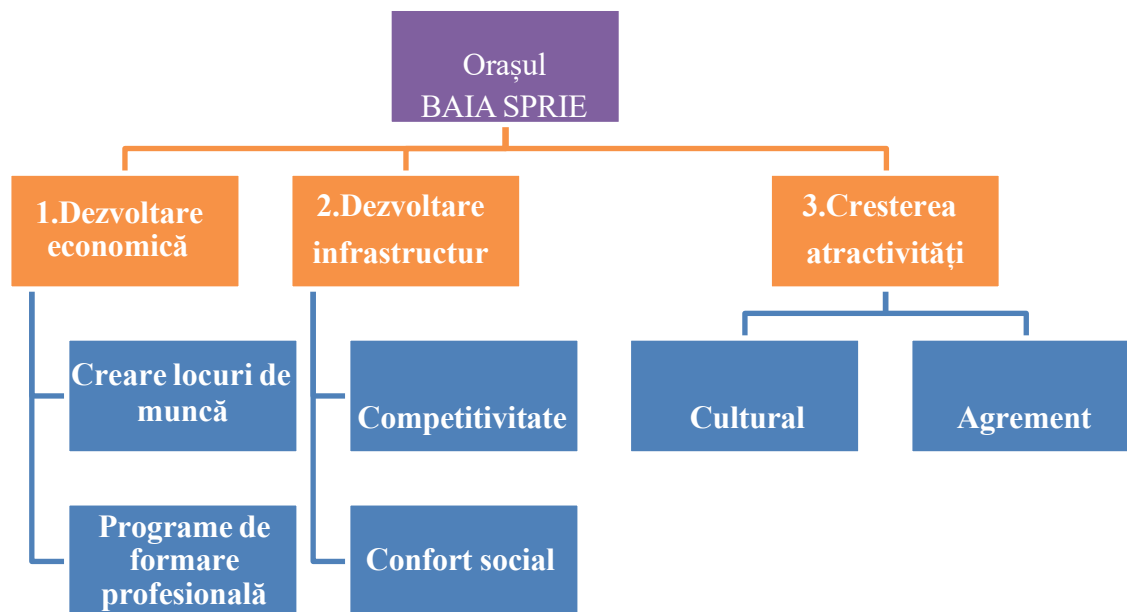
- 6.1 Creșterea inovării în firme prin susținerea entităților de inovare și transfer tehnologic în domenii de specializare inteligentă;
- 6.2 Revigorarea economiei locale și creșterea nivelului de trai, prin atragerea investițiilor și crearea de noi locuri de muncă;
- 6.3 Dezvoltarea activităților agricole și silvice în orașul Baia Sprie.

9.2.2 Obiective specifice

Întrebări cheie care îndrumă analiza strategică:

În urma analizei SWOT s-au identificat trei principii prioritare care au stat la baza elaborării strategiei în vederea dezvoltării durabile, și anume:

1. Viata economică a orașului Baia Sprie, trebuie revigorată și dezvoltată în toate domeniile sale, inclusiv în infrastructură, sănătate, asistență socială, agricultură, zootehnie, industrie și comerț. Consiliul Local va trebui să investească pentru revitalizarea vieții economice a orașului, trebuie să fie prioritatea numărul unu, deoarece produce cele mai mari efecte benefice.

2. Infrastructura necesită îmbunătățiri continue, de aceea investițiile trebuie făcute după anumite criterii economice astfel încât să producă beneficii:

- siguranța și securitatea locuitorilor orașului împotriva calamităților;
- raportul valoarea investiție/efecte economico-financiare produse și raportul valoare investiție/numărul beneficiarilor.

3. Un punct important pentru creșterea atractivității orașului îl constituie facilitățile culturale și de agrement pe care ar putea să le ofere orașul Baia Sprie, astfel încât confortul social al locuitorilor să fie îmbunătățit. Complementar acest lucru va crește și atractivitatea turistică a orașului.

9.3 Portofoliu de proiecte

Strategia de dezvoltare este concepută ca document ce oferă baza esențială în care se includ proiectele ce se estimează a fi necesare în rezolvarea problemelor localității. Proiectele vor fi implementate în viitoarele programe de finanțare, indiferent de sursele de finanțare ale acestora, fie că provin din bugetul local, bugetul de stat, fonduri private, fonduri comunitare, etc. În general, pentru stabilirea proiectelor se organizează întâlniri cu autoritățile locale unde se prezintă și se discută pe baza problemelor întâlnite în localitate.

Criteriile de selecție pentru alegerea proiectelor sunt foarte importante și trebuie să întrunească următoarele cerințe:

- sa fie proiecte importante de la nivelul comunității care să rezulte din nevoile identificate și din prioritățile stabilite;
- să vizeze soluționarea unor probleme majore la nivel local, dar care să fie în concordanță și cu cele stabilite la nivel național, regional;
- să fie proiecte cu concepte integrate de dezvoltare (infrastructură, economice și sociale);
- să nu aibă sau să aibă puține probleme juridice, care pot fi soluționate în cât mai scurt timp cu putință;
- să nu reprezinte o nevoie imediată având în vedere că aceste proiecte vor fi finanțate după 2021;
- să propună standarde de calitate superioare celor existente;
- să se analizeze mecanismele instituționale adecvate de implementare ale acestor proiecte și să fie orientate spre rezultate;
- să se facă dovada unor studii /analize care pot justifica oportunitatea implementării acestora.

Instituțiile implicate în implementarea proiectului sunt toți partenerii alături de care localitatea realizează implementarea proiectului. Aceștia pot fi instituții publice sau private, O.N.G.-uri, asociații, ș.a.m.d..

Termenul de implementare a proiectului se stabilește de către conducătorii administrației publice locale, respectiv primar și/sau consiliul local. Sunt trei categorii de termene de implementare:

- Termen de implementare imediată
- Termen scurt: 1-3 ani
- Termen mediu și lung: 3-7 ani

Bugetul estimativ al implementării proiectului se stabilește de către conducătorii administrației publice locale, respectiv primar și/sau consiliul local, în funcție de o analiză a pieței, cereri de ofertă, studii de fezabilitate, etc..

Sursa posibilă de finanțare a proiectului poate fi bugetul local, finanțări externe sau interne, sponsorizări, etc.

Nr. Crt.	Titlu Proiect	Indicator tinta	Termen de realizare	Institutii Implicate	Valoarea estimata a proiectului	Sursa de finantare
CALITATE RIDICATĂ A MEDIULUI						
1	Centru de colectare selectivă a deșeurilor prin aport voluntar în orașul Baia Sprie, județul Maramureș	Platformă carosabilă pentru amplasarea containerelor pentru deșeuri; Copertină pe structură metalică ușoară pentru protecția containerelor; Împrejmuire, Stâlpi de iluminat și camere supraveghere	2025	U.A.T. Baia Sprie	4.558.787,66 RON	PNRR - Componenta 3 Managementul deșeurilor
2	Construire de insule ecologice digitalizate în orașul Baia Sprie, județul Maramureș	Amenajarea a 2 puncte de colectare îngropate și a 12 puncte de colectare la sol, cu cartele în zonele de blocuri	2025	U.A.T. Baia Sprie	1.287.825 RON	PNRR Componenta 3 Managementul deșeurilor
3	Lucrări refacere a infrastructurii din Piața Libertății - canalizare	Refacere canalizare menajeră, refacere drenuri, lucrări de pavare în zona primăriei și a pieței de alimente	2023	U.A.T. Baia Sprie	320.000 RON	Buget local
4	Servicii de silvomediu, servicii climatice și conservarea pădurilor		2023	U.A.T. Baia Sprie	223.125 RON	Buget local
5	Amenajament silvic		2024	U.A.T. Baia Sprie	128.000 RON	Buget local
6	Elaborare în format GIS a documentelor de amenajare a teritoriului și planificare urbană: PUG al orașului Baia Sprie	Elaborare în format GIS a documentelor de amenajare a teritoriului: PUG-ul	2024	U.A.T. Baia Sprie	1.212.608 RON	PNRR Componenta 10; Fondul local

**Strategia de Dezvoltare Economico-Socială a Orașului Baia Sprie,
Județul Maramureș în orizontul de timp
2021-2029**

CAPACITATE ADMINISTRATIVĂ						
7	Digitalizarea serviciilor oferite cetățenilor	Proiectul va cuprinde: achiziția de echipamente IT, de programe, soft-uri și dotări specifice digitalizării administrației publice locale	2026	U.A.T. Baia Sprie	4.500.000 RON	POR 2021-2027; Axa Digitalizare
8	Reactualizare PMUD		2023	U.A.T. Baia Sprie	20.000 RON	Buget local
9	Reactualizare SIDU		2023	U.A.T. Baia Sprie	5.000 RON	Buget local
10	Studiu de fundamentare pentru schimbarea încadrării funcționale și addendum la Amenajamentul silvic		2023	U.A.T. Baia Sprie	35.000 RON	Buget local
11	Reactualizare documente energetice: PIEE, analiză energetică		2023	U.A.T. Baia Sprie	30.000 RON	Buget local
12	Întocmire studii de trafic pentru cele 3 coridoare de mobilitate		2023	U.A.T. Baia Sprie	71.400 RON	Buget local
EDUCAȚIE ȘI SĂNĂTATE						
13	Îmbunătățire servicii medicale	Achiziție echipamente și mobilier Centru de Permanență	2023	U.A.T. Baia Sprie	1.654.323 RON	RO UA

**Strategia de Dezvoltare Economico-Socială a Orașului Baia Sprie,
Județul Maramureș în orizontul de timp
2021-2029**

14	Dezvoltarea și reabilitarea serviciilor de sănătate în regiunea de graniță România – Ucraina (MedSocioRehab) - Modernizarea Căminului pentru persoane vârstnice Baia Sprie	Schimbare parțială învelitoare, burlane și jgheaburi; Reparații tencuieli interioare; Schimbare pardoseală; Montare uși și ferestre din tâmplărie PVC; Modernizare instalație termică și instalare de radiatoare din oțel; Modernizare rețea electrică.	2023	U.A.T. Baia Sprie	1.956.508,89 RON	RO UA
15	Dotare cu mobilier, materiale didactice și echipamente digitale unități școlare	Dotare cu mobilier a sălilor de clasă și a laboratoarelor școlare; Achiziție echipamente digitale pentru cele 3 unități școlare	2025	U.A.T. Baia Sprie	3.500.000 RON	PNRR Componenta 15 Educație
16	Construire și dotare creșă	Creșă mică cu 40 copii	2025	U.A.T. Baia Sprie	7.500.000 RON	CNI
17	Sală de sport școlară Tăuții de Sus	Sală cu 102 locuri	2023	U.A.T. Baia Sprie	9.000.000 RON	CNI
18	Terenuri de sport în cartiere și satele aparținătoare	Terenuri multifuncționale pentru sport, dotate cu aparate specifice și suprafață elastică	2025	U.A.T. Baia Sprie	2.500.000 RON	POR 2021-2027; Axa regenerare urbană
19	Sistematizare verticală Sala de Sport Tăuții de Sus (utilități, acces, împrejurimi)		2026	U.A.T. Baia Sprie	160.000 RON	Buget local
20	Reparații bibliotecă		2023	U.A.T. Baia Sprie	870.000 RON	Buget local

EFICIENȚĂ ENERGETICĂ

**Strategia de Dezvoltare Economico-Socială a Orașului Baia Sprie,
Județul Maramureș în orizontul de timp
2021-2029**

21	Reabilitarea energetică Cămin Cultural Chiuzbaia	Termoizolații; Înlocuirea tâmplăriei exterioare; Finisaje interioare; Izolarea termică a soclului; Înlocuirea învelitoarei existente cu învelitoare tip țiglă.	2023	U.A.T. Baia Sprie	1.270.000 RON	AFIR
22	Creșterea eficienței energetice Grădinița cu Program Normal Nr. 1 Baia Sprie	Lucrări de reabilitare termică a clădirii; Lucrări de reabilitare a sistemului de încălzire, apă caldă; Lucrări de modernizare a instalațiilor de iluminat; Lucrări de recompartimentări interioare; Alte tipuri de lucrări de eficiență energetică a clădirii	2026	U.A.T. Baia Sprie	960.330 RON	PNRR Componenta 10; Fondul local
23	Creșterea eficienței energetice clădire Liceu Tehnologic de Transporturi Auto Baia Sprie	Lucrări de reabilitare termică a clădirii; Lucrări de reabilitare a sistemului de încălzire, apă caldă; Lucrări de modernizare a instalațiilor de iluminat; Lucrări de recompartimentări interioare; Alte tipuri de lucrări de eficiență energetică a clădirii	2026	U.A.T. Baia Sprie	7.213.556 RON	PNRR Componenta 10 ; Fondul local
24	Creșterea eficienței energetice clădire internat și sală de sport a Liceului Tehnologic de Transporturi Auto Baia Sprie	Lucrări de reabilitare termică a clădi; Alte tipuri de lucrări de eficiență energetică a clădirii; Lucrări de reabilitare a sistemului de încălzire, apă caldă; Lucrări de modernizare a instalațiilor de iluminat; Lucrări de recompartimentări interioare	2026	U.A.T. Baia Sprie	7.033.130 RON	PNRR Componenta 10 ; Fondul local

**Strategia de Dezvoltare Economico-Socială a Orașului Baia Sprie,
Județul Maramureș în orizontul de timp
2021-2029**

25	Creșterea eficienței energetice a infrastructurii de iluminat public în orașul Baia Sprie, loc. Baia Sprie și Chiuzbaia	Nr. de aparate cu sursă LED ce vor fi instalate prin proiect: 654 bucăți; Sistem telegestiune în punctele de aprindere din localitățile Baia Sprie și Chiuzbaia: 5 bucăți	2025	U.A.T. Baia Sprie	3.130.000 RON	AFM
26	Creșterea eficienței energetice a clădirilor rezidențiale colective, din orașul Baia Sprie	Proiectul va cuprinde: anveloparea termică, refacerea șarpantelor / teraselor blocurilor, schimbarea întregii tâmplării, sistem alternativ de producere energie, reparații ale spațiilor comune.	2026	U.A.T. Baia Sprie	18.500.000	POR 2021-2027; Axa eficiență energetică
27	Creșterea eficienței energetice a clădirilor publice	Proiectul va cuprinde: anveloparea termică, refacerea șarpantelor schimbarea întregii tâmplării, sistem alternativ de producere energie, reparații	2026	U.A.T. Baia Sprie	22.000.000 RON	POR 2021-2027; Axa eficiență energetică
28	Creșterea eficienței energetice a Căminului Cultural din Satu Nou de Sus	Lucrări de reabilitare termică a clădirii; Lucrări de reabilitare a sistemului de încălzire, apă caldă; Lucrări de modernizare a instalațiilor de iluminat; Lucrări de recompartimentări interioare; Alte tipuri de lucrări de eficiență energetică a clădirii	2026	U.A.T. Baia Sprie	980.000 RON	POR 2021-2027; Axa eficiență energetică
29	Creșterea eficienței energetice a Școlii Gimnaziale „Ioan Slavici”	Lucrări de reabilitare termică a clădirii; Lucrări de reabilitare a sistemului de încălzire, apă caldă; Lucrări de modernizare a instalațiilor de iluminat; Lucrări de recompartimentări interioare; Alte tipuri de lucrări de eficiență energetică a clădirii	2026	U.A.T. Baia Sprie	850.000 RON	POR 2021-2027; Axa eficiență energetică

**Strategia de Dezvoltare Economico-Socială a Orașului Baia Sprie,
Județul Maramureș în orizontul de timp
2021-2029**

30	Creșterea eficienței energetice a Grădiniței din Satu Nou de Sus – corp nou	Lucrări de reabilitare termică a clădirii; Lucrări de reabilitare a sistemului de încălzire, apă caldă; Lucrări de modernizare a instalațiilor de iluminat; Lucrări de recompartimentări interioare; Alte tipuri de lucrări de eficiență energetică a clădirii	2026	U.A.T. Baia Sprie	990.000 RON	POR 2021-2027; Axa eficiență energetică
MOBILITATE URBANĂ						
31	Drum de legătură Baia Sprie – Baia Mare	Drumul de legătură se desprinde din DN 18 la km 7+700 în localitatea Tăuții de Sus, la intersecția cu drumul comunal DC 26. L _{TOTAL} = 5,929 ml.	2023	U.A.T. Baia Sprie	16.550.000 RON	PNDL 2
32	Reabilitare strada Ignișului - DC5 – Chiuzbaia, UAT Baia Sprie, județ Maramureș	Carosabil de aprox. 3,5 ml cuprins între intersecția cu str. Poca și mănăstire Chiuzbaia: 1,6 km; Parcare în fața mănăstirii; Sanțuri / rigole; Indicatoare rutiere.	2026	U.A.T. Baia Sprie	6.750.000 RON	Anghel Saligny
33	Reabilitarea și modernizarea străzilor Decebal, Matei Corvin, Colonia Dragoș Vodă, Alea Minerilor, Străbunilor, Mihai Eminescu, Pietrosului	Carosabil din asfalt, cu excepția aleilor de legătură; Accese din piatră cubică cu excepția Decebal și Minerilor - asfalt; Realizare canalizare pluvială	2026	U.A.T. Baia Sprie	16.000.000 RON	Anghel Saligny

**Strategia de Dezvoltare Economico-Socială a Orașului Baia Sprie,
Județul Maramureș în orizontul de timp
2021-2029**

34	Crearea coridorului de mobilitate Baia Sprie – Chiuzbaia	<p>Carosabil de 5,5 - 6 ml cuprins între DN 18 și intersecția cu str. Poca: 6,7 km și str Poca: 1,5 km;</p> <p>Pistă biciclete de 2x0,75m =1,5 ml; Sanțuri / rigole; Iluminat public cu led pt pista de biciclete cu stâlpi de 8 m;</p> <p>Stații de autobuz dotate cu refugii pt călători;</p> <p>Depou cu stație de încărcare de 2x22 kw pt autobuze electrice pt 2 buc situat între biserică și căminul cultural;</p> <p>2 autobuze de 5,5 ml;</p> <p>Indicatoare rutiere, inclusiv oglinzi la intersecții cu străzi laterale, marcaje rutiere;</p> <p>Camere de supraveghere cu dispecerat la Poliția Locală.</p>	2027	U.A.T. Baia Sprie	50.000.000 RON	POR 2021- 2027; Axa mobilitate
35	Crearea coridorului de mobilitate Baia Sprie – Mogoșa – Șuioara prin realizarea unui Park and Ride, dezvoltarea infrastructurii de bike-sharing, prin amenajarea accesului pietonal spre zonele de bike sharing	<p>Realizare 3 puncte (CNIPT, str. Dragoș Vodă și capăt linia 8) de închiriere biciclete (80 buc) și trotinete (20 buc);</p> <p>Amenajare platformă și clădire autogară la capăt linie 8, parcare, pod pietonal;</p> <p>Amenajare trasee pietonale: str. Dealul Minei, N. Iorga, Minerilor, Ghiocelului, Lacului, A. Iancu, Luncii</p>	2026	U.A.T. Baia Sprie	54.500.000 RON	POR 2021- 2027; Axa mobilitate

**Strategia de Dezvoltare Economico-Socială a Orașului Baia Sprie,
Județul Maramureș în orizontul de timp
2021-2029**

36	Creare coridor de mobilitate Baia Sprie – Baia Mare paralel cu DN 18	Zona de intervenție: str. Plevnei – Afinului – Gării – terasament CF – str. Forestierului: 1. Extinderea sistemului de transport în comun prin înființarea unei noi rute de transport, achiziția a 2 autobuze electrice și marcarea stațiilor de pe traseu; 2. Modernizarea infrastructurii rutiere pe traseul autobuzelor, concomitent cu crearea unei piste de biciclete și trotuare; 3. Extinderea rețelei de trotuare și de piste de biciclete; 4. Extinderea sistemului de iluminat public pe trotuare și pistele de biciclete; 5. Extinderea sistemului de supraveghere a traficului stradal;	2027	U.A.T. Baia Sprie	56.000.000 RON	POR 2021-2027; Axa mobilitate
37	Reabilitare, modernizare str. Avram Iancu		2024	U.A.T. Baia Sprie	1.200.000 RON	Buget local
38	Reabilitare, modernizare str. Lacului		2024	U.A.T. Baia Sprie	700.000 RON	Buget local
39	Reabilitare, modernizare str. Ghiocelului		2024	U.A.T. Baia Sprie	1.000.000 RON	Buget local
40	Construire alee rutieră de legătură între str. Ghiocelului și Lacului		2024	U.A.T. Baia Sprie	1.000.000 RON	Buget local
41	Reabilitare și hidroizolare Fântâna lui Stoll		2023	U.A.T. Baia Sprie	115.000 RON	Buget local
42	Modernizare str. Horea		2025	U.A.T. Baia Sprie	450.000 RON	Buget local

**Strategia de Dezvoltare Economico-Socială a Orașului Baia Sprie,
Județul Maramureș în orizontul de timp
2021-2029**

43	Reabilitare rețea de iluminat public în Orasul Baia Sprie: Trecerea în subteran a rețelelor electrice și Lucrări cablare și montare 15 stâlpi de IP		2023	U.A.T. Baia Sprie	390.000 RON	Buget local
44	Contract subsecvent reparații străzi		2024	U.A.T. Baia Sprie	2.500.000 RON	Buget local
45	Trecerea în subteran a rețelelor electrice – etapa II		2023	U.A.T. Baia Sprie	320.000 RON	Buget local
46	Lucrări cablare și montare stâlpi de IP – etapa II		2023	U.A.T. Baia Sprie	300.000 RON	Buget local
47	Reparații capitale străzi cu piatră cubică – aleea Minerilor		2023	U.A.T. Baia Sprie	550.000 RON	Buget local
48	Lucrări de pavare Piața Libertății nr. 4		2023	U.A.T. Baia Sprie	390.000 RON	Buget local
49	Montare balustrade de protecție râu Săsar		2023	U.A.T. Baia Sprie	100.000 RON	Buget local
50	Modernizare și Amenajare piețe agroalimentare în orașul Baia Sprie	Modernizare piața agroalimentară din zona veche a orașului; Construire piața agroalimentară în zona nouă a orașului; Creare parcări (max 15%)	2025	U.A.T. Baia Sprie	7.500.000 RON	POR 2021-2027 Axa regenerare urbană - piețe
REVITALIZAREA ZONELOR ISTORICE						
51	Refașadizarea clădirilor din zona istorică	Refacerea fațadelor și acoperișurilor pentru clădirile din zona istorică	2026	U.A.T. Baia Sprie	10.000.000 RON	POR 2021-2027; Axa regenerare urbană
52	Realizare monument de for public în Piața Libertății		2023	U.A.T. Baia Sprie	500.000 RON	Buget local

TURISM

53	Transformarea zonei Decebal – Aleea Minerilor în zonă de petrecere a timpului liber pentru comunitate și zonă de promenadă între Aleea Minerilor și Parc str. Ignișului	1. Crearea unui spațiu verde și infrastructură pietonală în zona urbană delimitată de Aleea Minerilor - Strada Decebal; 2. Regenerarea spațiilor verzi din zona urbană delimitată de Aleea Minerilor - Strada Decebal; 3. Infrastructură velo pe malul Râului Săsar; 4. Crearea unei zone de promenadă pe malul Râului Săsar; 5. Regenerarea spațiilor verzi din zona malului Râului Săsar.	2026	U.A.T. Baia Sprie	30.000.000 RON	POR 2021-2027; Axa regenerare urbană
54	Transformarea parcului Central și a parcului Străbunilor în zone pentru petrecerea timpului liber	Reabilitarea a 2 parcuri: amenajare alei, zone verzi, plantări arbori, mobilier urban, crearea a 2 luciuri de apă, grupuri sanitare, loc de joacă	2026	U.A.T. Baia Sprie	30.000.000 RON	POR 2021-2027; Axa regenerare urbană
55	Amenajare trasee turistice montane	Spre lacul Albastru: amenajare perimetru lac, pistă de role, cicloturism, IP, crăpătura Zorilor; Punerea în valoare a fostelor guri de mină	2025	U.A.T. Baia Sprie	4.000.000 RON	POR 2021-2027; Axa turism

9.4 Etapele metodologice principale ale elaborării strategiei :

Metodologia de realizare a strategiei cuprinde 3 faze:

1. Fundamentarea necesității de elaborare a strategiei:

– necesită abordarea a 2 categorii de aspecte:

- premisele elaborării strategiei;
- modalități de fundamentare;

2. Elaborarea strategiei de dezvoltare locală:

a) *Formularea misiunii comunității locale.* Misiunea se referă la scopul pentru care a fost înființată și funcționează organizația respectivă, precum și la concepția, filosofia managementului, referitoare la modul de realizare a activităților. Specificul misiunii este faptul că reprezintă o enunțare de elemente necuantificabile. Misiunea trebuie să cuprindă:

- ce anume face comunitatea locală prin intermediul autorităților locale (exprimarea sintetică);
- care sunt deținătorii de interese și cum sunt luați în considerare (stake-holderi);
- care sunt valorile comunității locale.

b) *Precizarea obiectivelor strategiei.* Obiectivele strategice se stabilesc pe orizonturi mari de timp (3-5 ani) și se referă fie la ansamblul comunității, fie la componentele majore ale acesteia. Pentru a fi *de calitate*, obiectivele strategice trebuie să îndeplinească următoarele *cerințe de raționalitate*:

- să fie *realiste* (în concordanța cu potențialul comunității respective);
- să fie *stimulatoare* (să incite la autodepășire);
- să fie *mobilizatoare* (să prezinte importanța pentru stake-holderi);
- să fie *comprehensibile* (reale).

c) *Stabilirea opțiunilor strategice și modalitățile de realizare a obiectivelor.* Opțiunile strategice se stabilesc în funcție de tipul de strategie adoptat.

d) *Dimensionarea resurselor necesare.* În strategie se stabilesc 4 categorii de resurse:

- informaționale;
- umane;
- financiare;
- materiale.

e) *Stabilirea termenelor.* Termene = limită fixată în timp printr-o dispoziție sau învoială ce reprezintă diferite momente intermediare sau finale, pentru realizarea obiectivelor și operaționalizarea opțiunilor strategice.

f) *Articularea tuturor componentelor strategiei într-o strategie globală.*

g) *Realizarea strategiilor parțiale.* Strategiile parțiale pot fi delimitate fie structural (pe compartimente), fie din punct de vedere procesual (pe funcțiuni și activități). De obicei,

strategiile parțiale se delimitează *procesual pe funcțiuni*, ducând la existența mai multor strategii parțiale în funcție de specificul comunității locale:

- Strategia de mediu;
- Strategia de dezvoltare economică;
- Strategia de dezvoltare a infrastructurii;
- Strategia de cooperare teritorială;
- Strategia de resurse umane.

h) *Realizarea politicii globale și a politicilor parțiale*. Politica se deosebește de strategie prin:

- orizontul de timp (mai mic pentru politica 0,5-2 ani și mai mare în cazul strategiei 3-5 ani);
- grad de detaliere (mai mare pentru politica și mai mic pentru strategie).

3. Implementarea și evaluarea unei strategii de dezvoltare locală

1. *Pregătirea implementării are în vedere următoarele aspecte:*

a) *Pregătirea climatului din cadrul comunității în vederea diminuării rezistenței la schimbare din partea societății civile și creșterii receptivității acestora față de elementele inovatoare propuse prin strategie;*

b) *Asigurarea resurselor informaționale, umane, financiare și materiale necesare punerii în aplicare a strategiei;*

c) *Realizarea unui program cadru de implementare;*

2. *Reproiectarea sistemului de management conform cerințelor realizării obiectivelor;*

3. *Operaționalizarea schimbărilor strategice previzionate;*

4. *Controlul și evaluarea strategiei*. Prin evaluare se compară obiectivele previzionate cu realizările obținute, acestea fiind măsurate într-o etapă intermediară de control.

Strategiile pe termen lung trebuie evaluate cu atenție mai ales cu privire la viitoarele rezultate. Trebuie luat în vedere și faptul că rezultatul real nu poate fi prevăzut deoarece situațiile neprevăzute pot și ele să exercite o influență importantă asupra lor.

Principiile strategiei de dezvoltare durabilă :

- ✓ **durabilitate**- condiții mai bune de trai pentru populația defavorizată precum și un minim de condiții necesare pentru un trai decent, sănătatea și bunăstarea tuturor;
- ✓ **competitivitate**- permite dezvoltarea economiei proprii în context regional, național și chiar internațional, promovarea unui sector privat productiv și competitiv;
- ✓ **sprijin financiar**- facilitarea accesului la o varietate de surse financiare pentru a satisface nevoile de investiții și dezvoltare;
- ✓ **o buna administrare**- reacția eficientă și efectivă la problemele comunității prin responsabilizarea autorităților locale și parteneriatul cu societatea civilă.

9.5 Implementarea obiectivelor Strategiei de Dezvoltare Durabilă

Implementarea obiectivelor pentru dezvoltarea durabilă și a țințelor concrete ale Strategiei de Dezvoltare Durabilă de către conducerea Primăriei va contribui, de fapt, la **implementarea** Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă. De menționat, că dezvoltarea durabilă poate fi asigurată doar prin implicarea tuturor cetățenilor.

DEPARTAMENTUL PENTRU
DEZVOLTARE DURABILĂ

În prezent Guvernul lucrează la un plan de acțiune pentru dezvoltare durabilă.

Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă din cadrul Secretariatului General al Guvernului, în sprijinul fundamentării și elaborării strategiilor de dezvoltare locală, efectuează demersuri privind:

- promovarea și informarea la nivelul Administrației Publice Locale a Strategiei Naționale pentru dezvoltarea durabilă a României 2030 (SNDDR 2030);
- promovarea obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD);
- fundamentarea cadrului de lucru al Planului de acțiune pentru implementarea SNDDR 2030 la nivel local, prin armonizarea obiectivelor de dezvoltare locală cu cele de dezvoltare durabilă la nivel național și adaptarea contextului local la ODD-uri;
- construcția unui ghid pentru autoritățile publice locale pentru elaborarea Strategiilor de Dezvoltare Locală 2021-2027 în acord cu SNDDR 2030.

Obiectivele de dezvoltare durabilă prevăd:

Nr. Crt.	17 obiective	Descriere	Ținte
1.	<p>Fără sărăcie Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context.</p> <p>Reducerea numărului celor care au risc ridicat de saracie și promovarea incluziunii sociale</p> <p>Sărăcia este o problemă atât la nivel local cât și la nivel regional, respectiv global. Globalizarea a contribuit la eradicarea sărăciei absolute, însă este necesară continuarea eforturilor pentru a reduce și sărăcia relativă și pentru a asigura o viață demnă pentru toți.</p> <p><i>Doneaza ce nu folosești. 836 de milioane de persoane traiesc in saracie extrema. 1 miliard de oameni traiesc cu mai puțin de 1\$ pe zi.</i></p>	<p>1.1 ERADICAREA SARACIEI EXTREME</p> <p>1.2 REDUCEREA SARACIEI LA JUMATATE</p> <p>1.3 IMPLEMENTAREA UNOR PROIECTE DE PROTECTIE SOCIALA</p> <p>1.4 DREPTURI EGALE SI ACCES LA RESURSE ECONOMICE SI SERVICII DE BAZA -</p> <p>1.5 REZILIENTA CELOR SARACI IMPOTRIVA DEZASTRELOR ECONOMICE, DE MEDIU SI SOCIALE -</p>	<p>1.1. Până în 2030, eradicarea sărăciei extreme pentru toți oamenii de pretutindeni, măsurată în prezent ca număr de persoane care trăiesc cu mai puțin de 1,25 \$ pe zi.</p> <p>1.2. Până în 2030, reducerea cu cel puțin jumătate a numărului de bărbați, femei și copii de toate vârstele care trăiesc în sărăcie în toate dimensiunile acesteia potrivit definițiilor naționale.</p> <p>1.3. Implementarea unor sisteme de protecție socială adecvate la nivel național și a măsurilor necesare, inclusiv implementarea venitului minim garantat, pentru o acoperire substanțială a celor săraci și vulnerabili până în 2030.</p> <p>1.4. Până în 2030, asigurarea faptului că toți bărbații și toate femeile, în special cei săraci și vulnerabili, au drepturi egale la resursele economice, precum și acces la serviciile de bază, dreptul la proprietate și control asupra terenurilor și a altor forme de proprietate, moștenire, resurse naturale, tehnologii noi potrivite și servicii financiare, inclusiv de microfinanțare.</p> <p>1.5. Până în 2030, crearea rezilienței celor săraci și aflați în situații vulnerabile și reducerea expunerii și vulnerabilității acestora la evenimente extreme legate de climă și alte șocuri și dezastre economice, sociale și de mediu.</p>
2	<p>Foamete „zero”</p> <p>Eradicarea foamei, asigurarea securității alimentare,</p>	<p>2.1 ERADICAREA FOAMETEI</p>	<p>2.1 Până în 2030, eradicarea foamei și asigurarea accesului tuturor, în special al celor săraci și în situații vulnerabile, inclusiv sugari, la produse alimentare sigure, nutritive și suficiente pe tot parcursul anului.</p>

	<p>îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi durabile.</p> <p>Agricultura este importantă pentru întreaga societate. Dacă dorim o societate mai sănătoasă, trebuie să ajungem la o agricultură sustenabilă. România deține locul al șaselea în Europa din perspectiva dimensiunii terenurilor agricole. Pentru această țară este o prioritate eficiența agricolă și limitarea deșeurilor alimentare. Agenda 2030 țintește eradicarea foametei și securitatea alimentară prin creșterea productivității agricole și prin reducerea deșeurilor alimentare.</p> <p><i>Evita sa arunci mancare.</i> <i>Mai mult de 1/3 din mancare este risipita la nivel mondial.</i> <i>Pana in 2030 se doreste dublarea productivitatii agricole.</i></p>	<p>2.2 ERADICAREA TUTUROR FORMELOR DE MALNUTRIȚIE</p>	<p>2.2 Până în 2030, eradicarea tuturor formelor de malnutriție, inclusiv atingerea până în 2025 a țintelor convenite la nivel internațional cu privire la greutatea și talia joasă la copiii sub vârsta de 5 ani, și abordarea necesităților nutriționale ale adolescentelor, femeilor însărcinate și celor care alăptează, cât și a persoanelor în vârstă.</p>
		<p>2.3 DUBLAREA PRODUCTIVITĂȚII AGRICOLE ȘI VENITURILOR MICILOR PRODUCĂTORI</p>	<p>2.3 Până în 2030, dublarea productivității agricole și veniturilor micilor producători agricoli, în special femei, populațiile indigene, fermieri, păstori și pescari, inclusiv prin accesul sigur și egal la terenuri, alte resurse și factori de producție, cunoștințe, servicii financiare, piețe și oportunități pentru crearea valorii adăugate și angajarea în activități non-agricole.</p>
		<p>2.4 ASIGURAREA UNOR SISTEME DE PRODUCȚIE ALIMENTARĂ DURABILĂ</p>	<p>2.4 Până în 2030, asigurarea unor sisteme de producție alimentară durabile și implementarea unor practici agricole reziliente, care sporesc productivitatea și producția, contribuie la menținerea ecosistemelor, consolidează capacitățile de adaptare la schimbări climatice, condiții meteorologice extreme, secetă, inundații și alte dezastre și care îmbunătățesc în mod progresiv calitatea terenurilor și solului</p>
		<p>2.5 MENTINEREA DIVERSITĂȚII GENETICE</p>	<p>2.5 Până în 2020, menținerea diversității genetice a semințelor, plantelor cultivate și animalelor de fermă și domestice și a speciilor lor sălbatice înrudite, inclusiv prin bănci de semințe și plante gestionate corect și diversificate la nivel național, regional și internațional, precum și promovarea accesului și un schimb corect și echitabil al beneficiilor care rezultă din utilizarea resurselor genetice și cunoștințelor tradiționale asociate, conform acordurilor internaționale</p>
		<p>3.1 REDUCEREA RATEI MORTALITĂȚII MATERNE</p>	<p>3.1 Până în 2030, reducerea ratei globale a mortalității materne la mai puțin de 70 de cazuri la 100.000 de născuți-vii</p>

<p>Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor la orice vârstă. <i>Vaccinati-va familia pentru a-i proteja și pentru a imbunatati sanatatea publica. Accesul la servicii medicale este esential.</i></p>	<p>3.2 ELIMINAREA DECESELOR CE POT FI PREVENITE IN RANDUL COPIILOR PANA LA 5 ANI</p>	<p>3.2 Până în 2030, eliminarea deceselor care pot fi prevenite in randul nou-născuților și copiilor până la 5 ani, toate țările având scopul de a reduce mortalitatea neonatală la cel mult 12 decese la 1.000 născuți-vii și mortalitatea copiilor până la 5 ani la cel mult 25 decese la 1000 născuți-vii</p>
	<p>3.3 LUPTA IMPOTRIVA BOLILOR TRANSMISIBILE</p>	<p>3.3 Până în 2030, eliminarea epidemiilor de SIDA, tuberculoză, malarie și boli tropicale neglijate, precum și combaterea hepatitei, bolilor condiționate de apă și a altor boli transmisibil</p>
	<p>3.4 REDUCEREA MORTALITATII PREMATURE CAUZATE DE BOLI NETRANSMISIBILE SI PROMOVAREA SANATATII MINTALE</p>	<p>3.4 Până în 2030, reducerea cu o treime a mortalității premature cauzate de boli netransmisibile prin prevenire, tratare și promovarea sănătății mintale și a bunăstării</p>
	<p>3.5 PREVENIREA SI TRATAMENTUL ABUZULUI DE SUBSTANTE</p>	<p>3.5 Intarirea prevenirii și tratamentului abuzului de substanțe, inclusiv abuzul de droguri și substanțe narcotice și a consumului excesiv de alcool</p>
	<p>3.6 REDUCEREA NUMARULUI DE DECESE SI RANIRI CAUZATE DE ACCIDENTE RUTIERE</p>	<p>3.6 Până în 2020, înjumătățirea numărul global de decese și raniri cauzate de accidente rutiere</p>
	<p>3.7 ACCES UNIVERSAL LA SERVICII DE SANATATE SEXUALA SI REPRODUCTIVA SI PENTRU PLANIFICAREA FAMILIEI</p>	<p>3.7 Până în 2030, asigurarea accesului universal la serviciile de sănătate sexuală și reproductivă, inclusiv pentru planificarea familiei, informare și educație, precum și integrarea sănătății reproducerii în strategiile și programele naționale</p>
	<p>3.8 REALIZAREA ACOPERIRII UNIVERSALE IN DOMENIUL SANATATII</p>	<p>3.8 Realizarea acoperirii universale în domeniul sănătății, inclusiv protecția riscurilor financiare, accesul la servicii esențiale de sănătate calitative și accesul la medicamente de bază</p>
	<p>3.9 REDUCEREA NUMARULUI DE DECESE SI AL BOLILOR PROVOCATE DE PRODUSE CHIMICE PERICULOASE SI POLUARE</p>	<p>3.9 Până în 2030, reducerea substanțială a numărului deceselor și bolilor provocate de produsele chimice periculoase ,de poluare și de contaminarea aerului, apei și a solului</p>
	<p>4. Educație de</p>	<p>4.1. EDUCATIE PRIMARA SI</p>

	<p>calitate</p> <p>Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți.</p> <p><i>Ajuta copiii din comunitatea ta sa invete sa citeasca. Educatia reprezinta fundamentul imbunatatirii vietii oamenilor si al dezvoltarii sustenabile.</i></p>	<p>SECUNDARA GRATUITA</p>	<p>învățământul primar și secundar gratuit, echitabil și calitativ, care să conducă la rezultate relevante și eficiente pe planul învățării</p>
		<p>4.2. ACCES EGAL LA EDUCATIE TIMPURIE DE CALITATE</p>	<p>4.2 Până în 2030, asigurarea faptului că toate fetele și toți băieții au acces la dezvoltarea timpurie de calitate, îngrijire și educația preșcolară, astfel încât să fie pregătiți pentru învățământul primar.</p>
		<p>4.3. ACCES LA INVATAMANT TEHNIC, VOCATIONAL SI SUPERIOR</p>	<p>4.3 Până în 2030, asigurarea accesului egal pentru toate femeile și toți bărbații la educație tehnică, vocațională și terțiară, inclusiv universitară, accesibilă și calitativă.</p>
		<p>4.4. CRESTEREA NUMARULUI DE PERSOANE CU STUDII</p>	<p>4.4 Până în 2030, creșterea substanțială a numărului de tineri și adulți care detin competențe relevante, inclusiv competențe tehnice și vocaționale, care sa faciliteze angajarea, crearea de locuri de muncă decente și antreprenoriatul.</p>
		<p>4.5. ELIMINAREA TUTUROR FORMELOR DE DISCRIMINARE DIN EDUCATIE</p>	<p>4.5 Până în 2030, eliminarea disparităților între sexe în educație și asigurarea accesului egal la toate nivelurile de învățământ și formare profesională a persoanelor vulnerabile, inclusiv a persoanelor cu dizabilități, a populațiilor indigene și a copiilor aflați în situații vulnerabile</p>
		<p>4.6. ALFABETIZARE SI CUNOSTINTE DE ARITMETICA ELEMENTARA PENTRU TOTI</p>	<p>4.6 Până în 2030, asigurarea faptului ca toți tinerii și o proporție substanțială a adulților, atât bărbați, cât și femei, dispun de competențe elementare, precum alfabetizarea și aritmetica elementară.</p>
		<p>4.7. EDUCATIE PENTRU VIATA SUSTENABILA SI CIVICA</p>	<p>4.7 Până în 2030, asigurarea faptului că toți elevii dobândesc cunoștințele și competențele necesare pentru promovarea dezvoltării durabile, inclusiv, printre altele, prin educația pentru dezvoltare durabilă și stiluri de viață durabile, drepturile omului, egalitatea de gen, promovarea unei culturi a păcii și non-violenței, cetățenia globală și aprecierea diversității culturale și a contribuției culturii la dezvoltarea durabilă</p>
<p>5</p>	<p>Egalitate de gen</p> <p>Realizarea egalității</p>	<p>5.1 ELIMINAREA DISCRIMINARII IMPOTRIVA FEMEILOR SI FETELOR</p>	<p>5.1. Eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva tuturor femeilor și fetelor de pretutindeni</p>

	<p>de gen și împuternicirea tuturor femeilor și a fetelor.</p> <p><i>Nu accepta hartuirea. Populația globală include peste 50% femei, însă există numeroase inegalități între persoanele de sex masculin și cele de sex feminin.</i></p> <p><i>În prezent, 49 de state nu dispun de legi care să protejeze femeile împotriva violenței domestice.</i></p>	<p>5.2 ELIMINAREA TUTUROR FORMELOR DE VIOLENȚĂ ȘI A EXPLOATĂRII ÎMPOTRIVA FEMEILOR ȘI FETELOR</p>	<p>5.2. Eliminarea tuturor formelor de violență împotriva femeilor și fetelor, în sferele publice și private, inclusiv a traficului, exploatării sexuale și a altor tipuri de exploatare.</p>
		<p>5.3 ELIMINAREA CASĂTORIILOR FORȚATE ȘI MUTILAREA GENITALĂ A FEMEILOR</p>	<p>5.3. Eliminarea tuturor practicilor dăunătoare, precum căsătoriile cu copii, timpurii și forțate, cât și mutilarea genitală a femeilor</p>
		<p>5.4 RECUNOAȘTEREA ȘI APRECIEREA ÎNGRIJIRII NEREMUNERATE ȘI PROMOVAREA RESPONSABILITĂȚII PARTAJATE ÎN GOSPODĂRIE</p>	<p>5.4. Recunoașterea și aprecierea îngrijirii neremunerate și a muncii casnice prin furnizarea de servicii publice, infrastructură și politici de protecție socială și promovarea responsabilității partajate în gospodărie și familie, după caz la nivel național</p>
		<p>5.5 ASIGURAREA PARTICIPĂRII DEPLINE LA POSTURI DE CONDUCERE</p>	<p>5.5. Asigurarea participării depline și eficiente a femeilor și a egalității de șanse la ocuparea de posturi de conducere la toate nivelurile de luare a deciziilor în viața politică, economică și publică</p>
		<p>5.6. ACCES UNIVERSAL LA SANATATEA SEXUALĂ ȘI REPRODUCTIVĂ</p>	<p>5.6. Asigurarea accesului universal la sănătatea sexuală și reproductivă și a drepturilor reproductive, în conformitate cu prevederile Programului de acțiuni al Conferinței Internaționale pentru Populație și Dezvoltare și ale Platformei de acțiune de la Beijing și a documentelor finale ale conferințelor de revizuire ale acestora</p>
6	<p>Apă curată și sanitație</p> <p>Asigurarea disponibilității și managementului durabil al apei și sanitație pentru toți.</p> <p><i>Evita risipa de apă. Cea mai mare provocare a lumii este lipsa de apă. Aceasta afectează peste 40% din populația lumii</i></p>	<p>6.1 APA POTABILĂ SIGURĂ LA PREȚURI ACCESIBILE</p>	<p>6.1 Până în 2030, realizarea accesului universal și echitabil la apă potabilă sigură și la prețuri accesibile pentru toți</p>
		<p>6.2 ELIMINAREA DEFECĂRII ÎN AER LIBER ȘI OFERIREA ACCESULUI LA CONDIȚII SANITARE ȘI IGIENĂ</p>	<p>6.2 Până în 2030, realizarea accesului la condiții sanitare și de igienă adecvate și echitabile pentru toți și eliminarea defecării în aer liber, acordând o atenție specială nevoilor femeilor și fetelor și celor în situații vulnerabile</p>
		<p>6.3 ÎMBUNĂTĂȚIREA CALITĂȚII APEI, TRATAREA APELOR UZATE ȘI REUTILIZAREA</p>	<p>6.3 Până în 2030, îmbunătățirea calității apei prin reducerea poluării, eliminarea depozitării deșeurilor și reducerea la minimum a produselor chimice și materialelor periculoase,</p>

		SIGURA	Înjumătățind proporția apelor uzate netratate și sporind substanțial reciclarea și reutilizarea sigură la nivel global.
		6.4 CRESTEREA EFICIENȚEI DE UTILIZARE A APEI SI ASIGURAREA REZERVELOR DE APA POTABILA	6.4 Până în 2030, creșterea substanțială a eficienței de utilizare a apei în toate sectoarele și asigurarea unui proces durabil de captare și furnizare a apei potabile, pentru a face față deficitului de apă și pentru a reduce substanțial numărul de persoane care suferă de deficit de apă
		6.5 IMPLEMENTAREA MANAGEMENTULUI INTEGRAT AL RESURSELOR DE APA	6.5 Până în 2030, implementarea managementului integrat al resurselor de apă la toate nivelurile, inclusiv, dacă este cazul, prin cooperarea transfrontalieră
		6.6 PROTEJAREA SI RESTABILIREA ECOSISTEMELOR LEGATE DE APA	6.6 Până în 2020, protejarea și restabilirea ecosistemelor legate de apă, inclusiv munți, păduri, zone umede, râuri, rezervoare acvifere și lacuri
7	<p>Energie curată și la prețuri accesibile Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern. <i>Utilizeaza aparate eficiente din punct de vedere energetic si becuri economice. Energia este esentiala pentru orice provocari si oportunitati majore.</i></p>	7.1 ACCES UNIVERSAL LA ENERGIE MODERNA	7.1 Până în 2030, asigurarea accesului universal la servicii energetice accesibile, sigure și moderne
		7.2 CRESTEREA PROCENTULUI GLOBAL DE ENERGIE REGENERABILA	7.2 Până în 2030, creșterea semnificativă a ponderii energiei din surse regenerabile în mixul energetic global
		7.3 DUBLAREA RATEI GLOBALE DE ÎMBUNĂȚIRE A EFICIENȚEI ENERGETICE	7.3 Până în 2030, dublarea ratei globale de îmbunătățire a eficienței energetice
8	<p>Muncă decentă și creștere economică Promovarea unei creșteri economice susținute, deschise tuturor și durabile, a ocupării depline și productive a forței de muncă și a unei munci decente pentru toți. <i>Cumpara de la companii responsabile fata de mediu si care ofera oportunitati</i></p>	8.1 CRESTERE ECONOMICA SUSTENABILA	8.1 Susținerea creșterii economice pe cap de locuitor în conformitate cu situația națională și, în special, creșterea Produsului Intern Brut cu cel puțin 7 la sută pe an în țările cel mai puțin dezvoltate
		8.2 DIVERSIFICAREA, INOVAREA SI MODERNIZAREA PRODUCTIVITATII ECONOMICE	8.2 Atingerea unor niveluri mai ridicate ale productivității prin diversificare, modernizarea tehnologică și inovație, inclusiv prin accent pe sectoarele cu valoare adăugată sporită și utilizarea intensivă a forței de muncă
		8.3 PROMOVAREA POLITICILOR CARE SUSTIN CREAREA	8.3 Promovarea unor politici orientate spre dezvoltare care susțin activitățile productive, crearea locurilor de

<p><i>egale. Cresterea economica sustenabila va conduce la locuri de munca decente.</i></p>	<p>LOCURILOR DE MUNCA SI CRESTEREA INTREPRINDERILOR</p>	<p>muncă decente, antreprenoriatul, creativitatea și inovația, și care încurajează formalizarea și creșterea întreprinderilor micro, mici și mijlocii, inclusiv prin acces la servicii financiare</p>
	<p>8.4 ÎMBUNĂTĂȚIREA EFICIENȚEI RESURSELOR ÎN CONSUM SI PRODUCTIE</p>	<p>8.4 Îmbunătățirea progresivă, până în 2030, a eficienței resurselor globale pentru consum și producție, și decuplarea creșterii economice de degradarea mediului, în conformitate cu Cadrul pentru 10 ani al programelor privind consumul și producția durabilă, în frunte cu țările dezvoltate.</p>
	<p>8.5 ANGAJAREA COMPLETA SI MUNCA DECENTA CU REMUNERARE EGALA</p>	<p>8.5 Până în 2030, angajarea completă și productivă și muncă decentă pentru toate femeile și toți bărbații, inclusiv pentru tineri și persoanele cu dizabilități, precum și remunerarea egală pentru munca de valoare egală.</p>
	<p>8.6 PROMOVAREA ANGAJARII, EDUCARII SI PREGATIRII TINERILOR</p>	<p>8.6 Până în 2020, reducerea substanțială a proporției tinerilor fără un loc de muncă, fără educație sau formare.</p>
	<p>8.7 ELIMINAREA SCLAVEI MODERNE, A TRAFICULUI DE FIINTE UMANE SI A MUNCII COPIILOR</p>	<p>8.7 Măsuri imediate și eficiente pentru eradicarea muncii forțate, eliminarea sclaviei moderne și a traficului de ființe umane, și asigurarea interzicerii și eliminării celor mai grave forme ale muncii copiilor, inclusiv recrutarea și utilizarea copiilor soldați, iar până în 2025, eliminarea muncii copiilor în toate formele sale.</p>
	<p>8.8 PROTECTIA DREPTULUI LA MUNCA SI PROMOVAREA MEDIILOR DE LUCRU SIGURE</p>	<p>8.8 Protecția dreptului la muncă și promovarea mediilor de lucru sigure și securizate pentru toți lucrătorii, inclusiv lucrătorii migranți, în special femeile migrante, și cei în locuri de muncă precare.</p>
	<p>8.9 PROMOVAREA TURISMULUI DURABIL SI BENEFIC</p>	<p>8.9 Până în 2030, elaborarea și implementarea politicilor pentru promovarea unui turism durabil care creează locuri de muncă și promovează cultura și produsele locale.</p>
	<p>8.10 ACCES UNIVERSAL LA SERVICII BANCARE, DE ASIGURARI SI FINANCIARE</p>	<p>8.10 Consolidarea capacității instituțiilor financiare interne pentru a încuraja și a extinde accesul la servicii bancare, de asigurări și servicii financiare pentru toți.</p>

9	<p>Industrie, inovație și infrastructură</p> <p>Construirea unor infrastructuri rezistente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației.</p> <p><i>Refolosește materialele.</i></p> <p><i>InNord-Vestitiile in infrastructura sunt necesare pentru realizarea unei dezvoltari sustenabile.</i></p>	<p>9.1 DEZVOLTAREA UNEI INFRASTRUCTURI SUSTENABILE, DURABILE SI INCLUZIVE</p>	<p>9.1 Dezvoltarea infrastructurii calitative, fiabile, durabile și puternice, inclusiv infrastructura regională și transfrontalieră, pentru a sprijini dezvoltarea economică și bunăstarea oamenilor, cu accent pe accesul larg și echitabil pentru toți</p>
		<p>9.2 PROMOVAREA INDUSTRIALIZĂRII INCLUZIVE SI DURABILE</p>	<p>9.2 Promovarea industrializării incluzive și durabile și, până în 2030, sporirea semnificativă a ratei de ocupare și a Produsului Intern Brut în industrie, în conformitate cu circumstanțele naționale, și dublarea acestei cote în țările cel mai puțin dezvoltate</p>
		<p>9.3 CRESTEREA ACCESULUI LA SERVICII FINANCIARE SI PIETE EXTERNE</p>	<p>9.3 Creșterea accesului întreprinderilor mici industriale și de altă natură, în special din țările în curs de dezvoltare, la servicii financiare, inclusiv la credite accesibile, și integrarea acestora în lanțuri valorice și piețe externe.</p>
		<p>9.4 MODERNIZAREA TUTUROR INDUSTRIILOR SI A INFRASTRUCTURII PENTRU SUSTENABILITATE</p>	<p>9.4 Până în 2030, modernizarea infrastructurii și reabilitarea industriilor pentru a deveni durabile, cu eficiență sporită în utilizarea resurselor și adoptare sporită a tehnologiilor și proceselor industriale curate și ecologice, toate țările luând măsuri în conformitate cu capacitățile respective ale acestora.</p>
		<p>9.5 CONSOLIDAREA CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE ȘI MODERNIZAREA TEHNOLOGIILOR INDUSTRIALE</p>	<p>9.5 Întărirea cercetării științifice, modernizarea capacităților tehnologice ale sectoarelor industriale în toate țările, în special țările în curs de dezvoltare, până în 2030; încurajarea inovațiilor și creșterea semnificativă a numărului de angajați în cercetare și dezvoltare la 1 milion de locuitori și a cheltuielilor publice și private de cercetare și dezvoltare.</p>
10	<p>Inegalități reduse</p> <p>Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și de la o țară la alta.</p> <p><i>Nu accepta discriminarea.</i></p> <p><i>Pentru a reduce inegalitățile este</i></p>	<p>10.1 REDUCEREA INEGALITĂȚII VENITURILOR</p>	<p>10.1. Până în 2030, realizarea și susținerea în mod progresiv a creșterii veniturilor pentru 40 la sută din limita de jos a populației, la o rată mai mare decât media națională.</p>
		<p>10.2 PROMOVAREA INCLUZIUNII SOCIALE, ECONOMICE SI POLITICE</p>	<p>10.2. Până în 2030, abilitarea și promovarea incluziunii sociale, economice și politice a tuturor, indiferent de vârstă, sex, dizabilitate, rasă, etnie, origine, religie sau statut economic sau de altă natură.</p>

	<p><i>necesara asigurarea oportunitatilor egale, inclusiv prin eliminarea legilor, politicilor si practicilor discriminatorii.</i></p>	<p>10.3 ASIGURAREA OPORTUNITATILOR EGALE SI ELIMINAREA DISCRIMINARII</p>	<p>10.3. Asigurarea oportunităților egale și reducerea inegalității rezultatelor, inclusiv prin eliminarea legilor, politicilor și practicilor discriminatorii, și promovarea legislației, politicilor și acțiunilor corespunzătoare în acest sens.</p>
		<p>10.4 ADOPTAREA POLITICILOR FISCALE SI SOCIALE CE PROMOVEAZA EGALITATEA</p>	<p>10.4. Adoptarea politicilor, în special fiscale, salariale și de protecție socială, în scopul realizării progresive a unei egalități sporite.</p>
		<p>10.5 IMBUNATATIREA REGLEMENTARILOR PIETELOR FINANCIARE GLOBALE SI A INSTITUTIILOR</p>	<p>10.5. Perfecționarea reglementării și monitorizării piețelor și instituțiilor financiare globale și consolidarea implementării acestor reglementări.</p>
		<p>10.6 CRESTEREA REPREZENTARII PENTRU TARILE IN CURS DE DEZVOLTARE</p>	<p>10.6. Asigurarea reprezentării și vocii puternice pentru țările în curs de dezvoltare în procesele decizionale din cadrul instituțiilor economice și financiare internaționale globale, pentru a oferi instituții mai eficiente, credibile, responsabile și legitime.</p>
		<p>10.7 POLITICI DE MIGRATIE RESPONSABILE SI BINE GESTIONATE</p>	<p>10.7. Facilitarea migrației și mobilității ordonate, sigure, reglementate și responsabile a persoanelor, inclusiv prin implementarea unor politici de migrație planificate și bine gestionate.</p>
11	<p>Orașe și comunități durabile</p> <p>Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile.</p> <p><i>Mergi cu bicicleta sau pe jos pentru a reduce poluarea aerului. 3,5 miliarde de oameni traiesc in prezent in orase.</i></p>	<p>11.1. LOCUINTE SIGURE LA PREȚURI ACCESIBILE</p>	<p>11.1 Până în 2030, accesul tuturor la locuințe și servicii de bază adecvate, sigure și la prețuri accesibile și modernizarea cartierelor sărace.</p>
		<p>11.2. SISTEME DE TRANSPORT SUSTENABILE LA PREȚURI ACCESIBILE</p>	<p>11.2 Până în 2030, asigurarea accesului la sisteme de transport sigure, la prețuri echitabile, accesibile și durabile pentru toți, îmbunătățirea siguranței rutiere, în special prin extinderea rețelelor de transport public, acordând o atenție deosebită nevoilor celor aflați în situații vulnerabile, femei, copii, persoane cu dizabilități și în etate.</p>
		<p>11.3. URBANIZARE INCLUZIVA SI SUSTENABILA</p>	<p>11.3 Până în 2030, consolidarea urbanizării incluzive și durabile și a capacității pentru planificarea și gestionarea participativă, integrată și durabilă a așezărilor umane în toate țările.</p>

		11.4. PROTEJAREA PATRIMONIULUI CULTURAL SI NATURAL	11.4 Consolidarea eforturilor de protecție și salvagardare a patrimoniului cultural și natural mondial.
		11.5. REDUCEREA EFECTELOR ADVERSE ALE DEZASTRELOR NATURALE	11.5 Până în 2030, reducerea semnificativă a numărului de decese și a numărului de persoane afectate și scăderea substanțială a pierderilor economice directe în raport cu Produsul Intern Brut la nivel global, cauzate de dezastre, inclusiv dezastrele legate de apă, cu un accent pe protecția celor săraci și a persoanelor aflate în situații vulnerabile.
		11.6. REDUCEREA IMPACTULUI ORASELOR ASUPRA MEDIULUI	11.6 Până în 2030, reducerea pe cap de locuitor a impactului negativ asupra mediului în orașe, inclusiv prin acordarea unei atenții deosebite calității aerului și gestionării deșeurilor municipale și de alt tip.
		11.7. ASIGURAREA ACCESULUI LA SPAȚII VERZI SI PUBLICE SIGURE SI INCLUZIVE	11.7 Până în 2030, asigurarea accesului universal la spații verzi și publice sigure, incluzive și accesibile, în special pentru femei și copii, persoane în etate și cele cu dizabilități
12	<p>Consum și producție responsabile</p> <p>Asigurarea unor tipare de consum și producție durabile <i>Recicleaza hartia, plasticul, sticla si aluminiul.</i> <i>Pentru a sustine stilul de viata curent am avea nevoie de resursele a trei planete.</i></p>	12.1 IMPLEMENTAREA CADRULUI DE 10 DE ANI DE PROGRAME PENTRU MODELE DE COSNUM SI PRODUCTIE DURABILE	12.1 Implementarea Cadrului de 10 ani de programe pentru modelele de consum și producție durabile, toate țările luând măsuri, în frunte cu țările dezvoltate, ținând cont de dezvoltarea și capacitățile țărilor în curs de dezvoltare
		12.2 GESTIONAREA DURABILA SI UTILIZAREA EFICIENTA A RESURSELOR NATURALE	12.2 Până în 2030, realizarea gestionării durabile și utilizării eficiente a resurselor naturale
		12.3 INJUMATATIREA, LA NIVEL GLOBAL, A RISIPEI DE ALIMENTE PE CAP DE LOCUITOR	12.3 Până în 2030, înjumătățirea pe cap de locuitor la nivel mondial a risipei de alimente la nivel de vânzare cu amănuntul și de consum și reducerea pierderilor de alimente de-a lungul lanțurilor de producție și de aprovizionare, inclusiv a pierderilor post-recoltare.
		12.4 MANAGEMENT RESPONSABIL AL SUBSTANTELOR CHIMICE SI DESEURILOR	12.4 Până în 2020, realizarea managementului ecologic al substanțelor chimice și a tuturor deșeurilor pe parcursul ciclului de viață al acestora, în conformitate cu

			cadrele convenite la nivel internațional, și reducerea semnificativă a emisiilor acestora în aer, apă și sol, în scopul de a reduce la minimum efectele adverse ale acestora asupra sănătății umane și a mediului.
		12.5 REDUCEREA SEMNIFICATIVĂ A GENERĂRII DE DEȘURI	12.5 Până în 2030, reducerea semnificativă a generării de deșuri, prin prevenire, reducere, reciclare și reutilizare.
		12.6 INCURAJAREA COMPANIILOR SA ADOPTĂ PRACTICI DURABILE SI RAPORTARI DE SUSTENABILITATE	12.6 Încurajarea companiilor, în special a companiilor mari și transnaționale, să adopte practici durabile și să integreze informațiile privind durabilitatea în ciclul de raportare.
		12.7 PROMOVAREA PRACTICILOR DURABILE DE ACHIZITII PUBLICE	12.7 Promovarea practicilor durabile de achiziții publice, în conformitate cu politicile și prioritățile naționale.
		12.8 PROMOVAREA CUNOASTERII UNIVERSALE A STILURILOR DE VIAȚĂ SUSTENABILE	12.8 Până în 2030, oamenii de pretutindeni trebuie să dețină informații relevante și să fie sensibilizați pe tema dezvoltării durabile și a unui stil de viață în armonie cu natura.
13	Acțiune climatică Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor. <i>INFORMEAZA TINERII CU PRIVIRE LA SCHIMBARILE CLIMATICE</i> <i>Emisiile de CO2 au crescut cu 50% din 1990.</i>	13.1. ADAPTARE LA RISCURILE LEGATE DE CLIMA	13.1. Consolidarea rezilienței și capacității de adaptare la riscurile legate de climă și dezastrele naturale în toate țările.
		13.2. POLITICI, STRATEGII SI PLANURI INTEGRATE	13.2 Integrarea măsurilor privind schimbările climatice în politici, strategii și planuri naționale.
		13.3. REACTIE LA SCHIMBARILE CLIMATICE	13.3 Îmbunătățirea educației, sensibilizării și capacităților umane și instituționale privind atenuarea schimbărilor climatice, adaptarea, reducerea impactului și alerta timpurie.
14	Viața acvatică Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă. <i>Evita sa folosesti pungi de plastic</i>	14.1 REDUCEREA POLUĂRII MARINE	14.1 Până în 2025, prevenirea și reducerea semnificativă a poluării marine de toate tipurile, în special de la activitățile terestre, inclusiv poluarea cu deșuri marine și poluarea cu nutrienți.
		14.2 PROTEJAREA SI RESTAURAREA ECOSISTEMELOR	14.2 Până în 2020, gestionarea și protecția durabilă a ecosistemelor marine și costale, pentru a evita impactele negative semnificative, inclusiv prin consolidarea rezistenței

			acestora, și luarea de măsuri pentru restaurarea acestora, pentru a avea oceane sănătoase și productive
		14.3 REDUCEREA ACIDIFICARII OCEANELOR	14.3 Minimizarea și gestionarea impactului acidificării oceanelor, inclusiv prin cooperare științifică sporită la toate nivelurile
		14.4 PESCUIT SUSTENABIL	14.4 Până în 2020, reglementarea eficientă a pescuitului și eliminarea pescuitului excesiv, ilegal, nedeclarat și nereglementat și a practicilor de pescuit distructive, și implementarea planurilor de management bazate pe știință, pentru a restabili stocurile de pește în cel mai scurt timp posibil, cel puțin la nivelurile care ar asigura un randament maxim durabil, după cum este determinat de caracteristicile biologice ale acestora
		14.5 CONSERVAREA ZONELOR COSTALE SI MARINE	14.5 Până în 2020, conservarea a cel puțin 10 la sută din zonele costale și marine, în conformitate cu legislația națională și internațională și în baza celor mai bune evidențe științifice disponibile
		14.6. INTERZICEREA SUBVENȚIILOR CE DUC LA PESCUITUL EXCESIV	14.6 Până în 2020, interzicerea formelor de subvenționare a pescuitului care contribuie la capacitatea excedentară și pescuitul excesiv, eliminarea subvențiilor care contribuie la pescuitul ilegal, nedeclarat și nereglementat și abținerea de la introducerea unor subvenții noi de acest tip, recunoscând că tratamentul adecvat și eficient, special și diferențiat pentru țările cel mai puțin dezvoltate ar trebui să fie o parte integrantă a negocierii subvențiilor pentru pescuit în cadrul Organizației Mondiale a Comerțului
		14.7. CRESTEREA BENEFICIILOR ECONOMICE DIN UTILIZAREA SUSTENABILĂ A RESURSELOR MARINE	14.7 Până în 2030, creșterea beneficiilor economice pentru statele insulare mici și țările cel mai puțin dezvoltate, din utilizarea durabilă a resurselor marine, inclusiv prin gestionarea durabilă a pescuitului, acvaculturii și turismului
15	Viața terestră Protejarea, restaurarea	15.1 CONSERVAREA SI RESTABILIREA ECOSISTEMELOR TERESTRE SI DE APA	15.1 Până în 2020, asigurarea conservării, restabilirii și utilizării durabile a ecosistemelor de apă dulce terestre și interioare și a serviciilor

pentru a mentine apele curate. Oceanele absorb aproximativ 30% din dioxidul de carbon produs de oameni, diminuand efectele incalzirii globale

<p>și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate</p> <p><i>Planteaza un copac si protejeaza mediul inconjurator Padurile sunt esentiale pentru combaterea schimbarilor climatice, protejarea biodiversitatii si pentru asigurarea securitatii alimentare si a adapostului.</i></p>	DULCE	acestora, în special păduri, zone umede, munți și terenuri aride, în conformitate cu obligațiile prevăzute de acordurile internaționale
	15.2 STOPAREA DEFRISĂRII SI RESTABILIREA PADURILOR DEGRADATE	15.2 Până în 2020, promovarea implementării managementului durabil al tuturor tipurilor de păduri, stoparea defrișării, restabilirea pădurilor degradate și creșterea semnificativă a împăduririi și reîmpăduririi la nivel global
	15.3 STOPAREA DEȘERTIFICĂRII SI RESTAURAREA SOLURILOR DEGRADATE	15.3 Până în 2030, combaterea deșertificării, restaurarea terenurilor și solurilor degradate, inclusiv a terenurilor afectate de deșertificare, secetă și inundații și depunerea de eforturi pentru a atinge o lume neutra din punct de vedere al degradării solului
	15.4 ASIGURAREA CONSERVĂRII ECOSISTEMELOR MONTANE	15.4 Până în 2030, asigurarea conservării ecosistemelor montane, inclusiv a biodiversității acestora, în scopul de a spori capacitatea acestora de a oferi beneficii esențiale pentru dezvoltare durabilă
	15.5 PROTEJAREA BIODIVERSITĂȚII ȘI A HABITATELOR NATURALE	15.5 Luarea unor măsuri urgente și semnificative pentru a reduce degradarea habitatelor naturale, a stopa pierderea biodiversității și, până în 2020, a proteja și preveni extincția speciilor amenințate
	15.6 PROMOVAREA ACCESULUI LA RESURSE GENETICE SI DISTRIBUIREA ECHITABILĂ A BENEFICIILOR	15.6 Promovarea distribuirii corecte și echitabile a beneficiilor care rezultă din utilizarea resurselor genetice și promovarea accesului corespunzător la aceste resurse, după cum este convenit la nivel internațional
	15.7 ELIMINAREA BRACONAJULUI SI A TRAFICULUI DE SPECII PROTEJATE	15.7 Luarea unor măsuri urgente pentru a stopa braconajul și traficul de specii de floră și faună protejate și abordarea cererii și ofertei de produse ilegale de specii sălbatice
	15.8 PREVENIREA SPECIILOR INVAZIVE IN ECOSISTEMELE TERESTRE SI ACVATICE	15.8 Până în 2020, introducerea măsurilor pentru a preveni introducerea și a reduce semnificativ impactul speciilor invazive asupra ecosistemelor terestre și acvatice și pentru a controla și eradica speciile prioritare
	15.9 INTEGRAREA ECOSISTEMELOR SI BIODIVERSITĂȚII IN	15.9 Până în 2020, integrarea valorilor biodiversității și ecosistemelor în planificarea

		STRATEGIILE GUVERNAMENTALE	națională și locală, procesele de dezvoltare, strategiile și planurile de reducere a sărăciei
16	<p>Pace, justiție și instituții eficiente</p> <p>Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile.</p> <p><i>Exercita dreptul la vot și alege liderii</i></p>	16.1. REDUCEREA VIOLENTEI PRETUTINDENI	16.1. Reducerea semnificativă a tuturor formelor de violență și ratelor de deces conexe, pretutindeni
		16.2. PROTEJAREA COPILOR DE ABUZ, EXPLOATARE, TRAFIC SI VIOLENTA	16.2. Stoparea abuzului, exploatării, traficului și a tuturor formelor de violență și torturii copiilor
		16.3. PROMOVAREA RESPECTARII LEGII SI ASIGURAREA ACCESULUI EGAL LA JUSTITIE	16.3. Promovarea statului de drept la nivel național și internațional și asigurarea accesul egal la justiție pentru toți
		16.4. COMBATEREA CRIMEI ORGANIZATE, A FLUXURILOR ILICITE DE BANI SI ARMAMENT	16.4. Până în 2030, reducerea semnificativă a fluxurilor ilicite financiare și de armament, consolidarea recuperării și returnării bunurilor furate și combaterea tuturor formelor de crimă organizată
		16.5. REDUCEREA CORUPTIEI	16.5 Reducerea semnificativă a corupției și dării de mită în toate formele sale
		16.6. CRESTEREA GRADULUI DE TRANSPARENTA A INSTITUTIILOR	16.6. Dezvoltarea instituțiilor eficiente, responsabile și transparente la toate nivelurile
		16.7. ASIGURAREA UNUI PROCES DECIZIONAL RECEPTIV, INCLUZIV, PARTICIPATIV SI REPREZENTATIV	16.7. Asigurarea procesului decizional receptiv, incluziv, participativ și reprezentativ la toate nivelurile
		16.8. CONSOLIDAREA PARTICIPARII LA GUVERNAREA GLOBALA	16.8. Extinderea și consolidarea participării țărilor în curs de dezvoltare în instituțiile de guvernare globală
		16.9. ACTE DE IDENTITATE PENTRU TOTI	16.9. Până în 2030, asigurarea identității legale tuturor, inclusiv înregistrarea nașterii
		16.10 ACCESS PUBLIC LA INFORMATII SI PROTEJAREA LIBERTATILOR FUNDAMENTALE	16.10. Asigurarea accesului public la informații și protejarea libertăților fundamentale, în conformitate cu legislația națională și acordurile internaționale
17	<p>Parteneriate pentru realizarea obiectivelor</p> <p>Consolidarea</p>	17.1 MOBILIZAREA RESURSELOR PENTRU A IMBUNATATI CAPACITATEA NATIONALA DE COLECTARE A	17.1. Consolidarea mobilizării resurselor interne, inclusiv prin suportul internațional pentru țările în curs de dezvoltare, pentru a îmbunătăți capacitatea națională de impozitare și colectarea altor venituri

<p>mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă.</p>	TAXELOR SI IMPOZITELOR	
	17.2 IMPLEMENTAREA ANGAJAMENTELOR PRIVIND ASISTENTA OFICIALA DE DEZVOLTARE	17.2. Țările dezvoltate își vor implementa pe deplin angajamentele privind asistența oficială de dezvoltare, inclusiv angajamentul mai multor țări dezvoltate de a atinge ținta de 0,7 la sută din AOD/PNB pentru țările în curs de dezvoltare și între 0,15 și 0,20 la sută din AOD/PNB pentru țările cele mai puțin dezvoltate; furnizorii AOD sunt încurajați să ia în considerare stabilirea unei ținte constând în asigurarea a cel puțin 0,20 la sută din AOD/PNB pentru țările cele mai puțin dezvoltate
	17.3 MOBILIZAREA RESURSELOR FINANCIARE PENTRU TARILE IN CURS DE DEZVOLTARE	17.3. Mobilizarea resurselor financiare suplimentare pentru țările în curs de dezvoltare din surse multiple
	17.4 SUSTINEREA TARILOR IN CURS DE DEZVOLTARE IN ATINGEREA SUSTENABILITATII DATORIILOR	17.4. Susținerea țărilor în curs de dezvoltare în atingerea sustenabilității datoriiilor pe termen lung prin intermediul unor politici coordonate, care vizează stimularea finanțării datoriiilor, reducerea datoriiilor și restructurarea datoriiilor, după caz, și abordarea datoriei externe a țărilor sărace puternic îndatorate, pentru a reduce povara datoriei
	17.5 INNORD-VESTIREA IN TARILE CEL MAI PUTIN DEZVOLTATE	17.5. Adoptarea și implementarea regimurilor de promovare a investițiilor pentru țările cel mai puțin dezvoltate
	17.6 SCHIMB DE CUNOSTINTE SI COOPERARE PENTRU ACCESUL LA STIINTA, TEHNOLOGIE SI INOVATIE	17.6. Consolidarea cooperării regionale și internaționale nord-sud, sud-sud și triunghiulare privind accesul la știință, tehnologie și inovații și îmbunătățirea schimbului de cunoștințe în condiții agreeate de comun acord, inclusiv printr-o mai bună coordonare între mecanismele existente, în special la nivelul Organizației Națiunilor Unite, și printr-un mecanism global de facilitare a tehnologiei
	17.7 PROMOVAREA TEHNOLOGIILOR SUSTENABILE IN TARILE IN CURS DE	17.7. Promovarea dezvoltării, transferului, diseminării și difuzării tehnologiilor prietenoase mediului pentru țările în curs de dezvoltare în

	DEZVOLTARE	condiții favorabile, inclusiv în termeni concesionali și preferențiali, în condiții agreeate de comun acord
	17.8 CONSOLIDAREA CAPACITĂȚILOR ÎN ȘTIINȚA, TEHNOLOGIE ȘI INOVARE PENTRU ȚĂRILE CEL MAI PUȚIN DEZVOLTATE	17.8. Operaționalizarea completă a băncii de tehnologii, a mecanismului de consolidare a capacităților în știință, tehnologie și inovare pentru țările cele mai puțin dezvoltate, până în 2017, și sporirea utilizării tehnologiei generice, în special a tehnologiei informației și comunicațiilor
	17.9 CRESTEREA CAPACITĂȚII OBIECTIVELOR DE DEZVOLTARE DURABILE ÎN ȚĂRILE ÎN CURS DE DEZVOLTARE	17.9. Consolidarea suportului internațional pentru implementarea eficientă și ținută a activităților de consolidare a capacităților în țările în curs de dezvoltare pentru a sprijini planurile naționale în implementarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă, inclusiv prin cooperarea nord-sud, sud-sud și triunghiulară
	17.10 PROMOVAREA UNUI SISTEM DE COMERT UNIVERSAL SUB EGIDA OMC	17.10. Promovarea sistemului de comerț multilateral universal, bazat pe reguli, deschis, nediscriminatoriu și echitabil în cadrul Organizației Mondiale a Comerțului, inclusiv prin încheierea negocierilor în cadrul Agendei de dezvoltare de la Doha
	17.11 CRESTEREA EXPORTURILOR ȚĂRILOR ÎN CURS DE DEZVOLTARE	17.11. Creșterea semnificativă a exporturilor țărilor în curs de dezvoltare, în special în vederea dublării cotei exporturilor la nivel mondial pentru țările cel mai puțin dezvoltate până în 2020
	17.12 ELIMINAREA BARIERELOR COMERCIALE PENTRU ȚĂRILE CEL MAI PUȚIN DEZVOLTATE	17.12. Implementarea în timp util a accesului pe piață fără taxe vamale și fără cote pe o bază durabilă pentru toate țările cel mai puțin dezvoltate, în concordanță cu deciziile Organizației Mondiale a Comerțului, inclusiv prin asigurarea că normele preferențiale de origine aplicabile importurilor din țările cele mai puțin dezvoltate sunt transparente și simple, și contribuie la facilitarea accesului la piață
	17.13 CRESTEREA STABILITĂȚII MACROECONOMICE GLOBALE	17.13. Sporirea stabilității macroeconomice globale, inclusiv prin coordonarea politicilor și coerența politicilor
	17.14 SPORIREA COERENȚEI POLITICILOR PENTRU DEZVOLTARE DURABILĂ	17.14. Sporirea coerenței politicilor pentru dezvoltare durabilă

	DEZVOLTARE SUSTENABILA	
	17.15 RESPECTAREA AUTORITATII NATIONALE IN IMPLEMENTAREA POLITICILOR PENTRU OBIECTIVELE DE DEZVOLTARE DURABILA	17.15. Respectarea spațiului de politici și a autorității fiecărei țări în a stabili și implementa politici de eradicare a sărăciei și dezvoltare durabilă
	17.16 SPORIREA PARTENERIATULUI GLOBAL PENTRU DEZVOLTARE SUSTENABILA	17.16. Sporirea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă, complementat de parteneriate cu multiple părți interesate care mobilizează și distribuie cunoștințele, expertiza, tehnologiile și resursele financiare, pentru a sprijini realizarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă în toate țările, în special în țările în curs de dezvoltare
	17.17 INCURAJAREA PARTENERIATELOR EFICIENTE	17.17. Încurajarea și promovarea parteneriatelor publice, publice-private și cu societatea civilă eficiente, în baza experienței și strategiilor de resurse ale parteneriatelor
	17.18 SPORIRIEA DISPONIBILITATII DATELOR CALITATIVE	17.18. Până în 2020, sporirea suportului de consolidare a capacităților pentru țările în curs de dezvoltare, inclusiv pentru țările cel mai puțin dezvoltate și statele insulare mici în curs de dezvoltare, pentru a crește în mod semnificativ disponibilitatea datelor calitative, în timp util și fiabile, desegregate după venit, sex, vârstă, rasă, etnie, statut migrațional, dizabilități, localizare geografică și alte caracteristici relevante în contexte naționale
	17.19 CONTINUAREA MASURATORILOR PROGRESULUI PRIVIND DEZVOLTAREA DURABILA	17.19. Până în 2030, dezvoltarea, în baza inițiativelor existente, a măsurătorilor progresului privind dezvoltarea durabilă care completează produsul intern brut, și oferă suport pentru dezvoltarea capacităților statistice în țările în curs de dezvoltare

10. Alocarea financiară

Oricât de interesantă și de novatoare este realizarea unui proiect, un manager este interesat, în cele din urmă, de aspectele financiare ale proiectului în care se implică. Din acest motiv, trebuie acordată toată atenția documentelor referitoare la aspectele financiare ale proiectului prezentate prin intermediul studiului de fezabilitate și proiectului tehnic (evoluția estimată a veniturilor și cheltuielilor pentru următoarea perioadă de timp - de regulă următorii câțiva ani, indicatori de rentabilitate etc.).

Un element cheie al oricărui proiect îl reprezintă modul de satisfacere al nevoilor comunității locale.

Volumul cheltuielilor trebuie previzionat cu atenție și monitorizat pe tot parcursul derulării proiectului.

Cheltuielile pe care urmează să se efectueze în vederea realizării proiectului nu vor avea o structură omogenă și, din acest motiv, trebuie să se facă distincția între diferitele destinații ale resurselor de care dispune primăria.

O primă distincție importantă este cea dintre cheltuielile inițiale – care vor fi efectuate pentru a pune în mișcare noul proiect – și cele aferente realizării efective a proiectului. Primele trebuie efectuate de regulă o singură dată, în perioada inițială. Cea de-a doua categorie de cheltuieli va avea un nivel mai stabil în timp, dar este și mai îndepărtată în timp față de momentul întocmirii studiului de fezabilitate și/sau proiectului tehnic.

Este foarte important să existe un grafic al celor două categorii de cheltuieli și să se determine cu precizie momentul în care proiectul să se realizeze. În cazul în care acest moment este mai îndepărtat în realitate decât s-a presupus inițial, s-ar putea ca rentabilitatea proiectului să nu mai fie cea scontată. Atunci când se previzionează cheltuielile cu activitatea curentă, va trebui să se determine și mărimea resurselor necesare.

Un volum prea mare va ține resurse immobilizate în mod inutil, în timp ce un volum prea redus creează riscul unor întreruperi forțate ale realizării proiectului. Va trebui să se poată justifica nivelul pentru care s-a optat.

Datele referitoare la veniturile și cheltuielile previzionate vor da o imagine asupra rentabilității proiectului. În aprecierea acestei rentabilități este bine să se evalueze cum vor arăta rezultatele în cazul în care apar evenimente neprevăzute.

De aceea s-a stabilit ca planificarea strategică din punct de vedere financiar este greu de realizat din cauza schimbărilor legislației. Din aceeași cauză, bugetul local pe următorii 6 ani nu se poate exprima exact.

Repartizarea veniturilor arată gradul mare de dependență față de bugetul de stat și necesitatea alocării unor sume care să permită macar asigurarea unui buget minim de funcționare.

11. Parteneriatul în cadrul Strategiei de Dezvoltare Durabilă **Forme asociative adoptate de către administrația publică locală**

11.1 Asociațiile de dezvoltare intercomunitară

Potrivit legii, autoritățile administrative publice locale se pot constitui în asociații de dezvoltare intercomunitară. Acestea sunt structuri de cooperare cu personalitate juridică, de drept privat, înființate în condițiile legii, de către unitățile administrativ teritoriale, pentru realizarea în comun a unor proiecte de dezvoltare de interes zonal sau regional, ori furnizarea în comun a unor servicii publice.

Asociațiile de dezvoltare intercomunitară se constituie cu scopul de a organiza și furniza servicii de dezvoltare în interesul tuturor din spațiul unităților administrativ teritoriale implicate, precum și pentru a furniza în comun servicii publice în care autoritățile administrației publice locale asociate au competențe.

Orașul Baia Sprie face parte din asociația de dezvoltare intercomunitară ADI Apă-Canal, Deșeuri, Transport Metropolitan.

Asociația de Dezvoltare Intercomunitară ADI Apă-Canal, Deșeuri, Transport Metropolitan s-a constituit în scopul înființării, organizării, reglementării, exploataării, monitorizării și gestionării în comun a serviciului de salubritate a localităților pe raza de competență a unităților administrativ - teritoriale membre, precum și realizarea în comun a unor proiecte de investiții publice de interes zonal sau regional înființării, modernizării și/sau dezvoltării a sistemelor de utilități publice aferente Serviciului pe baza strategiei de dezvoltare a acestuia.

Interesul comun ce stă la baza constituirii Asociației este interesul general al autorităților locale din județul Maramureș privind:

- îmbunătățirea calității serviciului de salubritate, în condițiile unor tarife și / sau taxe care să respecte limitele de suportabilitate ale populației și principiul „poluatorul plătește”;
- atingerea și respectarea standardelor europene privind protecția mediului înconjurător;
- creșterea capacității de atragere a fondurilor pentru finanțarea investițiilor necesare în infrastructura tehnico - edilitară aferentă serviciului de salubritate.

11.2 Grupurile de Acțiune Locala (GAL-urile)

Grupurile de Acțiune Locală (GAL-urile) sunt entități ce reprezintă parteneriate public – private, constituite din reprezentanți ai sectorului public, privat și civil, care sunt desemnați dintr-un teritoriu rural omogen, care îndeplinesc o serie de cerințe privind componența, teritoriul acoperit și care vor implementa o strategie integrată pentru dezvoltarea teritoriului.

Prin crearea acestor Grupuri de Acțiune Locală se dorește să se ajute la dezvoltarea durabilă a comunităților locale și:

- a) să sprijine construcția instituțională la nivel local;
- b) să asigure resursele umane, financiare și tehnice pentru susținerea activității Grupurilor de Acțiune Locală;

- c) să instruiască personalul Grupurilor de Acțiune Locală în vederea elaborării și implementării strategiilor de dezvoltare locală;
- d) Animarea teritoriului.

Grupurile de Acțiune Locală sunt instrumente utilizate la implementarea Pilonului II al Politicii Agricole Comune la nivelul Uniunii Europene și a PNDR la nivel national, prin Axa 4 – LEADER. Obiectivul general al acestei axe îl constituie demararea și funcționarea inițiativelor de interes local, utilizând abordarea „de jos în sus” prin implicarea actorilor locali în dezvoltarea propriilor teritorii.

Acțiunile finanțate prin LEADER presupun acțiuni integrate, coerente, ce conduc la diversificarea și dezvoltarea economiei rurale în folosul comunităților. În acest context a fost necesară apariția Grupurilor de Acțiune Locală, entități ce reprezintă parteneriate public – private, constituite din reprezentanți ai sectorului public, privat și civil, din cadrul unui teritoriu rural omogen.

Orașul Baia Sprie este partener la Grupul de Acțiune Locală GAL Mara Natur.

12. Metode de implementare a Strategiei de Dezvoltare Locală în perioada 2021-2029

Strategia de Dezvoltare Economico-Socială a Orașului Baia Sprie în orizontul de timp 2021-2029 se va implementa de către autoritățile locale în urma aprobării documentului de către Consiliul Local Baia Sprie.

Implementarea efectivă a strategiei este condiționată de capacitatea administrației locale de a asigura fondurile locale și de capacitatea acesteia de atragere a fondurilor europene necesare pentru susținerea proiectelor propuse.

Acțiunile și proiectele propuse în Planul Local de Dezvoltare țin cont de nevoile de dezvoltare ale comunității și respectă documentele cadru de referință de la nivelul regiunii de dezvoltare Nord-Vest.

Etapile cheie ale implementării Strategiei de Dezvoltare Locală a orașului Baia Sprie sunt:

- Adoptarea Strategiei de Dezvoltare prin hotărâre a Consiliului Local;
- Implementarea acțiunilor propuse în Planul Local de Dezvoltare;
- Monitorizarea strategiei de către grupul de lucru desemnat;
- Evaluarea implementării strategiei prin analiza indicatorilor propuși.

Adoptarea Strategiei de Dezvoltare prin hotărâre a Consiliului Local reprezintă etapa de însușire a documentului de referință ce va sta la baza dezvoltării economico- sociale a orașului Baia Sprie în perioada 2021-2029. Documentul este dezbătut în ședință de Consiliul Local și se adoptă de către membrii acestuia.

Implementarea acțiunilor propuse în Planul Local de Dezvoltare presupune realizarea proiectelor prevăzute în strategie în funcție de resursele financiare existente, finanțările disponibile, prioritatea de dezvoltare a unui domeniu de interes. Această etapă presupune lucrul în echipă și desemnarea unui grup de lucru care să urmărească îndeplinirea acțiunilor propuse a fi realizate în perioada 2021-2029.

Pentru eficientizarea procedurii se va elabora un plan anual de implementare în care se

**Strategia de Dezvoltare Economico-Socială a Orașului Baia Sprie,
Județul Maramureș în orizontul de timp
2021-2029**

menționează care sunt proiectele ce urmează a fi implementate în anul respectiv, bugetul necesar, sursa de finanțare și responsabilii cu derularea acțiunii.

Monitorizarea strategiei de către grupul de lucru desemnat se va face prin urmărirea a ce ne-am propus și ce am făcut.

Evaluarea implementării strategiei constă în analiza indicatorilor de realizare propuși în documentul de referință. Se recomandă ca evaluarea să fie realizată anual, prin întocmirea unui raport de evaluare în care se menționează concret care au fost indicatorii obținuți pentru anul respectiv aferenți unei acțiuni.

Strategia de Dezvoltare Economico - Socială a orașului Baia Sprie a fost concepută pentru a sprijini, prin mijloace și instrumente specifice administrației publice locale, atingerea obiectivelor generale de dezvoltare economico-socială ale orașului, în concordanță cu obiectivele și prioritățile generale de dezvoltare a României, precum și cu obiectivele UE în domeniul coeziunii economice și sociale.

Strategia de dezvoltare socio-economică pentru perioada 2021-2029 va folosi drept suport la dezvoltarea durabilă a localității, vizând creșterea calității vieții în comunitate. Prin realizarea strategiei de dezvoltare, autoritățile locale își asumă în totalitate rolul de coordonator al procesului de transformare al orașului, favorizând și fructificând oportunitățile de care aceasta beneficiază.

Astfel, strategia de dezvoltare a localității impune prin realizarea ei o dezvoltare armonioasă, o competitivitate puternică, rezultatul fiind o zonă prosperă cu impact în toate domeniile de dezvoltare.

Documentul propune tuturor partenerilor interesați un limbaj comun de abordare și înțelegere a realităților, a obiectivelor strategice, a direcțiilor de dezvoltare, a programelor și proiectelor prioritare în vederea realizării cerințelor exprimate în mod oficial. În același timp, prin metodologia de întocmire și adoptare strategia de dezvoltare exprimă o politică transparentă de administrare publică în spirit european.

Realizarea strategiei de dezvoltare permite identificarea și validarea anumitor priorități viitoare de acțiune, acestea fiind alese în funcție de resursele existente cât și de hotărârile și deciziile ce se iau ca numitor comun cu locuitorii. În strategie se pot regăsi direcții de dezvoltare care au orizonturi diferite de realizare, unele imediate, altele în viitorul apropiat sau în viitorul îndepărtat.

Implementarea strategiei se va realiza prin scrierea de proiecte și realizarea acestor direcții de dezvoltare. Proiectele enunțate pot suferi modificări sau chiar pot fi completate cu altele ori chiar anulate dacă mediul dinamic al realității viitoare va genera alte împrejurări și perspective, însă reprezintă un punct de reper ce permite o permanentă evaluare a depărtării sau apropiării de anumite deziderate. Realizarea obiectivelor propuse este în strânsă corelație cu sursele de finanțare nerambursabilă care pot fi atrase întrucât bugetul local nu dispune de capacitatea de a susține realizarea acestora, dar poate manageria astfel de documente strategice pentru a beneficia de oportunitățile financiare oferite de Uniunea Europeană. Strategia de dezvoltare elaborată este realizabilă în condițiile precizate și se va adapta cerințelor și necesităților ori de câte ori va fi nevoie, astfel încât aceasta să fie realistă și aplicabilă.

În acest sens, periodic, strategia de dezvoltare trebuie revizuită, astfel încât țintele fixate

**Strategia de Dezvoltare Economico-Socială a Orașului Baia Sprie,
Județul Maramureș în orizontul de timp
2021-2029**

să țină cont de evoluția la nivel național, starea economico-socială la nivel regional și local, precum și de opiniile comunității locale cu privire la implementarea sa. Cu cât revizuirea se face la intervale mai scurte, cu atât marja de eroare în privința evaluării resurselor la un proiect este mai mică, având în vedere că pe măsură ce se înaintează în timp, variabilele ce trebuie luate în calcul la o prognoză economică și socială se multiplică.

Pentru buna implementare a strategiei de dezvoltare este necesară o implicare a tuturor factorilor reprezentativi ai orașului, dar și o foarte bună colaborare între cetățeni și administrația locală. Astfel, strategia de dezvoltare este văzută ca și document al întregii localități și este realizabilă cu implicarea tuturor membrilor comunității.

13. Fișe de proiect

Crearea coridorului de mobilitate Baia-Sprie-Mogoșo-Suior prin realizarea unui Park and Ride, dezvoltarea infrastructurii de bike-sharing, prin amenajarea accesului pietonal spre zonele de bike sharing”

I. INFORMAȚII GENERALE DESPRE PROIECT:

1.	Titlul proiectului	”Crearea coridorului de mobilitate Baia-Sprie-Mogoșo-Suior prin realizarea unui Park and Ride, dezvoltarea infrastructurii de bike-sharing, prin amenajarea accesului pietonal spre zonele de bike sharing”
2.	Localizarea proiectului	Orașul Baia Sprie, județ Maramureș
3.	Beneficiarul proiectului	Orașul Baia Sprie Piața Libertății nr. 4, Baia Sprie, jud. Maramureș
4.	Aria tematică	Coridor de Mobilitate Urbană pentru pietoni și/sau bicicliști din centrul vechi a orașului Baia Sprie înspre zonele turistice Lacul Albastru, Mogoșo, Șuior.
5.	Durata proiectului	36 luni
6.	Valoare totală estimată a proiectului	7,5 milioane euro
7.	Zona de intervenție	Oraș Baia Sprie
8.	Tipul proiectului	Construcție – reabilitare – modernizare

II. DESCRIEREA PROIECTULUI

1.	Scopul proiectului	Asigurarea accesibilității persoanelor în manieră inclusivă, echitabilă și echilibrată la servicii publice, de sănătate, de educație și la zonele industriale precum și la alte facilități de interes general, concentrate în aria urbană, periurbană, metropolitană și regională. Dezvoltarea transportului nemotorizat și a celor alternativ, cu emisii reduse de carbon – ecoeficient.
2.	Grupurile țintă	Locuitorii orașului Baia Sprie care vor beneficia de îmbunătățirea calității aerului ca urmare a creșterii numărului de utilizatori ai modalităților active de transport în detrimentul utilizării mașinilor. La aceștia se mai pot adăuga un grup mare de persoane care nu sunt locuitori ai orașului dar care vin frecvent în oraș deoarece locuiesc în comunitățile învecinate și utilizează infrastructura turistică.
3.	Principalele activități din proiect	Realizare park and ride cu stații de încărcare electrică pentru autobuze, mașini și biciclete; Centru bike share și stații bike share; Realizare infrastructură pietonală înspre zonele turistice și stațiile de transport public local; Achiziția de 2 autobuze ecologice ce deserveșc accesul turiștilor înspre zona turistică Mogoșo –Șuior

**Strategia de Dezvoltare Economico-Socială a Orașului Baia Sprie,
Județul Maramureș în orizontul de timp
2021-2029**

		accesului de turistilor inspre zona turistica Mogosa – Suior.
--	--	---

III. PRINCIPALA SURSĂ DE FINANȚARE

Sunt vizate surse de finanțare nerambursabilă, completate cu surse proprii.

Crarea coridorului de mobilitate Baia Sprie - Baia Mare

I. INFORMAȚII GENERALE DESPRE PROIECT:

1.	Titlul proiectului	”Crearea Coridorului de Mobilitate Baia Sprie-Baia Mare”
2.	Localizarea proiectului	Orașul Baia Sprie, județ Maramureș
3.	Beneficiarul proiectului	Orașul Baia Sprie Piața Libertății nr. 4, Baia Sprie, jud. Maramureș
4.	Aria tematică	Realizare infrastructură share-space Reabilitarea rețelei de colectare și evacuare ape pluviale
5.	Durata proiectului	36 luni
6.	Valoare totală estimată a proiectului	7.5 milioane euro
7.	Zona de intervenție	Rețeaua stradală a orașului Baia Sprie
8.	Tipul proiectului	Construcție-modernizare

II. DESCRIEREA PROIECTULUI

1.	Scopul proiectului	Realizarea și creșterea infrastructurii de share space din interiorul orașului Baia Sprie și amenajarea unor noi suprafețe pentru pietoni, bicicliști, respectiv, creșterea nivelului de siguranță în traficul rutier și pietonal în oraș.
2.	Obiectivele proiectului	Asigurarea accesibilității persoanelor în manieră inclusivă, echitabilă și echilibrată la servicii publice, de sănătate, de educație și la zonele industriale precum și la alte facilități de interes general, concentrate în aria urbană, periurbană, metropolitană și regională. Dezvoltarea transportului nemotorizat și a celor alternativ, cu emisii reduse de carbon – ecoeficient.
3.	Zonele țintă și/sau grupurile țintă	Locuitorii orașului Baia Sprie care vor beneficia de îmbunătățirea calității aerului ca urmare a creșterii numărului de utilizatori ai modalităților active de transport în detrimentul utilizării mașinilor.
4.	Principalele activități din proiect	Principala activitate din cadrul proiectului constă în sistematizarea pe verticală a întregii zone cuprinse în aria de intervenție a proiectului. Realizare infrastructură share-space între Baia Sprie și Baia Mare

III. PRINCIPALA SURSĂ DE FINANȚARE

Sunt vizate surse de finanțare nerambursabilă, completate cu surse proprii.

**Crearea zonei de promenada pe malul râului Săsar între Aleea Minerilor și zona sportivă a orașului,
regenerare urbană între străzile Decebal și Aleea Minerilor**

I. INFORMAȚII GENERALE DESPRE PROIECT:

1. Titlul proiectului	”Crearea zonei de promenadă pe malul râului Săsar între Aleea Minerilor și zona sportivă a orașului, regenerare urbană între străzile Decebal și Aleea Minerilor.”
2. Localizarea proiectului	Orașul Baia Sprie, județ Maramureș
3. Beneficiarul proiectului	Orașul Baia Sprie Piața Libertății nr. 4, Baia Sprie, jud. Maramureș
4. Aria tematică	Transformarea unor zone degradate în zone urbane pentru petrecerea timpului liber.
5. Durata proiectului	36 luni
6. Valoare totală estimată a proiectului	7,5 milioane euro
7. Zona de intervenție	Oras Baia Sprie
8. Tipul proiectului	Construcție – reabilitare – modernizare

II. DESCRIEREA PROIECTULUI

1. Scopul proiectului	Transformarea unor zone degradate în zone urbane pentru petrecerea timpului liber.
2. Grupurile țintă	Locuitorii orașului Baia Sprie care vor beneficia de îmbunătățirea calității spațiului urban.
3. Principalele activități din proiect	Activitățile proiectului vor fi: Reabilitarea spațiului public și a infrastructurilor edilitare; Modernizarea și reconfigurarea piețelor publice și a profilului străzilor, crearea de piste pentru biciclete, de alergare și extinderea spațiilor pietonale; Montarea de mobilier urban, realizarea de sisteme de iluminat public și ambiental eficiente.

III. PRINCIPALA SURSĂ DE FINANȚARE

Sunt vizate surse de finanțare nerambursabilă, completate cu surse proprii.

Surse de informare:

- Ghid metodologic de elaborare a unei strategii de dezvoltare locală- rezultatele proiectului “Strategii locale pentru oportunități globale și pentru un viitor european al comunităților locale din Nord-Vestul României: întărirea capacității de elaborare și implementare a strategiilor de dezvoltare socio-economică la nivel local în Regiunea Nord-Vest”.
- Planul pentru dezvoltarea regională a regiunii Nord-Vest - 2021-2027.
- Ghid pentru planificarea și fundamentarea procesului decizional din APL-2018.
- **Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă**, un program de acțiune globală în domeniul dezvoltării durabile – economic, social și de mediu.
- „Obiectivele Europa 2030”, www.ec.europa.eu
- „Strategia Europa 2030” .
- Performanța UE în ceea ce privește îndeplinirea obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD).
- Strategia Națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030, adoptată de Guvernul României în ședința din 9 noiembrie 2018, prin HG nr. 877/2018, a fost elaborată sub directa coordonare a Departamentului pentru dezvoltare durabilă, cu aportul Comitetului de redactare, Secretariatului general al guvernului, ministerelor și altor instituții publice centrale, autorităților locale, agențiilor de dezvoltare regională, forurilor academice și universitare, institutelor naționale de cercetare-dezvoltare, asociațiilor patronale și sindicatelor, sectorului privat, organizațiilor neguvernamentale și altor formațiuni ale societății civile și a cetățenilor interesați.
- „Recensământul Populației și al Locuințelor” din 2011, Institutul Național de Statistică, www.insse.ro
- „Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013 – 2020 - 2030” ;
- Strategia Regională pentru dezvoltarea durabilă a regiunii Nord-Vest – 2021-2027;
- OUG nr. 88/2020 din 27 mai 2020 privind instituirea unor măsuri, precum și acordarea unui sprijin financiar pentru pregătirea portofoliului de proiecte în domenii strategice considerate prioritare pentru perioada de programare 2021 - 2027, destinat finanțării prin Programul Operațional Asistență Tehnică 2014 - 2020 (POAT 2014 - 2020) și Programul Operațional Infrastructură Mare 2014 - 2020 (POIM)
- Ghica Constantin, Infrastructura teritorială și dezvoltare urbană, Ed. Uranus, București, 2004;
- Manual de simplificări. 80 măsuri de simplificare în politica de coeziune 2021-2027;
- Informații de pe site-ul Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice: www.mdrt.ro
- Informații de pe site-ul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale : www.madr.ro
- Enciclopedia liberă Wikipedia;
- Monografia județului Maramureș;
- Monografie Baia Sprie;
- Raport de activitate al Casei de Asigurări de Sănătate Maramureș aferent anului 2018;
- Plan Urbanistic General Orașul Baia Sprie, Județul Maramureș.